

Numărul **1** în topurile
NEW YORK TIMES și *PUBLISHERS WEEKLY*

JAMES PATTERSON ANDREW CROSS

bufonul

JAMES PATTERSON
ANDREW CROSS

BUFONUL

Traducere: CLAVA TREFIL

EDITURA LIDER
EDITURA STAR
2005

Coperta: CLAUDIA COSTACHE

THE JESTER
Copyright © by Andrew Numberg

Prolog

DESCOPERIREA

Purtând un costum din tweed maroniu, obișnuiții lui ochelari de soare închiși la culoare, ca niște carapace de broască țestoasă, doctorul Alberto Mazzini își făcu loc prin mulțimea de reporteri agitați și gălăgioși care ocupau scările din fața Muzeului de Istorie din Borée.

— Ne puteți spune ceva despre artefact? Este autentic? De aceea vă aflați aici? insistă, blocându-i trecerea, o femeie pe al cărei microfon era inscripționată sigla CNN. S-au făcut teste ADN?

Doctorul Mazzini era deja iritat. Cum de fuseseră alertați șacalii din presă? Încă nu se confirmase nimic în legătură cu descoperirea. Le făcu semn cu mâna reporterilor și cameramanilor să se îndepărteze.

— Pe aici, domnule doctor, îl îndrumă unul dintre angajații muzeului. Vă rog, intrați.

O femeie mignonă, cu părul închis la culoare și care purta un costum cu pantaloni, îl aștepta pe Mazzini înăuntru. Părea să aibă cam patruzeci și ceva de ani și aproape că făcu o reverență în fața distinsului oaspete.

— Vă mulțumesc că ați venit. Eu sunt Renée Lacaze, directoarea muzeului. Am încercat să controlez presa, dar... ridică din umeri. Jurnaliștii simt un eveniment de la mare distanță. E ca și cum am fi descoperit o bombă atomică.

— Dacă artefactul pe care l-ați descoperit este autentic, răspunse Mazzini pe un ton neutru, atunci veți fi descoperit ceva mult mai important decât o bombă atomică.

În calitate de director al Muzeului Vaticanului, Alberto Mazzini avusese autoritatea cu care expertizase orice descoperire de importanță religioasă făcută în ultimii treizeci și ceva de ani. Tăblițele gravate păreau să dateze de pe vremea discipolului Ioan și fuseseră descoperite în vestul Siriei. Prima Biblie Vericotte. Ambele se aflau acum printre comorile Vaticanului. Doctorul fusese de asemenea implicat și în investigarea a sute de falsuri.

Renée Lacaze îl conduse pe Mazzini de-a lungul holului îngust, de secol XV, acoperit cu țigle prețioase.

— Ziceați că relicva a fost descoperită într-un mormânt? întrebă

Mazzini.

— Într-un complex comercial... Lacaze zâmbi. Chiar de aici, din Borée. Săpăturile continuă zi și noapte. Buldozerele au dezgropat ceea ce pare să fi fost odată o criptă. Am fi ratat-o complet dacă nu se deschideau câteva sarcofage.

Domnișoara Lacaze îl însoți pe importantul oaspete într-un lift îngust, ce îi duse la etajul trei.

— Mormântul a aparținut unui duce de mult uitat, care a murit în anul 1098. Am făcut imediat teste cu acid și fotoluminescente. Vechimea pare să corespundă. La început, ne-am întrebat de ce o relicvă de acum o mie de ani, și *de la celălalt capăt al pământului*, ar fi îngropată într-un mormânt din secolul XI?

— Și ce ați descoperit? întrebă Mazzini.

— Se pare că ducele nostru a luptat în cruciade. Știm că vânătoarea de relicve a început încă din vremea lui Hristos. Ajunseră în sfârșit în biroul ei. Vă sfătuiesc să inspirați adânc. Sunteți pe cale de a vedea ceva cu adevărat extraordinar.

Pe o masă de expertiză, artefactul era așezat pe un cearșaf alb, simplu, într-un mod atât de umil cum numai unui lucru de o asemenea valoare i se putea potrivi.

În cele din urmă, Mazzini își scoase ochelarii de soare. Nu trebuia să își țină respirația, pentru că se oprise pur și simplu. *Doamne, asta chiar este o bombă atomică!*

— Priviți mai de aproape, are și o inscripție pe el.

Directorul Muzeului Vaticanului se aplecă asupra lui. *Da, ar putea fi.* Avea toate semnele corecte. Era și o inscripție. În latină. Se apropie și mai mult ca să o poată citi. *Acre, Galilee...* Cercetă artefactul cu multă atenție. Vechimea era corectă. Însemnele corespundeau de asemenea descrierilor din Biblie. Și, totuși, cum ajunsese să fie îngropat aici?

— Cu toate acestea, tot nu dovedește mare lucru.

— Este adevărat, desigur. Renée Lacaze ridică din umeri. Dar... eu mă trag din aceste locuri. Tatăl meu s-a născut în această vale. Ca și tatăl tatălui său, și așa mai departe. Cu sute de ani înainte de a se descoperi acest mormânt, aici s-au spus povești cu care a fost crescut fiecare copil din Borée. Toate vorbeau despre faptul că această relicvă se află aici, *în Borée*, de nouă sute de ani.

Mazzini văzuse sute de astfel de relicve, dar puterea acesteia îl copleșea și îl tulbura. O forță nevăzută îl determină să îngenuncheze

reverențios pe podeaua de piatră.

În cele din urmă, o făcu – ca și când s-ar fi aflat în prezența lui Iisus Hristos.

— Am așteptat să veniți dumneavoastră înainte de a-l suna pe cardinalul Perrault, zise Lacaze.

— Lasă-l pe Perrault, spuse Mazzini umezindu-și buzele. O să îl sunăm pe Papă.

Alberto Mazzini nu își putea lua ochii de la impresionantul artefact. Acesta era mai mult decât un moment crucial din cariera lui. Era un miracol.

— Mai e ceva, zise domnișoara Lacaze.

— Ce? se bâlbâi Mazzini. Ce altceva mai este?

— În folclorul local se pomenește despre existența unei relicve foarte prețioase, doar că se spune că ea nu ar fi aparținut unui duce, ci unui om cu origini mult mai modeste.

— Ce om de origine umilă ar fi putut pune mâna pe un asemenea trofeu? Un preot? Poate un hoț?

— Nu. Ochii căprui ai lui Renée Lacazze se măriră. De fapt, chiar un bufon.

Partea întâi

ORIGINILE COMEDIEI

Capitolul 1

Veille du Père, un sat în sudul Franței, 1096

Clopotele bisericii sunau.

Dangăte puternice, răsunând în mijlocul zilei.

În cei patru ani de când venisem să locuiesc în acest oraș, auzisem clopotele sunând numai de două ori în miezul zilei. O dată, când ni s-a comunicat că murise fiul regelui. Și, a doua oară, atunci când rivalul stăpânului nostru din Digne a dat o petrecere rușinoasă, luând orașele la rând, în timpul războaielor, lăsând în urmă opt morți și aproape toate casele arse până în temelii.

Ce se întâmplă?

M-am grăbit spre fereastra de la etajul doi al hanului pe care îl țineam împreună cu soția mea, Sophie. Oamenii fugeau spre piață, cărându-și uneltele.

— Ce se întâmplă? Cine are nevoie de ajutor? strigau ei.

Apoi, Antoine, care lucra un lot de pământ pe malul râului, trecu podul călare pe măgarul lui și, arătând înapoi spre drum, spuse:

— Vin. Aproape au ajuns.

Dinspre est răsunau voci puternice, intonând un cânt. Am privit printre copaci și am încremenit. *lisuse, visez*, mi-am zis. Și când te gândești că un vânzător ambulant, cu un cărucior, era ceva rar prin aceste locuri. Am clipit de mai multe ori.

O asemenea mulțime de oameni nu mai văzusem vreodată! Înaintau pe drumul îngust ce ducea spre oraș, într-o coloană lungă cât vedeai cu ochii.

— Sophie, vino să vezi, am strigat, nici nu o să îți vină să crezi.

Soția mea, cu care eram căsătorit de trei ani, se grăbi spre fereastră, cu părul ei auriu strâns sub o căciuliță albă, ca într-o zi obișnuită de lucru.

— Doamne, Maica Domnului, Hugh...

— Este o armată, am mormăit eu, abia venindu-mi să îmi cred ochilor. Armata Cruciaților.

Capitolul 2

Chiar și în Veille du Père ajunsese vestea despre chemarea Papei. Auzisem că grupuri mari de oameni își părăseau familiile, adunându-se sub semnul Crucii, în apropiere de Avignon. Și iată-i... *armata Cruciaților, mărșăluind prin Veille du Père.*

Dar ce armată! Mai degrabă o gloată, ca acelea din profețiile lui Isaia sau Ioan. Bărbați, femei, copiii înarmați cu unelte și cu bâte. Și erau mii! Nu gătiți în uniforme sau cu armuri, ci aproape în zdrențe, având cruci roșii, pictate sau cusute direct pe cămăși. Iar în fruntea acestui alai nu se afla vreun duce sau un rege în armură, cu veșminte bogate decorate cu cruci, purtat de o caleașcă. Ci un omuleț mărunț, îmbrăcat cu o robă cusută în casă, cu picioarele goale, chel, cu o coroană din ramuri împletite, călare pe un măgar amărât.

— Turcii o vor lua la fugă nu de teama săbiilor lor, ci doar la auzul acestui cântec înfiorător, am zis clătînând din cap.

Sophie și cu mine ne uitam la coloana ce traversa podul de piatră. Ce mulțime ciudată! Tineri și bătrâni, bărbați și femei, cu topoare, furci și săbii vechi, bătrâni cavaleri purtând armuri ruginite. Cărucioare, căruțe, măgari oboseți și cai jigăriți. Cu miile!

Tot orașul stătea și se holba. Copiii ieșeau din case și dansau în jurul călugărului care se apropia. Niciunul dintre noi nu mai văzuse ceva asemănător. *Aici nu se întâmpla niciodată nimic!*

Erau încă pradă uimirii.

— Sophie, spune-mi, tu ce vezi?

— Ce să văd? Ori cea mai sfântă armată pe care am văzut-o vreodată, ori cea mai nevolnică. Oricum, cea mai prost echipată.

— Dar, privește, niciun nobil, nicăieri. Numai oameni obișnuiți. *Ca noi.*

Coloana imensă se adună în piața mare; ciudatul călugăr trase de hamul măgarului iar acesta se opri. Un cavaler bărbos îl ajută să coboare. Părintele Leo, preotul orașului, venise în întâmpinarea lui. Cântecul se întrerupsese, armele și bâtele au fost puse deoparte. Toți orășenii se adunară în jurul pieței.

— Mi se spune Petru Eremitul, rosti călugărul cu un glas surprinzător de puternic, și sunt desemnat de Sfinția Sa Urban să conduc o armată de credincioși spre Pământul Sfânt, ca să eliberăm

Sfântul Mormânt de hoardele barbare. *Există credincioși în acest oraș?*

Era palid și avea nasul lung, asemenea măgarului său, iar roba lui era găurită, jerpelită. Cu toate acestea, în timp ce vorbea părea că se înalță, o dată cu vocea ce i se ridica puternică și convingătoare.

— Pământul ce a cunoscut sacrificiul Domnului nostru călcat de păgânii turci. Câmpiile pe care curgea lapte și miere sunt acum arse și înecate în sângele creștinilor care s-au jertfit. Bisericele au fost arse și jefuite, cimitirele sfinte, distruse. Cele mai sfinte comori ale credinței noastre, moaștele sfinților, au fost aruncate la câini, potirele ce păstrau sângele Mântuitorului, golite de un vin stricat și umplute cu excremente.

— Alăturați-vă nouă, strigară cei din mulțime. Ucideți-i pe păgâni și mergeți în rai, lângă Domnul.

Tuturor celor care își lasă bunurile de pe pământ și pornesc cruciada alături de noi, continuă călugărul pe nume Petru, Sfinția sa Urban le promite recompense de neînchipuit. Bogății, mirodenii și onoare în bătălii. El însuși se va îngriji de familiile voastre. Te așteaptă o eternitate în rai, la picioarele Domnului nostru, care vă va fi recunoscător. Și, mai mult decât orice, la întoarcerea acasă, veți fi eliberați de orice datorii. Cine vrea să vină, suflete dragi?

Călugărul întinse brațele, într-o invitație aproape irezistibilă.

Din piață s-au ridicat urale puternice. Oamenii pe care eu îi cunoșteam de ani de zile strigau: „Eu, eu vreau să vin!”

L-am văzut pe Matt, băiatul cel mai mare al morarului, în vârstă de numai șaisprezece ani, aruncându-se în brațele mamei sale, în semn de rămas-bun. Și pe Jean, fierarul, care putea zdrobi fierul cu mâna, îngenunchind și primind Crucea. Și alții, unii dintre ei foarte tineri, au fugit să își ia lucrurile și s-au alăturat mulțimii. Toată lumea striga: *Dei leveult!* Dumnezeu o vrea!

Sângele îmi fierbea. Ce aventură glorioasă ne aștepta! Comori și bogății pe care le vom dobândi în calea noastră. O șansă de a-mi schimba soarta dintr-o singură lovitură. Am simțit cum sufletul meu prinde viață. M-am gândit la libertatea mea și la bunurile pe care le puteam căpăta în cruciadă. Aproape că am ridicat mâna și am vrut să strig: „*Merg și eu! Iau și eu Crucea*”.

Dar am simțit mâna lui Sophie apăsându-mă. Mi-a pierit graiul.

Apoi, procesiunea porni din nou la drum. Cete de fermieri, zidari, băcani, menajere, târfe, jongleri și infractori, cu o desagă în spate și cu

armele pregătite, începură să cânte. Călugărul Petru încălecă pe măgarul lui, binecuvântă mulțimea cu un gest al mâinii și arătă spre est.

I-am privit cu jind, simțind cum acea poftă pe care o credeam domolită de mult fusese stârnită. Călătorisem în tinerețea mea. Fusesem crescut de actori ambulănți, studenți și ucenici care umblau din oraș în oraș și dădeau spectacole. Și îmi lipsea ceva din acele zile ale copilăriei mele. Ceva ce traiul meu în Veille du Père calmase, dar nu îngropase cu totul.

Îmi era dor de libertate și, mai mult decât atât, îmi doream libertatea pentru Sophie și pentru copiii pe care urma să îi avem împreună într-o zi.

Capitolul 3

Două zile mai târziu, la noi în oraș își făcură apariția alți vizitatori.

Dinspre vest, se auzea un murmur ca de cutremur, însoțit de un nor de fum și praf. Călăreții veneau în galop mare! Eu tocmai urcam un poloboc în magazie, când toate sticlele și borcanele începură să cadă. Panica mi se cuibări în inimă. Nu mă puteam gândi decât la raidul devastator al prădătorilor de acum doi ani. Fiecare casă din sat fusese arsă sau prădată.

Se auzi un țipăt, apoi un altul. Copiii care se jucau în stradă se împrăștiară și dispărură. Opt cai masivi, de război, tropotiră pe pod spre centrul orașului. Pe platoșele lor uriașe am văzut însemnele alb cu purpuriu ale ducelui Baldwin de Treille, stăpânul nostru.

Grupul de călăreți se opri în piață. L-am recunoscut pe conducătorul lor, Norcross, castelanul stăpânului nostru, căpetenia lui militară. Cercetă orașul din înălțimea calului său și întrebă tare:

— Suntem în Veille du Père?

— Așa trebuie să fie, stăpâne, răspunse un cavaler însoțitor, strâmbând din nas. Ni s-a spus să mergem înainte până simțim miros de rahat, apoi să ne îndreptăm direct într-acolo.

Prezența lor aici nu putea indica decât un pericol. Am pornit încet către piață, cu inima bătând puternic. Se putea întâmpla orice. *Oare unde o fi Sophie?*

Norcross descălecă, urmat de ceilalți, în timp ce caii lor sforăiau tare. Castelanul avea ochii întunecați, înfundați în orbite, și din ei răzbătea numai un licăr ca o lună mică. Avea și o urmă de barbă rară.

— Vin cu salutări de la stăpânul vostru, lordul Baldwin, zise el pășind în centrul pieței ca să îl poată auzi toți. A ajuns la el vestea cum că pe aici ar fi trecut o mulțime acum vreo două zile, cu un eremit zdrențaros în frunte.

În timp ce el vorbea, cavalerii lui începură să se împrăstie prin oraș. Dădeau la o parte femei și copii și își băgau capul pe ușa caselor, ca și când acestea erau proprietatea lor. Pe fețele lor aspre se putea citi: *La o parte din calea mea, rahaților. Sunteți neputincioși. Putem face orice dorim.*

— Stăpânul vostru m-a rugat să vă transmit speranța lui că niciunul dintre voi nu s-a lăsat amăgit de șarlatanul acela. Creierul lui este singurul lucru mai bleg decât o sculă.

Acum înțelegeam ce căutau Norcross și oamenii lui aici. Verificau dacă propriii supuși ai lui Baldwin se alăturaseră cruciadei.

Norcross scrută mulțimea din piață.

— Stăpânul vostru, Baldwin, este cel care are nevoie de serviciile voastre și nu un eremit mâncat de molii. Este o onoare și o plăcere să fii în slujba lui. Față de ceea ce vă oferă el, protecția Papei e un nimic.

În cele din urmă, am dat cu ochii de Sophie, care venea în grabă de la fântână, cu găleata în mână. Lângă ea, se aflau nevasta lăptarului, Marie, și fiica lor, Aimée. I-am făcut semn din ochi să rămână departe de privirea lui Norcross și a șlehteii lui.

Părintele Leo vorbește:

— Pe sufletul tău, cavalerie, nu îi insulta pe cei care acum luptă întru gloria lui Dumnezeu. Nu compara protecția Papei cu a ta. Este o blasfemie.

S-au auzit strigăte entuziaste. Doi dintre cavalerii lui Norcross se întoarseră în piață, târându-i de păr pe Georges, morarul, și fiul lui mai mic, Alo. Îi aruncară pe amândoi în mijlocul pieței.

Am simțit un gol în stomac. *Cum se face că știu...*

Norcross părea chiar încântat. Se apropie de băiat și îi luă fața în palma lui puternică.

— Protecția Papei zici, părinte? chicoti. *Ce ar fi să vedem cât valorează protecția lui?*

Capitolul 4

Neputința noastră era atât de evidentă, că mi se făcea rușine. Norcross își agita sabia în timp ce își croia drum spre morar.

— Pe cuvântul meu, morarule, săptămâna trecută nu aveai doi băieți? zise el zâmbind.

— Băiatul meu Matt a plecat la Vaucluse, spuse Georges și se uită spre mine. Ca să deprindă meșteșugul comerțului cu metal.

— Comerț cu metal... dădu Norcross din cap strâmbând din buze. Zâmbi ca și când ar fi spus „*Știu că mănânci rahat*”.

Georges era prietenul meu și inima mea era alături de el. Mă întrebam ce arme s-ar putea găsi la mine în han și cum am putea să ne luptăm cu acești cavaleri, dacă ar fi fost nevoie.

— Și acum că fiul tău mai mare a plecat, insistă Norcross, cum îți vei plăti dărilor datorate ducelui, când rodul muncii ți-a scăzut cu o treime?

Ochii lui Georges ardeau.

— O voi face cu ușurință, stăpâne. Voi munci mai mult.

— Foarte bine. Norcross trecu mai departe, către băiat. În cazul acesta, ăștia nu îi vei simți lipsa foarte tare, nu? Într-o secundă, îl ridică pe băiatul lui Georges ca pe un sac de fân, în timp ce copilul se zbătea și striga cerând ajutor tatălui său.

Trecând pe lângă fiica morarului, ce ședea ghemuită, Norcross le făcu semn oamenilor lui:

— Simțiți-vă ca acasă și serviți-vă din recolta bogată a morarului. Rânjiră și o luară pe biata fată care țipa și se zbătea cu sălbăticie, dispărând cu ea înăuntrul morii.

Dezastrul de dezlănțui chiar sub ochii mei. Norcross luă o frânghie și, cu ajutorul unui servitor, îl legă pe Alo de doagele roții mari a morii, ce cobora adânc în râu.

Georges se aruncă la picioarele castelanului.

— Nu i-am fost întotdeauna credincios stăpânului nostru Baldwin? Nu am făcut ceea ce mi s-a cerut?

— Vei fi liber să te rogi în fața Sfinției Sale. Norcross râse, legând încheieturile mâinilor băiatului de roata morii.

— Tată, tată, striga bietul Alo îngrozit.

Norcross începu să învârtă roata. În urletele îngrozite ale lui Georges și ale lui Marie, Alo ajunsese dedesubt. Norcross ținu roata un

moment, apoi o ridică încet. Copilul reapăru căutând aerul cu disperare.

Josnicul cavaler râse către preotul nostru.

— Ce părere ai, părinte? Asta aștepti de la protecția Papei?

Coborî din nou roata și băiețelul dispăru iarăși. Tot orașul murmură înspăimântat.

Am numărat până la treizeci.

— Vă rog, imploră Marie aruncându-se în genunchi. Nu este decât un copil.

Norcross începu în sfârșit să ridice roata. Alo tușea și scuipa apa afară din plămâni. De dincolo de ușa morarului, răzbăteau urletele înnebunitoare ale lui Aimée. Eu însumi abia mai puteam respira. Trebuia să fac ceva, chiar dacă asta mi-ar fi pecetluit soarta pentru totdeauna.

— Domnule, am spus pășind înaintea către Norcross. Îl voi ajuta eu pe morar să își sporească partea de dări cu o treime.

— Și cine ești tu, cap de morcov? se întoarse cavalerul jubilând spre claia mea de păr roșcat.

— Și morcovi, dacă domnul nostru vrea. Am mai făcut un pas. Eram gata să spun orice, oricât de prostesc, numai ca să îi distrag atenția. O să vă aducem două care pline cu morcovi.

Eram gata să continuu – o glumă, o prostie, orice îmi trecea prin minte – când, unul dintre cavaleri porni spre mine. Tot ce am mai văzut a fost scânteierea unei mânuși de fier, în timp ce mânerul sabiei se izbea de capul meu. În secunda următoare, eram la pământ.

— Hugh, Hugh, o auzeam pe Sophie strigând.

— Cap de morcov ăsta pare să țină foarte mult la morar, șuieră Norcross. Sau poate la nevasta morarului. Cu o treime mai mult, zici. Foarte bine, îți accept oferta. Poți să consideri că de-acum dările tale au crescut.

În același timp, coborî din nou roata. L-am auzit pe Alo luptându-se, sufocându-se și intrând în apă încă o dată.

Norcross urlă:

— Dacă vrei o bătălie, atunci luptă pentru legiunea ta atunci când ești chemat. Dacă este vorba de bogății, atunci muncește și mai mult. Dar legea este lege. Toți cunoașteți legea, nu-i așa?

De data asta, Norcross ținu roata sub apă mai mult timp. Din mulțime se ridică o rugămintă agonizantă:

— *Vă rugăm... scoateți băiatul la suprafață.* Mi-am încordat pumnii numărând clipele pe care Alo le petrecea sub apă. *Douăzeci... Treizeci... patruzeci.*

Apoi, pe chipul lui Norcross apăru un zâmbet amuzat.

— Doamne... am uitat de timp?

Ridică încet roata. Când Alo ieși la suprafață, fața îi era umflată și ochii holbați. Falca mică i se căsca lipsită de viață.

Marie urlă, iar Georges începu să suspine.

— Ce păcat. Norcross suspină, dând drumul roții de care atârna trupul lipsit de viață al lui Alo. Se pare că, până la urmă, tot nu i-ar fi fost de folos morarului.

Se lăsă o tăcere apăsătoare, un moment teribil de vid și de agonie, întrerupt doar de suspinele lui Aimée care a ieșit abia mergând din moară.

— Să mergem. Norcross își adună cavalerii. Consider că punctul de vedere al ducelui a fost făcut cunoscut cum se cuvine.

În timp ce o lua înapoi prin piață, se opri lângă mine, care eram încă întins la pământ. Apoi își apăsă cizma grea pe gâtul meu.

— Nu uita de datoria ta, cap de morcov. O să acord o atenție deosebită taxei *tale*.

Capitolul 5

Acea după-amiază îngrozitoare mi-a schimbat viața. În acea noapte, în timp ce stăteam alături de Sophie în pat, nu i-am putut ascunde adevărul. Ne împărtășiserăm întotdeauna orice veste, fie bună, fie rea. Stăteam întinși pe salteaua de paie, în cămăruța din spatele hanului. Îi mângâiam încet părul lung și blond. Fiecare mișcare a ei, de fiecare dată când își încrețea nasul, nu făcea decât să îmi amintească cât de mult o iubeam, cum o iubisem din momentul în care o văzusem pentru prima dată.

A fost dragoste la prima vedere în cazul nostru. *La vârsta de 10 ani!*

Îmi petrecusem copilăria cu o trupă de artiști ambulănți, cărora le fusesem încredințat la o vârstă fragedă, după ce mama mea murise. Fusesse iubita unui preot, iar acesta nu mai putea ascunde existența mea. M-au crescut ca pe unul de-al lor, m-au învățat latină, gramatică, logică, să scriu și să citesc. Dar, mai presus de orice, m-au învățat arta

spectacolului. Călătoream prin orașele marilor catedrale, la Nîmes, Cluny, Le Puy, recitându-ne repertoriul, cântând și făcând jonglerii pentru marele public. În fiecare vară treceam prin Veille du Père. Am văzut-o pe Sophie acolo, la hanul tatălui ei, cu ochii albaștri timizi ce nu reușeau să se ascundă de ai mei. Mai târziu, am zărit-o trăgând cu ochiul la o repetiție. Eram sigur că *la mine* se uita... Am luat o floarea-soarelui și m-am apropiat de ea.

— Ce răsare mare și tare, iar când înflorește își înclină capul?

Făcuse ochii mari și roșise.

— Cum e posibil ca altcineva decât diavolul să aibă un păr de un roșu atât de aprins? zise ea. Apoi fugi.

O varză, era să zic.

În fiecare an reveneam aici și, întotdeauna, îi aduceam o floarea-soarelui. Sophie, fetișcana firavă, deveni cea mai frumoasă femeie pe care o văzusem vreodată. Îmi compusese un cântecel cu care mă tachina:

În lumina pură a lunii clare

O fecioară a întâlnit un hoinar

Și deși s-au iubit din prima clipă,

Speranța lor era-n zadar.

Îi spuneam „prințesa mea“, iar ea îmi zicea că, probabil, aveam câte una în fiecare oraș. Dar, de fapt, pentru mine nu exista decât ea. În fiecare an promiteam că mă voi întoarce și mă țineam de cuvânt. Într-un an, am rămas de tot.

Cei trei ani de când eram căsătoriți fuseseră cei mai fericiți din viața mea. Simțeam că, pentru prima dată în viața mea, prindeam rădăcini. Și eram foarte îndrăgostit.

Dar, în noaptea aceea, în timp ce o țineam pe Sophie în brațe, ceva îmi spunea că nu mai pot trăi așa. Furia ce îmi ardea sufletul din cauza ororilor petrecute în ziua aceea mă ucidea. Oricând putea să mai apară un alt Norcross, și un alt bir va cădea pe capul nostru. Sau va exista un alt Alo... Într-o bună zi, băiatul spânzurat de roată ar fi putut fi copilul nostru.

Până când vom fi liberi.

— Sophie, trebuie să vorbesc cu tine despre un lucru important. Mi-am pus capul pe umărul ei.

Aproape că adormise.

— Nu putem vorbi altă dată, Hugh? Ce poate fi mai important decât ceea ce tocmai am trăit?

Am înghițit în sec.

— Raymond de Toulouse strânge o armată. Paul căraușul mi-a spus. Pleacă spre Pământurile Sfinte în câteva zile.

Sophie se răsuci în brațele mele și mă privi cu ochii împietriți, nesiguri.

— Trebuie să mă duc, am spus.

Sophie se ridică în capul oaselor, uluită.

— Vrei să iei Crucea?

— Nu Crucea, nu aș lupta pentru asta. Dar Raymond a promis libertate tuturor acelor care li se vor alătura. *Libertate*, Sophie... Ai văzut ce s-a întâmplat astăzi.

— Am văzut, Hugh. Și am mai văzut că Baldwin nu te va elibera nici pe tine, nici pe oricare dintre noi.

— De data asta, nu are de ales, am protestat eu. Raymond și Baldwin sunt aliați, Sophie, trebuie să accepte. Gândește-te cum s-ar putea schimba viețile noastre. Cine știe ce aș putea găsi acolo? Se vorbește despre bogății ce așteaptă doar să fie luate. Și relicve sfinte care valorează cât o mie de hanuri ca al nostru.

— Pleci, zise ea întorcându-și fața de la mine, pentru că nu ți-am dăruit un fiu.

— Nu este adevărat. Nu poți să crezi așa ceva. Nici măcar pentru o clipă. Te iubesc mai mult decât orice pe lume. Ori de câte ori dau cu ochii de tine, trebăluind prin jurul hanului sau chiar în mijlocul grăsimilor și al fumului din bucătărie, îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru norocul pe care mi l-a dat. Am fost sortiți să fim împreună. Mă voi întoarce la tine mai repede decât crezi.

Ea dădu din cap fără convingere.

— Nu ești soldat, Hugh. Ai putea să mori.

— Sunt puternic și agil. Nimeni din jurul meu nu poate face giumbușlucurile pe care le fac eu.

— Nimeni nu vrea să îți asculte glumele prostești, Hugh, șuieră Sophie. În afară de mine.

— Atunci, îi voi alunga pe păgâni cu părul meu roșu aprins.

Am văzut-o schițând un zâmbet. Am prins-o de umeri și am privit-o în ochi.

— O să mă întorc. Ca și atunci când eram copii, întotdeauna ți-am spus că mă voi întoarce. Și întotdeauna m-am întors.

Aprobă din cap cu oarecare rețineră. Îi era frică, dar și mie îmi era. Am luat-o în brațe și i-am mângâiat părul.

Sophie înălță capul și mă sărută. Un amestec de pasiune și durere.

Mă cuprinse un fel de neliniște. Nu puteam să îmi dau seama de ce anume. Vedeam în ochii lui Sophie că și ea simțea același lucru. Am prins-o de mijloc și ea se ridică peste mine. Și-a desfăcut picioarele, iar eu am pătruns cu tandrețe. Trupul mi se aprinse de căldura ei.

— *Sophie a mea...* am șoptit.

Se mișcă exact în același ritm cu mine, gemând ușor de plăcere și dorință. *Cum am putut să o părăsesc? Cum am putut să fiu așa de nesăbuit?*

— Te vei întoarce, Hugh? Ochii ei mă fixau.

— Jur. Am întins mâna și am șters o lacrimă ce strălucea pe obrazul ei. Cine știe? am zâmbit. Poate voi fi cavaler la întoarcere. Cu bogății de neimaginat și cu faimă.

— Cavalerul meu, șopti ea, iar eu, regina ta...

Capitolul 6

Dimineața în care urma să plec era însorită și senină. M-am trezit devreme, chiar înainte de ivirea zorilor. În seara precedentă, orașenii au dat o petrecere de despărțire. Se făcuseră tot felul de urări și ne-am luat rămas-bun în toate chipurile.

Cu o singură excepție.

În pragul ușii hanului, Sophie mi-a întins desaga. În ea pusese un rând de haine, pâine, salvie pentru curățarea dinților.

— S-ar putea să fie frig, zise ea. Vei fi nevoit să treci munții... Stai să îți aduc jocul.

Am oprit-o.

— Sophie, suntem, în plină vară. O să am mai multă nevoie de el la întoarcere.

— Atunci, ar trebui să îți dau mai multă mâncare la drum.

— Voi găsi și de mâncare. Mi-am umflat pieptul. Oamenii vor fi dornici să dea de mâncare unui cruciat.

Se opri și zâmbi privindu-mi tunica simplă din cânepă și vesta din piele de vițel.

— Nu arăți tocmai ca un cruciat.

Stăteam în fața ei, gata de plecare și zâmbeam la rîndul meu.

— Ar mai fi ceva, zise Sophie tresărind. Se grăbi spre masă. Se întoarse o clipă mai târziu cu pieptenele la care ținea cel mai mult, unul subțire din lemn, cu dinți lungi, pe care erau pictate flori. Fusese al mamei sale. În afară de han, știam că era lucrul la care ținea mai mult ca la orice altceva.

— Ia-l cu tine, Hugh.

— Mulțam, am încercat să glumesc, dar acolo unde merg eu un pieptene de femeie poate părea ciudat.

— Acolo unde te duci tu, dragostea mea, acolo vei avea cea mai mare nevoie de el.

Spre surprinderea mea, rupse prețiosul pieptene în două. Mi-a întins una dintre jumătăți. Apoi a apropiat bucata ei și le-am atins marginile, reîntregindu-l.

— Niciodată nu mi-am închipuit că mi-aș putea lua rămas-bun de la tine, șopti, străduindu-se din răspuțeri să nu plângă. Credeam că vom fi toată viața împreună.

Am tras-o spre mine și am sărutat-o. I-am simțit trupul zvelt tremurând în brațele mele. Știam că se străduia să fie curajoasă. Nu mai era nimic de spus.

— Deci... am tras aer adânc și am zâmbit.

Ne-am privit lung, apoi mi-am adus aminte de darul meu. Din buzunarul de la piept al vestei am scos o floarea-soarelui. Mă dusesem pe câmp devreme în acea dimineață, ca să o culeg.

— Mă voi întoarce, Sophie, ca să culeg pentru tine floarea-soarelui.

Luă floarea, iar ochii ei mari, albaștri înotau în lacrimi.

Mi-am aruncat desaga pe umeri și am privit-o pentru ultima oară, ca să-mi rămână în minte ochii ei frumoși, scânteietori.

— Te iubesc, Sophie.

Am pornit la drum. Spre vest, spre Toulouse. Pe podul de piatră, m-am întors și am privit îndelung, pentru ultima oară, hanul. Fusese căminul meu în ultimii trei ani. Petrecusem acolo cele mai fericite zile din viața mea.

Am făcut cu mâna pentru ultima dată către Sophie. Stătea acolo, ținând floarea-soarelui în mână, și am pipăit marginea neregulată a

pieptenului rupt.

Apoi am sărit peste o mică piatră pentru a depăși momentul apăsător, și am luat-o din loc, făcând o piruetă pentru a o vedea pentru ultima dată râzând.

Părul auriu până la brâu. Zâmbetul acela curajos. Râsul ei cristalin și vesel. A fost imaginea ce m-a însoțit în următorii doi ani.

Capitolul 7

Un an mai târziu, undeva în Macedonia

Cavalerul cu barbă stufoasă își struni armăsarul în fața noastră, pe puntea abruptă.

— Mărșăluți, prințeselor, altminteri nu veți mai apuca să vedeți sânge de turc.

Mărșăluți... Mărșăluțiam de luni de zile. Luni lungi și anevoioase, lipsite de toate cele necesare, pe care le puteam număra numai după bătăturile din tălpi sau păduchii ce îmi colcăiau în barbă.

Mărșăluțisem prin toată Europa și peste Alpi. La început, în formație compactă, întâmpinați cu urale în fiecare oraș prin care treceam, cu tunicile curate, împodobite cu cruci de un roșu aprins, având căști ce sclipeau în soare.

Apoi, în munții stâncoși ai Serbiei – fiecare pas era dificil și nesigur, fiecare culme plină de pericole. Am văzut atâtea suflete credincioase, dornice să lupte pentru gloria lui Dumnezeu, cum se prăbușeau urlând în prăpăstii adânci sau cădeau în capcanele puse de sârbi, ori mureau din pricina săgeților trase de maghiari, cu mult înainte de a vedea vreun turc în fața ochilor.

Mereu ni se spunea că armata lui Petru era cu mult înaintea noastră, măcelărind păgânii și însușindu-și toate bogățiile, în timp ce nobilii noștri se băteau și se hărțuiau între ei, iar noi, ceilalți, ne împleticeam ca niște vite bătute, în căldura năucitoare și ne târguiam pentru puțina hrană de care dispuneam.

Mă voi întoarce peste un an, îi promisesem lui Sophie. Acum era doar un refren sâcâitor în mintea mea. Ca și cântecul nostru. O fecioară a întâlnit un...

Pe drum, îmi făcusem doi prieteni buni. Unul era Nicodim, un grec bătrân, care studiasse greaca, și științele, și limbile străine. Reușea să țină pasul, în pofida volumelor groase din Aristotel, ale lui Euclid și Boethius pe care le purta cu el. Îi spuneam Profesorul. Nico fusese în pelerinaj la Pământul Sfânt și cunoștea limba turcilor. Mă învăță și pe mine s-o vorbesc, în timpul multelor ore de marș. Se alăturase cauzei în calitate de talmăcitor și, din cauza bărbii sale albe și a robei roase de molii, avea reputația unui părinte spiritual. Dar, ori de câte ori unul dintre soldați se trezea înjurând, „Unde naiba ne aflăm, Professore?“, el nu reușea să spună decât: „Aproape...“ și reputația lui de învățat avea de suferit.

Și mai era și Robert, cu găscă lui, Hortense, ce se strecurase între noi, într-o zi când treceam prin Apt. Cu o față de copil, vorbind întruna, Robert pretindea că are șaisprezece ani, dar nu trebuia să fii geniu ca să îți dai seama că mințea.

— Am să îi creștez pe turci, se lăuda el agitând stângaci un cuțit de bucătărie. I-am dat o bătă, de care să se sprijine în mers.

— Uite, începe cu asta, am râs eu.

Din acel moment, el și găscă lui ne-au fost tovarăși buni.

Era deja miezul verii atunci când am ieșit, în sfârșit, din munți.

— Unde ne aflăm, Hugh? scânci Robert în timp ce în fața ochilor noștri se mai lungea o vale nesfârșită.

— După calculele mele... am început, încercând să par vesel. La dreapta, la următorul pod, ar trebui să zărim Roma. Nu-i așa, Nico? Țsta este pelerinajul nostru la Sfântul Petru, nu? Sau, la naiba, să fie chiar cruciada?

Se auzi un hohot general printre soldații obosiți. Nicodim dădu să răspundă, dar toată lumea strigă la el.

— Știm, Professore, suntem *aproape*, nu-i așa? tună Mouse, un hispanic mărunț, cu nasul foarte mare.

Deodată am auzit strigăte venind de sus, din fața noastră. Nobilimea călare dădu bice cailor obosiți și se repezi înainte.

Robert alergă și el.

— Dacă va fi o bătălie, Hugh, o să îți țin și ție un loc.

Brusc, am uitat de rănile de la picioare. Mi-am luat scutul și m-am grăbit în urma băiatului. În fața noastră, o deschidere largă, în mijlocul munților. Aici erau adunați sute de oameni, cavaleri și soldați la un loc.

De data asta, nu se apărau. Strigau, se băteau pe spate, ridicându-și

săbiile spre cer și aruncându-și coifurile în aer.

Eu și Robert ne-am făcut loc prin mulțime și ne-am uitat peste marginea văii.

În depărtare, linia cenușie a dealurilor se îngusta până devenea o dungă de un albastru strălucitor.

— Bosforul! strigau oamenii.

Bosforul...!

— Doamne, Iisuse, am ajuns, m-am minunat și eu.

Răsună un urlet de bucurie. Toată lumea arăta spre zidurile unui oraș cuibărit pe marginea unui istm. *Constantinopol*. Îmi tăia respirația, cum nu o făcuse niciunul din lucrurile pe care le văzusem până atunci. Părea să se întindă la nesfârșit, strălucind în ceață.

Mulți cavaleri căzură în genunchi și înălțară o rugă. Alții, prea oboșiți să se mai roage, și-au plecat capetele și, pur și simplu, au plâns.

— Ce se întâmplă? întrebă Robert uitându-se în jur.

— Ce se întâmplă...? am repetat și eu. M-am lăsat în genunchi, am luat o mână de pământ și l-am pus în raniță în amintirea acelei zile. Apoi l-am ridicat pe Robert în brațe.

— Vezi dealurile alea de colo? i-am arătat cu degetul dincolo de canal.

El aprobă din cap.

— Ascute-ți cuțitul, băiete... Acolo sunt turcii!

Capitolul 8

Timp de două săptămâni, ne-am odihnit în afara zidurilor Constantinopolului. Nu mai văzusem în viața mea un asemenea oraș, cu domuri uriașe ce sclipeau în soare, cu sute de turnuri, ruine romane și temple, și străzi pavate cu piatră șlefuită. Între zidurile lui încăpeau zece orașe cât Parisul.

Și oamenii... o puzderie, vociferând bucuroși, înfășurați în veșminte din pânză de bumbac și mătase, ușoare și vii colorate, în nuanțe de roșu și violet, cum nu mai văzusem niciodată. Toate neamurile se aflau aici. Europeni, sclavi negri din Africa, galbeni din China. Și oameni care se spălau și miroseau a parfum, gătiți în robe bogat împodobite.

Chiar și bărbații!

În copilăria mea, călătorisem prin Europa și dădusem reprezentații în toate marile orașe unde existau catedrale, dar nu mai văzusem în viața mea un asemenea loc! Aici, aurul era ca porțelanul. Piețele și tarabele erau ticsite cu cele mai neobișnuite bunuri. M-am târguit pentru o cutie mică de parfumuri pe care să i-o duc lui Sophie.

— Iată o relicvă! râse Nico. Am adulmecat arome noi, chimen și scorțișoară, și mai erau și fructe pe care, până atunci, nu le mai gustasem: portocale și smochine.

Savuram fiecare imagine, închipuindu-mi cum aveam să i-o descriu lui Sophie. Aveam să fim primiți ca niște eroi și aproape fără să fim nevoiți să luptăm. Dacă așa urma să fie, aveam să mă întorc plăcut mirositor și liber!

Apoi, nobilii și cavalerii ne-au adus cu picioarele pe pământ.

— Cruciați, vă aflați aici în slujba lui Dumnezeu și nu pentru arginți și săpun.

Ne-am luat adio de la Constantinopol traversând Bosforul pe pontoane din lemn.

În sfârșit, ne aflam pe pământurile temuților turci.

Primele fortărețe pe care le-am întâlnit erau deja pustii, părăsite; am trecut prin orașe arse și jefuite.

— Păgânii sunt niște lași, râdeau soldații. Se ascund în vizuinile lor ca veverița.

Vedeam cruci roșii pictate peste tot, orașe păgâne, acum închinare Domnului. După toate semnele, armata lui Petru trecuse pe aici.

Nobilii ne îndemnav:

— Haideți, haideți, leneșilor sau vreți ca micul eremit să ia totul?

Și ne grăbeam, deși noii noștri dușmani erau soarele arzător și setea. Ne coceam ca aricii. Cei mai pioși dintre noi delirau, cu gândul la misiunea lor, iar nobilii visau, fără îndoială, la relicve și glorie.

Lângă Civetot, am dat pentru prima dată ochii cu dușmanul. Câțiva călăreți răzleți, cu turbane și șalvari, ne-au înconjurat aruncând câteva săgeți inofensive spre noi, apoi au fugit între dealuri, cum fac copiii după ce aruncă cu pietre.

— Uite, fug ca niște bunicuțe, țipă Robert.

— Trimite-o pe Hortense în urmărirea lor, am cotcodăcit și eu ca o găină. Sigur sunt rude cu gășca ta.

Civetot părea pustiu, o grămadă de locuințe din piatră, la marginea unei păduri dese. Nimeni nu voia să întârzie în goana noastră pe urma

armatei lui Petru, dar aveam nevoie disperată de apă, așa că ne-am hotărât să intrăm în oraș.

La periferii, o duhoare puternică îmi pătrunse în nări. Nicodim îmi aruncă o privire.

— Simți, mirosul, nu-i așa, Hugh?

Am dat din cap. Cunoșteam mirosul. De la îngroparea morților. Dar asta era de o mie de ori mai pătrunzător. La început, am crezut că erau doar câțiva morți sau animale dar, în timp ce ne apropiam de oraș, am observat că Civetot ardea ca o torță vie.

În oraș erau cadavre peste tot. Capete dezgolite și rânjind, membre tăiate și adunate în grămezi, ca lemnele, sânge curgând deja în albiile pe pământul arid. Un masacru. Bărbați și femei măcelăriți ca niște vite bolnave, torace dezvelite și descărnate, capete carbonizate, înfipite în sulite. Pe ziduri, cruci roșii desenate... cu sânge.

— Ce s-a întâmplat aici? bâlbâi un soldat.

Unii vomitau și își întorceau capul. Eu îmi simțeam stomacul gol, ca o prăpastie fără fund.

Dintre copaci apăruseră câțiva soldați rătăciți. Hainele le erau rupte și zdrențăroase, fețele întunecate de sânge și jeg. Toți aveau aceeași expresie, ochii holbați și privirile goale, ale unor oameni care văzuseră cele mai groaznice atrocități și, printr-un miracol, supraviețuiseră. Era imposibil de spus dacă erau turci sau creștini.

— Armata lui Petru i-a zdrobit pe păgâni, strigă Robert. Au luat-o înaintea spre Antiohia.

Dar nici măcar unul dintre noi nu se bucura.

— Asta este armata lui Petru, zise Nicodim mohorât. Ceea ce a mai rămas din ea.

Capitolul 9

În noaptea aceea, cei câțiva supraviețuitori se adunară în jurul unui foc, bucurându-se de puțină mâncare și povestind despre soarta armatei lui Petru Eremitul.

La început au fost și unele mici victorii, își aminteau ei.

— Turcii fugeau ca iepurii, zise un bătrân cavalier. Ne-au lăsat orașele lor. Templele lor. „Ajungem în Ierusalim până la vară“, ziceau

toți. Ne-am împărțit în grupuri. O armată de șase mii de soldați a apărut să ia cu asalt fortăreața turcească de la Xerigordon. Se răspândise zvonul că pe acolo se păstrau niște relicve sfinte pentru a fi răscumpărate. Ceilalți au rămas pe loc. După o lună, a venit vestea că fortăreața ar fi căzut. Oamenii împărțeau între ei *Sandalele Sfântului Petru*, după cum se spunea. Am pornit și noi într-acolo, nerăbdători ca nu cumva să pierdem ceva de preț.

— Totul fusese o minciună, zise unul cu o voce frântă. Lansată de spionii păgâni. Armata care pornise spre Xerigordon fusese decimată, dar nu în asediu, ci de sete. Fortăreața nu avea niciun strop de apă. O hoardă de câteva mii de selgiucizi înconjurase orașul și îi așteptase în fața porților. Iar când oamenii noștri au deschis în sfârșit porțile, răpuși de sete, au fost pur și simplu măcelăriți până la ultimul om. Șase mii. Toți s-au dus. Apoi diavolii au venit spre noi.

— Mai întâi a fost un urlet ce răzbătea dinspre dealurile care ne înconjurau..., își aminti un alt supraviețuitor, atât de înfiorător că am revăzut că intrasem în valea diavolilor. Am rămas pe loc și am cercetat dealurile. Apoi, deodată, lumina zilei a scăzut, iar soarele a fost ascuns de o ploaie de săgeți. Nu voi uita niciodată urletele asurzitoare. Jumătate dintre oameni se chirceau, ținându-se de gât și căzând în genunchi. Călăreții cu turban năvăleau, val după val, și tăiau la capete și membre până când rândurile noastre se subțiară. Cavalerii, deprinși cu lupta și cu armurile grele, o luau la fugă înapoi spre tabără, îngroziți de călăreții care îi urmăreau. Femeile și copiii, bolnavii și bătrânii lipsiți de apărare au fost ciopârțiți în corturile lor. Cei mai norocoși au fost uciși pe loc, ceilalți au fost legați, siluiți și tăiați în bucăți, unul câte unul. Pe noi ne-au lăsat în viață, sunt sigur, pentru a putea povesti cele întâmplare.

Mi se uscaseră gâtul. *Morți... Toți?* Nu era posibil. Gândul mă duse înapoi la fețele vesele și la vocile voioase ale armatei eremiților, atunci când trecuseră prin Veille du Père. Matt, fiul morarului... Jean, fierarul... toți acei tineri care se înrolaseră, atât de curajoși. *Nu mai rămăsese nimic din ei?*

O furie neliniștitoare îmi fierbea în stomac. Toate lucrurile pentru care venisem – libertate, bogăție – parcă nici nu existaseră vreodată. Pentru prima dată voiam nu numai să lupt pentru propriul meu câștig, ci să îiucid pe acești mișei. *Să le dau plata cuvenită!*

Trebuia să plec. Am fugit, pe lângă Robert și Nico, pe lângă focuri,

către marginea taberei.

Ce mă îndemnase să ajung în locul ăsta? Traversasem toată Europa pentru a lupta în numele unei cauze în care nici măcar nu credeam. Dragostea vieții mele, tot ceea ce contase cu adevărat pentru mine, se afla la un milion de mile distanță. *Cum se putea ca toate acele chipuri – toate acele speranțe – să fi dispărut cu totul?*

Capitolul 10

Ne-au trebuit șase zile în cap ca să îngropăm morții. Apoi armata noastră descurajată se îndreptă către sud.

În Caesarea, am întâlnit armatele contelui Robert de Flandra și a lui Bohemond de Antiohia, un nobil luptător. Cuceriseră de curând Niceea. Prinsesem viață auzind povești despre turci care fugeau în goana mare, lăsându-și orașele în mâinile creștinilor. Armata noastră, cândva doar o adunătură de fricoși, număra acum *patruzeci de mii de voinici*.

Nimic nu ne stătea în cale în drumul nostru spre Pământul Sfânt, în afară de cetatea musulmană Antiohia. Se spunea că acolo creștinii erau țintuiți de zidurile orașului, iar cele mai prețioase relicve ale creștinătății – un giulgiu pătat cu lacrimile Mariei și piroanele cu care a fost țintuit Iisus de cruce – erau păstrate pentru răscumpărare.

Cu toate acestea, nimic nu ne-ar fi putut pregăti pentru iadul pe care aveam să îl îndurăm.

Mai întâi căldura, cea mai ucigătoare pe care am simțit-o în viața mea.

Soarele devenise un demon furios, cu ochii roșii, ce nu se ascundea niciodată, pe care îl blestemam și îl înjuram. Cavaleri în zale, prețuiți pentru vitejia lor în bătălii, se tânguiau, ruginind în armuri, cu pielea acoperită de bășici dureroase, căpătate la atingerea de metalul încins. Oamenii cădeau din mers, iar ceilalți treceau mai departe, părăsindu-i acolo, fără îngrijiri.

Și setea... Fiecare oraș în care ajungeam era pustiu și pârjolit, secătuit de provizii de către turcii înșiși. Beam puțina apă pe care o aveam, ca niște bețivi nesăbuiți. Am văzut oameni bătându-se pentru propria urină, de parcă ar fi fost animale.

— Dacă ăsta este Pământul Sfânt, remarcă hispanicul, atunci

Dumnezeu și-l poate păstra.

Trupurile noastre urlau și, cu toate astea, am continuat să mergem înainte, dar entuziasmul și voința noastră scădeau, ca și proviziile de apă. Pe drum, am cules câteva săgeți turcești și capete de suliță ce mi-ar fi folosit la întoarcerea acasă. Făceam tot posibilul să-i îmbărbătez pe ceilalți, dar nu prea erau multe lucruri amuzante în jur.

— O, nu te plânge, zise Nicodim, străduindu-se din răspuțeri să țină pasul. Când vom ajunge în munți, ai să crezi că ăsta a fost paradisul.

Nico avea dreptate. Munți stâncoși se iviră în fața noastră, înfiorător de abrupti și lipsiți de orice urmă de viață. Trecători înguste, doar atât cât să permită trecerea unui cal și a unei cotigi, se deschideau printre crestele pline de capcane. La început, ne-am bucurat să lăsăm infernul în urmă dar, în timp ce urcam, în fața noastră se deschidea un nou iad.

Cu cât urcam, cu atât încetineam mersul și cu atât era mai riscant fiecare pas pe care îl făceam. Oi, cai, căruțe supraîncărcate cu provizii trebuia să urce pe un singur șir pe coasta abruptă. La cea mai mică poticnire, la cea mai mică piatră ce o lua la vale, un om dispărea în abis, uneori trăgând cu sine încă un însoțitor.

— Haideți, dați-i zor, ne îndemnav nobilii. În Antiohia, Dumnezeu vă va răsplăti.

Dar, după fiecare culme pe care o treceam, descopeream o alta, și mai primejdioasă decât precedenta. Cei ce fuseseră odată cavaleri făloși, acum se împleticeau umili, cu caii lor neputincioși, târându-și armura, cot la cot cu soldații de rând, ca mine și ca Robert.

Undeva, pe culmi, a dispărut Hortense, lăsând în urma ei doar câteva pene într-o căruță. Nu s-a aflat niciodată ce s-a întâmplat cu ea. Mulți ziceau că nobilii trăseseră un ospăț pe cheltuiala lui Robert. Alții spuneau că pasărea avusese mai multă minte decât noi și o luase la sănătoasa cât încă mai era în viață. Băiatul era tare supărat. Pasărea aceea traversase Europa împreună cu el! Cei mai mulți ziceau că o dată cu ea zburase și norocul nostru.

Cu toate acestea, continuam să urcăm, pas cu pas, asudând în tunicile și armurile noastre, știind că de partea cealaltă se întindea Antiohia.

Și, dincolo de aceasta, Pământul Sfânt. Ierusalimul!

Capitolul 11

— Spune-ne o glumă, Hugh! îmi strigă Nicodim în timp ce mergeam pe o coastă deosebit de periculoasă. Cu cât mai obscenă, cu atât mai bine.

Coasta părea să fie ruptă din munte, șerpuind peste un hău imens. Un singur pas aiurea, și înfruntau o moarte groaznică. M-am legat de o capră și m-am încredințat pașilor ei măsuțați.

— Păi aia cu preotul și cu casa de toleranță, am zis eu, întorcându-mă cu gândul la perioada în care fusesem hangiu. Un călător mergea pe un drum liniștit când, deodată, văzu pe un copac un însemn: „Surorile Mănăstirii St. Brigit, Casă de Prostitue, la două mile“.

— Da, am văzut-o și eu! exclamă un soldat. Ceva mai înapoi față de ultimul pod. Primejdia urcușului mai scăzu puțin la cele câteva hohote de râs bine venite.

— Călătorul își închipui că este o glumă, continuai eu, și merse mai departe. Dădu de un nou însemn, despre același stabiliment, aflat la distanță de o milă. Deveni curios. Ceva mai departe, apăru un al treilea însemn. De data asta, pe el stătea scris: „Mănăstirea Bordel, prima la dreapta“. De ce nu? se gândi călătorul și se întoarse luând-o la dreapta, până ajunse la o biserică din piatră pe care scria „St. Brigit“. Se duse, sună la ușă și îi răspunse o stareța. „Ce putem face pentru tine, fiule?“ „Am văzut însemnele pe drum“, zise călătorul. „Foarte bine, fiule, urmează-mă, răspunse stareța.“ Îl conduse pe niște holuri lungi și întunecate, de-a lungul cărora întâlni mai multe călugărițe tinere care îi zâmbeau.

— Unde se ascund călugărițele astea când am nevoie de ele? bâigui un soldat în spatele meu.

— În cele din urmă, stareța se opri în fața unei uși, continuai eu. Călătorul intră și văzu o altă călugăriță cernită care îl instrui. „Pune o monedă de aur în ceașcă.“ El își goli buzunarele în grabă. „E foarte bine, îi spuse ea. Acum, ieși pe ușa aceea.“ Ațâțat, călătorul ieși grăbit pe ușă, dar se pomeni afară în fața unui nou însemn ce spunea: „Mergi în pace și consideră că ți-am tras-o!“

Izbucni un hohot de râs general.

— Nu înțeleg, zise Robert în spatele meu. Credeam că acolo era un bordel.

— Nu contează, mi-am dat eu ochii peste cap.

Trucul lui Nico funcționase. Timp de câteva minute, povara ni se păruse mai ușoară. Nu voiam decât să scap de această potecă.

Deodată, am auzit un huruit de deasupra. Câteva pietre și bolovani se prăvăleau spre noi. L-am prins pe Robert și l-am împins spre peretele muntelui, în timp ce bolovanul imens mă șterse și mă făcu una cu zidul.

Ne holbarăm unul la altul cu un fel de ușurare, înțelegând cât de aproape fuseserăm de moarte.

Apoi, auzirăm răcnetul unui măgar pe care Nicodim încerca să-l potolească. Pietrele, în cădere, probabil că îl speriaseră.

— Potolește animalul acela, urlă un cavaler din spate. Cară mâncarea voastră pe următoarele două săptămâni.

Nicodim apucă frânghia. Picioarele din spate ale animalului încercau să rămână pe potecă.

M-am repezit la hamul animalului, dar măgarul se zbătu din nou. Nu își putea menține echilibrul pe poteca îngustă. Ochii lui arătau că era conștient de pericolul ce îl pândea. Piatra cedă. Cu un răget hidos, bietul animal se prăvăli în hău, tras de carul ce se prăbușea.

Am văzut dezastrul care amenința.

— Nico, am strigat.

Dar bietul bătrân era prea încet și prea împovărat ca să aibă timp să se ferească de cădere. Ochii mei îl priveau neajutorați în timp ce el se împiedică de roba lui lungă.

— Nico! am urlat, văzându-l pe bătrân alunecând pe margine. M-am întins spre el și l-am prins de braț.

Am apucat să prind și cureaua sacului de piele de pe umărul lui. Doar asta l-a salvat de căderea fatală.

Bătrânul se uită în sus la mine și dădu din cap.

— Dă-mi drumul, Hugh, altminteri vom cădea amândoi.

— Nu pot. Dă-mi cealaltă mână, i-am strigat. Alți câțiva, printre care și Robert, s-au strâns în jurul meu. Dă-mi mâna, Nico.

M-am uitat în ochii lui căutând o urmă de panică, dar avea o privire senină și limpede. Aș fi vrut să spun: *Rezistă, Profesore, Ierusalimul este aproape.*

Dar sacul îmi alunecă din mână. Nicodim, cu barba și părul lui alb pieri în gol, o dată cu el.

— Nu! m-am întins încercând să îl prind și strigându-l pe nume.

Într-o clipită se dusesse. Mărsăluiserăm împreună o mie de mile dar, pentru el, nu fusese niciodată departe, era întotdeauna *aproape...* Nu mi-l aminteam pe tata, dar durerea pe care mi-a provocat-o pierderea lui Nicodim îmi arătase că îmi fusese cel mai apropiat tată pe care l-am avut vreodată.

Un cavaler urcă pe coastă, înjurând și întrebând ce naiba se întâmpla. L-am recunoscut pe Guillaume, un vasal al lui Bohemond, unul dintre nobilii care ne erau căpetenii.

M-am uitat peste muchia prăpastiei și am înghițit în sec.

— Un ghicitor care nu a fost în stare să prevadă nici măcar propria moarte? scuipe el cuvintele. Mare pierdere, ce să zic!

Capitolul 12

În următoarele zile, pierderea prietenului meu mă apăsă foarte greu. Continuam să urcăm dar, la fiecare pas, în fața ochilor, nu-l vedeam decât pe înțeleptul grec.

Cufundat în gânduri, n-am observat că, de la o vreme, cărările începuseră să se lărgească. Mi-am dat seama că acum mărsăluiam prin văi și nu pe coaste, coborând. Ritmul nostru crescuse și prinserăm curaj, anticipând ceea ce ne aștepta.

— Hispanicul zice că aici creștinii sunt ținuiți de ziduri, vorbi Robert în timp ce mărsăluiam. Cu cât ajungem acolo mai repede, cu atât mai iute îi vom elibera pe frații noștri.

— Amicul tău este tare inimos, Hugh, îmi strigă Mouse. Ar trebui să îi spui că, dacă ajungi primul la petrecere, nu înseamnă că te poți culca cu stăpâna palatului.

— Vrea să participe la o bătălie, l-am apărât eu pe Robert, și cine poate să îl învinuiască pentru asta?

Din spatele meu se auzi galopul unui cal de luptă ce se apropia.

— Faceți loc!

Ne-am dat la o parte și l-am văzut pe același Guillaume, același nenorocit arogant care luase în răs moartea lui Nico, zăvorât în

armură, călare pe armăsarul lui. Aproape că ne dă rămase trecând indiferent printre noi.

— Pentru ăsta luptăm noi, nu? am mormăit eu, făcând în bătaie de joc o plecăciune exagerată.

Curând, am ajuns la un podiș vast, înconjurat de munți. Un râu destul de larg se întindea în fața coloanelor noastre.

I-am auzit pe nobili contrazicându-se în legătură cu locul prin care ar fi trebuit să traversăm. Raymond, comandantul nostru, insista că locul potrivit se afla mai la sud. Alții, nerăbdători să dea ochii cu turcii, printre care și încăpățânatul Bohemond, protestau, susținând că astfel pierdeam o zi.

În cele din urmă, l-am văzut pe același Guillaume țâșnind din mulțime.

— Vă fac eu o hartă, îi strigă el lui Raymond. Dădu pinteni calului, se repezi pe povârnișul abrupt, în jos spre râu, și-și îndemnă calul să intre în apă.

Armăsarul lui Guillaume se afundă sub greutatea armurii stăpânului său. Bărbații se aliniază de-a lungul malului, unii râzând, alții chiuind, văzând încercarea lui de a se da mare în fața superiorilor.

Deși înaintase mai mult de treizeci de yarzi, apa nu trecea de gleznele calului. Guillaume se întoarse și zâmbi discret, dar plin de sine.

— Chiar și mama mamei mele poate trece râul pe aici, strigă el. Neisprăviții își notează asta?

— Nu am bănuț niciodată că un asemenea înfumurat poate intra așa în apă, i-am zis eu lui Robert.

Deodată, în mijlocul râului, armăsarul lui Guillaume păru să se împiedice. Cavalerul, în agitația și nerăbdarea lui, și aflându-se pe teren nesigur, nu putu să își stăpânească armăsarul. Căzu în apă, cu fața în jos.

Trupele de pe malul râului izbucniră în râs. Chiote, scheuneli, batjocuri.

— Oh, *neisprăviți...* am râs și eu. Luați notițe?

Hohotele continuară în timp ce așteptam ca oșteanul să apară din nou la suprafață. Dar nu mai apăru.

— Rămâne la fund de rușine, comentă cineva.

Dar, curând, ne-am dat seama că nu rușinea, ci greutatea armurii lui Guillaume îl împiedica să revină la suprafață.

Pe măsură ce înțelegeam acest lucru, zarva încetă. Un alt cavaler galopă spre râu. Trecu un minut întreg înainte ca acesta să poată ajunge la locul respectiv. Din înălțimea calului, scrută suprafața apei căutându-l pe Guillaume. Apoi, ridicând trupul greu al cavalerului, strigă spre noi:

— S-a înecat!

Se auzi un murmur de uimire dinspre cei de pe mal. Oamenii și-au plecat capul făcându-și cruce.

Cu numai câteva zile în urmă, acest Guillaume stătea în spatele meu, după ce Nicodim fusese înghițit de hău.

M-am uitat la Robert, care ridică din umeri.

— Mare pierdere, ce să zic! rosti el cu un zâmbet discret.

Capitolul 13

Ajunserăm la un pod înalt ce dădea într-o câmpie întinsă, albă ca oasele și... iat-o!

Antiohia.

O fortăreață cu ziduri masive, ce părea clădită într-un munte de granit. Mai mare și mai copleșitoare decât orice castel pe care îl văzusem pe meleagurile natale.

Priveliștea mă făcu să mă înfior din creștet până-n tălpi.

Era construită pe o culme ascuțită. Sute de turnuri fortificate străjuiau fiecare segment al zidului exterior ce părea să fie gros de vreo zece picioare. Nu aveam niciun fel de mașinărie pentru a dărâma asemenea ziduri zdravene, niciun fel de scări care să ne poată ajuta să urcăm atât de sus. Părea de nepătruns.

Cavalerii își scoaseră coifurile și cercetară orașul uluiți. Știu că același gând ne trecea tuturor prin minte și ne îngrijora. Noi trebuia să cucerim acest loc!

— Nu văd niciun creștin țintuit de zid, scânci Robert aproape dezamăgit.

— Dacă martirii sunt ceea ce cauți, nu îți face griji, vei fi satisfăcut, îi promisei eu.

Unul câte unul, continuaram drumul pe potecă în jos. Aveam sentimentul că ce fusese mai greu se terminase. Că orice ne-ar fi

rezervat Dumnezeu, în mod sigur bătăliile ce aveau să urmeze, nu ne puteau încerca mai mult decât ceea ce înduraserăm deja. Se vorbea din nou despre comori și despre bogății.

Împiedicându-mă de o piatră, observai ceva ieșind de sub ea. Mă aplecai să ridic obiectul strălucitor și nu îmi veni să-mi cred ochilor.

Era o teacă de cuțit. Foarte veche, eram sigur de asta. Părea să fie din bronz, cu niște inscripții pe care eu nu le înțelegeam.

— Ce este asta? mă întrebă Robert.

— Nu știu. Aș fi vrut ca Nico să fi fost aici. El ar fi putut să deslușească aceste semne. Poate că este în limba ebraică... Doamne, pare atât de veche.

— Hugh este bogat, strigă Robert. Prietenul meu este bogat, bogat, ascultați ce vă spun!

— Gura, șuieră un soldat. Dacă te aude vreunul dintre iluștrii noștri comandanți, nu vei mai fi bogat multă vreme.

Pusei teaca în buzunarul ce începuse să se umple. Mă simțeam ca un om care tocmai a dat peste cea mai mare comoară. Abia așteptam să i-o arăt lui Sophie! Acasă, un asemenea obiect ne-ar fi asigurat hrana pentru o iarnă întreagă.

Nu îmi venea să cred cât de norocos fusesem.

— Aici, relicvele cad din copaci, bâigui Mouse. Numai dacă ar exista copaci!

Panta era netedă și ușor de coborât. Bărbații începură din nou să vorbească despre câți turci ar fi putut zdrobi ei într-o bătălie. După ce găsisem acel obiect, toate visele despre comori și bogății reînviară și acum păreau realiste. Poate că, într-adevăr, aveam să fiu bogat.

Deodată, coloana se opri. Apoi... liniște apăsătoare.

În depărtare, atât cât se putea vedea cu ochiul, poteca era marcată cu pietre mari, albe, la intervale egale de o lungime de braț. Pe fiecare se afla pictată o cruce de un roșu aprins.

— Nenorociții ne urează bun venit, zise cineva.

Își băteau joc de noi, ar fi fost cuvintele ce ar fi exprimat mai bine realitatea. Șirurile de cruci roșii mă făcură să mă înfior. Robert fugi înainte să împingă una dintre pietre spre ziduri dar, pe măsură ce se apropia, băiatul încetini și apoi se opri locului. Alți soldați care ajunseseră la pietre își făceau cruci.

Nu erau deloc pietre, ci... cranii.

Mii!

Capitolul 14

Erau printre noi nebuni care credeau că Antiohia ar putea cădea într-o singură zi. În ziua aceea, ne-am aliniat, puternici, câteva mii. O mare de tunici albe și cruci roșii.

Armata Domnului, după cum eram convins.

Ne-am concentrat pe zidul dinspre est. Un contrafort din piatră cenușie, înalt cam de treizeci de picioare, ticsit cu apărători îmbrăcați în robe albe cu turbane albastre la fiecare post. Și, mai sus, pe turnuri, alte sute, înarmați cu arcuri ce sclipeau în soarele dimineții.

Inima îmi zvâcnea. Știam că din clipă în clipă aș fi fost nevoit să atac, dar picioarele mele păreau să se fi înțepenit în pământ. Am șoptit numele lui Sophie ca și când m-aș fi rugat.

Tânărul Robert, care părea pregătit, stătea alături de mine.

— Ești gata, Hugh? mă întrebă el, zâmbind nerăbdător.

— Când vom ataca, să rămâi lângă mine, l-am instruit. Eram de două ori mai în vârstă decât băiatul ăsta. Din cine știe ce motiv îmi jurasem să îl apăr cu orice preț.

— Fii liniștit, Dumnezeu va avea grijă de mine. Robert părea sigur de asta. Și de tine, la fel, Hugh, chiar dacă încerci să negi asta.

O trompetă sună chemarea la arme. Raymond și Bohemond, în armuri grele, galopau pe armăsarii lor, pe pantă în jos.

Fiți soldați curajoși. Faceți-vă datoria, ne îndemneau. Luptați cu onoare. Dumnezeu va fi de partea voastră.

Apoi, deodată, se auzi un urlet înfiorător din spatele zidurilor. Turcii ne zeflemeau și ne batjocoreau. M-am uitat lung la fața unuia care stătea deasupra porții principale. Apoi, trompeta sună din nou, iar noi începurăm să alergăm.

Nu știu ce era în mintea mea în timp ce alergam în formație, spre ziduri. M-am rugat ultima oară la Sophie. Și la Dumnezeu dar, de dragul lui Robert, ca să aibă grijă de noi.

Alergam luat de valul atacului. Din spate, am auzit șuieratul săgeților ce veneau prin aer, dar se loveau de ziduri ca niște biete bețe, căzând apoi cu zgomot pe pământ.

O sută de yarzi... Un val de săgeți, ca răspuns dinspre ziduri. Mi-am

ridicat scutul, în timp ce săgețile se înfigeau în scuturile și armurile din jur. Oamenii cădeau, ținându-se de gât sau de cap. Sângele le țâșnea din răni, iar din gât le ieșeau horcăituri cumplite. Ceilalți continuau să înaintăm, iar Robert era încă lângă mine. În fața mea, am văzut primul berbec apropiindu-se de poarta principală. Căpitanul nostru ne ordonă să îl urmăm. De deasupra, ploua peste noi cu pietre grele și cu săgeți aprinse. Oamenii țipau și se chirceau, fie încercând să își oblojească rănilor, fie să stingă flăcările ce le cuprindeau trupurile.

Primul berbec se lovi de poarta grea, o barieră mare din lemn, de greutatea a trei oameni. Ricoșă ca o pietricică izbită de un zid. Oamenii se adunară și loviră din nou. Pedestrașii aruncau cu săgeți în sus spre ziduri, dar ele nu-și atingeau ținta, ci se întorceau o dată cu focul și săgețile turcești. Soldații cădeau la pământ urlând și zburându-se, cu tunicile arzând. Cei care se opreau pentru a-i ajuta erau cuprinși pe dată de aceleași flăcări.

Era un măcel. Oamenii care călătoriseră atât de departe, înduraseră atât de multe – cu chemarea lui Dumnezeu răsunând în inimile lor – erau puși la pământ ca spicele de grâu. L-am văzut pe bietul Mouse cum cădea în genunchi cu o săgeată înfiptă în gât, chinându-se cu ambele mâini să și-o scoată. Au căzut și alții peste el. Eram convins că voi muri și eu. Unul dintre oamenii care mânuia berbecul căzu la rândul lui. Robert îi luă locul și începură să lovească din nou în poartă, dar fără niciun rezultat.

Săgețile și pietrele, și plumbul topit curgeau peste noi din toate părțile. Să eviți moartea, nu era decât o chestiune de noroc. M-am uitat în sus și, spre groaza mea, am văzut doi turci uriași pregătindu-se să răstoarne un cazan cu smoală topită peste cei care duceau berbecul. L-am înșfăcat pe Robert la timp pentru a-l lipi de zid, în vreme ce catranul clocotit îi acoperea pe tovarășii lui. Urlau ducându-și mâna la ochi, cazând în genunchi și emanând o putoare insuportabilă de carne arsă.

L-am țintuit pe Robert de zid. Pentru o clipă, îndepărtasem de el pericolul. În jurul nostru, soldații se zvârcoleau și gemeau. Berbecii erau aruncați și abandonți.

Brusc, atacul se transformă într-o goană nebună. Auzind alarma, oamenii se întorceau și fugeau departe de ziduri. Sulițele și săgețile îi urmăreau și îi secerau din goană.

— Trebuie să ieșim de aici, i-am spus lui Robert.

L-am tras de lângă perete și am luat-o la fugă. Mă rugam, în timp ce alergam, ca spatele să nu îmi fie pătruns de vreo săgeată a sarazinilor.

Între timp, poarta grea a fortăreței s-a deschis și, din spatele ei, au apărut călăreți cu turbane albastre, înarmați cu săbii lungi, încovoiate. Au luat-o spre noi ca niște copoi la vânătoare de iepuri, urlând sălbatic: „*Allahu Akbar*.” Dumnezeu e mare.

În ciuda inferiorității numerice, nu aveam altă opțiune decât să rămânem pe loc și să ne luptăm. Mi-am scos sabia, conștient că fiecare suflare a mea putea fi și ultima, și am tăiat primul val de călăreți.

Un sarazin tuciuriu roti sabia și capul celui de lângă mine se rostogoli ca o minge de joc. Un altul se repezi printre noi ca și când ar fi vrut cu tot dinadinsul să moară. L-am înjunghiat și l-am tăiat cu sete. Unul câte unul, oamenii de care eu și Robert ne legaserăm începură să se împruțineze. Implorându-l pe Dumnezeu, fuseseră despicați de turci. L-am prins pe Robert de tunică și l-am tras mai departe, în câmp deschis. Am văzut un călăreț repezindu-se la noi. Am rămas în fața băiatului și l-am întâmpinat cu sabia întinsă. Dacă așa era să fie, atunci așa să fie. Săbiile noastre se încrucișară, iar trupul meu se cutremură. M-am uitat în jos așteptându-mă să îmi văd picioarele desprinse de trup dar, slavă Domnului, eram întreg. În spatele meu, sarazinul căzuse, cal și călăreț, înconjurați de un nor de praf. Am sărit la el înainte de a se dezmetici, înfigând sabia în gâtul războinicului și văzând cum îi țâșnea din gură un șuvoi de sânge.

Până atunci nu mai ucisesem pe nimeni, dar acum tăiam și măcelăream tot ce mișca în jurul meu, ca și când aș fi fost născut și crescut în acest scop.

În fiecare clipă, pe porți ieșeau tot mai mulți călăreți. Se apropiau și îi tăiau pe ai noștri. Sângele se îmbiba în pământ. Câțiva cavaleri încercară să-i înfrunte, dar fură copleșiți de numărul turcilor. Părea că toată armata noastră era măcelărită.

L-am împins pe Robert prin fum și praf spre rândurile alor noștri. Acum ieșisem din bătaia săgeților. Pe câmp încă mai mureau oameni, iar turcii îi tăiau în bucăți atât de mici, că era imposibil de ghicit unde era un cruciat și unde era doar o baltă de sânge.

Am observat că propria mea tunică era tăiată și pătată de sânge, dar nu puteam ști al cui era. Și picioarele mă ustureau de la stropii de metal topit. Văzusem mulți oameni murind dar, într-un fel, eram mândru. Mă luptasem vitejește. Și Robert la fel. Iar eu îl apăsasem, așa cum

jurasem. Deși aș fi vrut să-i plâng pe prietenii mei morți, printre care și Mouse, am căzut la pământ, fericit că încă mai eram în viață.

— Am avut dreptate, Hugh, se întoarse Robert spre mine rânjind. Dumnezeu chiar ne-a protejat până la urmă.

Apoi, lăsa capul în jos și își vomită sufletul pe câmpie.

Capitolul 15

Așa s-a întâmplat aproape în fiecare zi.

Atac după atac.

Moarte după o altă moarte la fel de zadarnică.

Asediul dură luni de zile. Se părea că glorioasa noastră cruciadă se va termina în Antiohia și nu în Ierusalim. Catapultele noastre aruncau uriași bolovani aprinși și, totuși, abia dacă lăseau o urmă pe pereții masivi. Val după val, atacurile frontale nu făceau decât să sporească numărul morților.

În cele din urmă, am reușit să construim adevărate mașinării de asediu, la fel de înalte ca unele dintre cele mai înalte turnuri ale lor. Dar incursiunile întâmpinau o rezistență atât de înverșunată dinspre ziduri, încât mașinăriile au devenit cimitire pentru cei mai temerari dintre oamenii noștri.

Cu cât Antiohia rezista mai mult, cu atât sporea deznădejdea noastră. Mâncarea aproape că se terminase. Toate vitele și boii fuseseră măcelăriți; chiar și crinii fuseseră mâncați. Apa era la fel de rară ca și vinul.

La urechi ne ajungeau povești despre torturarea și violarea creștinilor în interiorul zidurilor și despre profanarea relicvelor.

La fiecare două zile, un războinic musulman împrăștia cenușă din înălțimea turnurilor și vărsa sânge pe pământ.

— Țsta este sângele Mântuitorului vostru inutil, urla el. Iată cum vă salvează acum. Sau, aprinzând o cârpă și aruncând-o jos, striga: Acesta este giulgiul târfei care i-a dat viață.

Din când în când, turcii făceau incursiuni în afara zidurilor orașului. Îi atacau pe războinicii noștri ca într-o misiune sfântă, urlând și scheunând la cei care le opuneau rezistență, numai pentru a fi tăiați în bucăți. Erau neînfricați, se comportau chiar ca niște eroi. Ne făceau să

ne dăm seama că nu vor ceda ușor.

Cei pe care reușeam să îi capturăm erau predați unui grup de luptători franci, care se numeau tafuri. Cu picioarele goale, acoperite de mizerie și de răni, aceștia se distingeau prin uniforme zdrențuite ca niște saci și sălbatica înverșunare cu care luptau. Tuturor le era frică de ei. Chiar și nouă.

În bătălie, acești tafuri se luptau de parcă erau posedați de diavol, agitând în aer bâte și securi de plumb, arătându-și dinții ca și când ar fi vrut să își devoreze dușmanii de vii. Se spunea că erau cavaleri dezonozați, care urmaseră un stăpân misterios și juraseră să trăiască în sărăcie până când își vor răscumpăra rangul în ochii lui Dumnezeu.

Păgânii care nu erau suficient de norocoși ca să moară pe câmpul de luptă erau dați lor așa cum resturile sunt aruncate câinilor. Am privit dezgustat cum acești porci se repezeau la luptătorii musulmani și cât erau încă vii, le scoteau măruntaiele și li le îndesau în gură, în timp ce mureau. Toate acestea s-au întâmplat, și altele și mai și.

Acești tafuri nu dădeau socoteală în fața nici unuia dintre comandanții noștri, și multora dintre noi li se părea că la fel ar fi procedat și în fața oricărui Dumnezeu. Erau însemnați cu o cruce făcută cu fierul pe gât, ceea ce era dovada nu a credinței lor, ci a dorinței de a provoca durere.

Cu cât asediul se prelungea mai mult, cu atât mai departe mă simțeam de tot ceea ce cunoscusem în viață. Se împliniseră optsprezece luni de când plecasem de acasă. O visam pe Sophie în fiecare noapte și, adesea, o visam și ziua: o revedeam ca în ultima zi, când mă privea cum plec, cu zâmbetul ei curajos.

M-ar mai fi recunoscut oare, acum, cu barbă lungă, slab ca un par, înnegrit de supărare și de sânge păgân? Ar mai râde ea la glumele mele sau m-ar mai tachina pentru inocența mea, după toate câte am văzut și am cunoscut? Dacă i-aș fi adus o floarea-soarelui, mi-ar mai fi sărutat părul roșu aprins plin de păduchi și ploșnițe?

Regina mea... Cât de departe mi se părea acum!

— *O fecioară a întâlnit un hoinar, cântam încet în fiecare noapte, înainte de a adormi, în lumina pură a lunii clare.*

Capitolul 16

Vestea se întinse ca un foc de la un batalion la altul.

— Pregătiți-vă... Asalt hotărâtor în noaptea asta. Intrăm, la noapte!

— La noapte, nu nou atac? Obosiți și speriați, soldații din jurul meu se mirau nevenindu-le să creadă. Ei chiar cred că putem vedea noaptea ceea ce ziua nici măcar nu putem zări?

— Nu, de data asta este altfel, ne promitea căpitanul. În noaptea asta, veți merge la culcare după ce i-o veți trage nevestei emirului.

Tabăra se învioră. În interiorul Antiohiei exista un trădător. El avea să vândă orașul. Antiohia va cădea, în sfârșit. Nu îngropată sub propriile ziduri prăbușite, ci trădată de lăcomie.

— Este adevărat? Întrebă Robert punându-și nerăbdător cizmele. Chiar le vom plăti, în sfârșit, pentru tot ce au făcut?

— Ascute cuțitul ăla, i-am spus eu bietului puști.

Raymond ordonă armatei să părăsească tabăra, lăsând impresia că ne îndreptam spre un atac, în altă direcție. Ne-am retras două mile, până la râul Oronte. Apoi, am rămas locului până aproape de ivirea zorilor. Ni se dădu semnalul. *Toată lumea să fie pregătită...*

La adăpostul întunericului, ne-am apropiat din nou, fără zgomot, de zidurile orașului. La răsărit abia se zărea o lumină portocalie. Sângele îmi vâjâia prin vine. Astăzi avea să cadă Antiohia. Apoi urma Ierusalimul. *Libertate.*

În timp ce așteptam semnalul, am pus o mână pe umărul lui Robert.

— Emoții?

Băiatul scutură din cap.

— Nu mi-e frică.

— Poate că ai început ziua încă un băiețandru dar, până la sfârșitul ei, vei fi un bărbat în toată firea, i-am zis eu.

Rânji prosteste.

— Probabil că amândoi vom fi bărbați, i-am făcut cu ochiul.

Apoi, la turnul dinspre nord, o torță fu agitată. Asta era! Oamenii noștri pătrunseseră înăuntru.

— Să mergem! strigară nobilii. La atac!

Armata noastră atacă, francii, normanzii, tafurii, toți, unul lângă

altul, pentru aceeași cauză, cu un singur gând.

— Arătați-le al cui Dumnezeu e Unicul, strigau nobilii.

Batalioanele se îndreptară spre turnul dinspre nord, unde ne așteptau scările, iar oamenii noștri urcară val după val. Dinăuntru se auzeau țipete și zgomote de luptă aprigă. Apoi, deodată, se deschise marea poartă. Chiar în fața ochilor noștri. Dar, în loc să apară de acolo călăreți musulmani năpustindu-se să ne atace, armata noastră se strecură înăuntru.

Am înaintat încet-încet până în centrul orașului. Clădirile ardeau ca niște torțe. Oameni cu turbane se zoreau în stradă, unde erau tăiați în bucăți înainte de a apuca să ridice spada. Strigăte răsunau de este tot: „Moarte păgânilor“ și „*Dei leveult*“, Dumnezeu o cere.

Alergam în pluton, fără să-mi urăsc prea tare dușmanul, dar pregătit să mă lupt cu oricine mi-ar fi stat în cale. Am văzut un apărător tăiat în două de o lovitură de topor. Bărbați însetați de sânge, cu tunici pe care erau pictate cruci, tăiau capete pe care apoi le păstrau ca pe niște comori.

În fața noastră, o femeie țipând țâșni dintr-o casă în flăcări. A fost prinsă de tafuri, care i-au rupt hainele și au posedat-o cu rândul chiar în mijlocul străzii. După ce au terminat, i-au smuls brățara de la mână și au lăsat-o fără viață într-o baltă de sânge.

M-am uitat îngrozit la trupul ei însângerat. În pumnul încleștat, am văzut o cruce. *Doamne Sfinte, era creștină.*

O clipă mai târziu, din aceeași clădire în flăcări, un turc cu ochii roșii, poate soțul ei, m-a atacat urlând. Am rămas stană de piatră. În mintea mea își făcea loc imaginea propriei mele morți. Am reușit să îngaim:

— Nu eu am făcut asta...

Dar chiar în clipa în care sulița lui era aproape să-mi atingă gâtul, atacul i-a fost zădărnicit de Robert, care înfipse cuțitul în pieptul turcului. Omul se împletici, cu ochii bulbucăți. Apoi căzu mort peste soția lui.

— Vezi, nu numai Dumnezeu te veghează, îmi făcu el cu ochiul. Ci și eu.

Abia terminase de rostit aceste cuvinte, când un alt turc cu turban se repezi la el agitând o sabie lungă.

Băiatul era cu spatele, iar eu mi-am dat seama că nu aș fi putut ajunge la timp lângă el. Se chinuia să scoată pumnalul din pieptul

turcului. Fața încă îi mai era luminată de acel zâmbet inocent.

— Robert! am urlat eu. Robert!

Capitolul 17

Atacatorul sări asupra lui Robert ținând sabia cu ambele mâini. Nu am avut decât o clipă pentru a interveni. Am încercat să pivotez în jurul băiatului, dar am fost împiedicat de turc. Tot ce am putut face a fost să țip:

— Nu...!

Sabia îl nimeri pe Robert exact sub gât. Am auzit trosnetul oaselor sfărâmate, și umărul i se desprinsese în timp ce sabia uriașă îi pătrunsese adânc în piept, părând că îl despică în două.

La început, m-am holbat îngrozit. Băiatul, înțelegând că nu mai avea nicio putere să se împotrivescă propriei morți, în loc să se întoarcă și să își înfrunte atacatorul, se întorsese către mine. Expresia feței lui îmi va fi alături câte zile voi trăi.

Apoi, recăpătându-mi forțele, am atacat și l-am înjunghiat pe turc. Și încă o dată, și încă o dată. Deși se prăbușise la pământ, eu am continuat să îl tai, de parcă cruzimea mea ar fi putut să-mi readucă prietenul la viață.

Apoi, am îngenuncheat lângă Robert. Trupul i se îngreunase, dar fața îi era la fel de copilăroasă ca atunci când ni se alăturase, urmat, spre amuzamentul tuturor, de găscă lui. M-am luptat cu lacrimile. *Nu era decât un băiețel...*

Totul în jurul meu fierbea, scăpând de sub control. Soldați însemnați cu crucea roșie goneau pe străzi, trecând din casă în casă, prădând și pârjolind. Copiii plângeau după mămicile lor, înainte de a li se da foc ca unor lumânări. Tafurii, nebuni de lăcomie, măcelăreau musulmani și creștini deopotrivă, îndesând tot ce găseau de valoare în buzunarele tunicilor lor murdare.

Ce fel de Dumnezeu o fi inspirat o asemenea oroare? Să fi fost oare vina lui Dumnezeu? Sau a omului?

Ceva se rupse în mine. Orice credință ce m-ar fi determinat să lupt, orice vis de libertate sau bogăție care mă adusese aici se risipise. Și nu era nimic în loc. Nu îmi păsa de Antiohia. Nici de eliberarea

Ierusalimului. Sau de eliberarea mea. Nu voiam decât să plec acasă. Să o mai văd încă o dată pe Sophie. Să îi mai spun încă o dată că o iubesc. Puteam să îndur asprimea birurilor și cruzimea stăpânului nostru, numai să o mai pot strânge încă o dată în brațe. Venisem aici ca să mă eliberez. *Acum eram liber*. Liber de iluziile mele.

Regimentul meu înaintă, dar eu am rămas în urmă, măcinat de durere și de ură. Nu aveam habar încotro să mă îndrept, știam doar că nu mai puteam lupta alături de tovarășii mei. M-am împleticit, târându-mă printre clădiri în flăcări, trecând de la o oroare la alta. Carnagii și țipete peste tot. Pe străzi, sângele curgea șiroaie până la glezne.

Am dat de o biserică creștină. *Sanctum Christi... Sf. Pavel...* Aproape că mi se păru amuzant: acest... acest mormânt... vechi era cauza bătăliei noastre. Venisem să eliberăm acest bloc gol de piatră.

Aș fi vrut să spintec această biserică cu sabia mea. Era lăcașul minciunilor. În cele din urmă, am urcat treptele dure de piatră, cuprins de un val de mânie.

— Dumnezeu vrea asta? am urlat. Dumnezeu vrea aceste *crime*?

Capitolul 18

Nici nu apucasem bine să intru în naosul întunecat și răcoros al bisericii, că am și auzit un urlet de groază venind de undeva din fața mea. Nebunia asta pur și simplu nu se va opri niciodată.

Pe treptele altarului, doi turci în robe negre chinuiau un preot, lovindu-l, înjurându-l pe limba lor, în timp ce preotul speriat încerca să se apere cu un toiag de lemn.

Cu o clipă înainte ezitasem. Și îmi murise un prieten. Nu mă lega nimic de acest preot dar, de data asta, m-am aruncat la atac cu toată puterea.

Urlând, alergam cu sabia scoasă, chiar în timp ce unul dintre agresori înfipse un pumnal în abdomenul preotului. Celălalt păgân se întoarse să mă înfrunte. Lama sabiei mele pătrunse în carnea lui. Turcul răcni înfiorător.

Celălalt se ridică și se năpusti la rândul-i asupra mea, agitând pumnalul care era încă mânjit de sângele preotului. M-a atacat și,

printre înjurăturile lui, am auzit: „*Ibn Kan...*“, fiul lui Cain.

M-am ferit și l-am lovit cu sabia în ceafa, retezându-i gâtul ca și când ar fi fost o creangă. Turcul căzu în genunchi, iar capul i se rostogoli departe de trup. Apoi se prăbuși și trupul, exact peste ceea ce ar fi trebuit să fie fața păgânului.

Am privit uluit trupurile chinuite ale turcilor. Nici eu nu mai știam cine sunt. *Ce făceam aici? Ce se alesese de mine?*

M-am dus către preotul căzut ca să îi dau o mână de ajutor, dacă se mai putea. În timp ce îngenuncheam lângă el, ochii i se înnourau. Își dădu ultima suflare. Scepstrul din lemn îi căzu din mâini.

Prea târziu... Nu eram un erou, doar un prost.

Chiar în clipa aceea, am auzit în spatele meu un foșnet. M-am întors și am văzut un alt atacator, cu pieptul dezgolit, un uriaș, de două ori cât un om normal. Văzându-și camarazii uciși, se avântă spre mine, cu sabia pregătită.

Mi-am înțeles neputința. Omul era cât un urs, brațele aproape de două ori mai groase ca ale mele. Nu puteam să îl țin în loc mai mult decât aș fi putut ține o tornadă. Când m-a atacat, am ridicat sabia, dar lovitură lui a fost atât de puternică încât m-a dărâmat peste preotul mort. M-a atacat din nou, cu ochii ficși, sticlind. De data asta, sabia mi-a zburat din mână prăbușindu-se cu zgomot pe podeaua bisericii. M-am întins după ea, dar turcul m-a oprit cu o lovitură în abdomen ce mi-a tăiat respirația.

Aveam să mor... o știam. Nu aveam nicio șansă de a-l învinge pe acest monstru. Cu un ultim efort, am apucat toiagul de lemn al preotului. Mă animă o infimă licărire de speranță: poate că aș fi reușit să îi pun piedică cu el.

Dar agresorul meu tocmai făcuse un pas uriaș, călcând peste toiag cu sandala lui mare. M-am uitat atent în ochii negri ai păgânului. Nu mai aveam nicio ieșire. Deasupra mea, sabia lui avea vâlvătăile unei torțe. *Urma să mor...*

Oare ce imagini mi-ar fi trecut prin minte în timp ce așteptam încordat ca lama să cadă asupra mea? Nu mi-a trecut prin cap să mă rog la Dumnezeu ca să îmi ierte păcatele. Nu, Dumnezeu mă adusese unde mă aflam acum. Îmi luam rămas-bun de la dulcea mea Sophie. Mi-era rușine că o părăseam astfel. Nu avea să afle niciodată cum am murit sau unde, sau că m-am gândit la ea până în ultima clipă.

Ceea ce îmi trecea prin fața ochilor era întreaga ironie a faptului. Mă

aflam în fața unui altar al lui Iisus și eram pe moarte, într-o cruciadă sfântă în care nu crezusem niciodată cu adevărat.

Nu credeam... și totuși muream pentru această cauză. În timp ce îmi priveam călăul, frica mă părăsi cu totul. La fel și dorința de a rezista. Mă uitam adânc în ochii turcului. Am crezut că văd în ei ceva ce oglindea propriile mele gânduri. Mă copleși o senzație foarte ciudată. Nu mă puteam abține.

Nu m-am rugat și nici nu am închis ochii, și nici nu am cerșit îndurare.

În schimb, am început să râd.

Capitolul 19

Sabia turcului se abătea asupra mea. În orice clipă, putea să mă lovească de moarte și, cu toate astea, nu-mi puteam stăpâni hohotele.

Râdeam de cauza pentru care muream. De ridicolul situației. De scumpa *libertate* ce avea să-mi fie redată la final.

M-am uitat în ochii lui întunecați și, deși știam că era probabil ultima mea suflare, pur și simplu nu mă puteam abține. *Râdeam în continuare...*

Agresorul meu ezită, cu sabia ridicată deasupra capului meu. Probabil se gândea că trimitea un nebun de-a binelea la Atotputernicul. Clipi către mine, cu sprâncenele ridicate, nedumerit.

Încercam să îmi amintesc cele învățate de la Nicodim, ca să îi spun ceva în limba lui. Orice.

— Este ultimul avertisment, i-am zis. Ești gata să te predai?

Apoi, am izbucnit din nou în râs.

Uriașul turc, cu ochii încinși ca niște cărbuni, se holbă la mine. Așteptam lovitură morții. Apoi, i-am zărit pe chip o urmă de zâmbet.

Oprindu-mă din râs, m-am bâlbâit:

— Po... poanta este că nici măcar nu sunt credincios.

Uriașul ezită din nou. Nu știam dacă mă va lovi sau va vorbi. Gura i se strâmbă într-un rânjet prostesc.

— Nici eu, rosti el.

Sabia lui încă mai tremura amenințătoare deasupra mea. Știam că fiecare moment putea să fie ultimul. M-am ridicat în coate, l-am privit

în ochi și am zis:

— Atunci, de la necredincios la necredincios, trebuie să mă ucizi în numele celui în care nu credem niciunul.

Fără să înțeleg de ce, am văzut ostilitatea de pe chipul lui topindu-se încet. Spre marea mea uimire, turcul coborî sabia.

— Suntem și așa destul de puțini, zise el. Nu am niciun motiv să contribui la împușinarea asta.

Era cu puțință? Era posibil ca în mijlocul unui asemenea carnagiu să găsesc un suflet asemenea mie? M-am uitat în ochii lui, bestia asta care cu numai un minut în urmă era gata să mă despice în două. Am văzut acolo ceva ce nu văzusem în toată noaptea asta sângeroasă: virtute, umor, un suflet de om... Nu îmi venea să cred. *Te rog, Doamne, mă rugai în sfârșit, sper că nu este o glumă sadică.*

— E de-adevăratalea? Mă lași în viață?

Degetele mi se descleștară încet de pe toiagul preotului.

Turcul mă măsură din priviri, apoi dădu din cap aprobator.

— Probabil că te-ai gândit că te afli în fața unui nebun de legat, am zis eu.

— Mi-a trecut prin cap, rânji el.

Apoi mi-am adus aminte de primejdia ce îl păștea.

— Ar fi mai bine să pleci. Armata noastră se află peste tot. Ești în pericol.

Să plec...? Turcul suspină. *Unde să plec?* Pe chipul lui nu se mai putea citi nici ura, nici mirarea. Doar resemnare. O resemnare deplină.

În clipa aceea, se auziră pași apăsați și zgomotoși. Am auzit voci. În biserică năvăliră soldați. Nu purtau cruci, ci tunici murdare. *Tafuri.*

— Ieși de aici, l-am îndemnat pe turc. Oamenii ăștia nu îți vor arăta niciun pic de milă.

Aruncă o privire atacatorilor lui. Apoi îmi făcu cu ochiul. Începu să râdă, și se întoarse să îi înfrunte.

Tafurii se năpustiră asupra lui cu bâtele și cu săbiile lor îngrozitoare.

— *Nu...* am strigat eu, cruțați-i viața acestui om!

Reuși să omoare unul din ei cu o lovitură puternică de sabie. Dar apoi fu copleșit, căzând sub armele lor, fără să scoată măcar un sunet, până când corpul lui masiv ajunsese să semene cu o grămadă diformă de carne din care dispăruse sufletul nobil.

Căpetenia tafurilor lovi pentru ultima dată în masa de carne

sângerândă, apoi începu să scotocească în robele turcilor după obiecte de valoare. Negăsind mare lucru, le spuse camarazilor săi:

— Haideți să căutăm nenorocita aia de criptă.

Am avut nevoie de multă stăpânire pentru a nu mă năpusti eu însumi asupra tafurilor, căci sălbaticii aceștia m-ar fi ucis cu siguranță.

Au trecut pe lângă mine în căutările lor prin biserică. Tremuram de oroare.

Șeful lor își trecu sabia peste pieptul meu ca și când s-ar fi întrebat dacă să mă lase în aceeași stare în care mă găsisese turcul sau nu. Apoi chițai înveselit, și zise:

— Nu fi așa trist, roșcovanule. Ești liber!

Capitolul 20

Eram liber, spusese tafurul. Liber!

Am început să râd din nou. Simțeam ironia sorții prin toți porii. În iadul în care mă aflam, sălbaticii aceștia ucisese în mine și ultimele rămășițe de omenie. Acum mă eliberau!

Dacă turcul nu ar fi ezitat cu numai un minut în urmă, și eu aș fi fost mort. Aș fi fost în acea baltă de sânge ce se scurgea pe trepte. Cu toate astea, mă cruțase. În toată nebunia asta, împărtășisem un moment de luciditate și adevăr cu turcul acela, al cărui nume nici măcar nu îl știam. Ne atinseserăm sufletele. Iar viermele tafur îmi spusese că *sunt liber*.

M-am străduit să mă ridic în picioare. M-am dus spre omul care mă cruțase și m-am uitat la trupul însângerat. Am îngenuncheat și i-am atins mâna. *De ce...?* Aș fi putut ieși din biserică. Aș fi fost tăiat imediat ce aș fi ieșit în stradă, sau aș fi putut trăi o viață lungă. *La ce bun?*

De ce mi-ai cruțat viața? M-am uitat în ochii lipsiți de viață ai turcului. *Ce ai văzut tu?*

Râsul mă salvase. Râsul care îl impresionase cumva pe turc. Eram la numai o răsuflare distanță de moarte și, totuși, în locul fricii și al panicii, râsul se cuibărise în sufletul meu. În mijlocul acestor lupte, pur și simplu l-am făcut să zâmbească. Acum, el era mort, iar eu eram încă în viață. Mă cuprinsese liniștea. Ai dreptate, tafurule... *Sunt, în sfârșit, liber.*

Trebuia să plec de acolo. Știam că nu mai pot lupta. Eram un alt om, altul decât în urmă cu o clipă. Crucea de pe tunica mea nu însemna nimic pentru mine. Mi-am rupt-o de pe piept. Trebuia să mă întorc, trebuia să o văd din nou pe Sophie. Ce altceva mai conta? Am fost un prost că am părăsit-o. *Pentru libertate?* Deodată, adevărul mi se dezvăluie atât de limpede. Și un copil l-ar fi văzut.

Numai cu Sophie mă simțeam cu adevărat liber.

Voiam să iau ceva din biserică. Ceva care să-mi amintească toată viața de această clipă. M-am aplecat peste turcul mort. Bietul războinic nu avea nimic asupra lui, un inel, un suvenir.

Am auzit voci afară. Ar fi putut fi oricine. Păgâni, cavaleri, alți tafuri căutând bogății. Am privit în jur. *Trebuia să gădesc ceva.*

M-am întors la preot. Am ridicat toiagul ce fusese în mâna mea în momentul când turcul îmi crușase viața. Era un băț grosolan, lung de aproximativ patru picioare și subțire. Dar părea zdravăn. Avea să fie prietenul meu pe drum, tovarășul meu în timp ce voi traversa din nou munții. Am jurat să îl iau cu mine oriunde aveam să merg, tot restul vieții mele.

M-am uitat la turcul întins ia pământ și mi-am luat rămas-bun.

— Ai dreptate, prietene, suntem și așa destul de puțini.

I-am făcut cu ochiul. Ridicându-mi privirea, am observat un mic crucifix pe altar. Părea să fie aurit și bătut cu ceea ce puteau să fi fost rubine. L-am dat jos și mi l-am îndesat în buzunar. Atât câștigasem și eu. O cruce din aur.

Strigătele muribunzilor mă izbiră de îndată ce am ieșit afară. Pe străzi încă se mai dădeau lupte. Spiritul cuceritor se răspândise adânc în Antiohia, curățând tot ceea ar fi putut fi musulman. Trupurile însângerate zăceau peste tot. Câțiva întârziați trecură pe lângă mine, nerăbdători să se repeadă la bogății. Strigăte de moarte se auzeau și pe dealuri, dar nu am pornit-o într-acolo. M-am sprijinit în toiagul preotului și am făcut un pas înainte – în cealaltă direcție.

Departa de crimele fără nicio noimă. Departa de regimentul meu. Înapoi, către porțile orașului.

Nu aveam să văd niciodată Ierusalimul.

Mă îndreptam spre casă, la Sophie.

Partea a doua

CRUCE NEAGRĂ

Capitolul 21

Îmi luă șase luni ca să găsesc drumul către casă. Din Antiohia, m-am îndreptat către coastă. Voiam să ajung cât mai departe cu putință de batalionul meu de criminali. Am renunțat la tunica mea pătată de sânge și am luat hainele unui pelerin peste al cărui cadavru am dat pe drum. Eram un dezertor. Toate promisiunile de libertate făcute de Raymond de Toulouse erau acum revocate.

Călătoream noaptea, traversând munții stâncoși, către St. Simeon, un port stăpânit de creștini. Acolo am dormit pe chei, ca un cerșetor, până am reușit să conving un negustor grec să mă ia până în Malta la bordul vasului său. De acolo, mi-am oferit serviciile unui vas venețian ce transporta zahăr și mătăsuri spre Europa, plătindu-mi astfel călătoria. *Veneția...* Mai era încă o veșnicie până la micul meu sătuc.

Mi-am câștigat existența recurgând la trucurile învățate pe când eram jongleur. Am recitat povești din *Cântecul lui Roland* și am înveselit publicul, în timpul meselor, cu glumele mele deocheate. Fără îndoială că echipajul avea anumite bănuieli în ceea ce mă privea. Dezertori erau peste tot, și de ce altceva ar fugi un om în toată firea ca mine, fără niciun sfanț, de pe Pământul Sfânt?

În fiecare noapte o visam pe Sophie, cum îi aduc daruri frumoase. Visam cozile ei blonde și râsul ei șagalnic, fericit. Îmi țineam privirea ațintită la orizont, către vest, imaginea ei purtându-mă ca un vânt ușor spre casă.

Când am ajuns în Veneția, inima îmi zvâcnea la gândul că puneam din nou piciorul pe pământ european. Același pământ ce ducea și spre Veille du Père.

Dar am fost aruncat în închisoare, turnat de căpitanul bănuitor, în schimbul unei recompense. Abia am apucat să îmi ascund punguța cu prețioasele comori pe punte, înainte de a fi aruncat într-o groapă împuțită, plină de hoți și de criminali de toate neamurile.

Paznicii îmi spuneau Ieremia – un bărbat cu o tunică jerpelită, sprijinit în toiagul lui. Făceam tot posibilul să îmi păstrez optimismul și mă rugam de paznici, spunându-le că nu voiam decât să ajung acasă la soția mea. Râdeau.

— Un monstru păduchios ca tine are și o soție?

Dar norocul încă nu mă părăsise. Câteva săptămâni mai târziu, un nobil a plătit pentru eliberarea a zece prizonieri, drept despăgubire pentru o ofensă. Unul dintre ei a murit în timpul nopții, așa că l-au ales pe nebunul de Ieremia, pentru a întregi numărul.

— Întoarce-te la soția ta, franțuzule, zise nobilul în timp ce mi se dădea înapoi toiagul. Dar, mai întâi, te sfătuiesc să faci o baie.

În noaptea aceea, mi-am găsit trăistuța cu comorile, acolo unde o ascusesem, și am luat-o la picior. Spre vest, peste terenul mlăștinos, spre drumul mare. *Spre casă.*

M-am îndreptat spre Italia. În fiecare oraș în care ajungeam spuneam o poveste sau o glumă, la un han, pentru o masă cu pâine și bere. Fermierii și bețivii ascultau uluiți poveștile despre asediul asupra Antiohiei, despre atrocitățile turcilor și despre sfârșitul lui Nicodim.

Am urcat dealurile, apoi Alpii. Vânturile reci suflau cu putere. Îmi luă o lună să îi traversez. Dar, în cele din urmă, în timp ce coboram crestele, am auzit graiul franțuzesc. *Franceză!* Inima îmi tresălta, știind că sunt aproape de casă.

Orașele începură să mi se pară cunoscute. Digne, Avignon, Nîmes... Veille du Père era la numai câteva zile distanță. *Și Sophie.*

Am început să îmi fac griji, la gândul revederii. Oare mă va recunoaște în vagabondul cerșetor care devenisem? Îmi imaginasem de atâtea ori chipul ei când aveam să apar lângă ea. Ea va trebălui, fierbând supa sau bătând untul, cu părul frumos pieptănat, în cozi, ieșindu-i de sub bonețică.

Hugh, avea să rostească. Prea mirată ca să se poată mișca. Doar *Hugh*, și niciun cuvânt mai mult. Apoi, va sări în brațele mele, iar eu o voi îmbrățișa de parcă nu aș fi plecat niciodată. Îmi va atinge fața și mâinile, ca să fie sigură că nu eram doar un vis, apoi mă va acoperi cu sărutări. O privire la fața mea, la zdrențele de pe mine, la rănile mele, la picioarele goale și *Sophie* va ști pe loc prin ce am trecut.

— *Deci...* se va strădui să zâmbească, nu te-ai întors chiar cavaler nu-i așa?

Ploua mocănește când, în sfârșit, am ajuns la periferia satului.

Capitolul 22

Erau ultimele mile. Aproape că am alergat pe toată această distanță. Începusem să recunosc drumurile pe care călătorisem, peisaje de care eram obișnuit și unde mă simțeam în largul meu. Am încercat să uit toate clipele cumplite prin care trecusem. *Nico, Robert, Civetot, Antiohia*. Toate suferințele păreau să se îndepărteze acum de mine, să nu mai aibă nicio legătură cu mine. Eram acasă.

Supliciuul meu se terminase. Nu ajunsese nici cavaler, nici mare bogătaș și nici măcar nu îmi câștigasem libertatea. Cu toate acestea, mă simțeam cel mai bogat om din lume.

Am zărit pârâul atât de familiar, ce făcea bulbuci și zidul de piatră care îl mărginea, și care ducea spre oraș. Câmpurile de mei mi se așterneau în fața ochilor. Apoi, o vale pe care o cunoșteam atât de bine... și podul de piatră.

Veille du Père...

Am stat acolo, ca un cerșetor la un ospăț, numai câteva clipe, pentru a savura priveliștea. Eram plin de toate cele întâmplăte, de ororile pe care le lăsasem în urmă, de numeroasele mile străbătute și luni în care călătorisem, visând numai chipul lui Sophie, atingerea ei, zâmbetul ei.

Cât îmi doream să fi fost iulie ca să pot intra în oraș cu o floarea-soarelui în mână. Am scrutat zarea. Fețe bine cunoscute ce își vedeau de treburile zilnice. Totul părea exact așa cum îmi aminteam eu. Vechii mei prieteni, Odo, fierarul, și Georges, morarul... biserica părintelui Leo...

Hanul nostru...

Hanul nostru! M-am uitat la el îngrozit. *Nu, nu era posibil...*

Într-o clipită, mi-am dat seama că totul se schimbă.

Capitolul 23

Am cotit spre piața satului, înaintând ca o stafie.

Copiii se uitau la mine, apoi fugeau spre casele lor.

— *E Hugh.* Hugh De Luc. S-a întors din război, strigau ei.

Tot ceea ce li se părea familiar la mine era coama de păr roșu. Oamenii veneau în grabă spre mine, vecinii pe care îi recunoșteam, pe care nu îi văzusem de doi ani, cu chipuri ce exprimau ceva între șoc și bucurie.

— Hugh, lăudat fie Domnul, chiar tu ești.

Dar i-am lăsat în urmă, abia luându-i în seamă, înaintam pe o potecă ce ducea direct la hanul nostru.

Casa noastră... Inima mi se opri de îndată ce am ajuns la locul cu pricina.

O gaură neagră, calcinată se afla acolo unde odată fusese hanul nostru.

Din cenușă se ridica un singur stâlp ce cândva susținuse o structură dublă, construită de mâinile tatălui soției mele.

Hanul nostru fusese ars din temelii.

— Unde este Sophie? am murmurat, mai întâi către ruinele negre ale hanului și apoi spre mulțimea de fețe care se adunase în jurul meu.

Am trecut de la unul la altul, sigur că ar trebui să o văd în orice moment apărând de la fântână. Dar toți au rămas tăcuți.

Inima începuse să îmi bată nebunește.

— *Unde este Sophie?* am strigat eu. Unde este soția mea?

Fratele mai mare al lui Sophie apărură în sfârșit din mulțime. Când mă văzu, expresia i se schimbă cu repeziciune de la uimire la îngrijorare. Făcu un pas în față, punându-și brațele în jurul meu.

— Hugh, nu îmi vine să cred. Slavă Domnului că te-ai întors.

Știam că se întâmplase ceea ce putea fi mai rău. I-am căutat privirea.

— Ce s-a întâmplat, Matthew? Spune-mi unde este soția mea.

O adâncă tristețe apărură pe fața lui. *Of, Doamne, aproape că nici nu doream să îmi spună și restul.* Mă conduse de braț la ruinele casei noastre.

— Au fost niște călăreți, Hugh. Zece, doisprezece... au dat năvală în inima nopții, ca diavolii, arzând tot. Aveau cruci negre pe piept. Nu aveau niciun steag. Nu știu cine erau. Numai crucile.

— *Călăreți...?* Sângele îmi înghețase de groază. Ce fel de călăreți, Matthew? Ce i-au făcut lui Sophie?

Puse încet o mână pe umărul meu.

— Au ars trei locuințe în drumul lor. Paul, căruțașul, Sam, bătrânul Gilles, soțiile și copiii lor, toți au fost uciși în timp ce fugeau. Apoi au

venit la han. Am încercat să îi opresc, Hugh, am încercat, strigă el.

L-am apucat de umeri.

— *Și Sophie?* Știam că tot ceea ce putea fi mai rău se întâmplase. *Nu. Nu era posibil. Nu acum...*

— Nu mai este, Hugh. Mathew scutură din cap.

— *Nu mai e?*

— A încercat să fugă, dar au dus-o înăuntru. Au bătut-o, Hugh... Strâmbă din buze și își lăsă capul în piept. Au făcut și mai rău. Am auzit-o țipând. Mă țineau, în timp ce pe ea o băteau și o violau. Cavalerii au distrus locul, arzând fiecare cameră în parte. Apoi au scos-o afară. Era ca un corp lipsit de viață, abia se mai mișca. Eram sigur că o vor lăsa să moară, dar căpetenia lor o aruncă pe calul lui în timp ce ceilalți tovarăși ai lor au aruncat torțele. Atunci s-a întâmplat...

Abia dacă mai puteam să îl ascult. O voce din depărtare îmi răsuna în urechi: „*Nu! Asta nu este cu puțință!*” Ochii mi se umplură de lacrimi.

— Atunci *ce*, Matthew?

— Au târât-o cu ei, Hugh. Știu că e moartă.

Toată vloga mi se scurse din picioare. Am căzut în genunchi. *Oh, Doamne, cum e cu puțință să se fi întâmplat asta? Cum am putut să o las pradă unei asemenea sorți? Sophie a mea nu mai era...* M-am holbat la ruinele acoperite cu cenușă ale vieții mele de odinioară.

— Norcross a făcut asta, nu? *Baldwin...?*

— Nu știm cu siguranță. Matthew scutură din cap. Dacă aș fi știut, m-aș fi dus după ei eu însumi. Erau barbari, dar nu aveau chipuri. Nu purtau panașe. Capetele le erau plecate în pământ. Toată lumea a fugit în pădure să se ascundă din calea lor. Casa ta a fost singura în care au intrat. Era ca și când ar fi venit special pentru tine.

Pentru mine... Barbarii aceia. Timp de doi ani luptasem în legiunile lui Baldwin însuși. Străbătusem în marș peste jumătate de lume și văzusem cele mai groaznice lucruri. Și, cu toate acestea, mi-au luat singurul lucru pe care l-am iubit cu adevărat.

Am luat un pumn de cenușă de jos și am lăsat-o să mi se prefire printre degete.

— Biata mea Sophie...

Matthew îngenunche lângă mine.

— Hugh, asta nu este totul...

— *Mai e și altceva? Ce ar mai putea fi?* M-am uitat în ochii lui.

Își puse o mână pe fața mea.

— După plecarea ta, Sophie a născut un băiat.

Capitolul 24

Cuvintele lui Matthew mă loviseră de parcă un zid din piatră s-ar fi prăbușit peste mine. Un fiu...

Timp de trei ani, eu și Sophie ne străduiserăm să avem un copil, dar fără niciun rezultat. Ne doriserăm un copil mai mult decât orice. Chiar am și vorbit despre asta în acea ultimă seară când am fost împreună. O părăsisem, fără măcar să știu vreodată că urma să am un fiu. M-am întors către Matthew cu un licăr de speranță în inimă.

— *A murit*, Hugh. Nici măcar nu împlinise un an. Nenorociții l-au ucis în aceeași noapte. L-au smuls din brațele lui Sophie în timp ce ea încerca să fugă.

Din ochi îmi țâșni un șuvoi de lacrimi. Un fiu... un fiu pe care nu aveam să îl cunosc sau să îl strâng în brațe vreodată. Am trecut prin cele mai crâncene bătălii, prin cele mai mari orori. Dar nimic nu m-ar fi putut pregăti pentru așa ceva.

— Cum? am bâlbâit eu. Cum a murit fiul meu?

— Nici nu pot să îți spun. Fața lui Matthew avea culoarea cenușii. Mulțumește-te cu faptul că îți spun că este mort.

Am repetat întrebarea, de data asta privindu-l țintă în ochi.

— *Cum?*

Vorbi cu o voce stinsă:

— În timp ce a aruncat trupul lipsit de viață al lui Sophie pe calul său, căpetenia le-a spus celorlalți: „Nu avem loc pentru o asemenea jucărie, aruncați-l în flăcări“.

Am simțit cum parcă îmi smulgea măruntaiele, pielea. Dumnezeu ne zâmbise în sfârșit după atâta vreme. Ne binecuvântase cu un fiu. Acum mă scuipa cu cea mai cruntă dintre batjocuri.

Cum am putut să îi părăsesc? Cum de eu încă mai trăiam în timp ce ei erau morți?

M-am uitat la Matthew și l-am întrebat.

— Cum îl chema?

Matthew înghiți în sec.

— Îl botezase Phillipe.

Am simțit o gheară prinzându-mă de gât. Phillipe fusese numele actorului ambulant care mă crescuse. Era tributul ei către mine. *Dulce Sophie, nu mai ești. Și fiul meu la fel...* Aș fi vrut să mor chiar atunci, pe loc, în mijlocul ruinelor ce reprezentau viața mea de altădată.

— Hugh, zise Matthew ridicându-mă, vino cu mine. Mă conduse pe potecă, la o moviliță de unde privisem orașul. O placă mică de piatră însemna mormântul fiului meu.

M-am așezat la umbra unui pâlci de plopi înalți. „Phillipe De Luc, fiul lui Hugh și al lui Sophie“, stătea scris pe piatră. „În anul Domnului nostru MXCVIII.“

Mi-am pus capul pe pământ și am plâns. Pentru micul meu Phillipe, pe care nu aveam să îl văd niciodată, nici măcar o singură dată în viața mea. Pentru soția mea, care era moartă.

Oare de aceea fusesem cruțat? Oare de aceea turcul nu își înfipsese sabia ucigătoare în mine? Ca să trăiesc și să văd cum piere tot ce am iubit? Oare de aceea mă salvaseră hohotele mele de răs? Ca Dumnezeu să poată râde de mine?

Am luat traista în care erau toate lucrurile pe care le adusesem pentru Sophie: o sticlă de parfum, niște monede vechi, teaca, crucea de aur – și am făcut o groapă lângă mormântul fiului meu. Am pus cu grijă „comorile“ mele acolo. Acum nu mai aveau nicio valoare pentru mine.

— Sunt ale tale, i-am șoptit lui Phillipe. *Scumpul meu copilaș.*

Am netezit pământul și mi-am pus din nou capul pe jos. *Îmi pare atât de rău, Phillipe și Sophie.*

Încet, durerea mea începu să se transforme în furie. Știam că totul se făcuse la ordinele lui Baldwin. Iar Norcross le îndeplinise. Dar de ce? De ce?

Nu sunt decât un hangiu, mă gândeam. Sunt un nimic. Doar un sclav. *Dar un sclav care te va vedea murind.*

Capitolul 25

În jurul nostru se adună o mulțime măricică, în timp ce eu și Matthew ne-am întors în oraș. Părintele Leo, Odo, alți prieteni ai mei... Toți voiau să mă îmbărbăteze și să mă binecuvânteze. Și să îmi asculte poveștile din cei doi ani de război.

Dar am trecut pe lângă ei. Trebuia să mă duc la han. La ruinele lui... Am răscolit prin rămășițele de lemn și scrum, căutând ceva care mi-ar fi putut aminti de ea – Sophie a mea –, o bucată de veșmânt, o farfurie, o ultimă amintire a ceea ce pierdusem.

— Vorbea despre tine tot timpul, Hugh, îmi spuse Matthew. Îi era tare dor de tine. Toți eram convinși că ai pierit în bătălii, dar nu și Sophie.

— Frate, ești sigur că e moartă?

— Sunt sigur. Mathew ridică din umeri. Când au luat-o, era deja mai mult moartă decât vie.

— Dar nu ai văzut-o murind? Nu ești absolut sigur?

— Nu sunt sigur. Dar, te implor, frate, nu te amăgi singur cu iluzii deșarte. Eu sunt de același sânge cu ea. Și mă rog să fi murit în timp ce o târau cu ei.

I-am întâlnit privirea.

— Deci s-ar putea să *nu* fi murit, Matthew?

Se uită la mine disperat.

— Trebuie să accepți asta, Hugh. Dacă nu era moartă atunci, sunt sigur că a murit curând după aceea. Trupul ei poate să fi fost aruncat undeva, pe drum.

— Ai căutat pe drum? Ai găsit-o? I-a găsit vreun drumeț rămășițele?

— Nu. Nimeni.

— Atunci, există o șansă. Tu zici că ea nu s-a îndoit niciodată de mine. Că știa că mă voi întoarce. Ei bine, și eu simt la fel în ceea ce o privește.

M-am pomenit pe ruinele a ceea ce fuseseră camerele noastre. Totul era cenușă. Patul nostru, dulapul cu sertare... Pe podea, am văzut ceva sclipind în soare.

M-am lăsat în genunchi, am dat cenușa la o parte. Inima aproape că mi-a explodat de bucurie. Lacrimile îmi inundară ochii.

Era pieptenele lui Sophie. Jumătatea pe care o păstrase ea, în timp ce pe cealaltă mi-o pusese în mână în ziua în care plecasem. Era ars, rupt; aproape că mi se sfărâmă între degete. Dar în sângele meu o simțeam pe ea!

L-am ridicat și, din traistă, am scos repede cealaltă jumătate. Le-am potrivit cât am putut de bine. În clipa aceea, Sophie a reînviat pentru mine – ochii ei, râsul ei... la fel de viu ca atunci când am văzut-o pentru ultima dată.

— Cavalerii aceia, Matthew, nu au lăsat-o să moară în flăcări ca pe fiul meu. Au luat-o cu un scop anume. Mi-am ridicat privirea către el, ținând pieptenele strâns. Poate că, până la urmă, nu sunt tocmai deșarte speranțele mele.

Afară mă așteptau prietenii mei, Georges, morarul, și Odo.

— Spune-ne un cuvânt, Hugh, zise Georges. Îi vom căuta pe nenorociți împreună cu tine. Toți am avut de suferit. Știm cine este vinovatul. Merită să moară.

— Știu. Mi-am pus o mână pe umărul morarului. Dar mai întâi trebuie să o găsesc pe Sophie.

— Soția ta e moartă, răspunse Odo. Am văzut cu ochii noștri. Cu toate că totul părea mai degrabă coșmar decât realitate.

— Ați văzut-o moartă?

Am așteptat ca fierarul să îmi răspundă. M-am uitat apoi la Georges.

— Sau tu, ai văzut-o?

Amândoi ridicară din umeri, vinovați. Se uitau la Matthew, cerându-i sprijinul.

— Sophie trăiește așa cum trăiește și fiul meu Alo, zise morarul. În rai.

— Pentru tine, Georges, dar nu și pentru mine. Sophie este încă vie, pe acest pământ. O știi. O simt.

Mi-am luat traista și toiagul și mi-am atârnat de gât o ploscă de piele cu apă. M-am îndreptat spre podul din piatră.

— Ce vei face, Hugh, o să îți bați cu toiagul ăla? veni Odo spre mine. Ești singur, fără armură sau sabie.

— Am să o găsesc, Odo. Promit. O voi găsi pe Sophie.

— Stai să îți aduc ceva de mâncare, mă rugă Odo, sau niște bere. Încă mai bei bere, nu, Hugh? Armata nu te-a lecuit și de asta? Următorul lucru pe care o să îl aflu o să fie că te duci la biserică duminica.

Își ferea privirea, dar îmi dădeam seama că se gândea că nu mă va mai vedea niciodată.

— O voi aduce înapoi, Odo, vei vedea.

Mi-am luat toiagul și m-am îndreptat spre pădure.

Spre Treille.

Capitolul 26

Am luat-o la goană nerăbdător, în direcția dinspre care venisem. Spre castelul din Treille, sediul legiunii mele.

Durerea mă chinuia ca un câine turbat. *Fiul meu murise din cauza mea. Din cauza nebuniei mele. Din cauza prostiei și mândriei mele.*

În timp ce alergam, mi se strecură în minte un gând amar. Gândul la acel nenorocit de Norcross sau oricare dintre servitorii lui, posedând-o pe biata mea Sophie...

Eu luptasem pentru acești nobili pe Pământurile Sfinte, în timp ce ei ucideau și violau în numele lui Dumnezeu. Eu mărșăluisem și uciseseam, și urmasem chemarea Papei. Iar aceasta îmi era răsplata. Nu libertatea, nu o viață nouă, ci durerea și batjocura. Fusesem un prost că mă încrezusem în cei bogăți.

Am alergat până când m-au lăsat picioarele. Apoi, epuizat și orbit de furie, am căzut la pământ, acoperindu-mi rănilor cu țărână.

Trebuia să o găsesc pe Sophie. *Știu că ești încă în viață. Te voi vindeca eu. Știu cât de mult ai suferit, îi șopteam în gând.*

La fiecare colț, mă rugam să nu dau peste cadavrul ei. Și faptul că acest lucru nu se întâmpla, îmi dădea speranța că ea era încă în viață.

După o zi de mers, m-am uitat în jur, necunoscând locurile în care mă aflam. Nu aveam mâncare și rămăsesem și fără apă. Tot ceea ce îmi dădea puteri era furia. M-am uitat la soare. Mă îndreptam oare spre nord sau spre est? Nu aveam nici cea mai vagă idee.

Dar continuam să alerg. Picioarele îmi erau ca de plumb. Eram amețit și stomacul mă rodea de foame. Ochii îmi erau împăienjeniți de lacrimi și, cu toate astea, alergam.

Trecătorii de pe drum mă priveau ca pe un nebun. Un nebun cu un toiag.

Spre Treille...? îi întrebam eu.

Se grăbeau să se dea la o parte din calea mea. Pelerini, negustori, chiar și răufăcătorii îmi făceau loc văzând furia din ochii mei.

Nu știam dacă trecuse o zi sau două. Am alergat până când picioarele m-au lăsat din nou. În timp ce încercam să îmi revin, se lăsă întunericul. Noaptea era rece, iar eu tremuram. Dinspre tufișuri se

auzeau sunete ciudate.

Din adâncul pădurii, am auzit clipocitul unei ape curgând repede. M-am depărtat de drum și am luat-o spre pădure, urmând sunetul apei.

Deodată, m-am poticnit. M-am apucat de un tufiș, dar mâna mi-a alunecat. Am început să mă rostogolesc. Am încercat să mă apuc de o creangă, o bucată de lemn, ceva. Pământul dispăru de sub mine.

Doamne... Cădeam.

Așa să fie. O meritam. Voi muri aici, în noaptea asta.

O strigam pe Sophie în timp ce mă prăbușeam în prăpastie.

Capul mi se izbi de ceva tare. Am simțit un firicel cald și vâscos prelingându-mi-se din gură. „Sosesc“, am rostit.

Către Sophie.

Către noaptea copleșitoare...

Apoi, lumea reveni în jurul meu. Era mult mai bine așa. Mulțumesc, Doamne.

Capitolul 27

Am ajuns – nu la râu sau în ceruri, ci într-un loc în care se auzea un zgomot grav, periculos și asurzitor.

Am deschis ochii. Era încă noapte. Căzusem într-o prăpastie adâncă, mult sub nivelul drumului. Spatele îmi era lipit de trunchiul unui copac și abia mă puteam mișca. Pe o parte a capului aveam o rană foarte dureroasă.

Am auzit din nou zgomotul groaznic venind dinspre pădure.

— Cine e acolo? am strigat. Cine e?

Niciun răspuns. Am privit spre acel loc prin întuneric, încercând să disting ceva. Cine să fi fost aici, noaptea? Nimeni dintre cei pe care aș fi vrut să îi întâlnesc.

Apoi mi-am dat seama că privesc țintă doi ochi. Nu erau deloc ochi de om, dar mari ca niște pietre de rugăciune, galbeni, îngustați, lacomi. Mi-a înghețat sângele în vine.

Apoi creatura se mișcă. Am auzit crengile trosnind sub picioarele sale. Făcu un pas dinspre pădure și ieși în lumină.

Întunecată și păroasă...

Sfinte Iisuse Hristoase, era un mistreț! La nici douăzeci de pași distanță de mine.

Ochii lui galbeni se opriseră asupra-mi, cercetându-mă de parcă aș fi fost următoarea lui masă. Am auzit un sforăit. Apoi se lăsă o liniște mormântală.

Creatura era pe cale să atace. Eram sigur de asta.

Am încercat să îmi limpezesc gândurile. Nu aveam nicio șansă în lupta cu o asemenea bestie. *Cu ce?* Numai coama îi era de două ori cât a mea. Mă făcea bucăți doar cu colții ca două tăișuri.

Singurul sunet pe care îl mai auzeam în afară de grohăitul bestiei era cel al inimii mele ce zvâcnea. A mai făcut un pas spre mine. Ochii mistrețului nu mă slăbiră nicio secundă, atrăgându-mă în cursă.

Doamne, ajută-mă! Cum să mă apăr? Nu puteam fugi. M-ar fi ajuns de la primii pași. Nu aveam pe cine să strig în ajutor.

Am căutat cu privirea un copac înalt în care să mă urc, dar mi-era teamă să mă mișc ca să nu îl stârnesc. Bestia părea să mă măsoare, plecându-și capul și grohăindu-și intențiile ucigașe. Îi simțeam răsuflarea fierbinte, turbată; avea pe râț sânge închegat, din alte lupte.

Am pus mâna pe cuțitul de la brâu. Nu știam dacă gestul meu ar fi trecut neobservat de privirea ageră a creaturii.

Mistrețul grohăi de două ori și își arătă colții ascuțiți către mine, cu fălcile roșii, pline de salivă. Nu voiam să mor. Nu așa... *Te rog, Doamne, nu mă pune să lupt cu această bestie.*

Mă simțeam teribil de singur.

Apoi, cu o ultimă grohăitură, bestia păru să fi înțeles și ea cât eram de neajutorat... și atacă.

Tot ce am putut face a fost să mă reped spre un copac, scăpând ca prin minune de colții lui lungi.

Am înfipt cuțitul în el cu sălbăticie, tăindu-i fața și gâtul, făcând tot ce puteam pentru a-i anihila fălcile ucigătoare. Bestia urla îngrozitor. M-a atacat o dată și încă o dată. Eu o înțepam cu cuțitul, ascunzându-mă apoi după copac. Colții mistrețului se înfipseră în coapsa mea și am urlat. Plămâni mi se goliră de aer.

Doamne sfinte, eram găurit.

Nu aveam timp să îmi cercetez rana. Bestia mă lovi din nou, de data asta căutându-mi abdomenul. Am urlat de durere.

Am lovit din nou cu cuțitul. Se dădu înapoi și se întinse la pământ. Cu colții înfipti în coapsa mea, scutură sălbatic din cap ca și când ar fi

vrut să îmi smulgă piciorul cu totul.

M-am eliberat. Am încercat să fug, dar picioarele mele nu mai aveau niciun pic de vlagă. Sângele se împrăștia peste tot.

Cumva, am șchiopătat până dincolo de luminiș, mai mult mort decât viu. Îmi simțeam abdomenul de parcă ar fi fost în flăcări. Am căzut pe o parte și m-am sprijinit de un alt copac, așteptând sfârșitul.

Lângă copac, mi-am văzut toiagul. Trebuie să fi ajuns acolo când am căzut. M-am întins după el chiar dacă nu era cine știe ce armă. M-am holbat la mistrețul ce horcăia furios.

— Haide, vino. *Vino* și termină ce ai început.

Mintea îmi zbură la turcul care îmi cruțase viața. De data aceasta, niciun hohot de râs nu ar fi putut să mă mai salveze. Țineam toiagul ca pe o suliță.

— *Vino*, am urlat la mistreț. Ia-mă. Sunt gata, *ia-mă*.

Ca și când și-ar fi făcut datoria, mistrețul atacă din nou.

Respirația îmi era calmă. Nu am opus niciun fel de rezistență, decât ca să întorc toiagul spre mine. Adunându-mi toate puterile, i l-am înfipt ca pe o suliță cât am putut de adânc, în ochi.

Bestia urlă înfiorător. Chiar o rănisem. Sulița i se înfipsese în ochi. Mistrețul se împletici și scutură din cap cu sălbăticie încercând să se elibereze de toiag.

Mi-am luat cuțitul și, cu toată puterea, i l-am înfipt în gât, în fălci, în orice nimeream.

Sângele șiroia din blana lui, cu fiecare înțepătură de cuțit. Grohăiturile lui se mai domoliră. Se împletici, clătinând în continuare din cap pentru a se elibera de toiag, în timp ce eu loveam cu cuțitul, tăindu-i blana.

Sângele bestiei se amestecă tot mai mult cu al meu. În cele din urmă, picioarele din spate îi cedară. Am luat toiagul și l-am înfipt adânc în craniul mistrețului. Din gura lui cu dinți înfiorători se auzi un grohăit de moarte.

Monstrul căzu pe o parte cu zgomot. Am îngenuncheat acolo, sleit de puteri. Și uluit. Am dat un strigăt cu ultimele forțe.

Învinsesem.

Dar eram foarte grav rănit. Din stomac și din coapsă îmi șiroia sângele. Trebuia să ies cumva din râpă, altminteri aș fi murit acolo cu siguranță.

În minte îmi apăru chipul lui Sophie. Știu că zâmbeam. M-am întins

ca să o ating.

— „Pe aici“, șoptea ea. „Vino la mine“.

Capitolul 28

Era liniște, ca în orice oraș adormit. Cavalerii întunecați își aduseseră caii aproape de periferie. Câteva cocioabe cu garduri strâmbe, animale dormind în adăposturile lor. Asta era tot.

Ar fi destul de ușor. O nimica toată, pentru asemenea oameni. Șeful lor pufni, stingând felinarul. Pe coif avea o cruce neagră, bizantină. Își alesese numai oameni care ucideau din plăcere, care vânau pentru bogății, așa cum alții vânau pentru hrană. Purtau doar armura întunecată de bătălie, fără panașuri și apărători pentru față. Nimeni nu știa ce hram poartă. Erau înarmați până în dinți – cu săbii de luptă, topoare și măciuci. Își priveau căpetenia nerăbdători, însetați, pregătiți.

— Distrăți-vă, zise Cruce Neagră râzând ușor în timp ce dădea comanda. Doar ca să nu uităm de ce ne aflăm aici. Oricine va găsi relicva va fi un om bogat. Acum, la drum!

Noaptea era străbătută de zgomot infernal de copite.

Sună un clopot de avertizare. Prea târziu! Primele cocioabe se aprinseseră. Orașul adormit prinse viață.

Femeile fugeau năucite ca să își salveze copiii. Treziți, locuitorii orașului se străduiau să iasă din case pentru a scăpa cu viață, dar erau doborâți de săbii sau călcați în picioare de caii mânâți nebunește de călăreții necunoscuți.

— Țăranii ăștia demni de milă, șuieră Cruce Neagră, fug și mor ca muștele, protejându-și micile creaturi căcăcioase. Ei cred că suntem soldați care atacă, pentru a le fura vitele și a le lua târfele. Nici măcar nu știu pentru ce ne aflăm aici!

Foc și urlete peste tot. Cruce Neagră tropoti nepăsător pe stradă spre casa mare din piatră. Cea mai arătoasă din oraș. Era urmat de cinci dintre călăreții lui.

Dinăuntru se auziseră sunete de panică – o femeie țipând, copii treziți din somn.

— Dărâmați-o! le ordonă Cruce Neagră alor lui.

O singură lovitură de secure deschise larg ușa.

Un bărbat, purtând un șal cu alb și albastru, apăru în cadrul ușii. Avea părul alb, lung și o barbă deasă.

— Ce vrei de la noi? întrebă omul umil. Nu am făcut nimic rău.

— Dă-te la o parte din calea mea, evreule, lătră Cruce Neagră.

Nevasta bărbatului, cu un șal de lână pe umeri, țâșni afară și vorbi precipitat:

— Suntem oameni liniștiți. Puteți lua orice doriți.

Cruce Neagră își înfipse mâna în gâtul femeii și o țintui pe perete.

— Arată-mi unde este, îi porunci el. Arată-mi, dacă îți pasă câtuși de puțin de viața lui.

— Vă rog, banii sunt în curte, se plânse bărbatul speriat. Într-un cufăr, sub rezervorul de apă. Luați-i. Luați tot ce vreți.

— Căutați peste tot în casă, urlă Cruce Neagră la oamenii lui. Dărâmați toate zidurile, numai să o găsiți.

— *Dar banii... v-am spus...*

— Nu am venit pentru bani, jegosule, se răsti Cruce Neagră. Am venit după bijuterii. Relicva prețioasă a creștinătății.

Oamenii lui năvăliră înăuntru. Au dat peste un bătrân ce încerca să protejeze cu brațele doi copii care tremurau chirciți. Un băiat cam de șaisprezece ani, care arăta deja ca aceia din rasa lui și o fată, poate cu un an mai tânără, cu ochii negri, plini de teamă.

— Ce vrei să spui? se târî tatăl în genunchi. Sunt negustor. Nu avem obiecte de preț. Nu avem relicve.

Bucată cu bucată, casa fu distrusă. Călăreții înfingeau săbiile în ziduri, săpau piatra cu securile, spărgeau dulapuri și cufere.

Cruce Neagră îl ridică pe bătrân de guler.

— Nu mai am chef să băjbâi. *Unde este comoara?*

— Vă implor, nu avem nicio comoară, zise omul tremurând. Eu fac comerț cu lână.

— Faci comerț cu lână. Cruce Neagră aprobă din cap uitându-se la fiul negustorului. O să vedem. Scoase un cuțit și îl apăsă pe gâtul băiatului. Băiatul tresări, și o dâră de sânge i se prelinse pe piept. Arată-mi comoara dacă nu vrei ca fiul tău să moară.

— *Vatra...* sub țiglele de pe vatră.

Tatăl își lăsă capul în mâini.

În grabă, doi dintre călăreți se repeziră la sobă și o zdrobiră cu lovituri de topor descoperind o ascunzătoare secretă. Din aceasta

scoaseră un cufăr în care se aflau monede, coliere, broșe de aur și argint. Și, în sfârșit, un rubin de mărimea unei monede, incrustat într-o manieră bizantină. Acesta străluci puternic. Cavalerul îl ridică.

— Nu ai nici cea mai vagă idee ce este asta, spuse evreul cu ochii în lacrimi.

— Nu...? Cruce Neagră rânji. Este sigiliul lui Pavel, neamul tău nici măcar nu merită să îl atingă. Nu vei mai fura niciodată de la Domnul nostru.

— Eu nu l-am furat. Tu îl furi. Mie mi-a fost vândut.

— Vândut, nu furat...? Ochii lui Cruce Neagră scânteiară. Se întoarse din nou către fiu. Atunci este o pierdere foarte mică în comparație cu ceea ce ne-au furat cei din neamul tău.

În aceeași secundă, își înfipse cuțitul în pânțelele băiatului. Se auzi un horcăit și din gura copilului țâșni sângele. Cruce Neagră rânjea.

— *Nefrem...* țipară negustorul și soția lui. Au încercat să ajungă la fiul lor, dar au fost împiedicați de alți călăreți.

— Dați foc locului, zise Cruce Neagră. Sămânța lor a murit. Nu mai pot popula pământul.

— Și fata? Întrebă unul dintre cavaleri.

Cruce Neagră o smuci și o măsură din priviri. Era o fată drăguță. Își plimbă mâna înmănușată pe obrazul fin al fetei.

— O asemenea cuvertură... Negustor de lână... mă întreb cum o fi să te învelești cu o asemenea țesătură. Ia să îmi spui cum e.

— Vă rog, ați luat totul, îi imploră tatăl. Lăsați-ne copila.

— Mi-e teamă că nu pot, scutură Cruce Neagră din cap. Trebuie să o am mai târziu. Și sunt sigur că așa va dori și grăjdarul ducelui. Luați-o. Îmbrânci fata spre un alt cavaler. A fost scoasă din casă, urlând îngrozită.

— Nu fi așa de trist, evreule, i se adresă Cruce Neagră omului care suspina. Îi aruncă o monedă luată din cufărul în care se aflase comoara. Așa cum ai spus tu, eu nu îți fur fata, ci o cumpăr.

Capitolul 29

— E mort?

Se auzi o voce în tufiș. O voce de femeie... Am deschis ochii. Dar nu

puteam distinge nimic. Numai niște umbre ce se mișcau.

— Nu știu, doamnă, spuse o alta, dar rănilor lui sunt foarte grave. Nu mai are mult de trăit.

— Ce păr ciudat... remarcă prima voce.

Am clipit și creierul începu să mi se limpezească încet. *Eram mort?* O față drăguță se aplecase peste mine. Părul blond și des îi ieșea de sub o pelerină purpurie. Zâmbi. Asta mă încălzi ca un soare.

— Sophie, am murmurat. Am întins mâna și i-am atins fața.

— Ești rănit, zise femeia cu o voce ca un cântec de pasăre. Mi-e teamă că mă confunzi.

Nu simțeam niciun fel de durere.

— Ța este raiul? am întreat-o.

Femeia zâmbi din nou.

— Dacă raiul este o lume în care toți cavalerii răniți seamănă cu legumele, atunci asta trebuie să fie.

Am simțit mâini cuprinzându-mi capul. Am clipit din nou. Nu era Sophie, ci o ființă drăguță, cu accent de undeva din nord. Paris.

— Încă mai sunt în viață, am zis suspinând.

— Deocamdată, da. Dar rănilor tale sunt foarte grave. Trebuie să te ducem la un spițer. Ești de pe aici? Ai familie?

Am încercat să fiu atent la întrebările ei. Totul era mult prea confuz și dureros. Am spus doar „Nu“.

— Ești un proscris? răsună vocea celei de a doua femei.

Mi-am încordat privirea și am văzut o femeie bine îmbrăcată, de viță nobilă, fără îndoială, călare pe un armăsar alb, minunat.

— Vă asigur, doamnă, am spus încercând din răspuțeri să zâmbesc, sunt un om bun. Mi-am văzut tunica plină de sânge. Dincolo de felul cum arăt. Mă săgeta durerea în stomac și în coapsă. Nu aveam niciun pic de vlagă. Cu gura căscată, am căzut din nou pe spate.

— Încotro vă îndreptați, domnule Roșu? întrebă femeia cu părul auriu.

Nu aveam nici cea mai vagă idee unde mă aflam. Sau cât de mult mersesem. Apoi mi-am adus aminte de mistreț.

— Mă duc spre Treille, am spus.

— *La Treille!* exclamă ea. Chiar dacă am putea să te luăm cu noi, mi-e teamă că ai muri pe drum înainte de a ajunge acolo, zise fata îngrijorată.

— *Să îl luăm?* se îndoii femeia mai în vârstă. Uită-te la el. Este plin de

sângele cine știe cui. Miroase a pădure. Lasă-l, copilă. Va fi găsit de cei asemenea lui.

Îmi venea să râd. După toate prin câte trecusem, viața mea era cântărită de niște nobili sclifosiți.

Am răspuns cu un accent cât se putea de curat:

— Nu aveți nicio teamă, doamnă, pajul meu ar trebui să sosească din clipă în clipă.

Apoi, tânăra îmi făcu cu ochiul.

— Pare inofensiv. Ești *inofensiv*, nu-i așa? mă întrebă uitându-se în ochii mei. Nu mai văzusem un chip așa drăguț de multă vreme.

— Numai față de tine.

Am zâmbit slab.

— Vezi? zise ea. Garantez eu pentru el.

Încercă să mă ridice, chemând în ajutor doi însoțitori cu căști și cu uniforme. Îi aruncară o privire stăpânei lor, cea mai vârstnică dintre femei.

— Dacă trebuie, suspină marea doamnă. Făcu un semn cu mâna și gărzile se supuseră. Dar este în grija ta. Și dacă îți pasă atât de mult, copilă, poate renunți la calul tău.

Am încercat să mă ridic pe picioarele mele, dar eram secătuit de puteri.

— Nu te mai chinui, roșcatule, zise domnița blondă. Unul dintre însoțitorii înarmați mă ridică de brațe. Doamna avea dreptate. Rănile mele erau grave. Dacă îmi pierdeam din nou cunoștința, nu știu dacă m-aș mai fi trezit vreodată.

— Cine mă salvează? am întrebat-o. Ca să știu pe cine să binecuvânteț din rai, în cazul în care voi muri.

— Propriul tău zâmbet te salvează, roșcovanule, râse fata. Dar și Dumnezeu probabil că vrea la fel... Mi se spune Emilie.

Capitolul 30

M-am trezit, de data asta cu un sentiment de pace, și cu căldura unui foc în jurul meu. Mă aflu într-un pat confortabil, într-o cameră mare cu pereți de piatră. Pe o masă, în dreapta mea, era un vas cu apă.

Un om într-o robă roșie, bărbos, rânji satisfăcut către preotul umil

de lângă el.

— Se trezește, Louis. Poți să te întorci la mănăstire acum. Se pare că nu ai de lucru aici.

Preotul își aplecă fața umflată spre mine. Ridică din umeri.

— Ai făcut o treabă bună, Auguste... cu trupul. Dar mai este și problema sufletului. Poate că acest străin pătat cu sânge are ceva de mărturisit.

Mi-am umezit buzele.

— Îmi pare rău, părinte. Dacă doriți o mărturisire, poate veți obține una mai completă de la mistrețul ce m-a atacat. Desigur, și o masă mai bună.

Asta îl făcu pe spițer să râdă.

— S-a întors printre noi numai acum o secundă și te-a și pus la zid.

Preotul se strâmbă. Se vedea clar că nu îi plăcea să fie obiectul batjocurii. Își puse pălăria pleoștită.

— Atunci, am plecat.

Preotul plecă și medicul care părea amabil se așeză pe pat lângă mine.

— Nu îl lua în seamă. Pusesem un pariu. Cine te va lua în grijă – el sau eu.

M-am ridicat în coate.

— Mă bucur că am fost obiectul distracției voastre. Unde mă aflu?

— Pe mâini bune, poți să fii sigur. Se spune că eu nu am pierdut niciun pacient care să nu fi fost într-adevăr bolnav.

— Și unde mă aflu?

El ridică din umeri.

— Mi-e teamă, domnule, că dumneata ești cu adevărat bolnav.

M-am străduit să zâmbesc.

— Mă refeream la loc, domnule. Unde ne aflăm?

Medicul mă bătu ușor pe umăr.

— Știam, băiete. Te aflu la Borée.

Borée. Ochii mi se măriseră de uimire. Borée era unul dintre cele mai puternice ducate din Franța. De trei ori mai mare decât Treille. Și mai era și la patru zile de mers călare de Treille, dar spre nord. *Cum ajunsese aici?*

— De cât timp mă aflu în Borée? am întrebat în cele din urmă.

— Aici de patru zile. Încă două pe drum, zise spițerul. Ai țipat de foarte multe ori.

— Și ce spuneam?

Auguste scoase o cârpă din vasul cu apă și o puse pe fruntea mea.

— Că inima ta nu este întregă, dar nu din cauza mușcăturii mistrețului. Porți o mare povară.

Nu l-am contrazis. Sophie a mea zăcea undeva – *în Treille*. La o săptămână de mers pe jos. Dar simțeam că era în viață.

M-am ridicat.

— Ai toată recunoștința mea pentru că mi-ai vindecat rănille, Auguste, dar trebuie să plec.

Spițerul mă trase înapoi.

— Nu ești încă destul de întremat ca să poți pleca. Și nu îmi mulțumi mie. Eu doar am pus bandaje și am ars rănille. Doamna Emilie este cea care merită recunoștința ta.

— *Emilie...* da... Din ceața memoriei mi-a apărut în minte chipul ei. Crezusem că era Sophie. Deodată, prin fața ochilor mi-au trecut frânturi din călătoria mea. Argatul făcuse un culcuș pentru mine, doamna renunțase la calul ei și mersese pe jos.

— Fără pelerinii ei, îmi spuse spițerul, ai fi murit cu siguranță.

— Aveți dreptate, chiar îi datorez mulțumiri. Cine este această doamnă, Auguste?

— Un suflet milostiv. Și o doamnă de onoare la curte.

— Curte? Ochii mi se măriseră de uimire. Despre ce fel de curte vorbim? Mi-ai spus că ți-am fost dat în grijă. De către cine? În serviciul cui te afli?

— Păi, al ducesei Anne, răspunse el. Soția lui Stephen, ducele de Borée, văr de al doilea cu regele și care este plecat în cruciadă.

Nu îmi venea să cred. Eram în grija unui văr al regelui Franței.

Spițerul zâmbi.

— Te-ai făcut bine, ucigașule de mistreți. Acum te odihnești în castelul ducelui.

Capitolul 31

M-am ridicat în capul oaselor uluit.

Nu meritam asta. Nu eram nici nobil, nici cavaler. Doar un om obișnuit. Și încă unul destul de norocos ca să nu fie sfâșiat în bucăți de o bestie. Dar mi-am adus aminte de nenorocirile mele – soția și copilul

meu. Trecuse mai bine de o săptămână de când pornisem în căutarea nevastei mele.

— Grija dumneavoastră mă îndatorează profund. Dar trebuie să plec. Vă rog, transmiteți-i bunei gazde mulțumirile mele.

M-am ridicat din pat, dar durerea nu m-a lăsat să fac mai mult de doi pași. Se auzi o bătaie în ușă. Auguste se duse să vadă cine era.

— Îi poți mulțumi doamnei tu însuși, zise spișterul. Iat-o!

Era Emilie, purtând o rochie de pânză, tivită cu aurii.

Doamne, nu avusesem halucinații. Era la fel de frumoasă ca aparițiile din visurile mele. Doar că ochii verzi îi scânteiau blând.

— Văd că pacientul nostru s-a ridicat din pat! exclamă Emilie evident încântată. Ce face roșcatul nostru astăzi, Auguste?

— Nu are nimic la urechi. Și nici la limbă, zise spișterul arătând spre mine.

Nu știam dacă trebuia să mă înclin sau să îngenunchez. Nu obișnuiam să vorbesc cu nobilii decât dacă mi se adresau ei. Dar ceva mă făcu să o privesc în ochi. Mi-am dres vocea.

— Aș fi fost mort dacă...

— Am făcut ceea ce ar fi făcut oricine. În plus, după ce ai ucis un mistreț, ar fi fost mare păcat să fi devenit cina vreunei alte fiare.

Auguste trase un scaun și Emilie se așeză.

— Dacă trebuie să îți exprimi recunoștința, poți să o faci permițându-mi să îți pun câteva întrebări.

— Orice, am spus. Vă rog, întrebați-mă.

— Mai întâi, una simplă. Cum te cheamă, roșcatule?

— Mă cheamă Hugh, doamnă. Am făcut o plecăciune. Hugh De Luc.

— Și călătoreai spre Treille, Hugh De Luc, când te-ai întâlnit cu mistrețul cel rău?

— Da, doamnă. Deși spișterul mi-a spus că o luasem total aiurea.

— Așa se pare. Doamna Emilie zâmbi. Asta mă surprinde. Nu întâlnisem în viața mea un nobil cu un simț al umorului deosebit, dacă nu cumva era un sadic. Și ai pornit singur în această călătorie. Fără mâncare. Sau apă. Sau haine potrivite...?

Am simțit o gheară în gât – din cauza a ceea ce părea a fi o mare prostie din partea mea.

— Mă grăbeam, am spus.

— Te grăbeai? Emilie încuviință politicos din cap. Dar, se pare, dacă matematica nu mă înșală că, oricât de tare te-ai fi grăbit, nu făceai

decât să mărești distanța către destinația ta, nu?

Mă simțeam ca un idiot în fața acestei doamne care mă salvase. Sunt sigur că roșisem.

— Grăbit și *rătăcit*, am răspuns eu.

— Așa se pare. Făcu ochii mari. Și scopul unui asemenea zor... și a rătăcirii, dacă nu te deranjează...?

Brusc, starea de liniște mă părăsi. Nu era o joacă, și eu nu eram o jucărie pentru distracția ei, oricât de mult i-aș fi datorat.

Expresia lui Emilie se schimbă și ea, ca și când mi-ar fi simțit supărarea.

— Să știi că nu îmi bat joc de tine. Ai strigat în delir de multe ori în timpul călătoriei. Știu că porți o mare povară. Poate că nu ești cavaler, dar sigur ai o misiune.

Mi-am plecat capul. Toată bucuria momentului se risipi. Cum aș fi putut să îi vorbesc despre ororile prin care trecusem? Acestei femei care nu mă cunoștea? Mi se uscă gâtul.

— Este adevărat. Am o misiune, stimată doamnă, dar nu pot vorbi despre asta.

— Vă rog să îmi spuneți, domnule.

Nu îmi venea să cred. Mi se adresase cu „domnule“

— Sunteți foarte tulburat. Nu vă disprețuiesc deloc. Poate v-aș putea ajuta.

— Mă tem că nu mă puteți ajuta. Mi-am plecat capul. Ați făcut deja prea mult.

— Poți să ai încredere în mine, domnule. Cum aș putea să vă dovedesc mai mult decât am făcut-o deja?

Am zâmbit. Cu asta mă prinsese.

— Aflați atunci că acestea nu sunt povești spuse de nobili pe care sunteți obișnuită să le ascultați.

— Nu caut distracție, răspunse privindu-mă ferm în ochi.

Experiența mă învățase să fiu atent cu cei de viță nobilă, și la birurile ridicate, și la crimele întâmplătoare, și la totala lor indiferență față de suferințele noastre. Dar ea părea altfel. Vedeam compasiune în ochii ei. O simțisem când îi întâlnisem prima dată privirea, pe când stăteam întins pe drum, aproape mort.

— Vă voi spune, doamnă. V-ați câștigat acest drept. Sper numai să nu vă mâhnească.

— Te asigur, Hugh, zise doamna Emilie cu un zâmbet, dacă încă nu

ai observat, că vei descoperi că sunt foarte îngăduitoare, chiar dacă aş fi şi foarte mâhnită.

Capitolul 32

Aşa că i-am spus. *Totul.*

De Sophie, şi de satul nostru. De călătoria mea spre Pământurile Sfinte, de luptele crâncene de acolo. De păţania mea cu turcul... cum fusesem salvat, eliberat, ca să mă întorc acasă, să o revăd pe Sophie.

Apoi i-am spus lui Emilie despre realitatea crudă ce m-a întâmpinat la întoarcerea acasă.

Vocea mi se topi şi lacrimile îmi umplură ochii în timp ce îi povesteam. De aceea băntuiam prin păduri când m-au găsit. *De aceea trebuia să ajung la Treille...*

În tot acest timp, Emilie păruse copleşită de povestea mea şi nu mă întrerupse nici măcar o singură dată. Un lucru ştiu sigur, că i-am zguduit lumea viselor din copilărie. Cu toate acestea, nu a reacţionat nici măcar o singură dată ca o bogătaşă răsfăţată. Nu m-a condamnat nicio clipă pentru faptul că dezertasem din armată, şi nici nu m-a învinuit pentru ura pe care o nutream faţă de Baldwin şi Norcross. Şi, când am ajuns la motivul pentru care trebuia cu orice preţ să ajung la Treille, ochii ei scânteiară.

— Într-adevăr, înţeleg, Hugh. Se aplecă înainte, punând o mână peste a mea. Văd că ai fost cu adevărat nedreptăţit. Trebuie să te duci la Treille şi să îţi găseşti soţia. Dar ce ai de gând să faci? Te duci acolo de unul singur? Fără arme şi fără să poţi pătrunde în cercul ducelui? Baldwin este bine cunoscut aici pentru ceea ce face: un vampir care sugă sângele oamenilor lui. Dar ce vei face, îl vei chema afară pe câmpul de luptă? Îl vei provoca? Nu vei reuşi decât să te vâri singur într-o celulă sau să te înfigi în sabia lui...

— Vorbeşti aşa cum ar fi făcut-o Sophie, i-am spus. Dar, chiar dacă pare o nebunie, trebuie să încerc. De data asta nu am de ales.

— Atunci, te voi ajuta, Hugh, şopti Emilie, dacă îmi dai voie.

M-am uitat la ea nedumerit şi în acelaşi timp copleşit de încrederea şi hotărârea ei.

— De ce faci asta pentru mine? Tu însăşi eşti de viţă nobilă. Aspiring la

un rang regal.

— Așa cum ți-am spus și prima dată, Hugh De Luc, zâmbetul tău este cel care te salvează.

— Nu cred, am contrazis-o eu, și am îndrăznit să o privesc în continuare. Ai fi putut să mă lași pe drum. Necazurile mele s-ar fi sfârșit odată cu mine.

Emilie își feri privirea.

— Îți voi spune, dar nu acum.

— Cu toate acestea, eu ți-am povestit totul.

— Țsta este prețul meu, Hugh. Dacă vrei să te târguiești, te voi duce frumușel acolo de unde te-am luat.

Mi-am plecat capul și am zâmbit. Era amuzantă, când voia ea.

— Prețul dumneavoastră este acceptabil, doamnă Emilie. Vă sunt profund îndatorat, oricare ar fi motivele dumneavoastră.

— Bine, zise ea. Atunci trebuie să începem prin a-ți căuta un *pretext*, o cale de a intra la duce. Ce altceva mai poți face în afară de acel strașnic simț de orientare pe care am observat că îl ai?

Am râs la ironia ei, oricât de înțepătoare era.

— Sunt unul dintre aceia care se pricep la multe, și cu puțin talent.

— Vom vedea, zise Emilie. Cu ce te ocupai la tine în sat înainte de război?

— Aveam un han. Sophie se ocupa de mâncare și de paturi, iar eu...

— Ca majoritatea hangiiilor, tu turnai berea și le țineai companie clienților.

— Cum de ți-ai dat seama? am întrebat-o.

— Nu contează. Și în timpul războiului? Din câte am văzut, sigur nu erai iscodă.

— Am luptat. Am învățat să lupt chiar binișor. Dar, mai curând, m-am priceput să îi amuz pe prietenii mei și să le iau gândul de la bătălie. În cele mai crâncene momente, îmi cereau întotdeauna să le spun o glumă. I-am povestit cum crescusem, călătorind prin toată țara, recitind versuri și cântând cântece deocheate cu actorii ambulante. Și cum pe drumul meu de întoarcere îmi câștigasem traiul ca jongleur și circar pe la hanuri.

— Poate că până la urmă aș avea un talent.

— *Un jongleur*, repetă Emilie.

— E un dar modest, dar întotdeauna m-a ajutat să îmi fac prieteni noi. Am zâmbit ca să îi arăt despre ce vorbeam.

Emilie roși, apoi se ridică. Își îndreptă rochia și luă o mină demnă.
— Acum trebuie să te odihnești, Hugh De Luc. Nu putem face nimic până când nu ți se vor vindeca rănille. Până una alta, trebuie să plec.
M-a cuprins îngrijorarea.
— Vă rog, doamnă, sper că nu v-am jignit prea tare.
— *Jignit?!* exclamă ea. În niciun caz. Îmi zâmbi larg. De fapt, talentele tale mi-au dat o idee foarte bună.

Capitolul 33

În după-amiaza următoare, Emilie ciocăni la ușa încăperii cu pat mare din aripa cuplului regal a castelului. Ducesa Anne ședea la o masă supraveghind un grup de doamne care se îndeletniceau cu broderia.

— M-ați chemat, doamnă? întrebă Emilie.

— Da, răspunse Anne. Cele cinci doamne se opriră și așteptară un semn pentru a pleca. Vă rog să rămâneți, zise ea. Voi vorbi cu Emilie în camera mea.

Ducesa îi făcu semn către camera alăturată dormitorului, unde se afla o masă mare pentru pregătirea veșmintelor, vase cu apă parfumată și o oglindă.

Anne se așeză pe un taburet.

— Aș vrea să vorbim despre sănătatea pajului tău roșcat, zise ea.

— Se vindecă repede, răspunse Emilie. Și, te rog, nu este pajul meu. De fapt, este deja căsătorit și vrea să își regăsească soția.

— Soția! Și asta făcea acolo unde l-am găsit noi zdrobit de copaci? Ce ritual ciudat de curtoazie! Anne zâmbi. Dar, că s-a făcut bine...

— Nu este tocmai bine, o întrerupse Emilie.

— Acum, că se vindecă, se cuvine să o ia din loc. Oricum, spișterul mi-a spus că vrea să plece.

— A avut de suferit foarte mult, doamnă, și încearcă să repare unele lucruri. Cel care i-a făcut rău este Baldwin de Treille.

— *Baldwin*. Anne se strâmbă ca și când ar fi băut un vin acru. Da, Baldwin, cu siguranță, nu este unul dintre prietenii curții noastre. Dar treburile acestui om, așa umile cum sunt, nu ne privesc pe noi. Ai o inimă generoasă, Emilie. Ai depășit orice așteptări. Acum aș vrea să îl lași să plece.

— Nu îl voi alunga, doamnă. Vreau să îl ajut să îndrepte aceste lucruri.

— Să îl ajuți? Anne părea șocată. Să îl ajuți să *ce?* Să își recâștige titlurile? Onoarea? Un rând de haine?

— Te rog, doamnă, orice om are dreptul la onoare, indiferent de poziția lui socială. Omului ăstuia i s-au făcut niște nedreptăți groaznice.

Anne veni spre ea. Cum nu se afla în jețul ei din sala de judecată, își pieptănase părul închis la culoare spre spate, lăsându-i să-i cadă pe umeri. Avea numai treizeci de ani dar, sub mai multe aspecte, îi era ca o mamă lui Emilie.

— Draga mea Emilie, de unde ți-au venit asemenea idei?

— Știi foarte bine, doamnă. Știi foarte bine cum am ajuns aici, de ce am plecat din Paris și am lăsat toate necazurile mele acolo.

Anne își puse cu blândețe o mână pe umărul lui Emilie. Chiar o iubea pe fată.

— Ești pe atât de bună, copilă, pe cât ești de pripită. Cu toate acestea, de îndată ce va fi în stare să călătorească, va trebui să plece. Dacă soțul meu ar fi aflat despre lucrurile astea, s-ar fi întors din cruciadă și m-ar fi învinețit. Roșcatul ăsta are și o meserie? Alta decât luptele cu mistreții?

— Îl învăț eu, începând de azi, răspunse Emilie.

— Dar nu pentru aici, sper. Avem deja prea mulți angajați.

— Nu, nu pentru aici, doamnă. Imediat ce va deprinde ceea ce vreau să îl învăț, o va lua din loc. Trebuie să își regăsească soția. O iubește foarte mult.

Capitolul 34

M-am mai odihnit încă trei zile, până când cea mai mare parte din rănilor mele s-au vindecat aproape complet.

Apoi, Emilie a bătut la ușa mea, părând aproape încântată. Se interesă de sănătatea mea.

— Ești gata de drum?

— Da, sigur, am sărit din pat ca să îi demonstrez, deși mă împleticeam puțin.

— E suficient. Părea mulțumită. Atunci, vino cu mine.

O luă spre ușă și eu m-am grăbit, șchiopătând ușor, să țin pasul cu ea. Mă conduse pe holurile înalte și largi, decorate cu tapiserii frumoase, apoi în jos, pe o serie de trepte din piatră.

— Unde mergem? am întrebat străduindu-mă să țin pasul. Mă simțeam bine ieșind afară din camera mea de bolnav.

— Să îți vedem noul pretext, sper, zise ea.

Am ajuns într-o altă aripă a castelului. Nu mă mai aflasem în viața mea atât de aproape de vița regală.

La catul principal, încăperile erau mari, cu șiruri lungi de mese uriașe și șemineuri impresionante, iar la fiecare ușă stăteau de pază soldați în uniformă. Cavalerii se foiau și ei de colo-colo, în tunicile lor obișnuite, făcând schimb de impresii și jucând zaruri. Sălile erau luminate de torțe înalte.

Apoi am trecut prin bucătăria dominată de un apetisant miros de usturoi, plină de menajere și valeți mișunând printre cupele cu vin și bere.

Ne-am continuat drumul, de-a lungul unui coridor îngust, ce ducea la subsol. Aici, pereții erau din piatră brută. Aerul deveni stătut și umed. Ne aflam într-un fel de magazie. În beciurile castelului. Unde mă ducea oare Emilie? Ce voia să spună prin *noul pretext*?

În cele din urmă, când sălile deveniră atât de prost luminate, că singura ființă vie ar fi putut fi o creatură a întunericului, Emilie se opri în fața unei uși mari din lemn.

— Noul meu pretext este o cârțiță, am zis râzând.

— Nu fi nepoliticos, zise ea și ciocăni.

— Intră, gemu o voce din adâncuri. Intră, intră. Mai repede, înainte de a mă răzgândi.

Curios, am urmat-o pe Emilie într-o cameră răcoroasă. Semăna mai mult cu o celulă sau cu o temniță, dar era destul de mare și luminată cu lumânări; pe pereți se aflau rafturi pline cu ceea ce mie mi se păreau păpuși și jucării.

Într-un colț, pe un scaun mare și ornamentat cu sculpturi, ședea un bărbat cocoșat, purtând o tunică roșie, pantaloni verzi, strâmți și o fustanelă în carouri.

Coborî privirea galbenă asupra lui Emilie.

— Intră, mătușică. Pot să iau o dușcă? Doar o dușcă mi-ar fi de ajuns...

— *Taci din gură*, Norbert, răspunse Emilie, dar nu cu severitate.

Acesta este omul despre care ți-am vorbit. Îl cheamă Hugh. Hugh, el este Norbert, bufonul ducelui.

— Pe legea mea! Norbert sări din scaunul lui. Era îndesat, arăta ca un gnom și, cu toate acestea, se mișca cu o agilitate uimitoare. Sări spre mine, aproape netezindu-mi părul roșu cu ochii lui imenși, punându-și o mână pe capul meu și trăgându-l ușor pe spate. Aveți de gând să mă ardeți, doamnă? Ce este asta, o torță sau un om?

— Cu siguranță, nu este un prost, Norbert, îl potoli Emilie. Cred că ți se va înjumătăți norma de lucru.

Am privit-o pe Emilie cu consternare.

— *Pretextul* meu va fi un bufon, doamnă?

— Și de ce nu? răspunse Emilie. Zici că ai un talent deosebit de a amuza oamenii. Ce alt rol ar fi mai potrivit? Norbert mi-a spus că bufonul de la Treille este bătrân ca oțetul.

— Iar umorul lui este și mai acru, croncăni bufonul.

— Și că a cam ieșit din grațiile dușmanului tău, Baldwin. Nu ar trebui să fie mare scofală pentru ca un tânăr isteț ca tine să îi atragă atenția. Ar trebui să fie mai ușor decât să îi dărâmi castelul într-un acces de furie.

Începusem să mă bâlbâi. Doar ce mă întorsesem din război, unde luptasem cu aceeași vitejie ca orice om. Încercam să îmi răzbun o nedreptate care îmi mânca sufletul. Nu mă consideram un erou. Dar un bufon?

— Nu vă pun la îndoială judecata, doamnă, *dar nu sunt nebun*.

— A, tu crezi că un asemenea comportament este natural? sări gnomul la mine. Fără antrenament, fără învățătură...? Crezi tu, cap de morcov – îmi lovi fața cu palmele lui bătucite și își flutură pleoapele spre mine –, că eu nu am fost niciodată la fel de tânăr și de naiv ca tine?

Sări înapoi, mijindu-și ochii.

— Doar pentru că o faci pe prostul, băiete, nu înseamnă că și ești cu adevărat. Planul doamnei este foarte bine pus la punct. Trebuie doar să ai curajul să îl pui în aplicare.

— Nimic nu m-ar putea motiva mai bine decât dorința de a-mi găsi soția, am insistat eu.

— Nu am spus *voința*, băiete. Am spus *curajul*. Doamna spune că ai așa ceva. Că te consideri jongleur. *Jongleurii...* oh, ei pot înmuia sângele fecioarelor timide și al boierilor amețiți de bere. Dar adevărata provocare este să intri într-o sală plină de țâfnoși și snobi și să îl faci pe

rege să rîdă!

M-am uitat la Emilie. Avea dreptate. Trebuia să găsesc o cale de intrare în castelul lui Baldwin. Sophie, dacă era încă în viață, ar fi fost gătită la curtea regală, nu? Trebuia să mă învăț pe acolo, să câștig încrederea lordului.

— Poate că aș putea învăța, am răspuns.

Capitolul 35

— Să înveți... Norbert clătină din cap și rîse încet. Învățarea ți-ar lua ani. Cum ai putea să înveți într-o perioadă așa de scurtă să faci asta?

Gnomul luă o lumânare aprinsă, își flutură mâna goală prin flacăra, fără să țipe măcar o dată, apoi pocni din degete, iar flacăra se stinse ca prin minune.

— Trebuie să știi ce faci.

— Să fac...? am bâiguit.

— Da, răspunse bufonul. Ce fel de învățăcel mi-ai adus, mătușică? I-a căzut o piatră în cap? *Ce faci?* Jonglerii, tumbă, căzături?

M-am uitat în jur. Am văzut sprijinit de masă un toiag, cam de mărimea celui pe care îl aveam. I-am făcut cu ochiul lui Norbert.

— Asta pot să fac. Am pus unul dintre capetele toiagului în palmă, echilibrându-l, apoi l-am trecut pe un singur deget. Rămase nemișcat un minut întreg.

— A, e *biine*, încuviință Norbert. Dar asta poți să faci? Îmi luă toiagul din mână. Într-o secundă, îl echilibră pe degetul arătător, exact ca și mine. Apoi, aproape fără nicio ezitare, îl aruncă în aer și îl prinse pe același deget. Și iar, pe un singur deget. Sau asta? Apucă toiagul și începu să îl răsucescă având o asemenea repeziciune de parcă ar fi fost dotat cu șase perechi de mâini. Nici măcar nu îl puteam urmări. Apoi îl opri și mi-l întinse cu același gest. Să văd cum faci asta.

— Nu pot, am recunoscut.

— Atunci, asta... Îmi făcu cu ochiul. Doamna spune că ești iute.

Într-o clipită, omulețul asta cocoșat și îndesat sări pe deasupra într-un salt spectaculos, apoi în aceeași secundă sări din nou revenind exact de unde plecase.

— Dar glume? Doamna spune că poți să mă faci să rîd. Trebuie să

știi niște glume foarte bune.

— Știu câteva, am spus.

Norbert își încrucișă brațele.

— Dă-i drumul, băiete, fa-mă să mă cocoșez de răs. Fă-mă să râd până fac pe mine.

Acum voiam să accept provocarea, voiam să îi demonstrez bufonului ceea ce puteam să fac. Mi-am recapitulat cel mai bun repertoriu.

— Țala cu țăranul care este atât de leneș încât când vede o monedă căzând din punga unul cavaler trecând călare...

— *Îl știu*, mă întrerupse Norbert. I-a spus amicului său: „Dacă se întoarce pe același drum, aceasta ar putea fi ziua noastră norocoasă.”

— Păi, mai e și ăla cu călătorul și casa de prostituate, am început eu. Mergea un om pe drum...

— *Îl știu*, zise din nou bufonul. Pe pancartă scria: „Ti-am tras-o cum nu se poate mai bine.”

Am mai enumerat alte două povești ce stârniseră întotdeauna râsul. „*Îl știu*”, spusese de fiecare dată. Părea să le știe pe toate. Emilie se abținea să nu râdă.

— Deci asta este tot? Țasta este tot repertoriul tău? Bufonul clătină din cap. Poți măcar să faci *rime*? Niciun rege nu refuză o glumă picantă despre nevasta lui, dacă este spusă într-un mod *amuzant*. Lucrurile astea sunt ușoare, nu-i așa? Să îți contorsionezi trupul, să sari înainte și înapoi, ca o maimuță, în timp ce toată lumea râde de se prăpădește. Haide, Roșcovanule, trebuie să poți face ceva. Vrei un pretext? *Eu vreau să fiu mentor*. Se răsuci și scânci ca un copil răsfățat. Știi ceva, poate că, dacă mă gândesc mai bine, cred că ți-ar fi mai ușor să îi dărâmi castelul lui Baldwin decât să îl faci să râdă.

Cuprins de frustrare, m-am uitat prin cameră. Nu era deloc o glumă pentru mine. Nu era o probă ușoară. De asta depindea soarta soției mele. Apoi, într-unul din colțurile camerei, am văzut o minge și un lanț.

— Asta, am indicat eu.

— Ce? Vrei să te joci? Întrebă bufonul ironic.

— Nu, bufonule, dă-mi lanțul. Îmi amintisem ceva ce văzusem în cruciadă. Un sarazin captiv făcuse ceva ca să își distreze paznicii și reușise atât de bine, că îl lăsaseră în viață.

— Leagă-mă cu el, i-am spus. Înfășoară-l pe tot în jurul meu, cât poți de strâns. O să mă eliberez.

Aceasta o făcu pe Emilie să se îngrijoreze. Lanțul era greu. Legat prea strâns, ar fi putut sufoca un om.

— Cum vrei, zise Norbert ridicând din umeri.

Îmi aduse lanțul. Am inspirat adânc de câteva ori, întocmai ca sarazinul, când făcuse poanta. Apoi bufonul începu să îl înfășoare. Încet, lanțul prinse să mă strângă. Am ridicat brațele și bufonul îmi legă umerii. Îl trecu și printre picioarele mele, ca să îmi poarte noroc.

— Prietenul tău rubiniu are o înclinație spre sinucidere, chicoti Norbert.

Mi-am scos pieptul în afară cât am putut de mult, în timp ce bufonul mă înfășură cu lanțul. Trebuia să îmi țin respirația. Văzusem cum trebuia făcut. Îl întrebasesem chiar eu pe turc cum proceda. Speram doar să pot reda acum efectul.

— E pierdere de timp, zise Norbert după ce se asigură că lanțul este bine legat. Se dădu la o parte.

Legăturile îmi atârnavă greu pe umeri. Încet, am eliberat aerul pe care îl strânsesem în plămâni. În jurul pieptului meu s-a creat un spațiu foarte mic. Era loc doar de un deget sau două.

Apoi, mi-am mișcat umerii înainte și înapoi. Apoi, treptat, și mâinile. Fiecare minut trecea ca o oră. Greutatea lanțului mă apăsa spre podea. Mâinile îmi erau prinse la spate dar, în sfârșit, am reușit să scot una. Am răscucit-o ca pe un șarpe, printr-o deschizătură, și am scos-o pe deasupra.

Emilie pufni. Bufonul se uita la mine, în sfârșit impresionat.

Mi-am adunat toate puterile ca să îmi eliberez un braț. Piciorul și burta încă mă mai dureau de la confruntarea cu mistrețul. Fiecare efort era un chin dar, încet, din momentul în care mi-am eliberat brațul, am putut să desfășor lanțul. Dintre picioare, de sub brațe, din jurul pieptului. M-am eliberat de fiecare verigă. Apoi mi-am eliberat celălalt braț.

În timp ce îmi scoteam ultima verigă, Emilie scoase un chiot fericit. M-am aplecat, lac de sudoare. M-am uitat la mentorul meu.

Norbert își trecu degetele peste față. Îi zâmbi lui Emilie.

— Cred că am putea scoate ceva din asta.

Capitolul 36

Am studiat împreună cu Norbert timp de aproape două săptămâni, până când rănilile mi se vindecară complet. Îmi petreceam zilele jonglând, făcând tumbe și privindu-l cum dădea reprezentații în fața întregii suite, iar nopțile spunând neîncetat glume și rime.

Pas cu pas, am asimilat meșteșugul bufonului.

Cu cele mai multe lucruri mă descurcam cu ușurință. Fusesem jongleur și eram obișnuit să distrez lumea. Și întotdeauna am fost agil. Mi-a arătat cum se fac salturile înainte și echilibristica; în schimb, eu l-am învățat poanta cu lanțul. La început, cădeam întruna și mă loveam cu capul de salteaua de paie, chircindu-mă de durere.

— Mereu găsești o modalitate de a te răni singur, Roșcatule, zicea mentorul meu clătinând din cap.

Apoi, încet dar sigur, am prins încredere în mine. Uneori cădeam în fund dar, în ultima zi pe care urma s-o petrec acolo, am reușit să aterizez exact în locul din care pornisem. I-am întâlnit privirea. Fața lui era luminată de un zâmbet larg.

— Te vei descurca bine, încuviință el.

În sfârșit, antrenamentul meu se încheie. Lucrurile trebuiau urgente; imaginea lui Sophie nu mă părăsise nicio secundă. Dacă voiam să o găsesc în viață, trebuia să plec cât mai curând.

La sfârșitul ultimei noastre ședințe, Norbert trase un cufăr greu din lemn.

— Deschide-l, Hugh. Este un dar din partea mea.

Am ridicat capacul și am scos un rând de haine împăturite. Pantaloni verzi și o tunică roșie. O tichie cu moț ascuțit. O fustanelă în carouri colorate.

— Emilie l-a făcut, dar după indicațiile mele, zise el mândru.

M-am uitat îngrijorat la costumul bufonului.

Norbert rânji.

— Ți-e frică să o faci pe nebunul, ai? Atunci mândria este dușmanul tău și nu Baldwin.

Am ezitat. Știam că trebuia să joc acest rol, *pentru Sophie*, dar îmi era greu să mă văd purtând asemenea haine. Am ridicat tunică și mi-am lipit-o de trup.

— Îmbrac-o, insistă Norbert, bătându-mă pe umăr. Vei fi unul dintre

clasici.

Am scos din cufăr o pereche de clopoței.

— Sunt pentru tichie, spuse Norbert. Niciun senior nu vrea să fie răpus de bufonul lui.

N-aveam încotro, costumul trebuia să-l port dar, în niciun caz, nu mă puteam închipui zăngănind la fiecare pas.

— Pe ăștia ți-i las ție.

— *Fără clopoței...?* exclamă bufonul. Fără buzdugan? Fără cocoasă? Mă bătu din nou pe umeri. Ești într-adevăr un novice.

Am îmbrăcat costumul bufonului. Încet, încet am simțit cum mă cuprinde din nou încrederea. Purtaşem hainele actorilor ambulauți, tunica soldatului în cruciadă. Acum asta...

M-am privit din cap până-n picioare și am zâmbit larg. Mă simțeam un alt om. Eram pregătit.

— Mă faci să plâng, zise Norbert devenind nostalgic. Lipsa de vlagă mă îngrijorează într-o oarecare măsură – un bufon are nevoie de o ținută corespunzătoare. Oh, dar vei avea succes la femei!

Am făcut un salt sprințar, am rămas locului și apoi am făcut o reverență.

— Ești gata, Hugh, zise bufonul. Îmi ajustă fustanela și tunica. Ar mai fi un singur lucru... Nu este de ajuns, băiete, să îi faci pe curteni să râdă pur și simplu. Asta o poate orice prost. Marea încercare a unui adevărat bufon este să câștige încrederea curtenilor. Din partea mea, poți să vorbești în rime sau să spui snoave, dar trebuie să atingi și o coardă sensibilă. Nu este de ajuns să îți faci stăpânul să râdă, prietene. Trebuie să îl faci să te asculte.

— O să îl fac pe Baldwin să mă asculte, i-am promis eu. Apoi am să îi tai urechea și am să ți-o aduc.

— Bine. O să facem o supă din ea! rânji bufonul.

Mă apucă de mână cu încredere, de parcă ar fi încercat să mă scoată din ale mele, apoi se uită la mine cu un fel îndoială.

— Ești sigur de asta, Hugh? De asumarea acestui mare risc? Ar fi păcat să fi risipit atâta învățătură pe un cadavru. Ești sigur că soția ta trăiește?

— O simt cu toată inima.

M-am uitat în ochii lui.

El își ridică sprâncenele stufoase și zâmbi.

— Du-te atunci, prietene... Pornește la drum... Găsește-ți iubita. Ești

un visător, băiete dar, fir-ar să fie, orice bufon adevărat este, nu? Îmi făcu cu ochiul. Dă-i un pupic din partea mea.

Capitolul 37

Era o dimineață răcoroasă și soarele abia se ivise din ceață. Emilie mă întâmpină pe drumul pavat cu piatră de dincolo de poarta castelului.

— Te-ai trezit devreme, Hugh De Luc.

— Și dumneavoastră, doamnă. Îmi pare rău că v-am trezit în zori.

Ea zâmbi cu curaj.

— Este pentru o cauză nobilă, sper.

— Și eu sper, am răspuns.

Purta o pelerină maro, ca în fiecare dimineață. Iar eu stăteam în fața ei în costumul meu caraghios de bufon. Am făcut o săritură și o răsucire ce o făcură să râdă.

— Am auzit că dumneavoastră trebuie să vă mulțumesc pentru noul meu costum. Am făcut o reverență.

— Pentru ce să îmi mulțumești? zise ea politicoasă. Un bufon nu își poate juca rolul dacă nu intră în pielea personajului. În plus, hainele tale aveau un miros ca de sălbăticiune.

Am zâmbit privind în ochii ei verzi și blânzi.

— Mă simt ca un bufon în fața dumneavoastră, doamnă.

— Nu în fața mea. Ești destul de arătos, pot să spun.

— Bufonul cel arătos... Nu e tocmai cum se cuvine.

Ochii lui Emilie scânteiară.

— Ți-am spus vreodată, Hugh, că simt o plăcere deosebită de a nu face tocmai ceea ce se cuvine?

— Da, mi-ai spus, am încuviințat eu.

Ne-am privit mult timp fără cuvinte. Mă asaltau sentimente amestecate, nelămurite. Fata asta frumoasă făcuse atât de multe pentru mine. Dacă nu ar fi fost ea, aș fi fost mort, o grămadă sângerândă pe marginea drumului. Am întins mâna către a ei. Între noi era ceva ca o scânteie, ca o căldură, în pofida dimineții răcoroase.

I-am ținut mâna într-a mea mai mult decât aș fi putut visa. Nu și-o retrase.

— Vă datorez atât de mult, doamnă Emilie. Mă tem că nu aș putea să

vă răsplătesc în veci.

— Nu îmi datorezi nimic, zise ea, cu bărbia ridicată, decât să îți urmărești scopul și să ai grijă să îl îndeplinești.

Nu știam ce altceva aș mai fi putut spune. Pentru mine nu exista decât Sophie. În fiecare seară, adormeam cu o mie de imagini despre traiul nostru în minte, iar mâinile mele parcă tânjeau de dorința de a-i mai atinge pielea o singură dată. Îmi iubeam soția și, cu toate acestea, femeia din fața mea făcuse atât de multe pentru mine. *Și nu promise nimic în schimb*. Voiam să o îmbrățișez și să îi spun ce simțeam. O mare tulburare mă chinuia; tremuram din toate mădularele.

— Sper din toată inima ca Sophie a ta să fie încă în viață, zise Emilie în cele din urmă.

— Este în viață. Știu asta.

Mâna ei încă o mai ținea pe a mea. Când mi-am retras-o, în sfârșit, am avut senzația că pierd ceva, dar am simțit în palmă un obiect înfășurat într-un petic de pânză.

— Am găsit asta în hainele tale, zise Emilie.

Am desfăcut pânza. Răsuflarea mi s-a oprit. Era pieptenele rupt pe care îl găsisem în cenușa hanului nostru. *Pieptenele lui Sophie*.

Ochii lui Emilie erau umezi, dar curajoși, iar vocea îi era hotărâtă. Mi-a luat mâna.

— Du-te și caut-o, Hugh De Luc. Cred cu adevărat că de aceea ai fost salvat.

Am încuviințat. I-am strâns și eu mâna cu toată puterea.

— În toată lumea asta, pe dumneavoastră sper să vă revăd, doamnă.

— În toată lumea asta, și eu sper să te revăd, Hugh De Luc. Mă doare că pleci.

I-am dat drumul și mi-am aruncat desaga pe umeri. Mi-am luat toiagul și m-am îndreptat către sud, pe adevăratul drum spre Treille.

M-am întors ca să îi arunc lui Emilie o ultimă privire. Încă mă mai privea și zâmbea cu curaj. Mă întrebam cum de ajunsese să merit o asemenea prietenă, cu toată distanța care ne despărțea.

— La revedere, am șoptit.

Mi s-a părut că am văzut și buzele ei mișcându-se și rostind:

— La revedere, Hugh.

Capitolul 38

Călăreții în armuri treceau prin așezările adormite. Într-un ducat învecinat, la mile distanță de cel mai apropiat oraș, se afla o casă mare din piatră.

Îi voi face să plătească, își jură Cruce Neagră. Niciun om nu este suficient de curajos pentru a fura de la Dumnezeu. Mai ales nu veritabilele relicve ale creștinătății.

Se auzi un câine lătrând, în timp ce călăreții tropoteau în noaptea liniștită. Apoi se aprinseră torțe în întuneric și totul deveni o vâlvătaie.

Călăreții dădură foc la grajduri; caii se zbăteau și nechezau speriați. Câțiva muncitori care adormiseră acolo, au ieșit în fugă îngroziți, dar au fost făcuți bucăți de săbiile ascuțite.

Conacul se trezi la viață, iluminat dintr-o dată. Șase călăreți descălecară și doi dintre ei doborâră ușa din lemn masiv cu topoarele lor grele. Cruce Neagră dădu buzna înăuntru, urmat de oamenii lui.

Stăpânul conacului apăru în prag. Se numea Adhémar. Toată Franța auzise de acest bătrân, de acest luptător, încă în deplinătatea puterilor, care îi făuriseră trecutul glorios. În spatele lui, soția se zgribulea într-o cămașă de noapte. Cavalerul își îmbrăcase în grabă tunica în culorile regelui, purpuriu cu flori de crin aurii.

— Cine sunteți? îi întâmpină Adhémar pe călăreți. Ce vreți de la noi?

— Ceva din aur, moșule. Din ultima ta campanie, zise Cruce Neagră.

— Nu sunt bancher, intrusule. Ultima mea campanie a fost în slujba Papei.

— Atunci nu ar trebui să îți fie atât de greu să îți amintești. Ceea ce căutăm e un obiect dintr-un mormânt din Edessa.

— Edessa? Ochii bătrânului scânteiară. De unde știți asta?

— Faima nobilului Adhémar este foarte mare, zise Cruce Neagră.

— Atunci, înseamnă că știi că am luptat alături de William la Hastings. Că port Floarea de Aur, care mi-a fost înmănată de însuși regele Philip. Că am apărat credința la Acre și la Antiohia, unde se mai văd încă urmele lăsate de sângele meu.

— Știm toate aceste lucruri, șuieră Cruce Neagră. De fapt, asta este și motivul pentru care ne aflăm aici.

Făcu un semn către unul dintre oamenii lui, care se repezi la soția cavalerului și îi răsuci brațele la spate. Adhémar sări să o apere, dar fu

împiedicat de lama unei săbii ce îi atinse gâtul.

— Mă insultă, intrusule. Nu îți arăți fața și nici culorile. Cine ești? Cine te-a trimis? Spune-mi, ca să te pot recunoaște când ne vom întâlni în iad.

— Reține *asta*, zise Cruce Neagră ridicându-și coiful de pe ceafa și dezvăluind o cruce neagră făcută cu fierul încins pe o parte a gâtului.

Bătrânul cavaler rămase mut de uimire recunoscând semnul.

— Du-ne la relicvă, spuse Cruce Neagră.

Acoliții lui îi târără pe cei doi prin încăperile casei. Au trecut pe sub o arcadă din piatră ce ducea la curtea din spate unde exista o capelă mică. Înăuntru se afla un altar din bronz deasupra căruia atârna un crucifix.

— În Edessa ai pângărit mormântul dintr-un altar creștin. Acolo ai găsit cruci, veșminte și monede. Se mai afla și o cutie din aur în care era cenușă. Asta este ceea ce căutam. Doar o cutie cu cenușă...

Cruce Neagră luă o secure de război de la unul din însoțitorii lui și o ridică deasupra capului cavalerului. Cavalerul închise ochii. La țipătul soției acestuia, Cruce Neagră mînuie securea astfel încât să nu-l nimerească pe cavaler și o abătu asupra pardoselii de piatră de sub altar. Piatra cedă sub puterea loviturii.

De sub lemnărie se ivi o mică ascunzătoare. Înăuntru era un chivot de aur înfășurat într-o pânză. Unul dintre oamenii lui Cruce Neagră îngenunche și îl ridică. Zdrobi chivotul prețios ca și când ar fi fost o tinichea.

Scoase o cutie simplă din lemn. Deschise capacul și rămase mut, cu ochii la nisipul negru din interior.

— Este o blasfemie să-ți dorești un asemenea lucru în numele Lui, zise bătrânul cavaler răgușit.

Ochii lui Cruce Neagră scânteiară de furie.

— Atunci, îl vom lăsa pe El să decidă.

Cruce Neagră își roti privirea prin capela distrusă, oprindu-se la crucifixul ce atârna pe perete deasupra altarului.

— Câtă pioșenie, cavalerie! Trebuie să ne asigurăm că toată lumea va afla de profunda ta credință.

Capitolul 39

Călătoria mea spre Treille dură șase zile. În primele două am întâlnit pe drum nenumărați călători – negustori care își cărau marfa, muncitori purtându-și uneltele, pelerini care se întorceau acasă.

În cea de a treia zi, satele deveniră mai mici, iar drumurile erau mai puțin umblate. În cea de a patra zi, la asfințit, m-am adăpostit la umbra unui copac ca să îmi iau masa alcătuită din pâine uscată și brânză. Nu puteam zăbovi mult. Treille se afla la doar o zi de mers, iar nerăbdarea de a ajunge acolo și de a o găsi pe Sophie îmi făcea sângele să clocotească prin vine.

M-am hotărât să merg încă puțin, până la lăsarea completă a întunericului.

Am auzit voci. Apoi strigăte și țipătul unei femei. Am grăbit pasul și am dat de o familie de negustori – soț, soție și copil – atacată de doi hoți.

Unul dintre prădători luă un bol de ceramică.

— Uite ce am eu, Piticule, un bol.

— Te rog, îl imploră negustorul. Nu avem bani. Ia marfa dacă trebuie.

Cel care răspundea la numele de Piticul șuieră:

— Hai să facem un târg. Îți dăm vasul înapoi dacă ne lași să îți înjunghiem soția.

Sângele îmi fierbea. Nu îi cunoșteam pe acești oameni. Și aveam treburi urgente în Treille. Dar nu puteam să stau nepăsător și să privesc cum erau prădați și poate chiar uciși.

— Lăsați-i, am spus, eu. Lăsați-i și plecați.

— Ce avem aici? Hoțul rânji fioros la mine, cu gura lui știrbă. O zână bună care a ieșit din pădure.

— Ai auzit ce a spus omul. M-am apropiat cu toiagul în mână. Luați mărfurile. Le puteți vinde în orașul următor. Eu așa aș face.

Piticul se ridică, greu de convins să se retragă în fața amenințărilor unui bufon.

— *Ce aș face eu, ai?* Te dai mare? Ce aș face eu în locul tău ar fi s-o iau la sănătoasa. Glumele tale proaste nu au ce căuta aici.

— Lasă-mă să încerc altfel, i-am spus pășind înainte. Ce zici de asta? Din care poziție de împreunare ies cei mai urâți copii?

Piticul și partenerul lui se priviră ca și cum nu ar fi înțeles ce se petrecea.

— Nu știi, Piticule? Am strâns toiagul în mână. Păi, ce ar fi să o întrebăm pe maică-ta?

Cel înalt râse zgomotos, dar Piticul îi făcu semn din priviri să tacă. Ridică bâta deasupra capului. Am văzut cum i se îngustează ochii de răutate.

— Tu chiar ești prost, nu-i așa?

Până să termine de spus aceste cuvinte, mi-am agitat toiagul. L-am lovit direct peste gură și l-am pus la pământ. Se apucă de falcă urlând, apoi ridică din nou bâta. Înainte de a fi apucat să sară la mine, l-am lovit din nou cu toiagul, făcându-l să se chircească. L-am mai lovit o dată și el răcni de durere.

Celălalt veni spre mine dar, între timp, negustorul se repezi la el și îi băgă torța în față. Tot capul îi fu cuprins de flăcări. Omul urlă și încercă să stingă flăcările. Apoi i se aprinseră și hainele, iar el o luă la fugă spre pădure, urmat de Pitic.

Negustorul și soția lui se apropiară.

— Vă mulțumim foarte mult. Eu sunt Geoffrey. Negustorul întinse mâna. Am un atelier de ceramică în Treille. Ea este soția mea, Isabel, iar el, fiul meu Thomas.

— Eu sunt Hugh. I-am strâns mâna. Un bufon. Vă puteți da seama?

— Spune-ne, Hugh, întrebă soția lui, încotro te îndreți?

— Și eu merg tot spre Treille.

— Atunci, putem merge împreună restul drumului, se oferi Geoffrey. Nu ne-a rămas foarte multă mâncare, dar te invităm să guști împreună cu noi din ceea ce mai avem.

— De ce nu? am încuviințat eu. Dar cred ar fi bine să ne îndepărtăm puțin de locurile astea primejdioase. Lucrurile mele sunt chiar aici.

Fiul lui Geoffrey mă întrebă:

— Te duci la Treille ca să fii bufon la curtea noastră?

I-am zâmbit băiatului.

— Așa sper, Thomas. Am auzit că actualul bufon a cam ruginit.

— Poate că așa este. Geoffrey ridică din umeri. Dar vei avea o sarcină foarte grea. De când nu ai mai trecut prin orașul nostru?

— De trei ani, am spus eu.

Geoffrey apucă mânerul căruciorului său.

— Mi-e teamă că nu îți va fi ușor să îi faci pe oamenii de acolo să

râdă.

Capitolul 40

Două zile mai târziu, abia dacă ieșisem din pădure când Geoffrey arătă cu degetul înainte.

— Iată-l.

Orașul Treille, strălucind în soare, cocoțat pe culmea unui deal. Oare chiar se afla Sophie acolo? Pe culmea înaltă se vedea un pâlc de clădiri vopsite în ocru, apoi, pe pisc, castelul mare și cenușiu, cu două turnuri înfigându-se în cer.

Mai fusesem în Treille de două ori. O dată ca să depun o plângere împotriva unui cavaler care nu voise să își achite consumația și a doua oară la târg, împreună cu Sophie.

Geoffrey avea dreptate. Pe măsură ce ne apropiam de Treille, îmi dădeam seama că orașul se schimbase.

— Privește la câmpurile fermierilor, cum zac părăsite, zise el, în timp ce moșiile stăpânului sunt foarte bine lucrate.

Într-adevăr, loturile mici de pământ rămăseseră nemuncite, în vreme ce câmpurile ducelui, mărginite de garduri masive din piatră, înfloreau.

Cu cât ne apropiam, cu atât vedeam tot mai multe semne de decădere. Peste un pârau se întindea un pod din lemn atât de găurit încât abia am putut trece. Gardurile erau rupte și căzute.

Eram mut de uimire. Îmi aminteam de orașul Treille ca fiind înfloritor și prosper. Cea mai mare piață din tot ducatul. Un loc de veselie și de sărbători în timpul verii.

Am urcat dealul abrupt spre castel. Străzile miroseau îngrozitor, iar deversările de la castel se scurgeau pe marginile drumului.

Porcii umblau liberi. În fiecare dimineață, oamenii trebuiau să scape de mizeria lor aruncând-o pur și simplu în stradă. Apoi era suficient să vezi hrana porcilor alcătuită din resturile putrezite, ca să ți se întoarcă stomacul pe dos.

Într-un loc mai aglomerat, Geoffrey mă anunță:

— Atelierul nostru se află pe strada aceasta. Ești bine venit la noi, Hugh, dacă nu ai unde merge.

Am refuzat. Trebuia să îmi încep misiunea, *trebuia să ajung la castel*. Negustorul mă îmbrățișă.

— Întotdeauna vei avea aici un prieten. Și, apropo, verișoara soției mele lucrează la castel. Îi voi spune ce ai făcut pentru noi. Va avea grijă să îți păstreze cele mai bune bucate.

— Mulțam. I-am făcut cu ochiul și am țopăit un pic în jur până am smuls un hohot de râs. Să veniți să mă vizitați, dacă voi obține slujba.

Le-am făcut cu mâna și i-am lăsat în urmă, apoi am început să urc dealul. Oamenii pe care îi întâlneam se holbau și chicoteau uitându-se la mine. Sosirea unui nou bufon era ca apariția unei noi trupe de artiști, veseli și gălăgioși.

În urma mea se adunară o mulțime de copii zdrențăroși dansând și râzând în jurul meu. Cu toate acestea, inima mi se strângea la gândul greutății sarcinii ce mă aștepta. *Sophie era aici...* O simțeam. Undeva, în acest loc stâncos și dezolant, supraviețuia și ea.

Am mers aproape o oră pe străduțele întortocheate până să ajung în sfârșit la porțile castelului. O trupă de soldați în uniforme, cu căști albe ca laptele și purtând însemnele alb cu purpuriu ale lui Baldwin, stăteau de pază la capătul podului coborât, controlându-i pe cei care intrau.

Oamenii se îmbulzeau. Unii erau lăsați să intre, alții erau dați la o parte cu brutalitate.

Era momentul să folosesc pretextul... primul meu test. Stomacul mi se strânse. *Te rog, Doamne, ajută-mă să pot face asta.*

Am tras adânc aer în piept și am făcut un pas spre poartă.

Și din nou *o simțeam pe Sophie.*

Capitolul 41

— Ce este, bufonule? Ai treburi pe aici? Căpitanul mă măsură din cap până în picioare cu o privire aspră.

— *Da, Înălțimea Ta.* Am făcut o reverență către soldat și am zâmbit. Am venit cu treabă și voi face treabă. Treabă *importantă...* Nu atât de importantă ca a dumneavoastră, ci treaba domnilor, adică, *râsul...*

— Tacă-ți gura, nebunule, se răsti soldatul. Cine te așteaptă înăuntru?

— Domnul mă așteaptă. *Și Sophie a mea.*

Soldatul ridică o sprinceană.

— *Domnul? Te așteaptă pe tine?*

— Domnul ne așteaptă *pe toți*. Am rânjit și i-am făcut cu ochiul.

Unii dintre cei ce așteptau la rând începură să chicotească.

— Domnul *Baldwin*, atunci. Am continuat: El mă așteaptă, doar că încă nu o știe.

— Domnul Baldwin? Soldatul se încruntă la mine. Drept ce mă iei? *Un nebun?* zise el pufnind în răs.

M-am aplecat umil.

— Aveți dreptate, domnule, *nu* e nevoie de mine aici, dacă există un spirit ca al dumneavoastră. Probabil că îi faceți pe soldați să se prăpădească de răs.

— Avem deja un nebun, bufonule. Îl cheamă Palimpost. Nu e tocmai ziua ta norocoasă, nu? Se pare că suntem toți înnebuniți.

— Ei bine, acum sunteți îndoit înnebuniți, nu? am exclamat eu. Trebuia să spun ceva care să îmi aducă un avantaj. Chiar și morocănosul ăsta ar fi putut fi păcălit să scoată un zâmbet.

Am îngenuncheat în fața băiatului unui fermier. I-am atins bărbia, nasul și am pocnit din degete dând la iveală o prună uscată. Băiatul chițai încântat.

— Ce zi tristă, băiete, nu-i așa? Când răsul e curmat de spadă, chiar așa! Să nu-mi spui că lordul Baldwin se teme de răs.

Martorii aplaudară.

— Ei, haide, cavalerie, dă-i voie nebunului să intre, zise o femeie drăguță și durdulie. Ce rău ar putea face?

Chiar și soldații din preajmă părură să se înmoaie.

— Lasă-l să intre, Albert. Are dreptate omul. Ar cam fi nevoie de puțină ușurare aici.

— Da, Albert, am adăugat eu. Vreau să spun, Înălțimea Ta, ar cam fi nevoie de puțină ușurare pe aici. Uite, ține un pic. I-am dat sacul meu. Acum îmi e mult mai bine. M-am mai ușurat. Mi-am încrucișat brațele.

— Trece-ți fundul înăuntru, urlă gardianul la mine, înainte de a te trezi cu o sabie în el. Îmi aruncă sacul înapoi pe spate.

M-am înclinat pentru ultima dată, făcându-le cu ochiul și mulțumind femeii și băiatului fermierului în timp ce intram pe poartă.

Mă simțeam mai liniștit. *Intrasem.*

Podul scârțâi sub pașii mei; zidurile castelului se înălțau deasupra mea. Am intrat într-o curte mare, în care oamenii forfoteau de

colo-colo.

Nu știam încotro s-o iau. Nu știam dacă Sophie se afla aici sau măcar dacă era în viață. Am simțit un nod în gât.

M-am îndreptat spre intrarea în castel. Soarele era sus. Era înainte de prânz. La curte încă se mai ținea sfat.

Aveam treabă. Eram bufon.

Capitolul 42

Curtea lui Baldwin era adunată în sala cea mare, la care ducea coridorul principal, străjuit de arcade mari din piatră.

Am urmat drumul oficial: cavaleri purtând obișnuitele tunici și pantaloni, paji agitându-se pe lângă ei, ținându-le armurile și coifurile; curteni cu veșminte colorate și pelerine, și pene la pălării; oameni cu plângeri – fie nobili, fie simpli orășeni. Și, pe oriunde treceam, o căutam pe Sophie.

Oamenii mă vedeau și zâmbeau. Eu, în schimb, le răspundeam făcându-le cu ochiul sau cu o jonglerie, ori cu un gest rapid al mâinii. Până acum, îmi îndeplinisem rolul perfect. Un bărbat purtând o fustanelă, carouri și pantaloni strâmți, aruncând și prinzând niște mingi... cine și-ar fi închipuit că un asemenea om ar putea reprezenta un pericol?

Luat de mulțime, am ajuns la sala cea mare. Două uși mari de stejar, sculptate cu scene ce descriau cele patru anotimpuri, se deschideau de fiecare parte a intrării. Soldați cu halebarde în mâini stăteau înaintea lor, blocând trecerea.

Inima îmi zvâcnea. *Eram aici*. Baldwin se afla de partea cealaltă. Tot ce trebuia să fac era să îi conving să mă lase să intru.

Un ușier, având scutul cu leu, blazonul seniorului, părea să țină socoteala programărilor. Unora li se spunea să se așeze și să aștepte; altora, care dădeau pe dinafară de îngâmfare, li se permitea să intre.

Când mi-a venit rândul, am pășit înainte și m-am anunțat îndrăzneț:

— Sunt Hugh din Borée, văr al lui Palimpost caraghiosul. Mi s-a spus că o să îl găsesc aici. La privirea cercetătoare a ușierului, am șoptit: Probleme de familie. Vă rog, din partea ciudaților din familia mea.

Ușierul pufni. Mă privi iute din cap până în picioare.

— Ai să îl găsești fără îndoială dormind laolaltă cu câinii. Dar ține-te departe cât timp se discută chestiuni importante.

Spre uluirea mea, mă împinse înăuntru.

Am pășit într-o sală mare. Încăperea era imensă – înaltă cât cel puțin trei caturi, lungă și dreptunghiulară. Era plină de o mulțime de oameni, așteptând la rând să poată vorbi cu ducele sau șezând în jurul unei mese lungi.

De undeva de sus se auzi o voce. Din spatele unui grup de negustori și creditorii care discutau gălăgioși pe tema dobânzilor, am trecut pe o treaptă mai înaltă de unde puteam vedea mai bine.

Baldwin!

Stătea mai degrabă răsturnat, decât așezat într-un jilț mare, din stejar masiv, ridicat pe un postament deasupra podelei. Părea cu totul lipsit de interes, ca și când aceste proceduri plicticoase îl împiedicau să aibă o zi excelentă la vânătoare.

La picioarele lui îngenunchease un om simplu, venit cu o doleanță.

Baldwin...! La vederea lui mă trecură fiori pe șira spinării. Timp de săptămâni, visasem că voi face mai mult decât să îmi trec cuțitul pe la baza gâtului lui. Părul negru îi cădea pe umeri, iar bărbia ascuțită era acoperită de o barbă scurtă, neagră. Purta o mantie cu alb și purpuriu peste o cămașă largă și pantaloni strâmți.

Mi-am zărit noul rival, Palimpost, purtând aceleași veșminte ca și mine. Ședea pe o treaptă, alături de Baldwin, și făcea jonglerii.

Un vechil purtând haine galbene arăta spre un șerb și spunea:

— Reclamantul încearcă să nege dreptul de proprietate, sire.

— Dreptul de proprietate? Baldwin se întoarse către unul dintre sfătuitoarii lui. Nu primul născut este, prin lege, cel care moștenește toate proprietățile?

— Așa este, sire, încuviință sfătuitoarul.

— Pentru nobili, pentru oameni cu proprietăți, da, zise reclamantul, dar noi suntem doar niște fermieri umili. Turma asta de oi este tot ce avem. Fratele meu mai mare este un bețiv. Nu a mai muncit nici măcar o singură zi la fermă de ani de zile. Pentru mine și soția mea... ferma asta este totul. Așa ne plătim datoriile față de dumneavoastră.

— Tu, fermierule, se uită Baldwin la el, nu faci decât să muncești? Tu nu bei la rândul tău?

— Poate, de sărbători... ezită fermierul neștiind cum să răspundă. La petreceri, de pildă, atunci când ne-am sărbătorit aniversarea

căsătoriei.

— Deci, se pare că sunt nevoit să împart aceste oi între doi bețivi. Baldwin rânji. Un hohot general de râs făcu ocolul sălii.

— Dar, sire, se ridică fermierul.

— Stai potolit, îl dojeni ducele. Legea trebuie să fie respectată. Și pentru aceasta, turma de oi trebuie dată celui mai mare dintre copii, continuă el. Nu este așa? Cu toate acestea, obiecțiile tale sunt întemeiate. În cazul în care turma se va pierde, nu ne va aduce niciun fel de beneficiu. Mi se pare totuși că ar exista o posibilitate. Se uită prin sală. Eu sunt cel mai mare...

Reclamantul rămase cu gura căscată.

— Dumneavoastră, sire?

— Da. Baldwin zâmbi larg. Cel dintâi dintre cei dintâi născuți, nu-i așa, șambelane...?

— Sunteți stăpânul pământului meu, se înclină șambelanul.

— De aceea, cred că legea ar fi foarte bine aplicată dacă aceste prețioase oi îmi vor fi date mie, declară Baldwin.

Fermierul caută ajutor, privind disperat în jur.

— Așa că le iau eu, declară Baldwin, în numele patrimoniului.

— Dar, sire, oile astea sunt tot ceea ce avem, insistă fermierul.

Mă cuprinse furia. Aș fi vrut să mă reped la Baldwin și să îmi înfig cuțitul în gâtul lui. Acesta era omul care îmi furase totul, cu aceeași ușurință cu care acum îl ruina pe bietul fermier. Dar trebuia să mă stăpânesc. Venisem aici pentru Sophie, nu să mă răzbun pe acest porc.

Un paj se înclină spre Baldwin.

— Vă așteaptă alaiul de vânătoare, sire.

— Bine. Mai sunt și alte pricini de judecat? întrebă Baldwin pe un ton ce arăta că nu mai avea chef de așa ceva.

Am înghițit în sec nervos. Asta era șansa mea. De aceea venisem. Mi-am făcut loc până în față.

— Aș avea eu ceva, sire.

Capitolul 43

— Este o problemă legată de pământurile dumneavoastră din vest, am spus eu din rândul petiționarilor.

— Cine vorbește? întrebă Baldwin tresărind. Din rândul petiționarilor se ridică un freamăt de surpriză.

— Un cavaler, Înălțimea Ta, am strigat. Am făcut o incursiune rapidă și i-am tăiat și i-am ars pe toți dușmanii dumneavoastră din vest...

Baldwin se ridică în picioare. Se sprijini de jilț.

— Dar în vest nu avem niciun fel de dușmani...

Am tras aer în piept și mi-am luat avânt.

— Îmi pare rău, sire, dar mi-e teamă că *acum* aveți. La început timid, un hohot de râs cuprinse întreaga sală. Pe măsură ce devenea tot mai clar că era o glumă, râsul se însuflețea.

— Este un *nebun*, zise cineva. Dă reprezentatie. Baldwin se holbă la mine și păși înainte. Privirea lui rece îmi îngheță sângele.

— Cine ești, nebunule? Cine ți-a dat voie să vorbești?

— Sunt Hugh. Din Borée. M-am înclinat. Mi-am făcut studiile cu Norbert, faimosul bufon de acolo. Am auzit că aici, la curte, ar fi nevoie de un pic de voie bună.

— *Voie bună?* Curtea tânjește după *voie bună...?* Baldwin se încruntă fără să înțeleagă. Cu siguranță că ești nebun din naștere, te asigur de asta. Și ai mai și venit atâta drum din marele oraș doar ca să ne înveselești.

— Așa este, într-adevăr, sire. M-am înclinat din nou cu toți nervii încordați.

— Ei bine, ai venit degeaba, zise nobilul. Avem deja un nebun. Nu-i așa, Palimpost, animăluțul meu preferat?

Bufonul se ridică. Un bătrân cu picioarele ca niște butuci, cu părul alb și niște buze groase, ce parcă tocmai fusese trezit din somn.

— Cu tot respectul, am zis eu mergând în mijlocul sălii și adresându-mă adunării, am auzit că Palimpost nu mai poate smulge un zâmbet nici de la o scroafa beată. Că și-a pierdut hazul. Ascultați, dacă nu o să vă înveseliți, voi pleca imediat.

— Băiatul ăsta te provoacă, rânji Baldwin la bufonul lui.

— Potoliți-l, sire, zise Palimpost. Nu îl ascultați. Vrea să aducă neliniște în ducatul dumneavoastră.

— Singura noastră neliniște, dragul meu bufon adormit, e dată de glumele tale răsuflăte. Poate că băiatul are dreptate. Să vedem cu ce anume vine din Borée.

Baldwin coborî de pe platforma pe care se afla jilțul și veni către mine.

— Fă-ne să râdem, și mai discutăm despre viitorul tău. Dacă dai greș, îți vei exercisa talentele în fața șobolanilor din temnițele noastre.

— Mi se pare cinstit, sire. M-am înclinat. Vă voi face să râdeți.

Capitolul 44

Stăteam în mijlocul acelei încăperi imense. O sută de perechi de ochi erau ațintite asupra mea.

În mijlocul unui grup de cavaleri l-am văzut pe Norcross, căpetenia armatelor ducelui, castelanul lui. L-am privit îngrozit, deși el nu se uita în direcția mea. Toate simțurile îmi spuneau că acesta era omul care mi-a ucis fiul.

— Cu siguranță, știți toți povestea cu vaca din Amiens, am croncănit eu.

Oamenii se uitau unul la altul și clătinau din cap.

— Nu o știm, spune-o tu, bufonule, a strigat cineva.

— Doi țărani aveau un singur denar și, ca să își mărească averea, s-au hotărât să cumpere o vacă așa încât să poată vinde lapte în fiecare zi. Și toată lumea știe că vacile cele mai bune de pe aici sunt cele din Amiens. Așa că s-au dus și s-au târguit pentru cea mai bună vacă pe care au găsit-o și care dădea foarte mult lapte. Și, în fiecare dimineață, îi vindeau laptele. Într-o zi, unul dintre ei a zis: „Dacă am putea să împerechem vaca asta, am avea două. Am putea avea de două ori mai mult lapte și de două ori mai mulți bani“. Așa că au căutat în sat și au găsit cel mai bun taur. În curând aveau să se îmbogățească.

Am privit la cei din încăpere. Toți păreau atenți la cuvintele mele. Toți zâmbeau... cavalerii, doamnele, chiar și ducele însuși. Îi câștigasem. Le captasem atenția.

— În ziua stabilită pentru împerechere, au adus taurul. Mai întâi, acesta încercă să se urce pe vacă pe la spate, dar vaca s-a fosit. Apoi, se apropie de ea din stânga, dar vaca se îndreptă spre dreapta. Când a venit dinspre dreapta, vaca s-a îndreptat spre stânga.

Am zărit o doamnă atrăgătoare și m-am dus spre ea. Am zâmbit și am imitat taurul. Doar cât să fiu considerat amuzant. Mulțimea șuiera de plăcere.

— În cele din urmă, am continuat eu, țărani și-au pus mâinile în cap disperăți. Vaca asta din Amiens nu voia cu niciun chip să se

împerecheze. Dar, în loc să se lase păgubași, s-au hotărât să ceară sfatul celui mai înțelept om din ducată. Un cavaler atât de înțelept, și cu vederi atât de largi încât întotdeauna știa de ce lucrurile sunt așa cum sunt.

L-am văzut pe Norcross rezemându-se în coate și ascultându-mi povestea. M-am dus spre el.

— La cineva ca dumneavoastră, cavaliere, am spus eu.

Mulțimea râdea în hohote.

— Povestea ta se oprește aici, zise Baldwin, dacă încerci să umbli după o țacăneală.

— Așa cred și eu. M-am înclinat către duce. Dar, de dragul poveștii, este bun și el.

Veselia lui Norcross începu să pălească și se uită la mine cu fața roșie de furie.

— Deci, țărani au venit la acest cavaler foarte înțelept și i-au spus pățania lor cu vaca. L-au întrebat: „Ce ar trebui să facem?” Cavalerul cel înțelept, le-a răspuns: „Ziceți că dacă taurul încearcă să se împerecheze cu ea dinspre stânga, o ia încolo, și dacă încearcă din dreapta, o ia în partea cealaltă?” „Da!” au strigat ei. Cavalerul se gândi un pic. „Nu știu dacă vă pot rezolva problema, zise el, dar un lucru este sigur. Vaca voastră este din Amiens, nu?”. „Da, da”, au strigat țărani. „Este într-adevăr din Amiens, cum de v-ați dat seama?”.

M-am întors din nou către Norcross. M-am urcat pe masa de lângă el și am continuat:

— Păi, și *soția mea* este și ea tot din Amiens.

Oamenii izbucniră în hohote de râs. Cavalerii, ducele, doamnele. Toți, în afară de Norcross. Apoi, sala cea mare răsună de aplauze.

Baldwin se apropie și mă bătău pe umăr.

— Ești într-adevăr amuzant, bufonule. Mai știi povești din astea?

— Multe, am răspuns eu. Pentru a fi mai convingător, am făcut un salt și m-am răsucit în aer, apoi am revenit la locul meu. Sala era în culmea veseliei.

— Probabil că în Borée se râde foarte mult. Poți rămâne, noul meu tovarăș. Ai obținut slujba.

Mi-am ridicat brațele triumfător. Sala mă aplauda. Dar în sinea mea știam că mă află la câțiva pași de omul pe care jurasem să îlucid.

— Palimpsest, din acest moment poți să te retragi, declară Baldwin. Arată-i noului bufon unde îți este culcușul.

— *Să mă retrag?* Dar nu vreau, stăpâne. Nu v-am slujit cu toată ființa mea?

— Cu ceea ce ai tu mai puțin. Atunci, îți ofer o nouă slujbă. La cimitir. Vezi dacă îi poți înveseli pe cei de acolo.

Capitolul 45

La două zile de la sosirea mea, Baldwin anunță un mare banchet la palat, la care a invitat conți, cavaleri și alți nobili din toată regiunea. Ducele știa cum să risipească ceea ce aparținuse supușilor săi săraci.

Am fost anunțat de șambelanul ducelui că eu aveam să joc rolul principal la festivități. Soția ducelui, doamna Heloise, auzise de reprezentarea mea și era nerăbdătoare să mă vadă la lucru.

Acesta avea să fie primul meu test adevărat!

În ziua întâlnirii, tot castelul fierbea de pregătiri. O armată de servitori, purtând cele mai bune uniforme, aceleași tunici în alb și purpuriu duceau platouri și candelabre în marea sală de baluri. Menestrelii repetau pe peluză. În vatră se puneau bușteni groși. Aromele apetisante de găscă friptă, porc și oaie se împrăstiau în tot castelul.

Mi-am petrecut vremea exersând. Era primul meu spectacol adevărat. Trebuia să strălucesc, pentru a rămâne în grațiile lui Baldwin. Aruncam toiagul, îl răsuceam, îmi făceam săriturile înainte și înapoi, recapitulam toate glumele.

În cele din urmă, veni și seara banchetului. Emoționat ca un însurățel, am înaintat spre sala cea mare. Patru mese lungi umpleau încăperea, fiecare dintre ele fiind acoperită cu cea mai fină pânză și având pe ea candelabre pe care era încrustat un leu – emblema ducelui.

Oaspeții care soseau erau întâmpinați cu mare pompă. Eu mă înclinam în fața fiecăruia și îi prezentam cu aprecieri glumețe:

— Obscenitatea sa ducele de Loire și minunata lui nepoată... *ă soție*, lady Kate.

Totul era menit să ridiculizeze bărbatul și să măgulească nevasta, indiferent cât ar fi fost de urâtă. Toată lumea se prindea în joc.

Numai după ce încăperea se umplu, își făcură intrarea ducele și

soția sa, lady Heloise. O singură privire mă făcu să înțeleg că ducele nu o luase de nevastă de dragul frumuseții ei. Cuplul făcu turul încăperii, Baldwin îmbrățișând bărbații și făcând glume cu ei, Heloise înclinându-se și primind complimentele lor. Au luat loc la cea mai mare dintre mese.

După ce toți invitații lor s-au așezat, Baldwin se ridică și închină o cupă.

— Bun venit tuturor. Astă-seară avem multe de sărbătorit. Curtea a fost îmbogățită cu o nouă turmă de oi. Și mai e și sosirea unui bufon din Borée. Hugh ne va face să râdem.

— Am auzit că noul animal de companie al soțului meu este o adevărată nebunie, zise lady Heloise. Poate va da el tonul cu câteva giumbușlucuri.

— Voi face tot posibilul, stăpână.

Am făcut o tumbă spre ea, dar am aterizat în brațele unui bătrân gras care ședea pe același rând. Am rânjit atingându-i barba.

— Voi fi onorat să dau o reprezentație în cinstea dumneavoastră. Eu...

— *Aici*, nebunule, zise lady Heloise. Sunt *aici*.

— Doamne, am strigat sărind din brațele omului. Desigur, doamnă, probabil că am fost orbit de frumusețea dumneavoastră și nu am văzut bine.

Se auzi un râset ușor.

— Desigur, nebunule, acum două zile nu ți-ai auzit numele strigat cu atâta încântare. Poate că eu sunt cea care a fost orbită. Cel de colo este Hugh sau Palimpost?

Cei de față chicoteau la gluma gazdei. Chiar și eu m-am înclinat, încântat de provocare.

La celălalt capăt al mesei, un preot cu burta mare dădea pe gât o halbă de bere. Am sărit pe masă în fața lui, făcând să se zguduie paharele și farfuriile.

— Atunci, acesta... Un om se duse la un preot să își mărturisească numeroasele păcate. Zicea că avea multe de mărturisit.

Preotul se uită în sus:

— Mie?

— Să vedem, părinte, ce părere o să ai despre asta la sfârșit. Mai întâi, omul i-a zis că furase de la un prieten, dar adăugă că acesta, la rândul lui, îi furase ceva la fel de valoros pentru a fi chit. „Un lucru îl

scuză pe altul, zise preotul, ești iertat“.

— Este adevărat, aprobă preotul.

— Apoi, am continuat eu, omul a zis că își bătuse prietenul cu o bătă, dar că primise lovituri de același fel în schimb. „Păi, astea două se anulează reciproc, zise preotul. Nu îi datorezi nimic lui Dumnezeu.“ Acum, păcătosul asta simțea că ar fi putut scăpa de orice. A zis că mai avea ceva de mărturisit, încă un păcat, dar îi era mult prea rușine. După ce preotul l-a încurajat, a rostit: „Am avut-o pe sora dumitale, părinte“. „Pe sora mea!“ se miră preotul. Omul simțea că avea să înfrunte furia divină. „Iar eu pe mama dumitale de câteva ori“, zise preotul. „Așa că, din nou, una o exclude pe cealaltă. Suntem iertați amândoi.“

Oaspeții aplaudau și râdeau. Preotul, rușinat, râdea și el uitându-se în jur.

— Mai zi, nebunule, striga lady Heloise. Se întoarse către Baldwin. Unde ai ținut ascunsă o asemenea comoară?

Toți hohoteau bine dispuși. Se servea mâncarea – lebede și găscă, și porc. Halbele și paharele erau umplute de servitorii care forfoteau întruna.

M-am repezit la un servitor care ducea o tavă cu friptură. Am luat o halcă de carne.

— Minunat, am suspinat eu. Cine știe diferența între mediu și rar?

Oaspeții din jurul meselor se uitau în jur și ridicau din umeri.

M-am dus către o doamnă care roșea.

— Treisprezece centimetri este medie, doamnă. Dar optsprezece e rar.

Hohotiră din nou. Îmi intrasem în mână. L-am văzut pe Baldwin acceptând felicitări și arătând încântat de reprezentatie.

Cu și mai multă pompă, un șir de servitori ieșiră din bucătărie purtând platouri cu diferite preparate. Baldwin se ridică.

— Miel, onorați oaspeți, din noua noastră turmă.

Baldwin înfipse un cuțit într-o halcă de miel și înghiți o bucată chiar sub ochii servitorului său.

— Delicios, nu ți pare?

— Așa este, stăpâne, se înclină servitorul.

Spre oroarea mea, mi-am dat seama că servitorul era de fapt fermierul căruia i se confiscase turma cu numai două zile în urmă. Pe loc, sângele mi se înfierbântă de furie.

— Te rog, bufonule, continuă, zise Baldwin cu gura plină.

— Așa voi face, stăpâne, am spus făcând o plecăciune.

La capătul aceleiași mese la care ședea Baldwin l-am văzut pe Norcross înfigându-și cuțitul în carne, la un loc cu mai mulți cavaleri.

— Acela nu este cavalerul Norcross, înfundându-și fața pe acolo?
Norcross miji ochii la mine.

— Spuneți-mi, cine este mai curajos decât bravul nostru cavaler Norcross? m-am adresat oaspeților. Care dintre noi ar putea fi iertat de mai multe ori pentru îngâmfare? De fapt, am auzit chiar că bunul nostru cavaler este atât de îngâmfat, încât își strigă propriul nume de câte ori e în culmea plăcerii.

Norcross își puse cuțitul pe masă. Se holba la mine, iar din gură firicele de sos i se scurgeau în barbă. Hohotele se auzeau tot mai tare, dar cum fața cavalerului se înăsprea, acestea încetară.

— Și mai sunt și cei care întrebă, am continuat eu, ce au în comun cavalerul nostru și podoabele sărbătorii.

De data aceasta, nu mai chicotea nimeni. În aer plutea o liniște încordată.

— Veți constata că, am continuat eu, clopoței lor sunt doar de frumusețe.

La aceasta, cavalerul țâșni în picioare trăgându-și sabia. Ocoli masa și se repezi spre mine.

M-am prefăcut că fug.

— Ajutor, ajutor, stăpâne. Nu am nicio sabie și, totuși, se pare că l-am înțepat cam adânc.

Am făcut o săritură în aer și am fugit spre Baldwin. Norcross mă urmări greoi și ușor amețit de băutură.

L-am evitat cu ușurință ocolind masa, spre încântarea oaspeților care păreau să facă deja pariuri dacă Norcross mă va prinde și îmi va tăia gâtul sau nu. În fine, m-am aruncat în brațele protectoare ale lui Baldwin.

— Vrea să măucidă, stăpâne.

— Ba nu o va face, răspunse Baldwin. Liniștește-te, Norcross. Noul nostru nebun tocmai ți-a intrat pe sub piele. Un hohot sănătos și nu o crimă ar trebui să te vindece.

— Mă insultă, sire. Nu îngădui așa ceva din partea nici unui bărbat.

— Dar ăsta nu este un bărbat, ci doar un nebun, zise Baldwin. Și ne amuză foarte tare.

— V-am servit cu credință, glăsui cavalerul roșu la față. Vreau să lupt cu bufonul.

— Ba nu vei face asta, rosti lady Heloise ridicându-se. Nebunul a făcut totul la rugămintea mea. Dacă i se va întâmpla vreodată ceva, voi ști cine este autorul. Ești în siguranță, Hugh.

Norcross răsufli frustrat, în centrul atenției întregii curți. Încet, își împinse sabia grea înapoi în teacă.

— Data viitoare, nebunule, zise el, eu voi fi cel care va râde. Se întoarse la locul său, nemailuându-și nici măcar o secundă ochii de pe mine.

— Ți-ai ales un adversar pe care nu e bine să îl înfurii, bâigui Baldwin cu gura plină de carne de miel. Aruncă apoi câteva bucăți de grăsime de pe farfuria lui pe podea. Ia și tu.

M-am uitat spre celălalt capăt al încăperii. Știam că de acum îmi făcusem un dușman pe viață.

Dar și el își făcuse.

Capitolul 46

Nu aveam timp de pierdut. Trebuia s-o găsesc pe Sophie. Era în viață. Știam.

În urma înfruntării dintre mine și Norcross, am câștigat un anume statut în rândul personalului castelului. Mi se dăduse o poreclă, Hugh cel Curajos. Sau mi se mai spunea Hugh cel *Scurt*. Cei care îl serveau pe duce numai din obligație sau de frică îmi șopteau cuvinte de încurajare. Îmi făcusem deja câțiva prieteni utili.

Printre aceștia, Bette, bucătăreasa, o femeie cu fața roșie și umflată și cu o limbă ascuțită, care făcea ca bucătăria să pară ca o corabie proaspăt lansată la apă. Și Jacques, valetul care avea în grijă camerele de sus, și care mânca alături de mine în bucătărie. Și mai era și Henri, un sergent mai vesel, dintre gărzile de la palat, care se crăcăna de râs la glumele mele.

I-am întrebat pe toți dacă auziseră cumva de o tânără blondă care să fi fost ținută captivă la castel, fiind tot timpul atent. Nimeni nu știa de așa ceva.

— Ai încercat la bordeluri? îmi făcu cu ochiul sergentul. Din

momentul în care nobilii nu mai au nevoie de ele, acolo le trimit.

Și am căutat și acolo. Am trecut pe la toate, prefăcându-mă un client pretențios. Dar, slavă Domnului, niciuna care să corespundă descrierii lui Sophie nu se afla printre târfele de la Treille.

— Pari să ai o față cam lungă pentru un bufon, observă Bette, bucătăreasa, într-o dimineață, în timp ce făcea aluatul. Iar te gândești la iubita ta?

Aș fi vrut să pot avea încredere în ea.

— Nu a mea, Bette, ci a unui prieten, am mințit eu. M-a rugat cineva să întreb.

— *A unui prieten*, zici tu. Bucătăreasa mă privea neîncrezătoare. Părea că se juca cu mine. E de viță nobilă sau o femeie simplă?

Mi-am ridicat capul din castronul cu supă.

— De unde să cunoască un necioplit ca mine pe cineva de viță nobilă? am rânjit. Poate în afară de tine...

— A, da, eu... Bette îmi făcea jocul. Eu sunt sânge din sângele ducelui însuși. De aceea slugăresc în vatra asta până noaptea în fiecare zi.

Râse și își văzu de treburile ei. Dar când se întoarse cărând un butoi, se furișă în spatele meu și îmi spuse în șoptă:

— Poate că, totuși, ceea ce cauți se află la Tavernă, scumpule.

Am ridicat privirea:

— La Tavernă?

Se ridică pe vârfurile picioarelor pentru a ajunge la un bol cu usturoi cocoțat pe un raft înalt.

— *Pivnițele*, zise în barbă. Sunt întotdeauna pline de guri de hrănit. Cel puțin pentru o vreme. Le spunem Taverna. Toți ajung acolo pe propriile picioare dar, de regulă, este nevoie de patru inși pentru a-i scoate.

Am privit-o pentru a-i mulțumi, dar Bette o ștersese repede spre cealaltă parte a bucătăriei, curățându-și usturoiul pentru supă.

Taverna.

În zilele următoare, am iscodit prin curtea castelului în timpul plimbării de după-amiază. Am observat o ușă grea de fier ce era întotdeauna păzită de cel puțin doi soldați din garda lui Baldwin. O dată sau de două ori m-am aventurat mai aproape, încercând să îi înveslesc pe paznici. Am făcut un mic truc de magie, am aruncat niște mingi în aer, mi-am răsucit toiagul. Nu am obținut mai mult de un

zâmbet furiș.

— Cară-te, nebunule, urlă un paznic la mine. Niciunul dintre cei de aici nu își mai amintește cum e să râzi.

— Dacă vrei să arunci o privire înăuntru, sări un altul, „sunt sigur că Norcross ți-ar găsi un loc acolo“.

Am șters-o, prefăcându-mă că auzul acestui nume mă face să tremur. Dar am continuat să complotez. *Cum aș putea intra? Cine m-ar putea ajuta?* Am încercat cu șambelanul. Am încercat chiar să îl păcălesc pe Baldwin. Într-o zi, după ce terminase judecarea plângerilor, i-am spus într-o doară:

— E timpul pentru ceva de băut, stăpâne. Ce-ar fi să vă fac o cinste la... Tavernă?

Baldwin râse și îi spuse pajului său:

— Nebunul e așa de disperat după ceva de băut că este dispus să riște să ia vărsat.

Într-o noapte, în timp ce îmi luam cina în bucătărie, Bette se așeză alături de mine.

— Ești tare ciudat, Hugh. Toată ziua nu ești decât zâmbet și giumbușlucuri. Dar noaptea te întristezi și te perpelești ca un iubit părăsit. De ce am eu impresia că iubita asta pierdută nu este a prietenului tău?

Nu mai puteam să îmi ascund tristețea.

— Ai dreptate, Bette. Pe soția mea o caut. A fost luată din satul meu. De cavaleri călare. Știu că este aici. O simt cu tot sângele meu.

Bette nu părea surprinsă. Doar zâmbi.

— Știam eu că nu ești nebun, zise ea. Iar eu aș putea să fiu prietena ta, adăugă, dacă ai nevoie de așa ceva.

— Am nevoie de un prieten mai mult decât ai putea să îți dai seama, am spus disperat. Dar *de ce* o faci?

— Te asigur că nu pentru glumițele tale proaste, Hugh, sau pentru cuvintele tale măgulitoare. Expresia lui Bette se schimbă, deveni mai prietenoasă. Geoffrey și Isabel... Ei sunt prietenii mei. De ce crezi că ți-am păstrat întotdeauna cele mai bune bucăți de carne? Doar nu crezi că ești chiar așa de amuzant, nu? Ție îți datorez viețile lor, Hugh.

I-am luat mâinile.

— Taverna, Bette. Trebuie să intru. Am încercat în toate felurile, dar nu a fost cu puțință.

— Nu e cu puțință? Bucătăreasa se holbă la mine o bună bucată de

vreme, încercând să îmi ghicească intențiile. Pentru un nebun, poate că nu. Doar un nebun ar putea să vrea să intre în Tavernă. Dar e o vorbă pe aici. Cea mai sigură cale de a intra în ciorbă este să îl rogi pe bucătar.

Capitolul 47

Era răcoare pentru o noapte de vară în Borée. Peste grădini sufla o boare rece. Lady Emilie se înfășură în mantie. Alături de ea era și bufonul, Norbert.

În noaptea aceea, Emilie încercase să citească din cartea cu povești eroice, dar întorcea paginile fără să le priceapă înțelesul, iar gândurile îi zburau undeva, departe. Rimele poezilor și poveștile cu eroi imaginari nu o mai captivau. Inima o durea, pradă unor sentimente nelămurite pe care nu le mai încercase niciodată. Revenea mereu la același lucru, la același chip.

Ce se întâmplă cu mine? se întreba ea. *Simt că înnebunesc.*

Norbert observase frământarea ei. Bufonul bătuse la ușa ei, mai devreme în noaptea aceea.

— Râsul îmi este familiar, doamnă, și de aceea și melancolia trebuie să îmi fie familiară.

— Acum nu mai ești doar bufon, ci spițer? se prefăcu ea că îl ceartă.

— Nu este nevoie de un medic pentru a vedea ce anume se întâmplă cu tine, doamnă. Îți este dor de prietenul nostru, nu-i așa?

Față de oricine altcineva, și-ar fi mușcat limba.

— Îmi este dor de el, bufonule. Nu te pot minți.

Bufonul se așeză în fața ei.

— Nu ești singura. Și mie îmi este.

Asta era ceva nou pentru Emilie. Se obișnuise cu gândul că bărbații erau ca muștele, obositori și mereu bâzâind în jurul ei, prea preocupați ca fumurile și faptele lor să fie luate în serios. Dar, de data asta, era altfel. Cum era posibil? Îl cunoștea pe Hugh de doar câteva săptămâni. O lume îi despărțea dar, cu toate acestea, ea știa totul despre el. Era aproape sigură că nu avea să îl mai vadă vreodată.

— Simt că eu l-am trimis în misiunea asta, îi zise ea lui Norbert. Iar acum aș vrea să îl pot aduce înapoi.

— Nu tu l-ai trimis, doamnă. Și, cu tot respectul, nu este al tău ca să îl poți aduce înapoi.

Norbert avea dreptate. Hugh nu era al ei. Așa că se frământa în grădină, în noaptea aceea. Avea nevoie să simtă aerul rece biciuindu-i fața. Prin nu știa ce minune, aici, afară, sub aceeași lună, se simțea mai aproape de el.

Nu știi dacă te voi mai revedea vreodată, Hugh De Luc. Dar mă rog să se întâmple. Cumva, undeva.

— Îți asumi foarte multe riscuri nutrind asemenea sentimente, îi spuse Norbert.

— Nu mi-am propus așa ceva. Pur și simplu... le am.

Îi luă mâna. Pentru o clipă, nu au mai fost stăpână și servitor, ci prieteni. Emilie roși, apoi zâmbi.

— Se pare că inima mea aparține tuturor bufonilor.

— Nu îți face griji, doamnă. Roșcatul nostru este șiret și plin de resurse. L-am învățat, știi și tu. Un prieten din vechea gașcă. Sunt sigur că este în siguranță. Își va găsi și soția.

— Bufon, iar acum mai ești și clarvăzător? Emilie îl îmbrățișă pe bufon. Mulțumesc, Norbert. Apoi îl urmări cu privirea în timp ce acesta se întorcea în castel.

Era târziu. Grădina era liniștită. Îi promisese preotului că se va trezi devreme pentru rugăciunea de dimineață.

— Dumnezeu să te aibă în pază, Hugh De Luc, șopti ea apoi se îndreptă spre loja de deasupra grădinilor, din aripa locuită. De dedesubt, răzbătură voci.

Cine ar fi putut să fie aici la o asemenea oră? Emilie se ascunse în spatele unei coloane și privi spre umbrele ce se distingeau cu greu prin întuneric.

Un bărbat și o femeie. Vocile se auziră mai tare.

Emilie își încordă auzul.

— Nu aceasta, cavalerie, zicea femeia. Nu aceasta este comoara.

Era Anne. Acolo, în întuneric, cu un bărbat. Nu părea să fie un cavaler. Semăna mai mult cu un călugăr. În robă, dar cu sabie.

Emilie se gândi că acolo se petrecea ceva ce ea nu ar fi trebuit să știe. Anne era furioasă. Nu o mai auzise niciodată pe stăpâna ei vorbind pe un ton atât de aspru.

— Știi ce vrea soțul meu, zicea ea. Găsește-o!

Capitolul 48

Câteva zile mai târziu, în timp ce mâncam, Bette bucătăreasa îmi făcu cu ochiul și mă luă deoparte.

— Există o cale, zise ea. Dacă încă mai vrei să intri în Tavernă.

— Cum? am întrebat-o aplecându-mă spre ea. Și cât de curând?

— Nu e tocmai o taină, bufonule. Oamenii trebuie să se hrănească, nu-i așa? Gărzile, soldații, chiar și... prizonierii. În fiecare seară se duce mâncare din bucătărie în pivniță. Pe cine ar deranja dacă ar fi dusă de un nebun?

Ochii mi se aprinseră. Nebunul care făcea treburile bucătăresei. Ar putea să meargă.

— O să încerc, zise Bette. Restul depinde de tine. Dacă soția ta e înăuntru va fi nevoie de mai mult decât de noroc pentru a o scoate de acolo. Dar ai grijă să nu abați furia oarbă a ducelui asupra mea.

I-am luat mâna și i-am strâns-o.

— Asupra ta se va abate doar recunoștința mea, fii sigură. Îți datorez așa de multe, Bette.

— Ți-am spus deja, ție îți datorez viața verilor mei.

— Dar am sentimentul că într-un fel este vorba și de altceva decât de ceea ce am făcut eu pentru Geoffrey, Isabel și Thomas.

Zâmbi și puse un capac peste oală.

— Baldwin este stăpânul nostru, șuieră ea. Dar niciodată nu ne va putea stăpâni inimile. Văd de ce te afli aici. Văd că ești îndrăgostit. Probabil că mâinile astea sunt dure și urâte, dar nici eu nu sunt străină de treburile inimii.

Începui să roșesc.

— Este chiar așa de evident?

— Nu-ți fie teamă, scumpete, nimeni altcineva nu va mai observa. Sunt prea preocupați să își primească partea lor și să râdă de glumele tale proaste.

Am ridicat o ceapă așa cum cineva ar fi ridicat o cană pentru a ține un discurs.

— Vom păstra amândoi secretul celuilalt, Bette.

Ea ridică un nap. Le-am ciocnit.

— Simt că mă ia durerea de cap. Bette se încruntă. *Mâine seară*. Să fii aici pe la asfințit. Și încă ceva, Hugh. M-ai întrebat dacă se află vreo femeie în temniță. Am verificat. Este una în Tavernă care s-ar potrivi descrierii soției tale, cu părul blond, și care vorbește întruna despre un copilăș.

Cuvintele acestea... Ele au avut efectul unei magii pentru mine. Ceea ce atât de mult timp fusese doar o speranță, acum devenise realitate. *Sophie era aici!* Acum eram sigur de asta. Aveam să o văd mâine seară. În sfârșit!

Am îmbrățișat-o pe Bette, aproape dărâmând-o pe biata femeie în oala ei de supă.

Capitolul 49

Toată ziua următoare, nu am făcut decât să aștept asfințitul. Timpul trecea îngrozitor de încet. Ca să înrăutățească lucrurile, Baldwin mă chemă ca să îl distrez în timp ce el proba niște cizme noi. *Ce ticălos!* Am fost nevoit să îl înveselesc în timp ce mă gândeam cum o să îi înfig un cuțit în inimă.

În rest, n-am făcut altceva decât să număr orele scurse. Îmi tot repetam în sinea mea cuvintele lui Bette, ceea ce aveam de făcut. Apoi visam la chipul lui Sophie – cea pe care o știam din copilărie. Îmi imaginam cum vom fi din nou împreună la hanul pe care îl vom reconstrui din ruine... luându-ne viața de la capăt. Cum aveam să mai facem un copil.

Ședeam pe salteaua mea privind cum cobora soarele la asfințit. În sfârșit, lumina de la geamurile mele scăzu. Era timpul să o văd pe Sophie.

M-am îndreptat către bucătărie. Bette trebăluia. Își legase o pânză în jurul capului ca să fie mai convingătoare, și se plângea servitorilor:

— Trebuie să mă întind. Încă mai am de pregătit masa ducelui. Cine o să ducă supa la Tavernă? *Hugh*, ce noroc! exclamă ea zărindu-mă. Nu vrei să fii așa de drăguț?

— Nu am decât două mâini! am glumit eu arătând spre toiag, și *un...* am ridicat un deget și am pufnit strâmbând din nas...Îl folosesc pentru scărpinat.

— Asta este tot ce îmi trebuie, insistă Bette. Ai grijă doar să nu le bagi pe celelalte în supă.

Luă un blid acoperit din cuptor și spuse:

— Dă-i-l lui Armand, temnicerul. Și dă-i și cana aia cu vin. Mi-ai făcut foarte mult bine, nebunule. Apoi mă apucă de braț și-mi șopti: Îți urez noroc, Hugh. Fii atent. Este un loc tare nenorocit acolo unde te duci. E iadul.

Am străbătut curtea cu blidul și cana de vin în mâini. Brațele îmi tremurau ușor. La poarta temniței stăteau doi paznici, alții decât cei care mă izgoniseră de acolo acum două zile.

— *Ding, ding, ding...* sună clopoțelul pentru cină, am anunțat eu ceremonios.

— Pe cine naiba au pus la treabă în bucătărie de data asta? Întrebă unul dintre ei.

— Eu aduc... glume la desert. Cheltuielile ducelui trebuie onorate.

— Probabil că ducele a intrat în faliment din moment ce te trimite pe tine, zise celălalt paznic.

Spre ușurarea mea, nu m-au luat la întrebări. Unul deschise ușa cea grea.

— Dacă ai fi avut niște sfârcuri mai apetisante, te-aș fi ajutat să le duci jos, șuieră el.

Ușa se trânti cu zgomot în urma mea. Mă simțeam foarte ușurat. *Intrase!*

Mă aflu într-un coridor îngust, din piatră, luminat numai de lumânări. O scară îngustă ducea în jos.

Am simțit un curent, apoi am auzit zgomote – zăngănit de metal, cineva striga, un țipăt ascuțit. Am coborât cu băgare de seamă, cu inima bătându-mi gata să-mi iasă din piept și cu sudoarea șiroindu-mi pe gât.

Coboram cu grijă câte o treaptă, cu blidul care se lovea ușor de pereții de piatră și carafa de vin pe care o strângeam la piept.

Zgomotele îngrozitoare deveniră mai puternice. Am simțit un miros înțepător, de carne arsă, care făcu să mă gândesc la Civetot.

Am tresărit. Biata Sophie. Dacă se afla aici, trebuia să o scot. Chiar în seara asta.

În cele din urmă, coridorul dădu într-o platformă ca de temniță. Plutea un miros greu de excremente. Dinăuntru se auzeau strigăte, ca acelea ale nebunilor, gemete și țipete agonizante. Am văzut o vatră și

instrumente de fier cu vârfurile înroșite în flăcări.

Stomacul mi se strânse. Brusc, nu mai știam ce ar fi trebuit să fac...
dacă aș fi găsit-o.

Doi soldați ședeau la o masă de lemn, cu mânecile suflecate, purtând doar pantaloni scurți. Unul dintre ei, cu umerii lați, rânji când mă văzu.

— Ne-am dat dracului, uite cine ne aduce cina.

— Tu ești Armand? am spus întinzându-i blidul.

El ridică din umeri.

— Iar dacă tu ești noul bucătar-șef, ducele probabil că le-a copt-o bieților nenorociți. Bette unde este?

— Are o durere de cap. M-a trimis pe mine în locul ei.

— Lasă mâncarea aici. Este un blid de la prânz pe care poți să îl duci sus.

Am pus blidul pe masă, lângă altele câteva din lemn.

— Câți oaspeți sunt azi în Tavernă?

— Ce te interesează pe tine? întrebă celălalt.

— Nu am mai fost niciodată aici. M-am uitat în jur, ignorându-l. E vesel aici. Te deranjează dacă arunc o privire?

— Asta nu este o piață, nebunule. Ți-ai făcut treaba. Acum, cară-te.

Șansa îmi scăpa. Simțeam că mai am o singură clipă ca să îmi fac treaba.

— Ei hai, lasă-mă să le duc mâncarea. Mi-am petrecut ziua făcând glume proaste și învărtindu-mă ca un titirez. Lasă-mă să arunc o privire. Le duc eu blidele.

Am pus carafa de vin pe masă în fața lui.

— Voi chiar vă atingeți de lăturile astea?

Armand trase încet blidul spre el. Scoase de acolo o limbă de porc, apoi o dădu celorlalți.

— La naiba. Ridică din umeri și îi făcu cu ochiul tovarășului său. De ce să nu îl lași și pe bufon să simtă o plăcere. Du-te și servește-te cu ce vrei de acolo. E gratis.

Capitolul 50

Am dat un colț și am ajuns la celule. Putoarea de aici depășea orice închipuire. Aproape de nesuportat. *Doamne, Sophie...*

Am pus în sfârșit jos ceaunul cu supă și am început să îmi fac treaba. Oamenii aceștia trebuiau hrăniți, iar între timp eu aveam să o caut pe Sophie în fiecare colț întunecat.

Am început să torn lături în boluri. Inima mi se zbătea ca un clopot de primejdie.

Am dus două boluri în prima celulă. Îmi tremurau mâinile și supa se scurgea pe podea.

La prima vedere, celula părea goală. Era ca o peșteră, săpată în stâncă, adâncă de numai câteva picioare. Nicio lumină, niciun sunet. Doar mirosul greu. Un șobolan ud trecu prin fața mea.

Apoi, am văzut sclipirea unor ochi. Au licărit, tremurători și speriați. Din întuneric apăru un cap. Fără păr, o față trasă acoperită cu răni care supurau.

Prizonierul se târî spre mine, cu ochi sălbăticiți.

— Dacă a venit un bufon după mine, înseamnă că am murit.

— Mai bine un nebun decât Sfântul Petru. Am îngenuncheat și am pus un bol sub gratii.

Mâna lui slabă, galbenă țâșni și luă bolul de lemn. Mă cuprinse tristețea. Nu știam de ce anume se făcuse vinovat ca să fi ajuns aici. În Treille nu era necesar să fi făcut ceva ca să fii azvârlit în temniță.

Dar eu nu mă aflam aici pentru el...

În celula următoare, un bărbat chircit la podea, iar șobolanii se serveau din rănile deschise de pe picioarele lui. Vorbi într-o limbă pe care nu o înțelegeam. Abia dacă se uită la mine, cu ochii sticlindu-i.

— Curaj, bătrâne, ceasul tău aproape că a sosit, am zis punând bolul sub gratii.

Am trecut la următoarele celule fără ca măcar să mă întorc să mai iau supă. Ca și primul prizonier, oamenii arătau mai mult ca niște animale hăituite. Gemeau, se uitau la mine cu ochii galbeni, triști. Am tras aer în piept, în pofida dorinței de a vomita.

Apoi, de undeva din adânc, se auzi un vaiet. *O femeie!* Trupul mi se încordă. *Sophie?* Nu știam dacă puteam să merg mai departe.

— Iată-ți partenera, nebunule, zise Armand de la locul lui. Ești liber să faci ce vrei, dacă te mulțumește. Are o limbă fermecată.

Mi-am strâns pumnii și am pornit călăuzit de strigătele femeii. Sub curea, am apucat mânerul cuțitului. Dacă aceasta era Sophie, i-aș fi ucis pe paznici. Și pe Norcross.

Țipătul femeii se auzi din nou.

— Du-te la ea, nebunule. Târfei nu îi place să i se tragă clapa, urlă Armand.

Mi-am ținut respirația când am ajuns în fața celei femei. O rază de lumină trecea peste părul ei lung și ciufulit. Părea să țină în brațe o păpușă sau o jucărie, împleticindu-se ea însăși ca un copil părăsit.

— Copilul meu, zicea ea abia șoptind. Vă rog... copilașul meu are nevoie de lapte.

Abia dacă o puteam vedea. Nu puteam să îi disting fața sau vârsta. Mi-am făcut curaj și am întrebat:

— Tu ești, Sophie? Răsuflarea mi se opri. Decât să fi fost ținută așa... mai bine ar fi murit.

Femeia bâguia fraze de neînțeles.

— Bietul copil are nevoie de lapte, silabisi ea. Apoi zise ceva ce părea a fi... *Phillipe*.

O, Doamne! Am înghețat. M-am apropiat mai mult de gratii. Ce îi făcuseră?

— Sophie? am strigat. Păreau trăsăturile ei, părul ei. Te rog, întoarce-te către mine. Lasă-mă să te văd.

— Cel mic are nevoie de lapte... îngăimă din nou. Ce pot să fac? Sânii îmi sunt secați.

Lacrimile îmi umpleau ochii. Tot nu o puteam vedea.

— *Sophie*, am zis din nou.

M-am lipit de gratii.

— Copilul are nevoie de lapte, am auzit-o încă o dată, apoi țipă atât de ascuțit de parcă mi-ar fi înfipt un cuțit în ureche. Am întins mâna, iar ochii ei mă văzură în sfârșit. Respirația îmi îngheță în piept. Părul, ca paiele, îi cădea pe ochi. Dar ochii i se ațintiră pe mine. Cu vinișoare galbene trecând prin ei. Nasul plat și umflat.

Doamne, nu era ea!

Picioarele mi se înmuiară. Nu era ea. O parte din mine se bucura, cealaltă era dezamăgită.

— *Copilul meu...* striga femeia, implorând. Îmi întinse păpușa ca să o privesc.

O, Doamne! M-am îngrozit. Nu era o păpușă. Era adevărat. Un bebeluș mic, legat cu un șal, mort fără îndoială, născut mort.

— Cum aș putea să te ajut? am șoptit. Cum?

— Nu vezi? zise ea dându-mi copilul. Copilul are nevoie de lapte.

— Lasă-mă să te ajut.

— Lapte! strigă femeia. Hrănește-l.

Nu puteam face nimic. Biata femeie înnebunise. M-am mai uitat o clipă la ea, apoi m-am avântat din nou în sus pe scări.

Temnicerii râdeau în timp ce eu treceam pe lângă ei continuând să urc.

— Pleci așa de curând, nebunule? strigă Armand. Ce, nu mai știi nicio glumă?

Am ieșit din temniță și m-am repezit pe scări.

Capitolul 51

Am fugit, năpădit de o sudoare rece, înapoi la castel și, apoi, la culcușul meu de sub scară. M-am aruncat pe saltea. Respiram ca un animal sălbatic, îngrozit.

Nu era ea.

În cele din urmă, probabil că iubita mea Sophie era moartă.

Pentru prima dată știam ceea ce înțeleseseră de la bun început fratele lui Sophie și chiar și Norbert, mentorul meu. Nu exista nicio speranță. Fusese luată de lângă copilul ei, violată și lăsată să moară pe drum. Acum știam, fusese cea mai întunecată lecție din viața mea.

Mi-am îngropat capul în mâini. Această stupidă șaradă se terminase. Mă agățasem de o speranță, iar cum acea speranță murise. Trebuia să plec. Mi-am smuls tichia de bufon și am aruncat-o pe podea. Nu eram un bufon. Doar un nebun. Un nebun mai mare nu existase niciodată.

Am rămas acolo mult timp, lăsându-mă pătruns de adevăr.

Am auzit pași lângă patul meu, apoi o voce.

— Tu ești, Hugh?

Am ridicat capul și am văzut-o pe... Estella, soția șambelanului.

Îmi făcuse cu ochiul în adunare. De multe ori. Mă sâcâise și mă urmărise. În această noapte, avea doar un șal pe umeri, iar părul des, brun, pe care până acum îl văzusem numai strâns, îi acoperea gâtul. Ochii rotunzi și înșelători, iar momentul – nu ar fi putut fi mai prost ales.

— Este târziu, doamnă. Nu lucrez.

— Poate că nu am venit pentru lucru, zise Estella intrând în spațiul în care se afla salteaua mea. Își lăsă șalul să cadă dezvăluind un trup sumar acoperit. Ce este, roșcatule? șopti ea. Cum poate un bufon atât

de focos să fie atât de trist?

— Vă rog, doamnă, nu sunt bun de glume în această noapte. Dimineață voi fi din nou amuzant.

— Nu am nevoie să râd acum, Hugh. Lasă-mă să te simt și altfel.

Se așeză lângă mine. Aproape. Trupul ei era parfumat cu lavandă și liliac. Întinse mâna și îmi atinse fața. M-am îndepărtat de ea.

— Nu am mai văzut în viața mea un asemenea păr. Părea că are o fixație. E culoarea focului. Cum ești tu în realitate, Hugh, când nu trebuie să te prostesti?

Veni și mai aproape. I-am simțit plinătatea sânilor pe pieptul meu. Piciorul ei apăsându-l pe al meu.

— Vă rog, doamnă.

Dar Estella insistă. Își legănă umerii lăsând să îi cadă bluza. Sâni ei se ridicară. Apoi am simțit vârful limbii ei fierbinți alunecând pe gâtul meu.

— Pun pariu că și alte părți ale trupului tău sunt la fel de focose ca și părul. Ia-mă, Hugh, dacă nu o faci, o să spun ducelui că te-ai legat de fustele mele. Un om de rând care atinge fustele nevastei unui nobil... nu e deloc o postură de invidiat...

Eram prins într-o capcană. Dacă i-aș fi rezistat, riscam să fiu arestat pentru hărțuire. Mă pipăi, apoi își băgă mâna în pantalonii mei.

În acel moment, am simțit lama unei săbii atingându-mi gâtul... Am rămas liniștit. O voce tună:

— *Peste ce trădare am dat eu?*

Capitolul 52

Lama se retrase încet și am văzut fața lui Norcross. Monstrul rânjea la mine.

Norcross apăsă lama și am simțit căldura sângelui ce se scurgea pe gâtul meu.

— O situație foarte neplăcută, nebunule. Lady Estella este soția șambelanului ducelui, un membru al curții. Trebuie să fii nebun să îți scoți scula în fața unei asemenea femei.

Mă cuprinse panica și sângele îmi zvâcnea, dar mi-am dat seama că mi se întinsese o cursă.

— Nu am făcut nimic, domnule.

— Amărâta de sculă nu avea nicio nevoie, suspină Estella. Se pare că singura ardoare a nebunului nostru este în părul lui.

Norcross mă apucă de tunică și mă ridică cu sabia sub bărbie. Brusc, ochii ticălosului se luminau, recunoscându-mă.

— *Păru*/lui... Te cunosc de undeva. De unde, nebunule? Spune-mi.

Mi-am dat seama că eram pierdut. L-am privit la rându-l meu drept în ochi.

— Soția mea... Ce i-ai făcut lui Sophie?

— *Soția ta*, șuieră cavalerul. Ce să fi făcut eu cu soția unui nebun josnic? În afară de a-i fi tras-o?

M-am întins spre el, dar m-a prins de păr și m-a lovit tare cu mânerul sabiei sub bărbie, obligându-mă să îngenunchez.

— Ascultă-mă cu atenție, nebunule. *Te-am văzut*, dar unde? Unde ți-am mai văzut fața înainte?

— Veille du Père, am rostit eu.

— Văgăuna aia mizerabilă, își aminti Norcross.

— Ne-ai ars hanul. Mi-ai ucis soția și copilul, Phillippe.

Încerca să își amintească. Buzele i se desfăcură într-un zâmbet ușor.

— Acum îmi amintesc... Tu ești veverițoiul acela roșcat care a încercat să mă împiedice să îl înec pe fiul morarului.

Zâmbetul lui Norcross se lărgi.

— Și cum e cu marele Hugh? Bufonul bufonilor, care și-a făcut școala cu Norbert din Borée? Rânjetul i se transformă într-un hohot brutal. Tu? Tu ești proprietarul hanului? Un escroc.

M-am ridicat la el din nou, dar sabia lui îmi pătrunse în gât. Am simțit-o tăindu-mi pielea.

— Mi-ai luat soția. Mi-ai aruncat fiul în flăcări.

— Dacă am făcut toate astea, cu atât mai bine, vierme josnic ce ești. Norcross ridică din umeri. Apoi, îi făcu cu ochiul Estellei. Mi se pare că ai fost foarte jignită, doamnă. Acum poți pleca să te plângi de jignirea adusă.

Ea își ridică bluza și se strecură afară.

— Așa voi face, domnule. Vă mulțumesc că v-ați făcut apariția. Apoi o luă la fugă. *Gărzi...* am auzit ecoul strigătului ei.

— Ajutor! Gărzi!

Norcross se întoarse din nou către mine. Ochii lui erau ficși și victorioși.

— Ce părere ai, nebunule? Se pare că eu râd la urmă.

Capitolul 53

Am fost vârat, cu mâinile legate, într-o celulă întunecată, goală, de la primul cat al castelului. Acolo mi-am petrecut noaptea.

Știam că soarta mea fusese hotărâtă. Lady Estella avea să joace rolul celei agresate, așa cum mă păcălise în noaptea precedentă. Norcross era eroul răzbunător. Era cuvântul meu împotriva aceluia al nobililor. Acum nu m-ar mai fi putut salva tot răsul din lume.

Am fost trezit de o mare zarvă la ușă. Dedesubt se vedea o dâră de lumină. Era ziua. Trei gardieni cu piele de culoare închisă, purtând uniforma cu însemnele lui Baldwin, au intrat în încăpere. Căpitanul mă ridică.

— Dacă știi vreun banc bun, cap de morcov, acum ar fi momentul...

Am fost împins cu brutalitate în marea sală. Erau adunați toți cavalerii și curtenii exact ca în ziua în care sosisem. Solul anunța că un cavaler renumit fusese măcelărit de oameni din afara legii, într-un ducat din apropiere.

Baldwin se foi în jilțul lui, cu bărbia în palme, cercetându-l pe omul din fața lui.

— Faimosul Adhémar... ucis în propria lui casă?

— Nu doar ucis, stăpâne... Mesagerul era evident nemulțumit că trebuia să aducă o asemenea veste... Țintuit de mâini și de picioare de pereții propriei capele, cu soția alături. Cavalerul a fost crucificat.

— *Crucificat*. Baldwin se ridică încet. Vrei să spui că a fost luat din propriul pat de către bandiți?

— Jefuitori, mai bine zis. Au venit călare, cu armuri de luptă, cu fețele ascunse de coifuri și măști. Nu purtau niciun fel de însemne. Doar o cruce neagră.

— O cruce neagră? Ochii lui Baldwin se măriră. Nu aș putea spune dacă era cu adevărat surprins sau se prefăcea. Norcross, tu ai vreo idee despre o asemenea bandă?

Norcross făcu un pas înainte. Purta o haină de luptă roșie și la brâu îi atârna sabia.

— Nu cunosc așa ceva, stăpâne.

— Bietul Adhémar. Baldwin înghiți în sec. Spune-mi, mesagerule, ce fel de comori căutau acești lași?

— Nu știu. Mesagerul clatină din cap. Adhémar tocmai se întorsese de pe Pământurile Sfinte, unde fusese rănit. Se spunea că se întorsese cu niște bogății inestimabile. Am auzit că luase chiar cenușa Sfântului Matei.

— Cenușa lui Matei, zise Baldwin. Un asemenea trofeu ar fi valorat cât tot regatul.

— Mai există o singură relicvă mai valoroasă, spuse Norcross.

— Lancea lui Longinus. Ochii lui Baldwin scânteiară. Lancea înmuiată în sângele Mântuitorului.

Călăreți mascați, pârjolind și măcelărind. Nu aveam nicio îndoială că tot Norcross se afla și în spatele acestor crime. Cum aș fi vrut să îi tai gâtul!

— Sire, continuă Norcross, soarta lui Adhémar a fost pecetluită, dar ar mai fi ceva de rezolvat.

— A, da, soarta micului nostru nebun.

Baldwin îl lăasă pe mesager să plece, apoi se așează la locul lui și îmi făcu semn cu degetul să mă apropii.

— Mi s-a spus, nebunule, că mica ta sculă s-a ivit pe unde nu avea niciun drept. Se pare că ai reușit să jignești foarte mulți oameni în scurta ta ședere la noi.

I-am aruncat o privire lui Norcross.

— Eu sunt cel care a fost jignit.

— Tu? Cum așa? chicoti Baldwin. Soția lui Briesmond a fost atât de dezagreabilă? Luă un pumn de alune dintr-un bol și începu să mănânce.

— Nu am atins-o pe acea doamnă nicio clipă.

— Și, cu toate acestea, aparențele spun altceva. Contrazici mărturia unui membru al curții mele. Și pe cea a celei jignite. Împotriva cuvântului unui nebun... din câte mi se spune acum, nici măcar un adevărat nebun.

Smucindu-mă în legăturile mele, am arătat către Norcross.

— Acest nobil din suita dumneavoastră, sire, mi-a ucis soția. Soția și copilul...

În mulțime se auzi un sâsâit.

Norcross scutură din cap.

— Nebunul își închipuie că l-am ruinat drept pedeapsă că, pentru a

scăpa de obligațiile față de Înălțimea Ta, a fugit și s-a alăturat Cruciaților.

— Și ai făcut-o, cavalerie? Întrebă Baldwin.

Norcross abia ridică din umeri.

— Sincer, sire, nu îmi amintesc deloc.

Se auzi un hohot general în întreaga încăpere.

— Cavalerul nu își amintește, fostule bufon. Îl contrazici?

— El a fost, sire. Avea fața acoperită, ca și atunci când a năvălit asupra cavalerului despre care s-a vorbit astăzi.

Norcross păși spre mine, scoțând sabia.

— Mă provocă din nou, nebunule. Te voi despica în două.

— Stai calm. Ducele ridică mâna. Vei avea șansa ta. Faci o acuzație foarte gravă, nebunule. Cu toate acestea, mi se spune că această cruciadă continuă, că armatele lui Raymond și Bohemond au ajuns acum la porțile Orașului Sfânt. Totuși, tu, prin cine știe ce miracol, te afli aici. Spune-mi, cum de ai fost scutit de datoria ta de pe câmpul de luptă atât de curând?

La o asemenea acuzație, nu aveam niciun răspuns. Mi-am plecat capul.

În sală se lăsă o tăcere apăsătoare.

Baldwin dezvălui un zâmbet.

— Te plângi de injurii, nebunule, cu toate acestea jignirile tale par să se înmulțească. La crimele de adulter și fraudă trebuie să adăugăm și dezertarea.

Mânia îmi creștea. Am dat să mă reped spre Norcross dar, înainte de a fi făcut un pas, oamenii ducelui mă trântiră la pământ.

— Nebunul vrea să ajungă la tine, Norcross, zise ducele.

— Și eu vreau să pun mâna pe el, sire.

— Și vei pune mâna pe el. Dar te înjosești, cavalerie, dacă îl provocă la luptă. Mi se pare că l-am mai lăsat o dată pe acest veverițoi să te jignească. Luați-l. Făcu un semn cu mâna. Mâine la prânz poți să îi scurtezi capul.

— Mă simt onorat, se înclină cavalerul.

Baldwin dădu din cap cu tristețe.

— Bufon, hangiu, spion... oricine ai fi, e un mare păcat. Va trebui să ne mulțumim din nou cu Palimpost. Pe durata șederii tale aici, ne-ai făcut să râdem cu poftă. Se ridică, se înfășură în mantie și se pregăti de plecare. Apoi se întoarse. Și... *Norcross*.

— Da, sire?

— Nu este nevoie să strici o lamă ascuțită pe gâtul bufonului.

Capitolul 54

Am fost aruncat în temniță, pe scări în jos, și m-au izbit cu genunchii și coastele de podeaua dură din piatră.

Nările mele erau obligate să inspire aceeași duhoare ca și cu o noapte în urmă.

Am auzit râsete și scârțâit de uși, în timp ce doi paznici mă luară și mă vârară într-o celulă.

Când mi se limpezi privirea, l-am văzut pe Armand, temnicerul, rânjind batjocoritor.

— Te-ai întors atât de curând, bufonule? Probabil că până la urmă ți-au plăcut condițiile de aici.

Era cât pe ce să îmi spun să se ducă la dracu', dar mă lovi în pânțele și plămânii mi se goliră de aer.

— De data asta, mi-e teamă că noi vom aduce supa.

Paznicii râseră. Armand, cu o forță animalică, mă ridică și mă așeză în capul oaselor. Îngenunche lângă mine și clătină din cap.

— Întotdeauna îmi aduc numai nenorociți. Niciodată un nobil acuzat de vreo crimă. Numai târfe și adulterini, pângăritori de biserici, cerșetori, câțiva evrei... Dar un bufon... Asta este ceva nou.

Tovarășul lui Armand intră ținând în mână niște lanțuri grele.

— Deci trebuie să te legăm, bufonule. Și, pentru o ședere atât de scurtă... Dar ducele a plătit pentru camera cea luxoasă, așa că iață lanțurile.

Armand mă ridică, prinzându-mi mâinile la spate.

— Ești un bufon norocos. Lama nu doare. Doar o zgârietură... aici. Mă ciupi de gât. Dacă ai fi stat aici o vreme, ți-aș fi putut arăta niște distracții pe cinste. Boașe sparte, nări lărgite, ochi scoși... clești înroșiți vârați în fund. Îți desfundă sinusurile fără nicio îndoială.

Făcu un semn din cap spre tovarășul lui, care începu să înfășoare lanțul mai întâi în jurul pieptului meu.

Mintea mi se încordă.

— Vă rog. Am ridicat o mână pentru a le distrage atenția. Așteptați o

clipă. Am tras aer adânc, umplându-mi plămâni.

— Știu, suspină Armand. La început este un pic cam strâns. Dar după ce te obișnuiești, vei dormi buștean.

Mi-am ridicat mâna din nou, apoi i-am aruncat un zâmbet de mulțumire. Am mai tras aer adânc de trei ori. Am simțit cum tot pieptul mi se dilata.

— Gata? Temnicerul își arcui sprâncenele.

Am încuviințat.

— Gata.

Capitolul 55

În celula strâmtă, m-am răsucit și m-am întors pe spate, împingând cu brațele în lanțurile grele.

Nu aveam nici cea mai vagă idee cât era ceasul, de cât timp mă aflam acolo. Știam doar că dacă aș mai fi fost în celulă a doua zi, aș fi fost un om mort.

Am dat afară tot aerul din plămâni. Între trupul meu și lanțuri rămase un spațiu extrem de mic, pentru a-mi mișca brațele.

Orele treceau. Am simțit cum lanțurile slăbesc puțin, apoi încă puțin. Dar nu destul.

Mi-am strâns umerii și mi-am vârât bărbia între lanțuri. Pentru prima dată după câteva ore, am răsuflet cât de cât ușurat. Mi-am strecurat un braț printre legături. Apoi pe celălalt și, la sfârșit, am scos legătura peste cap.

Am auzit ca un ecou răsunând în jos pe scări. Cineva aducea cina. Paznicii mâncau și păreau bine dispuși.

Prizonierii vociferau, strigau. Apoi pași... și o ultimă cină pentru mine.

— Deci, se auzi o voce familiară și un suspin, se pare că am revenit la locul de muncă.

Am ridicat privirea. Era *Palimpost*, bufonul alungat, care stătea în fața celulei mele, ținând în mână lucrurile mele.

— Ai venit să te împăunezi, am murmurat eu simțind gustul amar al înfrângerii.

— Ba deloc. Scutură o legătură de chei. De fapt, am venit să te

eliberez.

Am căscat ochii surprins. Eram sigur că asta avea să fie o glumă proastă. *Răzbunarea...* Mă așteptam să apară paznicii și să râdă de mine. Dar nu veneau.

— Eu și Bette am pus în supa paznicilor prafuri de dormit. Acum hai, repede, ieși de aici.

— *Tu și Bette...!* Nu îmi venea să cred ce auzeam. Acesta era omul pe care îl dădusem la o parte. Acum, el avea cheile libertății mele în față. E pe bune?

— Este, dacă poți să îți ridici fundul. Băgă o cheie în broască și o răsuci, iar ușa se deschise.

Tot nu îmi venea să cred. Dar nu conta. Chiar dacă ar fi fost o glumă proastă, chiar dacă Norcross ar fi stat ascuns la câțiva pași depărtare, pregătit să mă taie în două, oricum a doua zi aveam să mor.

— Trebuie să te scoatem cumva și din lanțurile alea, zise Palimpost.

— Nicio problemă, am spus. Mi-am scuturat umerii și brațele și, sub ochii lui, am alunecat dintre legături. Apoi am început să desfac lanțurile până când căzură la picioarele mele.

Bufonul mă privea uluit.

— Să fiu al naibii, chiar ești bun, exclamă el. *Repede...* hai.

— *De ce?* De ce faci asta pentru mine?

— Din curtoazie profesională, spuse bufonul ridicând din umeri.

— Te rog să nu faci glume. Mi-am pus o mână pe umărul lui. Spune-mi, de ce...?

Se uită la mine cu ochii îndurerați.

— I-ai salvat pe cei dragi cuiva drag mie. Crezi că ești singurul om care ar risca totul pentru cineva drag?

Mă holbam la el nevenindu-mi să cred.

— Tu și... *Bette?*

— Ce este așa de greu de crezut, omule? Pe de altă parte, ar fi fost păcat să te pierdem. Chiar nu erai rău deloc.

Îmi dădu desaga cu lucrurile mele, toiagul și o manta închisă la culoare. Mi-am scos cuțitul din traistă și mi l-am pus la curea, sub tunică. Apoi mi-am pus mantaua și m-am îndreptat către scări.

— Nu pe acolo, mă opri Palimpost luându-mă de braț. Urmează-mă.

Mă duse mai adânc în pivniță. Caverna se lărgea, apoi se îngusta din nou până, la o deschizătură nu mai mare decât o peșteră micuță. Într-un loc doar de el știut, Palimpost îngenunche și trase de o piatră

din perete, aflată aproape de podea. În fața mea se deschise un tunel.

— La jumătatea drumului, o să dai peste o răscruce. Când ajungi acolo, fa-o la *stânga*. Duce la șanțul cu apă. Ia-o spre pădure. Pe întuneric, vei fi în siguranță. Dacă o iei la *dreapta*, vei ajunge înapoi la castel. Ține minte – *stânga*.

M-am aplecat spre tunel.

— Ești un om bun. Îmi pare rău că ți-am făcut neplăceri.

— O, ce contează un mic risc al vieții cuiva când dragostea plutește în aer? rânji. Spune-i lui Norbert să nu se culce pe o ureche. Data viitoare eu voi fi cel care atacă.

Mă împinse înainte și m-am sprijinit în toiag. Tunelul era destul de strâmt și scund, și colțuros. Picioarele îmi erau afundate în apă până la glezne.

Mirosea urât. Mă loveam de obiecte ce pluteau. Eram sigur că sunt sobolani morți.

Am făcut un semn cu mâna de rămas-bun, mi-am luat traista și am început să înaintez. *Stânga*, spusese Palimpost, *dincolo de zidurile castelului*. Spre pădure. Și libertate.

Dar când am ajuns la răscruce, nu am ezitat nicio clipă. Am luat-o la dreapta. Am luat-o pe culoarul întunecat, pe lângă pereții mucegăiți. Înapoi spre castel...

Mai aveam totuși ceva de rezolvat.

Capitolul 56

Tunelul întunecos ducea chiar în inima mării săli de întrunire din centrul castelului.

Am dat la o parte o piatră și mi-am făcut loc. Peste tot, cavaleri dormind. Dacă se trezea vreunul, eram ca și mort.

M-am furișat fără zgomot prin încăpere și am luat sabia unuia care dormea dus. Am ridicat o bucată de brânză de pe podea și am mâncat-o pe furiș. Apoi am ieșit în grabă din sală.

Nu știam cât era ceasul, dar zidurile castelului erau întunecate și cufundate în tăcere. Pe pereți atârnav lumânări aprinse.

M-am grăbit spre intrarea principală în castel, atent să nu fiu zărit de cineva.

Dincolo de intrare, bătăile inimii mi se mai liniștiră; nu fusesem

văzut. Soldații forfoteau prin curtea întunecată. Gărzile patrulau. Se auzi un nechezat de cal, iar un cavaler se îndepărtă în galop. Am traversat în grabă curtea.

Știam în ce cameră dormea Norcross, cea de lângă cazărmile trupelor. La ea ducea o scară îngustă din piatră, luminată de torțe pe fiecare parte a zidurilor.

Am ajuns la ușă. Apoi am tras aer adânc de mai multe ori. Mă trecu un fior pe șira spinării. Din cameră se auzeau zgomote ciudate. Chicoteli și țipete ușoare. Ticăloșii erau înăuntru. Cu atât mai bine.

Am scos sabia de sub manta. Pentru soția și pentru copilul meu.

Capitolul 57

Am împins ușa grea a camerei lui Norcross. Încăperea era slab luminată. Pe podea zăcea o grămadă de haine. Ale lui Norcross și ale unei doamne...

Se auzi sunetul unei curele și gemete.

Pe patul burdușit cu așternuturi am văzut o femeie pe jumătate dezbrăcată, cu mâinile pe tăblia patului. Norcross, care purta numai tunica, o ciocănea pe la spate.

Îmi luă o clipă să o recunosc pe lady Estella. Ea și Norcross erau atât de absorbiți unul de celălalt că nu mă văzură decât când intrasem în cameră de-a binelea.

Cavalerul se întoarse primul.

— Cine este?

Am pășit în lumină și i-am făcut cu ochiul Estellei.

— Doamnă, m-am înclinat, se pare că sunteți din nou jignită. Destul de des, după cum se vede.

— Tu... rosti Norcross. Ochii i se aprinseră de parcă s-ar fi holbat la o bucată de friptură bine rumenită.

— Eu, am răspuns cu un zâmbet.

Norcross o lăsă pe Estella, ce se acoperi cu cearșafuri. Se ridică cu scula încă bălăngănindu-i-se și se șterse brutal cu propria cămașă.

— Indiferent prin ce mijloc ai reușit să te eliberezi, ai boașe mari ca să apari aici.

— Bine. Atunci, cel puțin unul dintre noi are, am spus uitându-mă în

jos la el.

Norcross schiță un zâmbet. Fără grabă, se întinse după sabie.

— Aș putea să îți tai capul în noaptea asta. Apoi aș putea dormi până târziu.

Estella își luă hainele și fugi, pe jumătate goală, spre ușă.

— Nu fugi, Estella, zise Norcross. Nimic nu mă întărită mai tare decât să îi scot mașele unui nenorocit. O să te pătrund din nou înainte de a-ți trece cheful.

Norcross chicotea. Nu părea să se grăbească deloc în timp ce ocolea patul scoțându-și pieptul înainte și privindu-mă ca pe o insectă pe care era pe cale să o strivească.

— Haide, nebunule, fă-ți dreptate. Apoi scoase un strigăt fioros țintindu-mi gâtul cu sabia.

Am rămas pe loc și sabia lui se lovi de a mea cu zgomot. M-am împietricit puțin, dar Norcross mânuia sabia ca și cum ar fi fost ușoară ca un fulg.

Era un luptător talentat. Mi-am dat seama de la primele lovituri. Învățasem și eu ceva în cruciade – desigur, nu îmi era frică de nimeni –, dar îmi trecu prin minte într-o clipă că era de departe mai experimentat decât mine. Era cavaler! Și ucigaș de femei și copii.

Norcross icnea și lovea cu sabia cu atâta furie, de parcă ar fi vrut să mă taie în două. M-am tras înapoi.

Norcross mă atacă din nou. Am parat lovitura și l-am silit să se lase la podea. Stăteam așa, ochi în ochi, cu săbiile ridicate.

— Lupti ca o femeie, rânji el.

Apoi, mă lovi în frunte și mă făcu să mă chircesc.

M-am aplecat spre pat, în timp ce Estella încerca să se dea la o parte din calea mea. Norcross atacă din nou, de data aceasta lovindu-mă peste umeri. Nu știu cum i-am parat ambele lovituri.

Din frecarea oțelului de oțel săreau scânteii. Încleștarea morții îmi răsuna în urechi.

M-am dat înapoi. Norcross îmi blocă sabia cu ușurință, aproape fără efort. Apoi o înfipse pe a lui adânc, în brațul meu, desprinzând o bucată de carne. Am urlat. M-a străbătut o durere ascuțită. Rana s-a înroșit.

— Cunoști sentimentul, rânji Norcross încrezător. Într-o clipă, asta se va întâmpla și cu gâtul tău.

Veni spre mine, agitându-și sabia. Am parat loviturile de trei ori, dar puterile începeau să mă părăsească.

Îmi simțeam brațele slăbind. Cu fiecare lovitură, îmi reveneam tot mai greu. Am fost la numai o fracțiune de secundă de lovitura ce putea să-mi fie fatală. *Voiam să îlucid. Voiam să moară.* Dar pierdeam, iar fiecare clipă putea fi și ultima pentru mine.

În cele din urmă, mă înghesui într-un colț. Adunându-mi puterile, m-am ridicat o ultimă dată, iar el mă blocă cu ușurință. Râdea, știind că mă învinsese. Îi simțeam respirația direct în față. Mirosul transpirației lui mă înfurie. Rânjetul oribil de pe fața lui ar fi putut fi ultimul lucru pe care îl vedeam.

— Du-te în mormânt, încredințat că i-am tras-o nevasti-tii. Mi-am pus sămânța în ea, iar când am terminat, a cerut și mai mult.

Sabia îmi scăpă din mână. A lui se apropia de gâtul meu, gata să-mi taie oasele. Cu mâna liberă, mi-am scos *cuțitul de la brâu...* ultima mea șansă.

Ochii lui Norcross erau sticloși și hotărâți.

— Ascultă-mă cu atenție, nebunule. Acesta este ultimul lucru pe care îl vei mai auzi.

— Pentru Sophie... pentru Phillipe! i-am urlat în față.

În acea clipă, am înfipt cuțitul în pieptul lui. Am simțit cum îi trosnesc oasele, *dar pe chip nu i se mișcă niciun mușchi.*

Am împins cuțitul mai adânc, și mai adânc, dar privirea lui cădea pe mine neclintită. Incredibil! Continua să își apese sabia pe gâtul meu.

Apoi, Norcross deschise gura ca și când ar mai fi avut un singur lucru de adăugat. De această dată, țâșni un șuvoi de sânge. Am văzut cum mâinile îi slăbeau pe sabie. Apoi făcu un pas înapoi. Se împletici.

L-am împins, cu cuțitul înfipt în pieptul lui.

Estella țipă ca și când cuțitul ar fi nimerit-o pe ea.

Norcross se străduia, ca un om beat, să își recapete echilibrul. Se poticni, apoi căzu în genunchi. Privi în sus, spre mine, nevenindu-i să creadă, ținându-și măruntaiele în mână. Apoi se prăbuși mort.

Mă simțeam copleșit, mai întâi de ușurare, apoi de tristețe. Îi răz bunasem pe Phillipe și pe Sophie, *dar acum pierdusem totul.*

Mi-am ridicat sabia. Trebuia să plec de acolo. Am luat-o pe Estella de păr. Ea îmi întinsese capcana. Aproape că mă făcuse să plătesc cu viața. I-am tras capul pe spate și i-am trecut sabia peste gât.

— Nu țipa și nu striga după ajutor, înțelegi?

Aprobă din cap, iar în ochii ei rotunzi se putea citi groaza.

— Ești foarte norocoasă, i-am spus, încercând să zâmbesc, că sunt

un *blând*-nebun.

Capitolul 58

Vlăguit și speriat că Estella va da alarma, am ieșit împleticindu-mă din camera cavalerului mort. Acum eram un criminal.

Mi-am luat toiagul și sabia și am coborât meterezele pe partea neluminată de lângă de camera lui Norcross. Șanțul era golit de apă, așa că l-am trecut cu ușurință.

Apoi am rupt-o la fugă spre umbrele străzilor încă întunecate ale satului. Am fugit până am ajuns în pădure.

Brațul îmi atârna, rana sângera profund. Am ajuns la un pârlu și am spălat-o cât am putut de bine, apoi am legat-o cu fâșii din tunică. Eram din nou în afara legii, de data aceasta un criminal, nu doar un dezertor din războiul ce se purta departe, ci un ucigaș de nobili. Fără îndoială, Baldwin avea să mă urmărească. Trebuia să mă îndepărtez cât mai mult de Treille. Dar unde să mă duc?

M-am ascuns în pădure, ținându-mă departe de drumul mare. Îmi era foame și frig, dar eram mulțumit știind că i-am răzbunat pe Sophie și pe Phillipe. Mă simțeam împlinit, refăcut. Speram ca Dumnezeu să mă ierte.

La primii zori, am auzit zarvă. M-am ascuns în tufișuri, în timp ce un pluton de soldați în culorile lui Baldiwn trecu în fugă pe lângă mine. Nu știam încotro se îndreptau. Spre Veille du Père? Răscoleau drumurile și satele?

Am luat-o spre est, urmând drumul mare, afundat cât mai adânc în pădure. Evitam orice călător. Nu știam încotro mă îndreptam. Brațul mă durea și îmi zvâcnea.

După o zi de mers, am dat peste o răscruce de drumuri pe care de această dată o cunoșteam foarte bine. Trecusem pe aici de curând, în timp ce veneam spre Treille.

La est se afla vechiul meu sat, Veille du Père, numai la o zi de mers. Acolo se afla și hanul meu și Matthew, cumnatul meu, singura rudă care îmi rămăsese și prietenii mei... Odo, Georges... și amintirea lui Sophie, și mormântul bietului meu copilăș...

Aș fi fost bine primit acolo. Eu eram Hugh, cel care spunea povești.

Eu îi făceam pe toți să râdă. Cu siguranță, un fiu rătăcitor ar fi fost bine venit.

Apoi mă cuprinse o tristețe adâncă. Nu mă puteam întoarce acasă. Satul meu era domeniul lui Baldwin. Acolo aveau să mă caute. Și nu mai aveam un cămin. Doar un loc în care amintirile mi-ar fi bătut visele.

La fel ca un cântec, viața este alcătuită din versuri, așa cum mă învățaseră actorii ambulanți. Fiecare vers trebuia cântat. Era nevoie de toate pentru a întregi un cântec. Dar, dacă stai să te gândești, atunci când pe buze îți înflorește un zâmbet, înseamnă că versul tău de suflet îți încântă auzul.

Sophie... pentru mine, tu vei fi întotdeauna acel vers.

Dar acum trebuie să plec... Trebuie să te las.

Mi-am luat toiagul și am tras adânc aer în piept.

Am ales poteca spre nord, spre orice m-ar fi așteptat în viață.

Spre Borée...

Partea a treia

ÎNTRE PRIETENI

Capitolul 59

Ușa se deschise. Bufonul Norbert, aplecat peste un bol, se scobea între dinți cu un pai. Fața i se lungi de parcă ar fi văzut o stafie.

— Pe toți sfinții!... *Hugh!* Până la urmă, tot te-ai întors.

Rânji larg, apoi se repezi la mine cu buna lui dispoziție molipsitoare.

— Cât mă bucur să te văd, prietene!

— Și eu mă bucur să te văd, Norbert, am răspuns, îmbrățișându-l cu brațul meu sănătos.

— Rănit din nou? Ești ca o țintă vie, băiete, țipă el. Dar intră, mă bucur că te-ai întors. Vreau să îmi povestești totul în amănunțime.

Bufonul trase un taburet scund și îmi făcu semn să iau loc. Apoi turnă vin într-o cană și se așeză în fața mea.

— Se vede în ochii tăi că nu ești prea vesel. Așa, spune-mi... Ai găsit-o? Care este soarta lui Sophie a ta?

Mi-am plecat ochii, ocolindu-i pe ai prietenului meu.

— Ai avut dreptate, Norbert. Gândul că un miracol ar fi putut s-o țină în viață a fost doar o iluzie. Sunt sigur că a murit.

Aprobă din cap, apoi se aplecă și mă îmbărbătă părintește.

— Orice om are dreptul să viseze din când în când. Noi, cei mărunți, trăim din asta. Îmi pare rău că ai pierdut-o, Hugh.

Norbert tuși violent.

— Ești bolnav? l-am întrebat îngrijorat.

— E din cauza vremii, zise făcând un semn de nepăsare. Am petrecut prea mulți ani târându-mă împreună cu gândacii în văgăuna asta. Își drese din nou glasul. Spune-mi, cum au decurs lucrurile la curte cu Baldwin? Ai primit postul?

În sfârșit, aveam un motiv să zâmbesc.

— Da, totul s-a petrecut exact așa cum plănuisem împreună. De fapt, am avut chiar un mare succes.

— Știam eu! Bufonul sări în sus de bucurie. Știam eu că așa va fi. Te-am antrenat bine, băiete, nu? Povestește-mi. Trebuie să aflu totul.

Deodată, fața mi se luminează și trupul mi se învioră la amintirea reprezentațiilor pe care le dădusem. l-am povestit totul. Cum intrasem în palat și cum profitasem de ocazie pentru a mă înfățișa în fața curții.

Glumele de care mă folosisem... Cum îl concediasse ducele pe bietul Palimpost.

— Împutitul ăla... Știam eu că tipul a rămas fără repertoriu. Norbert topăia, chicotind de încântare. Merita să fie înlocuit.

— Nu, am protestat eu, s-a dovedit a fi un bun prieten. Unul adevărat...

Mi-am continuat povestea, cu încăierarea mea cu Norcross, cum mi se înscenase totul, și cum Palimpost, același bufon pe care eu îl făcusem de rușine, îmi salvase viața.

— Deci, hodorogul încă mai are ceva virtute. Bine. Există o frăție a noastră, Hugh. Cred că de acum și tu faci parte din ea. Mă bătu pe umăr cu căldură, apoi se încovoie din nou tușind, de mai să-și scuipe plămâni.

— Chiar ești bolnav, am spus eu aplecându-mă spre el și susținându-l cu brațul.

— Spițerul spune că nu e decât din cauza aerului umed de aici. Zice că sunt o scuză destul de proastă pentru om vesel. Dar, cu toate astea, Hugh, poate că întoarcerea ta este bine venită. De ce să nu îmi ții locul până când mă voi vindeca? Este de lucru destul.

Mi-am tras scaunul mai aproape.

— Să îți țin locul?... Aici, în Borée?

— Și de ce nu? Acum ești în branșă. Un profesionist. Dar nu te strădui prea mult.

Mă gândii la oferta lui. Chiar aveam nevoie de un loc unde să pot sta. Unde era să mă duc în altă parte? Ce altceva era să fac? Aici aveam prieteni de încredere. Și mă mai atrăgea încă un avantaj de necontestat al ofertei.

Îmi plăcea. Mulțimea, aplauzele, aclamațiile... toată această nouă *ipostază*... îmi plăcea foarte mult.

— Îți voi ține locul, Norbert, am spus punându-i mâinile pe umeri, dar numai până când te faci bine.

— Atunci, rămâne stabilit. Ne-am strâns mâinile cu căldură. Văd că încă mai porți toiagul ăla imens cu tine. Și încă mai porți costumul, dar ți-ai pierdut tichia.

— Croitorul meu personal nu m-a putut servi într-un timp atât de scurt cu un nou rând de haine.

— Nicio problemă, râse Norbert. Scormoni prin cufărul lui și îmi aruncă o bonetă de fetru. Zăngănea. Știu, clopoței. Dar știi cum se

spune, calul de dar nu se caută la dinți.

Mi-am pus boneta pe cap. Mă simțeam ciudat, dar sângele mi se înfierbântă de mândrie.

— O să îți dai gata, prietene. Sunt absolut sigur de asta. Bufonul rânji. Și mai știi la fel de sigur că mai este cineva aici care se va bucura *foarte mult* că te-ai întors.

Capitolul 60

O priveam pe Emilie de afară cum ședea în cameră, fără să mă fi văzut. Se afla în mijlocul celorlalte doamne de onoare, aplecate asupra broderiilor lor. Șuvițele blonde i se revărsau de sub boneta albă. Năsucul ei părea la fel de moale ca un mugur. Am văzut ceea ce văzusem și în acea primă zi, dar ignorasem datorită prieteniei ce ne lega.

Emilie era frumoasă. Nu avea seamăn.

I-am făcut cu ochiul din pragul ușii și i-am aruncat un zâmbet. Ochii i se măriră ca niște bulgărași proaspăt înfloriți.

Emilie se ridică, punându-și broderia pe masă și, cu o politețe desăvârșită, se scuză și veni spre mine. Pasul ei devenea tot mai grăbit pe măsură ce se apropia.

Abia în hol, când se repezi la mine și îmi luă mâinile, își arată adevărata încântare.

— *Hugh De Luc... Este adevărat!* Mi-a spus cineva că te-a văzut. Te-ai întors la noi.

— Sper să nu te obosesc, doamnă. Și că nu ești nemulțumită.

Zâmbi.

— Sunt cât se poate de încântată. Și, uită-te la tine... Încă mai porți costumul de bufon. Arăți bine, Hugh.

— E același pe care mi l-ați făcut dumneavoastră, doar ceva mai uzat. Norbert s-a îmbolnăvit. I-am promis că îi voi ține locul.

Ochii ei, verzi și bucuroși, păreau să ilumineze sala întunecată.

— Nici nu mă îndoiesc că vom fi toți mai veseli de acum... Dar, Hugh, vorbește-mi despre misiunea ta... Cum a mers?

Mi-am plecat capul fără să îmi ascund nici măcar pentru o secundă dezamăgirea sau adevăratele sentimente.

Emilie mă conduse de-a lungul holului, unde nu se aflau gărzi și ne-am așezat pe o bancă.

— Te rog, văd că ești foarte tulburat, dar... trebuie să îmi spui totul.

— Planul tău a fost excelent. În ceea ce privește *pretextul* meu, totul a mers foarte bine. Am luat locul bufonului din Treille, am reușit să pătrund la curte așa cum pusesem la cale, și mi-am băgat nasul peste tot.

— Nu mă refeream la șarada noastră, Hugh. Mă refeream la misiunea ta. Scumpa ta Sophie. Ce ai aflat? Spune-mi.

— În ceea ce o privește pe soția mea... Am înghițit în sec. Acum sunt încredințat că a murit. Lumina din ochii plini de speranță ai lui Emilie începu să pălească. Întinse mâna către a mea.

— Îmi pare așa de rău, Hugh. Văd cât de mult te întristează.

Am rămas acolo tăcut câteva clipe. Apoi, observă brațul meu.

— Iar ești rănit.

— Nu-i grav. Se vindecă. Am dat peste cel care poartă vina pentru moartea lui Sophie și a fiului meu. Am sfârșit prin a fi nevoit să îl înfrunt.

— Să îl înfrunți... În ochii ei apăru îngrijorarea. Și rezultatul?

— Rezultatul? Am plecat din nou capul, apoi l-am ridicat cu un zâmbet ușor. Eu sunt *aici... El...* nu este.

Fața i se luminează.

— Iar eu mă bucur. Și mă bucur și mai mult să aflu că vei rămâne aici o vreme. Îmi ridică mâneca și cercetă cicatricile de pe brațul meu. Asta trebuie tratată, Hugh.

— Întotdeauna ai grijă să mă vindeci, am spus.

Eram surprins să văd cât de repede ajungeam din nou în grija ei. Aproape fără să-mi dau osteneala. Mă simțeam bine că mă aflu din nou acolo. Apoi am rostit cu mult calm:

— Dar mi-e teamă că am mai multe de spus. Bărbatul cu care m-am luptat... era un cavaler. Mai mult decât cavaler, de fapt. Era castelanul lui Baldwin. A pierit în încăierarea noastră... L-am ucis.

Emilie se uita fix la mine.

— Nu am nicio îndoială că tot ceea ce ai făcut a fost îndreptățit.

— A fost, lady Emilie... Jur. Mi-a ucis soția și fiul. Dar omul era un nobil, iar eu...

— Nu se consideră că se face dreptate atunci când cineva primește o recompensă pentru pierderea a ceea ce i-a aparținut? Emilie se

aprinse. Sau când apără reputația soției lui?

— Pentru nobili, da. Am plecat capul din nou. Dar mi-e teamă că pe lumea asta nu se poate face dreptate unui om de rând care a ucis un cavaler. Chiar dacă a făcut-o pe drept.

— S-ar putea să fie cum spui. Dar nu va fi așa întotdeauna.

Ochii ei îi întâlneau pe ai mei.

— Vei fi întotdeauna bine venit aici, Hugh. Voi vorbi eu cu lady Anne.

Pe dată, simții cum mi se ia de pe umeri cea mai grea povară. Cum de câștigasem o prietenă atât de bună? Cum se face că în această ființă pură toate limitele și legile după care trăisem erau lăsate deoparte? Mă simțeam atât de recunoscător că ajunseseam aici.

— Nu v-aș putea mulțumi niciodată îndeajuns. I-am prins mâna. Apoi mi-am dat seama de greșeala mea, de îndrăzneala mea, de prostia mea.

Ochii ei căzură pe mâna mea, dar nu schiță niciun gest de a și-o retrage pe a ei.

— Castelanul ducelui, spui... În sfârșit, zâmbi. Se poate să fii un om simplu după cum spui, Hugh De Luc, dar scopul tău este unul foarte nobil.

Capitolul 61

— Nu te comporti cum se cuvine, copilă, o certă lady Anne pe Emilie mai târziu, în camera ei de toaletă, și îți bagi nasul unde nu e treaba ta. Se pare că întotdeauna sfârșești unde nu ar trebui.

Emilie pieptăna părul lung al stăpânei sale, în fața oglinzii mari. Anne părea să nu fie deloc în apele ei. În trecut, Emilie reușea de fiecare dată să o liniștească prin câteva cuvinte frumoase și câteva chicoteli. Gândirea pripită a lui Emilie fusese întotdeauna un subiect sensibil între ele dar, într-un fel ciudat, doamna o tolera, și chiar strânsese o legătură între ele.

Dar nu și de data aceasta. Nu și de când se împrăștiase vestea că soțul lui lady Anne se întorsese de curând din cruciadă.

— Nu mai sunt o copilă, doamnă, replică Emilie.

— Cu toate acesta, așa te comporti uneori. Mă obligi să iau parte la

povestea asta cu bufonul care recunoaște că l-a ucis pe castelanul unui duce. Și care își caută adăpost aici.

— Nu a venit pentru a se ascunde de oamenii legii, doamnă, ci pentru că aici se simte între prieteni care înțeleg ce este dreptatea.

— Și ce reprezintă pentru tine o asemenea prietenie, Emilie? Această prietenie cu un om de rând care își găsește refugiul aici ori de ori dă de greu? Merită să ne pierdem privilegiile și să ne trădăm tradiția?

— Cavalerul a fost ucis într-un duel cinstit, doamnă. Mult iubita soție a acestui om a fost siluită de el.

— Ce dovadă există în acest sens? Cine garantează pentru el? Brutarul? Fierarul?

— Dar pentru Baldwin cine garantează, doamnă? Hoții înarmați? Pentru cruzimea și lăcomia lui nu este nevoie de martori.

Anne văzu în oglindă privirea fixă și aspră a lui Emilie.

— *Un lord* nu are nevoie de martori, copilă.

Între ele se lăsă o tăcere stânjenitoare, apoi Anne păru să fi cedat un pic.

— Uite ce, Emilie, știi că Baldwin nu ne este prieten. Dar nu mă pune să aleg între ceea ce îți spune ție inima și ceea ce ne cere nouă legea. Un senior își stăpânește vasalii cum consideră el de cuviință. Bărbații s-au dovedit întotdeauna lacomi, continuă Anne. Îți desfac picioarele și își plantează sămânța, apoi își înfig nasul în pernă și dorm trăgând vânturi. Nici nebunul tău nu se va dovedi a fi altfel. Anne se întoarse și își dădu seama că o jignise pe Emilie. Îi lua mâna. Poți să fii convinsă că e plăcerea mea să îl fac de răs pe Baldwin în absența soțului meu. Dar prețul pe care mi-l ceri este mult prea mare. Nu îmi cere să aleg între mojici, fie că sunt oameni simpli, fie că sunt nobili.

— Ca să dovedești un spirit de dreptate în această cauză, doamnă, depinde de alegerea pe care o vești face.

Ochii lui Anne se înăspriră.

— Nu îmi vântura mie ideile tale ciudate pe sub nas, Emilie. Ești încă oaspete la curtea noastră. Poate că ar fi vremea să te trimitem înapoi.

— *Înapoi...* Emilie tresări. O cuprinse teama. Anne nu o mai amenințase niciodată.

— Te afli aici pentru a primi o educație, Emilie, nu pentru a rămâne. Soarta ta este *pecetluită*. Nu o poți schimba, oricât de mari ți-ar fi

pasiunile.

— Nu inima mea este problema, doamnă. Ci dreptatea. Vă asigur.

— Tu nu cunoști dreptatea, i-o întoarce Anne. Tu cunoști numai un vis. Ești oarbă, copilă... Și încăpățânată. Până acum, nu ți-ai găsit un soț aici, în ciuda eforturilor unora dintre cei mai curajoși cavaleri ai noștri.

— Sunt niște boi îngălați și tot așa și miros. Averile lor nu înseamnă nimic pentru mine.

— Și, totuși, cățelușul ăsta umil înseamnă ceva. Ce te face să crezi că poți să te aștepti la mai mult din partea lui? Trebuie să încetezi cu prietenia asta. Acum.

Emilie se trase înapoi, conștientă că mersese prea departe. O jignise pe Anne. După o vreme, Anne păru să se înmoaie. Întinse mâna către a lui Emilie.

— Cu toate astea, continuă ea, niciodată nu ți-a lipsit curajul de a mă înfrunta.

— Asta pentru că am avut întotdeauna încredere în tine, doamnă. Pentru că întotdeauna m-ai învățat să fac ceea ce este bine.

— Mi-e teamă că ai prea multă încredere. Anne se ridică.

— I-am promis, doamnă. Emilie lăsa capul în jos. Îngăduiți-i să stea aici. Nu voi merge mai departe de atât. Dacă nu v-aș impune eu asta, nici dumneavoastră nu ați fi mai înțeleaptă. Vă rog, permiteți-i să rămână.

Anne o privi fix pe Emilie, căutând să îi întâlnească ochii. Întinse mâna cu tandrețe către fața lui Emilie.

— Ce a făcut viața din tine, biata mea copilă, ca să te întoarcă atât de rău împotriva celor asemenea ție?

— Nu sunt împotriva lor. Emilie îngenunche și-și puse mâna pe brațul lui Anne. Doar că văd că mai este o lume dincolo de asta.

— Ridică-te. Nebunul tău poate să rămână. Cel puțin până când Baldwin va întreba de el. Sper că, în absența lui Norbert, va fi foarte distractiv.

— A fost bine antrenat, doamnă, promise Emilie înveselită.

— Ceea ce învață de la tine este ceea ce mă îngrijorează. Această altă lume despre care vorbești tu poate părea reală. Poate să îți stârnească periculos curiozitatea. Și îți poate cuceri inima. Dar, ascultă-mă, Emilie... *Nu va fi niciodată a ta.*

Pe Emilie o cuprinse un tremur. Își frecă obrazul de al stăpânei sale.

— Știu, doamnă.

Capitolul 62

În dimineața următoare, mi-am făcut debutul în fața curții lui lady Anne.

Văzusem marea sală a curții din Borée din spatele lui Norbert, la prima mea vizită, în timp ce îi urmăream reprezentanța, încercând să-i prind meșteșugul. Acum, cu arcadele masive, înalte, la picioarele cărora se aflau cavalerii și curtenii îmbrăcați în haine bogate, sala părea mult mai impunătoare decât mi-o imaginasem vreodată.

Inima îmi zvâcnea. Nu numai din cauza sălii imense și a faptului că Treille părea un sătuc în comparație cu aceasta; sau pentru noua mea stăpână în grațiile căreia trebuia să intru. Dar și din cauza celui pe care îl înlocuiam.

Norbert era un bufon de cea mai mare clasă. Să îi țin locul aici, în fața curții, era o onoare ce mă măgulea foarte tare.

Sosirea alaiului nu îmi domoli emoțiile. Un sunet de trompetă anunță intrarea lui lady Anne, cu trena ei lungă de mătase, urmată de suita de doamne, printre ele fiind și Emilie, care aduceau perne și răcoritoare pentru stăpâna lor.

Pajii în tunici verzi cu auriu pe deasupra anunțau treburile zilei. Consilierii mișunau în jur străduindu-se să se facă remarcați de lady Anne. Suitele de cavaleri nu lânzezeau în tunici oarecare, ca în Treille, ci ședeau la mesele oficiale, purtând veșminte în culorile doamnei, verde cu auriu.

În ziua aceea, în fața curții, s-a înfățișat o pricină minoră, un vătaf avea o dispută în legătură cu dările pe care i le datora morarul de pe fieful său. Așa cum era obiceiul în toate orașele, vătaful avea senzația că morarul îl fura. Văzusem asta de sute de ori la mine în sat. *Și vătaful era cel care câștigase întotdeauna.*

Anne asculta nepăsătoare dar, la un moment dat, obosi. În absența soțului ei, era nevoită să conducă astfel de treburi neplăcute.

Privirea lui Anne începu să hoinărească.

— O asemenea dispută este subiect de comedie, zise ea. Bufonule, asta este treaba ta. Ce zici? Vino aici și judecă pricina.

Am pășit înainte din mulțimea din spatele jilțului ei. Mă privi ca și

când ar fi fost surprinsă să vadă o altă față în acest costum.

— Ziceți că este treaba mea, doamnă! am spus făcând o plecăciune.

— Doar dacă nu cumva ești la fel de plicticos ca și ei, răspunse ea. În cameră se auziră râsete ușoare.

— Nu voi fi, am promis, amintindu-mi de câte ori mi-am văzut prietenii înșelați. Dar am s-o fac în felul meu. Care este lucrul cel mai strâmt din lume?

— Țsta este tot domeniul tău, nebunule. Spune-ne tu care este.

— Cămașa unui vătaf, doamnă. Strânge gâtul unui hoț în fiecare zi.

Un șușotit se răspândi în întreaga sală și toată lumea se întoarse către vătaf pentru a auzi răspunsul lui.

Anne mă privi fix.

— Norbert m-a anunțat că trebuie să facă o pauză. Dar nu mi-a zis că își lasă treburile în seama unui spirit atât de ascuțit. Vino mai aproape. Te cunosc, nu-i așa?

Am îngenuncheat în fața ei și mi-am luat tichia de pe cap.

— Eu sunt Hugh, bună doamnă. Ne-am mai întâlnit o dată. Pe drumul spre Treille.

— Domnul Roșu, exclamă ea, cu o expresie ce arăta că știa foarte bine cu cine vorbea. Pari ceva mai întremat decât atunci când te-am văzut ultima dată. Și ți-ai găsit și o meserie. Ultima dată când te-am văzut îți pregătiseși armura și plecaseși într-o misiune.

— Aceasta a fost singura mea armură. I-am arătat tunica mea din petice colorate. Iar sabia, acest toiag. Sper că nu mi s-a simțit lipsa prea tare.

— E destul de greu să ți se ducă dorul, domnule, zise Anne cu un zâmbet discret, din moment ce nu mai pleci.

Multe dintre doamne începură să chicotească. M-am înclinat ceremonios la ironia ei fină.

— Norbert zice că îi vei ține locul cu pricepere. Și mai e cineva la curte care îți ține partea. Și iată cum te prezinți... Aici, la curtea noastră, la primul tău pas, ți-ai și mânjit cizmele. Iei partea morarului în această chestiune?

— Iau partea dreptății, doamnă. Simțeam cum crește încordarea în încăpere.

— Dreptate... Ce poate să știe un nebun despre dreptate? Aceasta este o chestiune de dreptate și lege.

M-am înclinat respectuos.

— Dumneavoastră reprezentați legea aici, doamnă. Și cea care puteți spune ce anume este drept. Oare nu a fost Augustin cel care a spus „Dați dreptatea la o parte și veți vedea că regatele nu sunt altceva decât bande de criminali mai mari“?

— Te pricepi și la regate după câte văd... din vasta ta experiență de viață.

Am arătat spre vătaf.

— De fapt, mă pricep doar la hoți, restul a fost doar o bănuială.

În sală se auziră câteva râsete. Chiar și Anne zâmbi ușor.

— Un bufon care citează din Augustin? Ce fel de nebun ești tu?

— Un nebun care nu știe latină, doamnă, nu este altceva decât un nebun și mai mare. Din nou câteva aplauze și aprobări. Și încă un zâmbet de la Anne. Am fost crescut de actori ambulanti, doamnă. Știu o grămadă de lucruri inutile. Am sărit pe mâini, mi-am ținut echilibrul într-o mână, apoi am ridicat-o încet pe cealaltă. Din poziția cu capul în jos am zis: Și câteva destul de utile, sper.

Anne dădu din cap în semn de încuviințare.

— Destul de utile. Aplaudă. Se pare, vătafule, că sunt nevoită să fiu de acord cu acest nebun. Dacă nu prin lege, atunci prin spirit. Te rog să mă ierți. Sunt sigură că data viitoare balanța va înclina în favoarea ta.

Vătaful îmi aruncă o privire furioasă, apoi se înclină.

— Sunt de acord, doamnă.

Am sărit și am aterizat în picioare.

— Deci, ucigașule de mistreți. Anne se întoarse către mine. Prietenii tăi au dreptate. Norbert te-a pregătit bine. Ești bine venit aici.

— Vă mulțumesc, doamnă, nu vă voi dezamăgi.

Mă simțeam împlinit. Evoluasem în fața celui mai exigent auditoriu de până acum și reușisem. Pentru prima dată după multă vreme mă simțeam în afara pericolului. I-am făcut cu ochiul lui Emilie. Trupul mi se umflă de mândrie când îmi întoarse zâmbetul:

— ... Cel puțin până la întoarcerea soțului meu, adăugă Anne fermă. Și trebuie să te avertizez, părerile lui despre lege și dreptate sunt cu totul diferite de ale mele. Se știe că el este mult mai greu de impresionat decât mine de cunoștințele de latină ale unui nebun.

Capitolul 63

În zilele următoare, am lucrat liber la curte încercând să o distrez pe lady Anne, recitându-i povești și cântece din vremea când eram actor ambulant, dându-i sfaturi ridicole oricând apela la mine și avea chef să râdă.

Necazurile mele din Treille începeau să rămână în urmă. Mă pomenii chiar că țin la rolul meu și la puterea pe care mi-o dădea – aceea de a fi în atenția doamnei.

De câteva ori reușisem să tratez o situație cu atât haz, încât am determinat-o pe lady Anne să fie în favoarea părții agresate. Simțeam că mă asculta, că ținea la părerea mea, oricât de ascunsă ar fi fost în glume de bufon, chiar în mijlocul alaiului ei de sfătuitori. Simțeam că fac și eu un bine.

Și Emilie părea mulțumită. Am zărit-o în mijlocul celorlalte doamne de onoare, privindu-mă aprobator. Dar singură nu am mai văzut-o niciodată după acea primă zi.

Într-o zi, după judecată, lady Anne îmi făcu semn să mă apropii.

— Călărești, bufonule?

— Da, i-am răspuns.

— Atunci, voi cere să se înșeueze caii. Vreau să fii de față la o ieșire. Să fii gata în zori.

O ieșire... cu ducesa...

Era o onoare deosebită, a spus-o chiar Norbert. Toată noaptea m-am perpelit pe salteaua mea de paie. Ce voia oare de la mine? Printre accese de tuse, Norbert mă sâcâia:

— Nu te așeza prea comod în locul meu. Voi reveni în curând.

În zorii zilei următoare, eram pregătit la grajduri, așteptând suita de curteni în veșminte de gală.

Dar se vedea clar că aceasta nu avea să fie doar o plimbare la țară. Anne purta un costum de călărie și o manta și era însoțită de încă doi cavaleri pe care i-am recunoscut ca fiind consilierul ei politic, Bernard Devas, și căpitanul gărzilor ei, un cavaler cu părul blond, pe nume Gilles. Mai era cu ei și cel care mă ridicase în șa în ziua în care m-au găsit în pădure și care părea că nu o părăsea niciodată. Grupul era

escortat de un pluton de vreo doisprezece soldați.

Nu aveam nici cea mai vagă idee încotro ne îndreptam.

Porțile s-au deschis și am pornit călare din Borée la ivirea zorilor. Spre est, se vedea o dungă de lumină argintie pe deasupra dealurilor. Am luat-o imediat spre sud.

Călăream în urma grupului de nobili, chiar în fața gărzilor. Anne se ținea bine în șa, călărind în fruntea însoțitorilor ei. Din când în când schimba câte un cuvânt cu consilierii ei, dar cea mai mare parte a drumului am parcurs-o în tăcere, la trap. Nu ne-am oprit până când n-am dat de un pârâu, cam la o oră de mers spre sud.

Eram puțin emoționat. Ne îndreptam direct spre Treille – domeniul lui Baldwin. Nu eram nici păzit, nici supravegheat, dar mă cuprinse un mic tremur de îngrijorare.

De ce oare mă luase Anne în această călătorie? Dacă urma să fiu predat celor din Treille?

La o răscruce de drumuri, plutonul o luă spre sud-vest. Ne aflam pe drumuri pe unde nu mai trecusem niciodată, traversând din când în când sate adunate între dealuri și văi. Pe la miezul zilei, ne-am afundat într-o pădure cu copaci atât de înalți și de deși, încât soarele abia putea pătrunde printre ramurile lor. Gilles deschidea drumul. La un moment dat, el anunță:

— Domeniul nostru se sfârșește aici, doamnă. Acum ne aflăm în ducatul Treille.

Cu toate acestea, ne-am continuat drumul. Sângele mi-o luă razna. Nu știam sigur ce se petrece. Simțeam un imbold să fug. Dar încotro? Nu aș fi ajuns prea departe dacă ar fi vrut să mă prindă.

Anne călărea în frunte. Trebuia să am încredere în această femeie. Nu îndrăzneam să îmi arăt temerile. Cu toate acestea, de câte ori avusesem încredere într-un nobil sfârșisem cât se poate de rău. *Oare era în stare să mă trădeze?*

În sfârșit, am dat pinteni calului și am ajuns-o pe Anne. Am călărit alături de ea o vreme, emoționat, până când ea văzu mirarea de pe chipul meu.

— Vrei să știi de ce te-am luat și pe tine?

— Da, am recunoscut.

Nu îmi răspunse și continuă să călărească.

Drumul trecea printre locuințe și așezări ferme. Pe un copac cineva scrijelise: *St. Cécile*.

Plutonul încetini în pas de voie.

În sfârșit, Anne îmi făcu semn să mă apropii.

M-am dus spre ea, temându-mă că în orice secundă, din păduri, vor apărea soldații lui Baldwin și mă vor ucide.

— Iată răspunsul tău, nebunule, zise cu fața încordată. Dacă vom da peste ceea ce mi s-a spus că se petrece în acest sat, cred că pe drumul de întoarcere vom avea toți nevoie să fim înveseliți.

Capitolul 64

M-am liniștit, dar numai pentru o clipă. Primul lucru ce m-a izbit a fost mirosul. Duhoare de putrefacție... de cadavre.

Apoi, înaintea noastră, am văzut dâre de fum alb ridicându-se deasupra copacilor. Frunzele erau la rândul lor mânjite cu fumul provenit din arderea trupurilor.

Gândul m-a dus în urmă... *Civetot*.

Anne era tot în față, aparent fără să-i pese de duhoare. Nu mă mai simțeam eu însumi în pericol, doar că acum ne apropiam de ceva îngrozitor.

Drumul se lărgi. Un luminiș. Apoi un pod de piatră. Eram la marginea unui oraș. Sau, mai bine spus, a ceea ce fusese cândva un oraș. Se vedeau case și colibe cu acoperișurile căzute din cauza focului, încă fumegând.

Oamenii stăteau în jurul lor năuciți, cu expresii pe chipurile cenușii, lipsite de viață, ca și când s-ar fi aflat încă în fața morții.

Am intrat în sat. Fiecare locuință părea să fi fost arsă din temelii. În fața celor mai multe se aflau sulite înalte, înfipite în pământ, de care atârnavă trupuri de nerecunoscut. Ciudatul amestec de mirosuri îmi întorcea stomacul pe dos – păr, carne, sânge arse.

Țepușele semănau cu niște avertismente păgâne – animale cu măruntaiele scoase, ca pentru a alunga demonii din casele ce nu mai existau.

— Ce sunt acestea? întrebă Anne.

Gilles, căpitanul gărzii, răspunse încercând să-și țină respirația.

— Sunt copii, doamnă.

Culoarea îi dispăru din obraji și trase de frâul calului, oprindu-l. Se

aplecă și se uită la acele trupuri și, pentru o clipă, am crezut că se va clătina. Dar Anne se îndreptă. Își controlează expresia feței și strigă tare către locuitorii orașului:

— *Ce s-a întâmplat aici?*

Nimeni nu răspunde. Oamenii rămăseseră cu privirile în gol. Mă temeam că li s-or fi tăiat și limbile.

Căpitanul le strigă:

— Vi se adresează lady Anne din Borée. *Ce s-a întâmplat aici?*

La aceasta, se auzi un urlet cum nu se poate mai înspăimântător, venind din spate. Toate capetele se întoarseră și am văzut un bărbat vânjos îmbrăcat în haine zdrențuite, amenințându-ne cu un topor.

Când ajunse aproape de noi, unul dintre soldați îl lovi peste picioare și atacatorul se prăbuși la pământ. Alți doi soldați se repeziră la el. Unul dintre ei îi puse sabia la bărbie și se uită la Anne, așteptând porunca.

O femeie țipă și alergă spre el, dar fu oprită. Bărbatul nu se întoarse către ea; se holba la Anne cu ochii plini de jale.

— Și-a pierdut fiul, casa... strigă o voce. Venea dinspre o cocioabă, și aparținea unui bărbat cu părul alb, cu hainele înnegrite și rupte.

Soldatul era cât pe ce să îl ucidă pe uriaș, dar Anne scutură din cap:

— Lăsați-l.

Bărbatul fu ridicat în picioare. Gărzile îl împinseră către soția lui, unde rămase respirând greu și fără să mulțumească.

— Ce s-a întâmplat aici? Spuneți-mi, zise Anne către bărbatul cu părul alb.

— Au venit noaptea. Niște lași cu fețele acoperite și cruci negre. Se ascundeau sub măști. Ziceau că purifică orașul în numele Domnului. Că am furat de la El.

— Furat? Ce anume? întrebă Anne.

— Ceva sacru, o comoară, ceva ce nu au găsit. Au luat fiecare copil de lângă mama lui. I-au tras în țepă sub ochii noștri. Le-au dat foc... Țipetele lor încă ne mai răsună în urechi.

M-am uitat în jur. Aceasta era lucrătura lui Baldwin, o știam. Aceeași cruzime care îmi luase soția și îmi aruncase băiatul în flăcări. Cu toate acestea, un asemenea carnagiu părea mai mult decât orice ar fi putut face Baldwin. Norcross era mort, dar iadul continua.

— Și ce au găsit acești ucigași? întrebă Anne.

Bărbatul cu fața cenușie răspunde:

— Nu știu. Ne-au trecut prin foc și au plecat. Sunt primarul acestui oraș. Acum sunt primarul a nimic. Poate ar trebui să îl întrebați pe Arnaud. Da, întrebați-l pe Arnaud.

Anne descălecă. Se duse direct către primar și îl privi în ochi.

— Cine este Arnaud?

Bărbatul pufni fără niciun pic de curtoazie. Fără să răspundă, începu să meargă. Anne îl urmă, cu gărzile în jurul ei încercând să îi facă loc.

Am mers prin orașul devastat. Grajduri fumegânde, dezvăluind cadavrele cailor. O moară mai mult cenușă decât piatră. O biserică din lemn, mânjită cu sânge, singura clădire lăsată în picioare.

Primarul se opri lângă o colibă mică din piatră. Intrarea era mângălită cu sânge – nu întâmplător, cu cruci mari, roșii. Dinăuntru venea un miros de măcelărie.

Ținându-ne respirația, am intrat înăuntru. Anne icnea.

Locul era răvășit. Orice mobilă ar fi fost acolo fusese despicateă ca lemnele de foc, iar podeaua era distrusă. Două trupuri atârinate de mâni, un bărbat și o femeie, cu piepturile golite de carne. La picioare se aflau capetele lor.

Trupul mi i se încovoie de oroare. Nu mai puteam respira. Mai văzusem asemenea lucruri îngrozitoare. Capete tăiate și arse, trupuri jupuite de piele. Le mai văzusem, dar nu voiam să îmi amintesc.

Mă gândeam la: Nico, la Robert... la baia de sânge de la Antiohia. M-am întors.

— Mergeți și vorbiți cu Arnaud, zise primarul. Poate vă va răspunde el la întrebări, ducesă.

Stăteam acolo îngroziți.

— Arnaud s-a născut aici, și zicea că aici este căminul lui. Era cel mai curajos om pe care l-a cunoscut oricare dintre noi, un cavaler la curtea din Toulouse. Cu toate acestea, l-au tăiat ca pe un porc. Au tăiat uterul soției sale, căutând nu știu ce *comoară*. „Furată de la Dumnezeu“, ziceau ei. Tocmai se întorsese din luptă.

— Din ce luptă? întrebă Gilles, căpitanul.

Știam. Mai văzusem ororile astea și înainte. Știam, dar nu puteam răspunde.

— Din *Cruciadă*, răspunse primarul.

Capitolul 65

Am ieșit din colibă și am încercat să îmi alung din minte imaginile îngrozitoare. Le mai văzusem pe toate înainte. Bărbați și femei atârnați și arși, părți ale trupurilor lor împrăștiate ca și când aceste crime nu ar fi însemnat nimic.

Civetot. Antioh. Cruciada...

Acești călăreți ai nopții care nu purtau niciun fel de însemne și nu își arătau fețele. Orașele arse, măcelurile. Să fi fost acestea faptele lui Baldwin? Norcross era mort. Era posibil ca oamenii lui să fie încă liberi și să terorizeze satele? Ce fel de comoară căutau?

Încearcă să le pui cap la cap, mi-am spus în sinea mea. Ce semnificație are această ghicitoare? De ce nu o pot rezolva?

Cruciada... Brusc, era prezentă peste tot. Arnaud tocmai se întorsese de acolo. Adhemar, la fel, de a cărui moarte îngrozitoare am auzit la curtea lui Baldwin. Satele lor erau arse și distruse – ca și hanul meu.

Groaza îmi îngheță șira spinării. Acești cavaleri fără chipuri, care ucideau cu sălbăticia turcilor... erau aceiași care îmi ucisese soția și copilul?

Răceala îmi cuprindea încet tot spatele. Totul începea să se lege.

Ucișașii nu purtau însemne, ci doar o cruce neagră.

Nimeni nu știa de unde vin și ce caută.

Apoi, mi-am adus aminte de ceva. Matthew spusese că totul se petrecuse ca și când casa mea sau hanul meu era ceea ce căutau ticăloșii.

Ce voiau de la mine?

În timpul lungii călătorii spre casă, am rămas tăcut. M-am tot gândit. Ce aveam eu ca să mă lege de aceste crime? Pusesem câteva nimicuri în traista mea. Vechea teacă inscripționată pe care o găsisem în munți? Crucea pe care o luasem din biserica din Antiohia? Nu avea niciun înțeles!

O priveam pe Anne cum călărea în frunte. Fața ei era încordată și aspră, ca și când s-ar fi luptat cu o dilemă. Ceva nu era în regulă.

De ce veniserăm până aici? Ce voia ea să vadă?

Apoi, mă străbătu un fior. Soțul lui Anne, ducele, urma să se întoarcă din clipă în clipă. Din Cruciadă...

Anne știa.

Știa că astfel de atrocități vor continua.

Stomacul mi se strânse. Tot timpul crezusem că Norcross, prin tot ceea ce-mi făcuse, mă pedepsise pentru faptul că plecasem în Cruciadă. Era posibil să fi fost Anne? Era posibil ca răspunsurile pe care le căutam să nu se afle la Treille, ci la Borée?

Nu mai puteam rămâne acolo, mă gândeam. Exista un anume pericol pe care nu îl puteam numi.

— Nebunule, vino aici, strigă Anne. Înveselește-mă puțin. Spune-mi o glumă sau două.

— Nu pot, am răspuns. Mă prefăceam că vederea acelor lucruri groaznice mă îngrețosase prea tare. Nici nu eram departe de adevăr.

— Înțeleg, încuviință Anne.

Nu, nu înțelegi, mi-am zis în sinea mea.

Am călărit restul drumului fără niciun cuvânt.

Capitolul 66

În următoarele câteva zile, am urmărit-o pe Anne, încercând să înțeleg ce fel de legături ar fi putut avea cu cavalerii uciși. Și cuuciderea lui Sophie și a lui Phillipe.

Soțul ei urma să se întoarcă în câteva zile, și tot palatul din Borée era în febra pregătirilor și a nerăbdării.

De parapete se atârnau steaguri, negustorii își scoteau din cufere cele mai bune haine; castelanul își pregătea trupele pentru întâmpinarea lui. *În cine aș fi putut avea încredere?*

Am așteptat-o pe Emilie în timp ce ieșea de la capelă împreună cu celelalte doamne de onoare. I-am prins privirea și am așteptat până când celelalte au dispărut.

Am luat-o deoparte.

— Doamnă, nu am niciun drept să vă cer ceva. Dar am nevoie de ajutor.

Îmi arată o bancă de rugăciune într-o capelă alăturată. Se așază lângă mine și își dădu jos gluga mantiei.

— Ce s-a întâmplat, Hugh?

Era foarte greu. Căutam cuvintele potrivite pentru a începe.

— Fiți încredințată că nu v-aș fi pomenit niciodată despre toate

astea, dacă nu ar fi fost absolut necesar. Știu că sunteți devotată stăpânei cu toată inima.

Se încruntă.

— Te rog să nu ai niciun fel de rețineri față de mine. Nu ți-am dovedit destul încrederea mea?

— Ba da. De multe ori, am spus eu.

Am tras aer în piept și i-am vorbit despre ororile văzute în călătoria mea spre St. Cécile. I-am spus totul în amănunt: grămezile de cenușă, cavalerul cu pieptul spintecat... Cuvintele aproape că-mi înghețau pe buze, ca și când acele grozăvii nu ar fi trebuit povestite niciodată.

I-am spus despre Adhémar, despre a cărui soartă similară auzisem la curtea lui Baldwin. Ambii cavaleri fuseseră măcelăriți, iar satele lor fuseseră pârjolite. Amândoi se întorseseră de curând din Cruciadă, exact ca și mine.

— De ce îmi spui mie toate astea? mă întrebă în cele din urmă.

— Nu ai auzit vorbindu-se despre asemenea fapte? La curte? În jurul castelului?

— Nu. Sunt groaznice. De ce să fi auzit?

— Despre cavaleri care dispar și reapar? Sau vorbindu-se despre relicve sfinte de pe Pământul Sfânt? Lucruri mult mai valoroase decât cele despre care ar putea ști un nebun ca mine.

— Tu ești singura mea relicvă de pe Pământul Sfânt. Ea zâmbi încercând să-mi schimbe starea sufletească.

O vedeam cum se străduia să pună totul cap la cap. De ce toate aceste crime oribile? De ce acum?

Trase adânc aer în piept.

— Nu știam de niciuna dintre aceste grozăvii. Doar că umblă vestea că Stephen a trimis un corp de soldați ca să se ocupe de afacerile lui înainte de întoarcerea sa.

Sângele îmi pulsa.

— Acești soldați – se află aici? La castel?

— L-am auzit pe castelan vorbind despre ei cu oarecare nemulțumire. L-a servit pe duce cu credință ani de zile, și, totuși, acești oameni par a avea o misiune specială, odioasă. Simte că nu sunt destul de bine pregătiți ca să fie cavaleri.

— Nepregătiți?

— *Lipsiți de onoare*, zice el. Că nu se supun nici unei reguli. Zice că s-ar cuveni să doarmă cu porcii, din moment ce au asemenea inimi. De

ce mă întrebi toate aceste lucruri, Hugh? Emilie mă privea în ochi. Îi vedeam teama și mă simțeam groaznic pentru că o speriasem.

— Oamenii ăștia caută ceva, Emilie. Nu știu ce anume. Dar stăpâna ta... nici ea nu este străină de aceste lucruri. Aceștia or fi oamenii lui Stephen, dar Anne știe ce misiune au.

— Nu pot să cred așa ceva. Emilie sări în picioare. Zici că pentru tine aceasta este o chestiune mai importantă decât orice pe lume. O simt în glasul tău. Lucrurile pe care le-ai descris... sunt cum nu se poate mai groaznice, și dacă sunt din vina lui Anne sau a lui Stephen, vor da socoteală în fața lui Dumnezeu pentru ceea ce s-a întâmplat. Dar de ce sunt atât de importante pentru tine? Tu de ce te expui riscului?

— Nu pentru Anne sau pentru Stephen, am spus eu înghițind în sec. Ci pentru soția și copilul meu. Sunt sigur, Emilie, *acei ucigași sunt oamenii lor*.

M-am rezemat de bancă încercând să pun lucrurile cap la cap. Acești soldați făcând voia ducelui. Veniseră din Cruciadă. Ca și Adhemar. Și Arnaud. Și eu.

— Trebuie să o înfrunt, zise Emilie. Dacă Anne se află în spatele unor asemenea fapte, nu mai pot rămâne în slujba ei.

— Nu trebuie să spui nici măcar un cuvânt! Sunt lucruri grave. Eiucid fără să clipească, în numele Domnului.

— Este prea târziu. Emilie se uita la mine cu o privire sticloasă. Nu îngrijorată, ci uluită. Hugh, adevărul este că, atunci când erai plecat, este posibil să fi văzut și eu ceva.

Capitolul 67

Anne tresări. Se afla în labirintul din gard viu de sub balconul ei când auzi pași furișându-se spre ea. O prezență misterioasă, ca o pală de vânt. Se întoarse și îl văzu.

Era masiv, cu fața însemnată de cicatrici căpătate în bătălii. Dar nu acestea o făceau să se înfioare. Ci ochii lui. Neclintirea lor – niște bălți nemișcate, întunecate. Fața îi era bine acoperită de gluga neagră. Pe glugă o cruce mică, neagră.

— Cavalerie, nu în biserică? îl apostrofa ea ironic.

— Nu îți face griji pentru mine. Vocea lui rece se strecura de sub

gluga trasă peste cap. Eu fac pace cu Domnul în stilul meu.

Venea spre ea ca un pețitor și, totuși, emana cea mai mare cruzime. Purta tunică unui cavaler, dar a unuia căzut în dizgrație, îmbrăcat în zdrențe. Și, totuși, era nevoită să trateze cu el.

— Îmi fac griji pentru tine, Morgaine, zise Anne acuzator, pentru că cred că vei putrezi în iad. Metodele tale sunt foarte crude. Te împiedică să îți îndeplinești țelul pe care ți l-ai propus.

— S-ar putea să ard în iad, doamnă, dar voi lumina calea pentru aceia care se vor odihni alături de Domnul. Poate chiar pentru dumneavoastră.

— Nu te amăgi cu ideea că ai fi Trimisul lui Dumnezeu, șuieră Anne. Faptul că ești în slujba soțului meu, mă face să mă înfior.

El se înclină fără să se simtă jignit.

— Nu vă faceți griji pentru felul în care îmi fac treaba, doamnă. Trebuie doar să știți că lucrurile merg bine.

— Am văzut cât de bine merg, cavalerie, am fost *acolo*.

— *Acolo*, doamnă? Cavalerul miji ochii.

— St. Cécile... Am văzut ce ai făcut. Nici creaturile iadului nu comit asemenea cruzimi. Am văzut în ce hal ai lăsat acel oraș.

— A rămas un loc mai bun decât cel pe care l-am găsit. Mai aproape de căile Domnului.

— Mai aproape de căile Domnului? făcu un pas spre el. Se uită în ochii lui lipsiți de adâncime. Cavalerul, Arnaud. L-am văzut făcut bucăți.

— Nu a vrut să se supună, doamnă.

— Și copiii... nici ei nu au vrut să se supună? Spune-mi, Morgaine, pentru ce comoară de neprețuit au fost arși acești nevinovați ca niște fripturi de vită?

— Doar pentru *asta*, zise cavalerul, misterios.

Băgă mâna sub mantie. Scoase o cruce din lemn de mărimea palmei sale. O puse încet în mâna lui Anne.

Deși ar fi vrut să scuipe pe ea și să o arunce cât mai departe în tufișuri, respirația lui Anne îngheță.

— A călătorit foarte mult, doamnă, flecuștețul ăsta. Din Roma la Bizanț. O mie de ani. Iar acum e în mâna ta, doamnă. Vreo trei sute de ani a dormit într-un coșciug, coșciugul Sfântului Pavel însuși, să mă crezi pe cuvânt. Până când a fost dezgropată de împăratul Constantin. Crucea asta a schimbat mersul istoriei. Pe față i se ivi un zâmbet. Iată

de ce nu mai e nevoie să te rogi pentru mine, stimată doamnă.

Mâinile lui Anne tremurau. Gura i se uscă.

— Soțul meu va fi desigur onorat, zise ea. Cu toate acestea, știi foarte bine că este doar un aperitiv pe lângă ospățul pe care îl așteaptă. Cum merge adevărata misiune?

— Lucrăm, grăi cavalerul întunecat.

— Ar fi bine să lucrezi mai repede, cavaliere. Toate celelalte sunt doar simple podoabe. Chiar și aceasta este doar o jucărie în comparație cu adevăratul trofeu. Se află în Nîmes, la numai câteva zile distanță. Dacă Stephen va afla că ai dat greș, capul tău va fi cel pe care îl vom vedea înfipt într-o țepușă.

— Atunci voi zâmbi, doamnă, știind că voi avea o viață veșnică.

— Eu voi fi cea care va zâmbi, Morgaine, cu siguranță. Anne se înfășură în mantie și porni spre castel. Gândindu-mă cum putrezești în iad.

Capitolul 68

Nu am găsit nicio urmă a soldaților lipsiți de credință pe care îi căutam sau nimeni nu știa nimic despre cavalerii misterioși înfășurați în robe întunecate. Și nici nu aveam nicio șansă de avea acces la cazărmi. Timpul se scurgea tot mai repede. Stephen era așteptat la castel din zi în zi. Odată întors, ar fi fost mult prea periculos pentru mine să îmi susțin cauza.

Două zile mai târziu, Emilie mă luă deoparte în timp ce mă jucam cu fiul lui Anne, William. Văzuse că nu eram prea vesel.

— Nu mai fi așa de trist, bufonule, zise ea zâmbind. Am ceva de lucru pentru tine. Și o nouă sarcină.

În seara aceea, la castel, urma să aibă loc un banchet, îmi explică ea. O petrecere a burlacilor. Gilles, căpitanul gărzilor, avea să se însoare în zilele următoare. Vor fi prezenți cavaleri, soldați, membri ai gărzii. Multe discursuri și băutură. *Vor avea garda jos*, ca să spun așa.

— Am aranjat ca tu să îi înveselești, mă anunță Emilie.

— Pari să ai un talent deosebit la lucruri de genul ăsta, doamnă. Și din nou îți datorez mulțumiri.

— Mulțumește-mi gășind ceea ce cauți, zise ea și îmi atinse mâna. Și,

Hugh, fii cu băgare de seamă, te rog.

În noaptea aceea, s-a băut foarte mult vin și s-a ascultat multă muzică de proastă calitate. Prietenii lui Gilles se ridicau și țineau discursuri îndrăznețe și batjocoritoare până când li se împleticea limba și cădeau înapoi pe bănci. Eu urma să dau ultima reprezentare înainte ca ei să îl târască pe Gilles la un bordel din oraș.

Trebuia să îi fac să râdă, dar eu eram atent la cavalerii cerniți. Am făcut tot felul de trucuri ușoare pentru a-i încălzi, lucruri simple, pe care le învățasem de la Norbert, scoteam tot felul de obiecte din tunicile lor, sub ochii lor uimiți și împăienjeniți de băutură.

Apoi urmară glumele.

— Știi pe unul, am zis alunecând pe un stâlp și aterizând pe masă în fața viitorului ginere, a cărui sculă era mereu sculată.

— Mă flatezi, se prefăcu Gilles că roșește. Dar, glumețele, chiar trebuie să mă dai de gol în fața tuturor?

— Oricât de mult ar fi încercat, am continuat eu, nu putea să-și calmeze năbădăiosul mădular cu niciun chip. În cele din urmă, se prezentă la spițerul locului. Acolo, a văzut o femeie teribil de frumoasă. „Aș vrea să vorbesc cu tatăl dumitale“, zise cel cu problema. „Tatăl meu a murit“, spuse femeia. „Eu îl înlocuiesc împreună cu sora mea. Orice poți spune unui bărbat ne poți spune și nouă.“ „Bine“, acceptă el. Neavând de ales, își scoase pantalonii. Uite, o am tot timpul ridicată. Ca un nenorocit de armăsar. Ce poți să îmi dai pentru asta? „Hmmm“, făcu femeia, „trebuie să mă consult cu sora mea.“ Într-un minut, se întoarse cu o bocceluță și zise: „Ce zici de o sută de galbeni și o jumătate din afacere?“

Sala bubui de hohote de râs.

— Mai spune-ne...

Începusem un altul – pe cel cu preotul și vaca ce vorbea ca un om –, când se auzi un strigăt îngrozitor dinspre ziduri. Pe urmă tropote de cai ce tocmai se opriseră. Apoi, din nou strigătul unui bărbat.

— Te rog, Doamne, ajută-mă. Mă omoară.

Râsetele bețivanilor încetară. Mai mulți petrecăreți se repeziră la fereastra ce dădea spre curtea interioară. M-am dus și eu. Prin deschizătura mică am văzut doi bărbați târând pe un al treilea de brațe.

I-am recunoscut imediat! Aveau coifuri și săbii de război la cingători. Exact așa mi-i descrisese Emilie. Nu purtau armuri, ci doar

robe. În picioare aveau sandale uzate.

Prizonierul urla îngrozitor, strigătele lui după ajutor răsunând dincolo de ziduri.

Apoi am aruncat o privire la fața lui. M-am îngrozit.

Era primarul din St. Cécile – care o înfruntase pe Anne cu numai două zile înainte.

L-au târât pe bietul om spre temniță.

— Cine sunt acești oameni? l-am întrebat pe unul dintre soldații de lângă mine.

— Câinii ăștia? Noii tovarăși de afaceri ai ducelui. Cei *întorși*...

— *Întorși*...? am murmurat eu.

Ochii mei îi urmară pe ai soldatului și am văzut cum cei doi îl târau pe primar în temniță printr-o ușă masivă din lemn. Strigătele de moarte ale prizonierului se pierdură în noapte.

— Nu e treaba noastră, zise Bertrand, castelanul, suspinând. Se retrase de la fereastră. Haide, Gilles, te așteaptă frumoasele în oraș. Ce ar fi să îți mai scoatem sabia aia încă o dată?

Inima îmi bătea în galop. Trebuia să vorbesc cu primarul din St. Cécile. El ar fi putut ști de ce erau uciși cavalerii și erau arse satele. Și ucigașii ăștia nemernici... Cei *întorși*... Aveam impresia că îi mai văzusem pe undeva.

Dar unde?

Capitolul 69

În noaptea următoare, am așteptat mult timp după căderea întunericului. Norbert sforăia în patul lui. M-am ridicat încet și am ascuns un cuțit în încălțări.

Am ieșit pe furiș din camera lui Norbert și am luat-o grăbit pe scările din spatele bucătăriei către etajul principal. Trebuia să traversez întregul castel, de la încăperile destinate curtenilor până la capătul celălalt, unde se aflau cazărmile. Și să duc cu vorba pe oricine m-ar fi putut opri. Păi, până la urmă, eu eram bufonul.

Holurile erau întunecate și răcoroase. Făcliile agitate ale torțelor stârneau umbre ce dansau pe pereți. Am trecut în grabă de ușile uriașe ale sălii principale. La mese încă mai lânzezeau câțiva cavaleri, bând,

vorbind, în timp ce alții sforăiau înfășurați în mantii. Din loc în loc, întâlneam câte un paznic, dar niciunul nu mă opri. Eram bufonul stăpânei lor.

Castelul era construit în formă de U, iar o lojă din piatră înconjura curtea interioară. În față se aflau garnizoanele ducelui, încăperile ofițerilor, cazarmile și temnița. Mi-am urmat liniștit drumul pe toată lungimea catului principal. Ajuns afară, am văzut înălțându-se turnul misterios în care îl duseseră cei doi pe primar, luminat numai de lună. M-am grăbit într-acolo, apoi m-am strecurat înăuntru.

Eram în turn, bun, dar nu știam încotro să o iau sau cine ar fi putut să mă oprească. Stomacul mi se strânse; respirația mi se opri.

Pe urmă, am simțit un curent, în sus, pe scări. Cu fiecare cat, mirosul devenea din ce în ce mai greu. Era mirosul morții, pe care îl cunoșteam atât de bine.

La catul al treilea, am dat peste doi paznici care stăteau de o parte și de alta a unei arcade. Unul era înalt și părea leneș, celălalt gras, cu ochi vicleni. Nu erau tocmai gărzile de onoare ale ducelui, gândeam în sinea mea, atent la cele câteva suflete nefericite.

— Te-ai rătăcit, căpșună? bâigui cel viclean la mine.

— Nu am fost niciodată pe aici, am spus. Pot să arunc o privire?

— Plimbarea s-a încheiat, spuse el și se ridică. Întoarce-te pe unde ai venit.

M-am apropiat de el și, ca și cum i-aș fi smuls ceva din ureche, am dat la iveală, din pumnul meu strâns, o lungă eșarfa de mătase.

— Ei, haide... Chiar și un *suflet pierdut* are dreptul la un ultim hohot de râs.

Spre încântarea mea, se întinse și pipăi eșarfa. Apoi, o luă – mita pentru el. Privi de-a lungul coridorului, asigurându-se că nu era nimeni, și-o îndesă în uniformă.

— Doar o privire, zise el. Oricum, nu este nimic aici, decât purici. Apoi să îți duci fundul înapoi unde ți-e locul.

— Mulțumesc, domnule, am chicotit. Să ai o viață plină de bărbăție.

Am luat-o pe sub arcade, prin spatele lui, și apoi în sus, pe scări. Înaintea mea se întindea un culoar cu celule înguste de o parte și de alta. Mirosul de putreziciune mă făcea să îmi țin respirația. Speram ca omul pe care îl căutam să se afle aici.

Speram ca primarul din St. Cécile să fie încă în viață.

Capitolul 70

M-am strecurat înăuntru. Închisoarea era umedă și întunecată.

O torță își agita flacăra luminând slab un șir de celule. Abia dacă aveau o înălțime de patru picioare, erau închise cu gratii de metal ruginit și strâmte ca niște coșciuge. Prizonierii se chirceau pe podele ca niște câini.

Mânat de miros și de îngrijorarea de a nu fi găsit de paznici, m-am grăbit de-a lungul șirului de celule, căutându-l pe bărbatul pe care îl văzusem târât înăuntru. Mă rugam să fie încă aici.

În prima celulă, un bărbat cu o barbă lungă, neagră, gol, aproape un schelet, stătea culcat pe spate în mijlocul propriei mizerii. În următoarea, un bărbat masiv, cu piele de culoare închisă – măsliniu ca un turc – se chircea sub o manta ruptă, albă. Niciunul nu ridică ochii. Celulele duhneau. Un șobolan lingea un blid chiar sub ochii mei.

În cea de a treia celulă se afla cel pe care îl căutam: primarul din St. Cécile. Bietul om zăcea chircit, cu răni și vânătăi pe brațe și pe față. Spre disperarea mea, nu îmi puteam da seama dacă era viu sau mort.

— Domnule... M-am furișat mai aproape. Trebuia să aflu. Ce voiau acei cavaleri ai întunericului? În căutarea a ce arseseră tot orașul? Ce comoară merita pierderea atât de multor vieți? Vă rog... am șoptit iar, aproape implorându-l. M-ar fi recunoscut? Mi-ar fi vorbit sau ar fi țipat?

Deodată, un geamăt înfiorător venit din celula alăturată îmi atrase atenția. Am pășit într-acolo și am văzut o ființă jalnică – o femeie, cu pielea albă ca a unei stafii, cu părul lipsit de viață, precum cânepa putrezită, murmurând în barbă ca o vrăjitoare nebună. Pielea îi era acoperită de răni ce supurau.

M-am înfiorat. *Ce privesște! Ce păcat o fi comis să fie lăsată să putrezească în felul acesta?*

M-am întors iar la primar. Nu aveam prea mult timp.

— Vă amintiți de mine, domnule? V-am văzut în St. Cécile, am șoptit.

Dar murmurul vrăjitoarei se auzi tot mai tare. Am sâșait spre ea să tacă. Deodată, îmi îngheță sângele în vine.

Cuvintele pe care le murmura – la început încet, aproape

imperceptibil, apoi din ce în ce mai tare. Și mai tare. Doamne! Nu îmi venea să cred ceea ce auzeam:

— *O fecioară a întâlnit un hoinar, în lumina pură a lunii clare...*

Capitolul 71

Inima îmi bătea foarte tare. *Nu putea fi adevărat! Nu era posibil!*

Am fugit spre celula ei și m-am lipit de gratii, străduindu-mă să îi deslușesc trăsăturile.

Nimic nu m-ar fi putut pregăti pentru ceea ce am văzut... Nici Nico, alunecându-mi din mâini și prăbușindu-se în prăpastie. Nici bietul Robert, care se uita cum propriul lui trup era despicat în două. Nici măcar turcul, care se repezise la mine cu sabia ridicată în aer.

Mă holbam la soția mea.

— Sophie...? am șoptit.

Nu se mișcă și nici nu vorbi.

— Sophie! am strigat simțind cum mi se frânge inima. O parte din mine se ruga ca ea să nu se întoarcă.

Apoi, ea își întoarse fața către mine.

— Sophie, tu ești?

Zăcea în întuneric și nu puteam să îmi dau seama dacă era ea sau nu. Lumina slabă a unei torțe din apropiere îi sublinia trăsăturile osoase. Părul ei, care odată mirosea a miere, îi atârna sălbatic, smuls pe alocuri și alb. Din ochii ei înfundați, lucioși și ficși, curgea un puroi galben. Și, totuși, nasul... linia fină a bărbiei ce se continua cu cea delicată a gâtului... erau aceleași, fără niciun fel de îndoială, deși se chircea în fața mea ca un animal cuprins de febră și plin de răni.

Chiar ea era! Eram sigur de asta.

— *Sophie?* am strigat întinzând mâinile printre zăbrele.

Se întoarse în sfârșit spre mine, iar lumina slabă îi căzu pe față. Pur și simplu nu îmi venea să-mi cred ochilor. Cum putea să fie aici? Cum putea să fie în viață după atâta vreme?

Lacrimi de recunoștință îmi umplură ochii. Am încercat s-o ating – oase macerate acoperite cu zdrențe murdare.

Am încercat să vorbesc, dar eram prea copleșit. *Era Sophie. Nu era moartă.* Cel puțin atâta lucru știam sigur.

— Sophie... sunt eu, *Hugh*.

Încet, își ridică fața cu totul spre lumină. Era ca o imagine sluțită a figurii frumoase pe care o aveam în minte: străvezie, ca o stafie, acoperită de răni. Ochii îi scânteiară la auzul vocii mele. Se vedea că era bolnavă, că abia mai rezista în această putreziciune. Nu eram sigur că știa cine sunt.

— Trebuie să le-o înapoiem, zise în cele din urmă. Te rog, te implor. Dă-le ce le aparține.

— *Sophie*. Acum strigam. Sunt aici... Hugh! Ce îi făcuseră? Mă cuprinse mânia. Îi vedeam suferința și o simțeam și eu. Ești vie. Sfinte Doamne, *ești vie...* Lacrimile îmi șiroiau pe față.

— *Hugh...?* Clipi. Apoi păru să zâmbească. Hugh se va întoarce. Este în Orient, se luptă... Dar îl voi revedea, iubitul meu. Mi-a promis.

— M-am întors, Sophie. Degetele mele încercau să îi atingă fața. Te rog. Vino mai aproape. Lasă-mă să te iau în brațe. O, Doamne, lasă-mă să te iau în brațe, Sophie.

— Se va întrista din cauza hanului, continuă să murmure. Dar mă va ierta; vei vedea. Vei vedea.

— Am să te scot de aici. Știu de Phillipe, de han. Mă durea inima. Te rog, vino aici. Lasă-mă să te strâng în brațe.

Sophie se mișcă în direcția vocii mele. Obrajii îi ardeau de febră, ochii îi sticleau. Se vedea că era foarte bolnavă. Nu voiam decât să o strâng în brațe. Doamne, voiam să o strâng în brațe.

Clipi ca un iepure speriat, pipăind peretele.

— Hugh...? șopti.

— Sophie, eu sunt... eu sunt, draga mea. Am șoptit cuvintele din cântecul nostru.

— Acum trebuie să o dai înapoi, murmură din nou. Ei spun că este a lor. Am încercat să le spun că Hugh se va întoarce. Au promis că ni-l vor reda pe Phillipe, copilașul nostru. Tot ce trebuie să facem este să le dăm ce e al lor.

Am îngenuncheat și mi-am pus brațele în jurul ei. Dragă mea soție! I-am mângâiat fața. I-am șters sudoarea, îmi era atât de dragă chiar și acum, în halul în care era.

— Ei vor ce este al lui Dumnezeu, zise ea, și trupul i se zgudui de tuse. Te rog. Dă-o înapoi.

— Ce să le dau? am întrebat. Ce credea ea că aveam? Nu știam dacă febra era de vină sau nebunia. Sau măcar dacă Sophie era conștientă că

vorbea cu mine.

Deodată, se smulse din brațele mele și se ascunse din nou în umbră. Îmi sfâșie inima. Ochii ei piereau dincolo de mine, plini de groază.

Am simțit că pierdeam încă o dată tot ceea ce iubisem în viață.

Apoi am înțeles ce o alungase. Inima aproape că mi se opri.

Unul dintre cavalerii negri ai ducelui stătea lângă mine.

Capitolul 72

L-am recunoscut pe unul dintre cei care îl târâseră pe primar în temniță.

Capul îi era acoperit de o glugă neagră; i se zăreau doar ochii, la fel de negri ca niște hăuri. Avea sabia la brâu, peste o robă simplă și stătea cu mâinile înfipite în șolduri, rânjind către noi doi.

— Haide, trage-i-o. Târfa nu se va supăra, bufonule. Oricum va muri într-o săptămână. Vezi să nu iei și tu mâncărime la sculă.

Mă holbam la fața lui batjocoritoare, sugrumat de o ură incontrollabilă, clocotitoare.

Am întins mâna după o bară de fier ce zăcea pe podea lângă mine. În mintea mea, șopârta asta care rânjea era întruchiparea tuturor cruzimilor îndurate de soția și copilul meu, a tuturor suferințelor la care fusesem martor din momentul în care plecasem să lupt în cruciadă. Lumea mea fusese întoarsă cu susul în jos.

Cu un urlet sălbatic, m-am repezit la el. L-am lovit cu fierul în cap, înainte ca el să fi apucat să scoată sabia. Tresărind, cavalerul ridică un braț pentru a se apăra, dar fierul i-l zdrobi cu zgomot.

Scâncea și se împleticea de durere, cu un braț atârându-i. Nu m-am oprit. L-am lovit iar și iar, ca un nebun, cu o singură dorință – să-i înfig bucata de metal în țeastă.

L-am zdrobit de gratiile celulei. Mi-am pus genunchiul pe gâtul lui și l-am simțit gemând și înecându-se. I-am înfipt fierul în gât.

— *De ce?* i-am urlat în față. Soldatul găfâi, rotindu-și în cap ochii bulbucați. *De ce este ea aici?*

Din gâtul lui țâșni un urlet înfundat, dar în furia mea nu așteptam niciun răspuns de la el. Am înfipt fierul și mai adânc în el. Eram mânat de o forță pe care nu o puteam stăpâni. Voiam să îlucid.

— Cine ești? i-am strigat. De unde ai venit? De ce ai adus-o aici? De ce mi-ai ucis fiul?

Degetele mi se încleștaseră pe gluga lui în timp ce îi înfingeam fierul în gât, lăsându-l fără suflare. Încet, încet, gluga îi căzu de pe cap.

Ochii mi se opriră pe semnul înfricoșător.

Crucea neagră bizantină.

Semnul mă duse înapoi, pe Pământurile Sfinte, la ororile pe care le văzusem acolo.

Ticăloșii aceștia erau *tafuri*.

Capitolul 73

M-am dat înapoi uluit. Ochii ni s-au întâlnit și am avut senzația că devenisem amândoi conștienți de același lucru teribil.

Tafurul profită de clipa de surpriză și își înfipse mâinile în fața mea. Am apăsat și mai tare fierul în gâtul lui. Apoi am auzit zgomot de oase fărâmate. Ochii i se dădură peste cap, o ultimă rezistență, un fir de sânge îi țâșni din gură. O clipă mai târziu, picioarele îi cedară. Când i-am dat în sfârșit drumul, tafurul se prăbuși pe podeaua murdară a închisorii.

Am stat lângă el, respirând furios. *Tafuri...* i-am văzut cum își chinuiau prizonierii în corturile lor. I-am văzut măcelărindu-l pe turcul care îmi cruțase viața, apoi îmbulzindu-se ca bivoliile spre criptă să ia bogățiile. *Ce căutau aici, în Borée? Ce voiau de la mine? De la Sophie?*

Deodată, am auzit strigăte și izbituri. Prizonierii trăgeau de gratiile celulelor lor.

În puținul timp de care dispuneam, trebuia să o scot pe Sophie. Am pipăit febril trupul tafurului în căutarea unei chei.

Am aruncat o privire spre paznic. Cheile ar fi trebuit să fie pe aici pe undeva.

M-am întors către Sophie, nerăbdător să îi spun că aveam să o eliberez.

Dar vederea ei mă făcu să încremenesc. Stătea lângă gratii, cu fața albă și înghețată. Privirea ei, care cu o clipă în urmă fusese plină de groază, părea calmă. Părea că nu mai respiră.

O, Doamne, nu...!

M-am târât spre ea și, i-am luat fața în mâini.

— Sophie, rămâi cu mine. Nu poți muri. Nu acum.

Clipi. Un tremur ușor. O scânteie de viață apărură în ochii ei.

— Hugh...?

— Da, Sophie... Eu sunt. I-am șters sudoarea de pe frunte. Pielea ei era rece.

— Știam că ai să te întorci, zise ea părând în sfârșit să își dea seama cine eram.

— Îmi pare atât de rău, Sophie. Am să te scot de aici. Promit.

— Am avut un fiu, zise ea și începu să plângă.

— Știu. Știu totul. I-am șters obrajii. Era un băiețel tare frumos. Phillipe.

M-am uitat disperat în jur căutând o modalitate de a o scoate de acolo.

— Vor veni paznicii, am spus. O să găsec o cale de ieșire. Rezistă. Te rog, Sophie.

Te rog!

Îi țineam mâinile între ale mele printre gratii. Am șoptit:

— Te voi lua acasă. O să îți culeg floarea-soarelui. Îți voi cânta.

Gura i se strâmbă și trecu mult timp până respiră din nou. Dar când o făcu, i-am văzut și zâmbetul – unul slab, lipsit de teamă.

— Nu am uitat niciodată, Hugh. Rosti cuvintele încet, unul câte unul: „O fecioară a întâlnit un hoinar...”

— Da, am spus. Și ți-am fost credincios încă de când eram copii.

— Te iubesc, Hugh, șopti Sophie.

Tresări în brațele mele. I-am simțit inima zbătându-i-se foarte tare. Ochii i se deschiseră larg.

Nu știam ce să fac pentru a o ajuta. Începu să se agite neliniștită. Tot ce puteam face era să o strâng puternic.

— Te iubesc, Sophie. Nu am iubit niciodată pe nimeni altcineva. Știam că aveam să te găsec din nou. Îmi pare rău că te-am lăsat singură.

Mâna ei mă apucă de tunică.

— Hugh... atunci, nu...

— Nu, ce, Sophie?

Printre buze îi scăpă un ultim suspin.

— *Nu le da ceea ce vor.*

Capitolul 74

Apoi, dulcea mea Sophie muri în celula închisorii.

Își dădu sufletul în liniște. Pe buze îi flutura un zâmbet ușor, poate pentru că mă întorsesem în sfârșit, așa cum promisesem.

Pe obraji îmi curgeau lacrimi. Aș fi vrut să țip: *De ce a trebuit să moară Sophie? De ce ea?*

L-am înșfăcat pe tafurul mort de gulerul robei sale și l-am izbit de gratiile celulei.

— De ce, nenorocitul? Spune-mi, ce a reprezentat ea? De ce mi-ai ucis fiul? De ce mor oameni nevinovați?

Apoi m-am prăbușit cu capul în mâini. Voiam să o iau pe Sophie acasă. Țsta era singurul lucru la care mă puteam gândi, să o îngrop alături de fiul ei. Îi datoram atâta lucru. Dar cum? Tafurul mort zăcea în fața mea. În orice moment, paznicii ar fi putut să apară. Nu puteam nici măcar să deschid celula ei.

Realitatea mă izbi: Sophie se dusese. Nu mai puteam face nimic pentru ea de acum. Cu excepția unui singur lucru – „*Nu le da ceea ce vor*”. Orice ar fi fost acel lucru.

Am dat de o zdreanță prin acel loc. Am revenit și am pus un colț al ei sub capul lui Sophie. Cu restul i-am acoperit trupul, de parcă s-ar fi aflat în patul nostru de acasă, cu toate că știam că acum nimic nu o mai putea deranja. Pentru ultima dată, am privit-o cu o dragoste nemărginită pe Sophie, ființa care fusese totul pentru mine de la vârsta de zece ani. *Mă voi întoarce după tine, promit. O să te duc acasă.*

Apoi, m-am împleticit pe scări în jos și am trecut de paznicii indiferenți. Am fugit spre camera mea, traversând sălile întunecate ale castelului.

Tremuram din tot trupul și mă chinuiam să înțeleg cum ajunsese ea aici?! Nu era un vis – soția mea murise. Putrezise ca un câine mort. *Aici, în Borée...* Șocul îmi zdruncină creierii. Nu ar fi trebuit să o părăsesc. Aș fi vrut să mă întorc în celulă, să o iau de acolo și să o duc acasă. Dar nu mai puteam face nimic.

Apoi un nou gând mi se furișă prin ceață în minte... Aveam ceva de făcut. Trebuia să îndrept răul. Știam, în sfârșit, cine era în spatele

acestor grozăvii. Vinovatul nu era la Treille, ci aici. *Anne!*

Furios, am alergat spre încăperile de locuit ale castelului. Nu se dăduse alarma. Gărzile îmi zâmbeau compătimator – un bufon caraghios care, probabil, se îmbătase prea tare, împleticindu-se spre camera lui ca să doarmă.

În minte, aveam un singur gând: *Anne știa!*

Am urcat scările spre apartamentele ei. Doi paznici stăteau în fața ușii. Se priviră unul pe altul. *Ce rău puteam eu să fac?* Eram bufonul doamnei lor. M-au lăsat să trec. Așa cum făcuseră întotdeauna.

Pe hol se aflau camerele de zi ale stăpânului și ale stăpânei. Un alt paznic mă opri. *Un tafur.*

— Stai, nebunule, nu ai voie să intri, lătră el.

Nu m-am oprit ca să îi dau explicații. Am zărit o halebardă atârnată pe perete. Am smuls-o din cui și am alergat spre paznicul abia trezit, luându-l prin surprindere.

Am lovit cu toată puterea, lama nimerindu-l chiar la baza gâtului. Scoase un geamăt neomenesc și căzu imediat la podea, aproape despicat în două, ca un animal.

Acum ucisesem și pe unul dintre paznicii lui Anne.

Unul dintre tafuri.

Capitolul 75

Din spatele meu se auziră strigăte, voci profunde, bărbătești, ce dădeau alarma.

M-am năpustit înainte ca un nebun. *Unde era? Anne!* Nu aveam decât un singur gând: să aud adevărul din gura ei, chiar dacă ar fi însemnat să mor pentru asta.

Doi paznici alergau dinspre scări spre mine, cu săbiile ridicate. Am împins cu putere o ușă grea și mi-am continuat goana spre încăperile princiare. Nu mai fusesem niciodată aici.

Știam că era locul în care voi muri. Mă așteptam ca în orice moment o sabie să îmi străpungă spatele și să îmi văd propriul sânge curgând pe podea. Dar tot ce mai conta pentru mine era să ajung la lady Anne și să o întreb: *De ce?*

Am înaintat și mai mult în apartamentele doamnei. Dormitorul. O

masă din lemn, sculptată, cu un lighean pentru spălat. Pereți împodobiți cu tapiserii. Un pat mare, din stejar, cu așternuturi, mai mare decât oricare altul pe care îl văzusem.

Dar gol. Nu era nimeni aici.

— Să te ia naiba, am urlat frustrat. De ce familia mea? De ce noi? Să îmi spună cineva!

Am stat acolo, descumpănit. Mă vedeam în costumul de bufon, stropit pe față cu sânge. De ce, de ce, de ce?

Deodată, se deschise o ușă. Am ridicat cuțitul, așteptându-mă să o văd pe Anne sau pe unul dintre paznicii tafuri.

Dar nu apăru niciunul dintre ei. Pentru o clipă, am avut sentimentul că mă aflu din nou pe drumul spre Treille, fugind ca un sălbatic, și am rețrăit toate întâmplările petrecute de atunci: Norcross, St. Cécile, moartea lui Sophie – fragmente dintr-un vis, terori ce puteau fi spulberate cu o lovitură de sabie.

Priveam chipul lui Emilie.

Ea făcu ochii mari la hainele mele pătate de sânge.

— Dumnezeuule, ce ai pățit?

Capitolul 76

— Sophie a murit, am șoptit.

Se holba la mine, nedumerită. Apoi s-a apropiat.

— Ce s-a întâmplat, spune-mi!

— Oamenii ducelui au ținut-o închisă în tot acest timp, Emilie. Sophie a fost aici... Nu în Treille, cu dușmanii mei, ci *aici*, în turn, printre *prietenii* mei.

— Nu este cu puțință.

— *Ba da*, Emilie. Este adevărat. M-am sprijinit cu spatele de perete. Jocul s-a terminat. Nu mai e nevoie de niciun fel de pretext. Aici se sfârșește totul.

La ușa pe care eu o zăvorisem se auzeau strigăte și îmbulzeală. Ce priveliște de groază trebuie să fi oferit eu! Cu hainele rupte, plin de sânge, cu nebunia în priviri.

— Anne, am bâiguit. Ți-am spus... Ea se află în spatele tuturor acestor fapte. Trebuie să aflu de ce a îngăduit acestor oameni să îmi

distrugă familia. Gărzile lui Stephen... am chicotit. Aceștia nu sunt cavaleri, Emilie. Ei pradă Pământurile Sfinte. Cea mai josnică speță de măcelari. Chiar și turcii fugeau de frica lor. Ei caută relicve, bogății. Acesta este motivul pentru care cei doi cavaleri au fost căsăpiți. Dar familia mea... *noi nu aveam nimic.*

Zarva de la ușa spori. Oamenii lui Anne încercau să intre. Emilie mă apucă de braț.

— Acum nu mai contează. Anne nu se află în castel. S-a dus să își întâmpine soțul în La Thanay. Vino cu mine.

— Este prea târziu. Vremea pentru politețuri a trecut. Acum nu mi-a mai rămas nimic decât să îi înfrunt oamenii.

Și-a apropiat fața de a mea, încât îi simțeam respirația pe obraz.

— Orice ai fi făcut, dacă Anne este în spatele acestor lucruri, voi avea grijă să ți se facă dreptate. Dar trebuie să vii cu mine. Nu te pot ajuta dacă mori.

Emilie mă zori afară din cameră, pe un coridor îngust din aripa princiară. Mă împinse într-o cameră mică și baricadă ușa. Se vedea că îi era frică, și asta mă înduioșă adânc.

Emilie scoase dintr-un sertar o mantie maronie, grea, care, la o privire mai atentă, părea să fie una de călugăr.

— Ia-o... M-am gândit că, la un moment dat, vei avea nevoie de ea ca să poți ajunge în turn. Pune-o pe tine.

Mă holbam la ea, uimit că făcea asta pentru mine.

— Acum, du-te. Vor căuta în fiecare cameră. Să îmi dai de veste. Prin Norbert. Ai prieteni aici; să nu te îndoiești de asta.

O clipă mai târziu, nu mai eram bufon, ci călugăr, cu gluga trasă peste față.

— Noul tău pretext, zâmbi Emilie curajoasă.

Am oftat adânc.

— Mă tem că acesta va fi mai greu de urmat decât celălalt.

— Atunci, lasă-mă să mai adaug ceva, zise Emilie și mă trase de guler spre ea, apoi, spre surprinderea mea, mă sărută repede și apăsă pe buze.

Sângele mi se opri. Buzele ei moi și îndrăzneala atingerii ei. Genunchii mi s-au înmuiat, nu mai aveam aer. Sincer, nu știam ce ar fi trebuit să simt în acel moment. Mi se învârtea capul.

Mă privi în ochi.

— Știu că suferința ta este adâncă. Știu că toată ființa ta dorește

răzbunarea morții soției și a copilului tău. Dar, om de rând sau nobil, ai ceva deosebit în tine. Am văzut asta de când te-am privit în ochi prima dată. Și, de atunci, nu m-am îndoit niciodată. Vom găsi o cale să îndreptăm ceea ce este greșit. Acum, du-te.

Deasupra patului ei se afla o fereștrică. Era nevoie doar de o mică săritură pentru a ajunge în curtea interioară. De acolo, grădinile...

Mi-am luat avânt și am ridicat un picior împingându-mă în celălalt. Am privit afară și am văzut în depărtare umbrele întunecate ale acoperișurilor. M-am întors spre Emilie.

— Prin ce minune, doamnă, v-am câștigat prietenia?

— Pleacă, chiar acum! În această clipă!

Am zâmbit.

— În toată lumea asta, sper din tot sufletul să te revăd.

Se auziră zgomote la ușă. I-am făcut cu mâna lui Emilie, apoi am sărit pe fereastră.

— Mă vei mai vedea, Hugh De Luc, am auzit-o spunând. Dacă nădăjduiești..., *mă vei vedea.*

Capitolul 77

Soarele de după-amiază scâldea câmpia. Anne stătea în picioare lângă cortul ei, în La Thanay.

De o parte și de alta stăteau aliniate două corpuri de infanterie din Borée. Steaguri cu însemnele verde cu auriu fluturau în briza ușoară.

Pe Anne o trecu un fior de teamă. Se pregătise pentru acest moment săptămâni întregi: întoarcerea soțului ei. Fuseseră clipe în care se rugase ca el să fi pierit în război.

Era măritată cu el de la șaisprezece ani, aproape jumătate din viața ei. Îi fusese promisă în semn de alianță între ducatul familiei ei, Normandia, și cel al tatălui lui Stephen. Dar, dacă această alianță contribuise la dezvoltarea comerțului și întărise încrederea între cele două ducate, pentru ea nu fusese decât o lungă și profundă izolare.

Din momentul în care i-a născut un fiu, Stephen a uitat de ea, căutând-o numai atunci când se sătura de târfele lui din oraș. Când i se împotriva, îi simțea degetele puternice înfigându-i-se în gât sau lovitura dosului aspru al palmei lui.

Deși păstra aparențele la curte și în familie, ceea ce era de datoria ei, nu simțea decât ură față de Stephen, prinsă în închisoarea căreia îi erau sortite femeile – chiar și ducesele și reginele. Se simțea bătrână, cu mult mai bătrână decât îi era vârsta. Cât timp fusese plecat, se simțise aproape liberă. Dar acum, știindu-l aproape, simțea cum teama i se cuibărește din nou în suflet.

De după o colină, apăru un grup de vreo douăzeci de soldați, înaintând încet, cu coifurile de război uzate, abia mai scânteind în soare.

— Privește, doamnă, îi spuse Bertrand Morais, castelanul ducelui. Ei sunt! Ducele s-a întors.

Dinspre trupe se auzi un strigăt de bucurie.

Deci, s-a întors. Anne suspină, prefăcându-se că zâmbește. Era mai gras, desigur din pricina cărnii și a gloriei cu care se împăunase în Cruciadă.

Anne făcu un semn din cap și trompeții sunară, anunțând sosirea ducelui. Un călăreț se desprinsese din formație și porni spre ei. Anne simțea cum i se strânge stomacul de silă.

— Dumnezeu să îl binecuvânteze pe Stephen, duce de Borée, strigă castelanul. S-a întors.

Capitolul 78

Soldații stăteau încordați, cu săbiile și lăncile ridicate în semn de salut. Ducele galopă în mijlocul lor. Ridică brațul să îi salute, apoi rânji triumfător spre Bertrand și Marcel Garnier, administratorul moșiei sale.

Aproape ca într-o amintire se întoarse către Anne.

Apoi, sări de pe cal. De când îl văzuse ultima dată, părul îi crescuse lung și sălbatic, ca al unui got. Obrazul îi era aspru și cenușiu. Cu toate acestea, tot mai avea acea sclipire severă în ochi. Așa cum era de datoria lui, veni spre ea. Trecuseră aproape doi ani.

— Bun venit, bărbate. Anne făcu un pas înainte. Laudă Domnului că te-a adus înapoi sănătos.

— Laudă Domnului, zise Stephen zâmbind, că ai strălucit atât de tare și m-ai călăuzit spre casă.

O sărută pe ambii obraji, dar îmbrățișarea era lipsită de căldură.

— Mi-a fost dor de tine, Anne, zise el, pe un ton de parcă ar fi vorbit despre sănătatea armăsarului său.

— Am numărat și eu zilele, răspunse ea rece.

— Bun venit, stăpâne, se grăbiră consilierii lui Stephen să îl întâmpine.

— Bertrand, Marcel. Întinse brațele spre ei. Bănuiesc că nu ați venit până aici să mă întâmpinați ca nu cumva să rătăcim drumul spre frumosul nostru oraș.

— Vă asigur că frumosul dumneavoastră oraș a rămas la locul lui, rânji castelanul. Mai puternic ca oricând.

— Iar tezaurul chiar mai bogat decât era când ai plecat, adăugă trezorierul.

— Despre toate astea, mai târziu. Stephen îi făcu semn cu mâna. Am călărit fără odihnă de când am debarcat. Îmi simt fundul de parcă aș fi primit șuturi pe tot drumul de la Toulon până aici. La fel și oamenii mei. Suntem toți la fel de înfomețați ca niște cerșetori. Iar eu..., privi spre Anne, trebuie să vorbesc cu minunata mea soție.

— Haide, bărbate, zise Anne, încercând să pară că-și ațâță soțul în fața oamenilor lui. Voi încerca să te împing spre Paris, astfel încât fundul tău să nu sufere vreo lipsă de simetrie.

Toți cei din jur râseră. Anne îl conduse spre cortul lor mare, îmbrăcat în mătase verde cu auriu. Odată intrați, privirea drăgăstoasă a lui Stephen dispăru.

— Joci bine, nevastă.

— Nu am jucat. Mă bucur că te-ai întors. De dragul fiului tău. Mai ales dacă te-ai întors un om mai bun.

— Războiul are arareori un asemenea efect, răspunse Stephen. Se așeză pe un taburet și își scoase mantia. Vino încoace. Ajută-mă să îmi scot cizmele. O să îți arăt ce cățeluș iubitor am devenit.

Părul îi cădea peste tunică, gras și albit. Fața îi era murdară și trasă de oboseala drumului. Mirosea ca un mistreț.

— Arăți de parcă războiul nici nu ar fi avut loc, remarcă Anne.

— Iar tu, Anne, Stephen întinse mâna și o trase spre el, arăți ca un vis din care încă nu vreau să mă trezesc.

— Atunci, trezește-te acum. Se trase în lături. Era de datoria ei să se îngrijească de el. Îi scoase cizmele, îi dădu pelerina la o parte din jurul gâtului. Dar pentru nimic în lume nu l-ar fi lăsat să o atingă. Nu am stat

singură timp de doi ani ca să fiu călărită de un porc.

— Atunci, dă-mi vasul și mă voi spăla. Stephen rânji: Voi fi proaspăt ca un porumbel.

— Nu m-am referit la putoarea ta, zise ea.

Stephen încă îi mai zâmbea. Își scoase încet mănușile.

În cort intră un servitor aducând un coș cu fructe. Îl puse pe o banchetă apoi, simțind încordarea din aer, se grăbi să iasă.

— Am văzut ce te preocupă în ultima vreme, zise Anne hotărâtă. Hoardele întunericului pe care le-ai trimis de pe Pământul Sfânt. *Nobili* tăi în slujba crucii negre, careucid și măcelăresc femeile și copiii, oameni de rând și nobili deopotrivă. Guvernarea ta a coborât mai jos cu o treaptă, Stephen.

El se ridică și se apropie încet de ea. Anne se înfioră, de parcă o insectă i se târa pe spinare. Stephen îi dădea ocol ca și cum ar fi inspectat un armăsar. Nu îl privi.

Apoi Anne simți mâinile lui mângâindu-i gâtul, reci și lipsite de dragoste. Îi simți buzele aproape de ale ei.

— Sunt soția ta, zise ea întorcându-se spre el, și de aceea, Stephen, voi avea grijă de sănătatea și bunăstarea ta. De dragul fiului meu. Voi fi alături de tine, așa cum îmi este datoria, la curte. Dar află, bărbate, că nu vei mai pune mâna pe mine niciodată. Nici când vei fi lipsită de apărare, nici când vei avea mai mare nevoie de mine. Mâinile tale nu mă vor mai pângări niciodată.

Stephen rânji, ca și când ar fi fost impresionat. Îi mângâie obrazul, iar ea se trase înapoi, tremurând.

— De când te chinui, frumoasă Anne, pregătind acest discurs?

Înainte de a-și da seama, el își înfipse mâna în ceafa ei. Durerea o săgetă. Încet, el sporea apăsarea, zâmbind tandru în tot acest timp.

Plămâni i se goliră de aer. Încercă să țipe, dar nu avea putere. Și, oricum, nu ar fi venit nimeni. S-ar fi crezut că țipă de plăcere. Zvâcnetul sângelui îi răsuna în urechi.

Stephen o împinse la pământ. O urmă și el, apăsându-și degetul mare pe gâtul ei, desfăcându-i brutal picioarele cu coapsele lui.

Încercă să o sărute, dar Anne întoarse capul, iar el își lăsă saliva pe gâtul ei.

Apoi se lăsă pe pântecul ei. Îi simțea bărbăția... și era hidos și grotesc... și îl ura.

— Haide, șopti el, încăpățânată și puternica mea Anne... După atâta

vreme, îmi refuzi ceea ce vreau?

Ea încercă să se elibereze, dar el o ținea prea strâns. Îi smulse corsetul, apoi îi desfăcu jupoanele, aproape pătrunzând-o.

Anne se abținu să nu vomite. *Nu, asta nu se poate întâmpla.* Inima îi bătea puternic. *Am jurat, niciodată...*

La fel de repede, el se retrase râzând, lăsând-o tremurând. Își apropie buzele umede de fața ei.

— Să nu mă înțelegi greșit, nevastă, îi șuieră el în ureche. Vreau să spun că nu mă interesează păsărica ta... *Mă refeream la relicvă.*

Partea a patra

COMOARA

Capitolul 79

Omul cu o piele de oaie aruncată peste vestă lovea în gard cu lovituri bine țintite și ritmate de baros.

M-am furișat din pădure, purtând încă veșmintele de bufon rupte și cu mantaua pe care mi-o dăduse Emilie. Mă ascundeam în păduri de o săptămână. Înfometat, încercând să nu fiu văzut. Nu aveam nimic. Nici măcar o para sau ceva de valoare.

— Nu vei dărâma un gard bătând din copite ca o vacă grasă, am zis eu cu îndrăzneală.

Omul puse barosul jos și își arcui sprâncenele groase și stufoase. Făcu un pas înainte la provocarea mea.

— Ia uite ce a ieșit din pădure... o veveriță ciudată, în straie de zână. Arăți de parcă nu ai munci o zi în viața ta, dacă asta ți-ar secătui vloga din sculă.

— Aș putea spune același lucru despre tine, Odo, dacă nu ți-ai ține-o tot timpul în mână.

Fierarul mătăhălos mă scrută cu privirea.

— Te cunosc de undeva, vierme de pământ?

— Da, am răspuns. Doar dacă nu cumva, de când ne-am văzut ultima dată, ți s-a înmuiat și creierul precum pântecele.

— Hugh...! exclamă fierarul.

Ne-am îmbrățișat și Odo m-a ridicat de la pământ, bucuros și uluit.

— Am auzit că ai fi murit, Hugh. Apoi, că ai fi fost în Treille purtând un costum de bufon. Apoi s-a zvonit că ai fi fost în Borée. Că l-ai fi ucis pe ticălosul ăla de Norcross. *Cât este adevăr în toate astea?*

— Toate sunt adevărate, Odo. Cu excepția zvonurilor despre moarte mea.

— Spune-mi sincer, vechi prieten. L-ai ucis pe castelanul ducelui?

Am tras aer în piept și am zâmbit, ca un frate mai mic stânenit de laudele primite.

— L-am ucis.

— Ha, știam eu că ai să fii mai șmecher decât ei, râse fierarul.

— Am multe de povestit, Odo. Și multe de regretat, după cât se pare.

— Și noi, Hugh. Vino, stai jos. Tot ce pot să îți ofer este acest gard

nenorocit. Nu este la fel de confortabil ca pernele lui Baldwin...

Ne-am rezemat de el. Odo clătină din cap.

— Ultima dată când te-am văzut ai fugit în pădure ca un diavol, urmărind fantoma soției tale.

— Nu era o fantomă, Odo. Știam că supraviețuise și așa a fost.

Ochii lui Odo se făcură mari de uimire.

— Sophie este în viață?

— Am găsit-o. Într-o celulă în Borée.

— Blestematul! Înjură fierarul. Ochii i se luminau de încântare.

Apoi se uită în ai mei cu seriozitate. Cu toate acestea, văd că ai apărut din pădure de unul singur.

Mi-am plecat capul.

— Am găsit-o, Odo, dar numai atât cât să îmi moară în brațe. Au ținut-o ostatică, crezând că aveam ceva care le aparținea lor, ceva de foarte mare valoare. M-am întors ca să îi spun fratelui ei, Matthew, ce s-a întâmplat cu ea.

Odo clătină din cap.

— Îmi pare rău, Hugh. N-o să poți face asta.

— De ce? Ce s-a întâmplat, Odo?

— Oamenii lui Baldwin au trecut din nou pe aici. Te căutau pe tine... Ziceau că ești un ucigaș și un laș, că ai fugit din Cruciadă și că l-ai ucis pe castelanul ducelui. Apoi au răscolit satul, amenințând că oricine te-ar fi ascuns va avea parte de o moarte groaznică. Câțiva dintre noi s-au împotrivit...

Un miros greu de ars îmi stârni un fior de panică și mi se făcu un gol în stomac.

— A ce miroase, Odo?

— Matthew a fost unul dintre cei care ți-au luat apărarea, continuă fierarul. Zicea că ți se făcuse o nedreptate. Că Norcross dăduse foc casei tale și îți aruncase copilul în flăcări, și îți luase soția, și că dacă era mort, atunci o merita din plin pentru ceea ce făcuse. Le-a arătat hanul, pe care începuse să îl reconstruiască. Oamenii aceștia au fost îngrozitori, Hugh. L-au atârnat, cu gâtul vârat într-un ștreang și cu picioarele legate de caii lor, apoi le-au dat bice, iar el a fost rupt în două.

— Nu! O durere ascuțită îmi săgetă pieptul. O greutate părea să îmi zdrobească inima. Bietul Matthew! De ce el? Acum mai murise unul... din cauza mea. Acest coșmar trebuia să ia sfârșit.

Am ridicat capul. O teamă cumplită îmi zvâcnea în stomac.
— Nu mi-ai răspuns. De unde vine mirosul ăsta?
Odo dădu din cap.
— Au dat foc oraşului, Hugh.

Capitolul 80

Am mers cu Odo în oraşul părăsit, locul pe care cu numai doi ani în urmă îl numisem căminul meu.

Totul împrejur, câmpii, colibe şi lanurile de grâu nu mai erau acum decât nişte grămezi de cenuşă şi de piatră. Unele locuinţe erau prăbuşite şi transformate în scrum, altele începeau să fie reconstruite. Am trecut pe lângă moară, ce odinioară fusese cea mai arătoasă clădire din oraş, iar acum – doar o grămadă de ruine.

Oamenii îşi lăsau jos ciocanele, se opreau din cioplirea lemnelor.

Un grup de copii strigau şi arătau spre mine.

— Priviţi, este Hugh. S-a întors. Este Hugh!

Toţi se uitau la mine, nevenindu-le să creadă. Oamenii alergau spre mine.

— Tu eşti, Hugh? Chiar te-ai întors?

Se strânsură în jurul meu. Ce privelişte trebuie să fi oferit, în tunica zdrenţuită, cu pantalonii verzi rupţi! Am mers pe străduţele înguste direct spre piaţa mare. Ultima dată când fusesem aici, aflasem îngrozit despre soarta soţiei şi a copilului meu. Acum, totul era nou, ireal şi atât de trist.

Se auziră aclamaţii zgomotoase: „Laudă Domnului, este Hugh. S-a întors!“ În timp ce alţii scui-pau în calea mea: „Pleacă, Hugh. Eşti diavolul. Uite ce ai adus pe capul nostru“.

Până să ajung în piaţă, în jurul meu se adunaseră cam vreo şaptezeci de oameni, aproape toţi cei din oraş.

Mă holbam la hanul nostru. Fuseseră ridicaţi doi pereţi noi din bârne masive, sprijiniţi în coloane de piatră. Matthew se străduise să îl clădească, mai solid decât fusese înainte. Mă cuprinse un val de mânie. Să îi ia naiba! Eu îl ucisesem pe Norcross. Eu eram cel care se strecurase la curte. Ce drept aveau să se răzbune pe acest oraş?

Ochii mi se umplură de lacrimi. Şi am plâns, am plâns, aşa cum nu

mai plânsesem de pe vremea când eram copil.

Să îl ia naiba pe Baldwin! Și să mă ia naiba și pe mine pentru orgoliul meu prostesc.

Am căzut în genunchi. Soția mea, fiul meu... Matthew... Totul se dusesse de râpă. Atâția oameni muriseră.

Orășenii stăteau în jurul meu, lăsându-mă să jelesc. Apoi, am simțit o mână pe umăr. Mi-am înghițit suspinele și am privit în sus. Era părintele Leo. Capul lui mic și predicile sale mă făcură să nu îi dau prea multă atenție. Acum mă rugam să nu își ia mâna de pe mine pentru că era singurul lucru ce mă oprea să nu mă tăvălesc pe jos, urlând de rușine și de durere.

Preotul îmi strânse ușor umărul cu afecțiune.

— Acestea sunt faptele lui Baldwin, Hugh, nu ale tale.

— Da, sunt faptele lui Baldwin, strigă cineva din mulțime. Hugh nu a vrut să ne facă niciun rău. Nu este vina lui.

— Ne plătim dările și iată cum ne răsplătește ticălosul, strigă o femeie.

— Hugh trebuie să plece, zise un altul. El l-a ucis pe Norcross. Vom fi arși toți.

— Da, l-a ucis pe Norcross, într-adevăr, strigă altcineva. Dumnezeu să-i dea sănătate. Care dintre noi a mai avut un asemenea curaj?

Se auzeau tot mai multe voci. Se iscase o zarvă – unii erau în favoarea mea, alții împotriva. Câțiva, printre care Odo și preotul, îndemnau la înțelepciune, în timp ce alții începură să arunce cu pietre în mine.

— Ai milă de noi, Hugh, strigă cineva. Pleacă, te rugăm, înainte de a se întoarce cavalerii!

În miezul larmei generale, se auzi limpede o voce de femeie. Toți s-au întors și au rămas tăcuți.

Era Marie, soția morarului. Îmi aminteam fața ei drăguță. Ea și Sophie fuseseră cele mai bune prietene; merseseră împreună la fântână în ziua în care fiul ei fusese înecat.

— Noi am pierdut mai mult decât oricare dintre voi. Privi mulțimea. Doi fii. Unul ucis de Baldwin. Unul ucis în război. Plus moara noastră... Dar Hugh a suferit mai mult decât oricare dintre noi! Arătați cu degetul cu ură către el pentru că tuturor ne este prea frică să arătăm cu degetul către cel care o merită cu adevărat. Pe Baldwin ar trebui să îl facem să plătească pentru suferințele noastre, nu pe Hugh.

— Marie are dreptate, zise soțul ei, Georges, morarul. Hugh este cel care l-a ucis pe Norcross și mi-a răzbunat fiul. Mă ajută să mă ridic și îmi întinse mâna. Mă bucur că te-ai întors, Hugh.

— Și eu, spuse Odo cu vocea lui ca tunetul. M-am săturat să tremur ori de câte ori aud tropote de copite de cai apropiindu-se de oraș.

— Ai dreptate, întări și Martin, croitorul. Stăpânul nostru este vinovat, nu Hugh. Dar ce putem face? Suntem proprietatea lui.

Am fost izbit de vorbele lui. În acel moment, am văzut neajutorarea și teama vecinului meu. Știam ce aveam de făcut.

— *Atunci, sfărâmați jugul*, am spus eu.

Pentru o clipă se lăsă o tăcere mormântală.

— Să sfărâmăm jugul? întrebă croitorul uluit.

Oamenii se întorceau unii către alții și clătinau din cap ca și când cuvintele mele ar fi fost o dovadă că eram nebun.

— Dacă sfărâmăm jugul, Baldwin se va întoarce. De data aceasta, nu ne va pârjoli numai casele.

— Atunci, data viitoare, dragi prieteni, vom fi pregătiți să-l întâmpinăm, am spus privind-i pe fiecare în ochi.

O tăcere apăsătoare umplu piața. Oamenii aceștia mă priveau ca și când cuvintele pe care le rosteam ar fi fost erezii ce aveau să aducă blestemul asupra tuturor.

Știam că aceste cuvinte aveau să ne elibereze.

Mă uitam la ei și strigam:

— *Sfărâmați jugul!*

Capitolul 81

Emilie se năpusti pe lângă gârzi către dormitorul lui Anne.

— Vă rog, doamnă. Unul dintre gardieni o reținu. Stăpâna se odihnește.

Sângele îi vâjâia în urechi. Ducele se întorsese cu o noapte în urmă, dar nu Stephen era în gândurile ei, ci Anne, stăpâna ei, persoana pe care o slujea, *cea care pierduse simțul dreptății*.

Toată dimineața, Emilie se rugase ca Domnul să-i arate ce avea de făcut. Știa că încălcase o limită. Dumnezeuule, ajutase pe cineva care ucisese pe unul dintre membrii gărzii ducelui. Putea fi întemnițată pentru asta. Se întrebasese de nenumărate ori, dacă depășesc o astfel de

limită înseamnă că sunt pregătită să pierd totul? Binecuvântarea familiei mele, poziția mea la curte. Numele meu... Și, de fiecare dată, răspunsul fusese același, clar și răspicat: *Cum să nu?*

Deschise ușa masivă a camerei lui Anne.

William, fiul lui Anne, în vârstă de nouă ani, era pe cale să iasă din încăpere, gata îmbrăcat. Anne îi făcu semn să plece.

— Du-te. Te așteptă tatăl tău, fiule. Să iei un trofeu pentru mine.

— Așa voi face, mamă, zise băiatul, alergând afară. Anne era în pat la această oră târzie, încă înfășurată în așternuturi.

— Sunteți bolnavă, doamnă? o întrebă Emilie.

— Dai buzna în camera mea, zise Anne întorcându-și fața, de parcă n-ai avea nimic altceva de făcut.

— Dimpotrivă. Avem multe de discutat, spuse Emilie.

— Să discutăm, copilă... Fără îndoială că și acum, ca de fiecare dată, vom vorbi despre protejatul tău, nebunul.

— E adevărat, doamnă, este un nebun. Dar numai pentru că a avut încredere în tine. La fel ca mine.

— Deci nu mai este vorba despre el, după câte înțeleg. Este vorba de noi două...

— L-ai nedreptățit foarte rău, doamnă și, prin aceasta, m-ai nedreptățit și pe mine.

— Te-am nedreptățit pe tine? Anne râse brutal. Hugh al tău este un om căutat acum. Un criminal și un dezertor în aceeași măsură. Este căutat în două ducate și va fi prins. Și, odată prins, va fi spânzurat în piața mare.

— Vă aud vocea, doamnă, zise Emilie, dar cuvintele nu par să vă aparțină. Ce s-a întâmplat cu femeia care mi-a fost ca o mamă? Unde este Anne aceea care l-a înfruntat pe soțul ei? Care a domnit în absența lui cu atâta cumpătare și milostenie?

— Du-te, copilă. Te rog, pleacă. Nu îmi ține predici despre lucruri pe care nu le cunoști.

— Știu un singur lucru. Că oamenii tăi i-au prădat orașul. I-au ucis fiul, i-au răpit și închis soția și au întemnițat-o. Acum e moartă. A murit. În închisoarea ta. Știi de toate astea.

— De unde era să știu? ripostă Anne. De unde era să știu că o târâtură neînsemnată, aruncată în temnița noastră, era de fapt soția acestui om? Tafurii nu sunt în slujba mea, ci în a soțului meu. Nu știu pe cine atacă și ce lucruri îngrozitoare fac.

— Aceste fapte, doamnă... Emilie o privi în ochi. Îți sunt acum atribuite ție.

— Pleacă, o alungă Anne. Crezi că dacă aș fi știut că persoana pe care am căutat-o în tot acest timp a fost de fapt aici, în Borée, la curtea noastră, bufonul tău ar mai fi hoinărit acum, rănit, dar viu? Ar fi fost mort ca și soția lui.

— Îl căutai pe Hugh? Emilie clipi. Pentru Dumnezeu pentru ce?

— Pentru că bufonul deține cel mai de preț lucru al creștinătății și nici măcar nu este conștient de asta.

— Ce anume? Nu are nimic. I-ai luat totul.

— Pleacă. Anne se cufundă din nou în așternuturi. Și ia cu tine și afurisitul ăsta de spirit de dreptate. Asta te-a făcut să te îndepărtezi de tatăl tău, să fugi de destinul tău. Pleacă, Emilie! În furia ei, Anne se întoarse spre Emilie, dând la iveală ceea ce ascunsese.

O crestătură mare, roșie. Și ceva mai rău.

— Ce este asta? Emilie înaintă.

— Rămâi acolo, șuieră Anne chircindu-se în așternuturi.

— Te rog, doamnă, nu te ascunde de mine. Ce e cu rana de pe fața ta?

Anne inspiră adânc. Lasă capul în jos.

— Este propria mea temniță, copilă. Vrei să vezi? Ei bine, privește!

Emilie țipă ușor. Se năpusti și, în pofida protestelor lui Anne, îi mângâie rana.

— Stephen ți-a făcut asta?

— Ar trebui să știi copilă, pentru că este *adevăru*l gol-goluț pe care vrei atât de mult să îl afli. Adevărul unei femei.

Emilie se înfioră de groază. Obrazul lui Anne era umflat, părând de două ori mai mare.

Capitolul 82

Primul lucru pe care l-am făcut a fost să urc pe dealul unde se afla mormântul fiului meu, Phillipe.

Am îngenuncheat la mormântul lui.

— Mama ta a vorbit despre tine cu ultima ei suflare, am șoptit. Apoi m-am așezat pe pământul tare. Dragul meu Phillipe!

Tot nu înțelegeam ce voiau acești ticăloși de la mine. Oare ce credeau ei că aș avea? Și era limpede că nu aveam. De ce muriseră soția și copilul meu?

Am săpat lângă mormânt, am scos obiectele pe care le adusesem din cruciadă și le-am întins pe iarbă.

Cutia aurită pentru parfum, luată pentru Sophie din Constantinopol... Cât de sigur fusesem că aveam să i-o dau, și cât de mândru. Numai gândindu-mă la toate cele întâmplate – Nico, Robert, Sophie – îmi simțeam ochii umplându-se de lacrimi.

M-am uitat la semnele incrustate de pe teaca pe care o găsisem atunci când trecusem munții. Apoi, crucea de aur pe care o luasem din biserică. Acestea să fi fost comorile? Obiectele ce aduseseră blestemul pe capul meu? Dacă le-aș da înapoi, m-ar lăsa în pace și pe mine și orașul unde locuiam?

Mă cuprinse o furie amestecată cu durere.

— *Care dintre voi este?* am urlat la lucrurile mele. Care dintre ele a provocat moartea fiului și a soției mele?

Am luat crucea și m-am dus să o arunc înspre copaci. *Prostii! Tâmpenii! Nimic nu valorează viețile soției și a fiului meu!*

Apoi m-am tras înapoi, aducându-mi aminte ultimele cuvinte ale lui Sophie: „Nu le da ceea ce vor“.

Să nu le dau ce, Sophie? Ce să nu le dau?

Am rămas lângă mormânt și am plâns, smulgându-mi părul din cap.

— Ce să nu le dau? șopteam iar și iar.

În cele din urmă, m-am ridicat, sleit de puteri. Am luat lucrurile și le-am pus înapoi în groapă, așezând la loc pământul peste ele. Am inspirat adânc și mi-am luat rămas-bun.

Nu le da ceea ce vor.

Bine, Sophie, nu le voi da.

Fiindcă, pentru Dumnezeu, nu știam ce să nu le dau.

Capitolul 83

Vara făcu loc toamnei și, încet-încet, îmi reluai viața în orașul meu. Reconstruiam.

Am reluat lucrul la han, început de Matthew. Toată ziua încercăm

bârne grele, le fixam și le legam una de alta, cu o funie, ca să înalț pereții. Noaptea dormeam în coliba lui Odo, împreună cu el și cu soția acestuia și cei doi copii ai lor, adunați în jurul vetrei într-o singură încăpere, până când am reclădit locuința din spatele hanului.

Orașul reveni la viață. Fermierii se pregăteau de recoltat. Casele dărâmate erau ridicate din nou din mortar și piatră. Vremea recoltei avea să aducă în oraș negustorii. Negustorii aduceau bani. Iar banii ne asigurau hainele și hrana. Oamenii râdeau din nou și priveau spre viitor.

Iar eu am ajuns un mic erou. În scurt timp, povestirile despre felul cum pătrunsesem la Treille și mă luptasem cu cavalerul Norcross deveniseră parte din folclorul local. Copiii se agățau de mine: *Fă o piruetă, Hugh. Și mai ieși o dată din lanțuri.*

Îi distram cu trucurile mele. Scoteam pietre sau monede de după urechile lor, le spuneam povești despre război. Îmi simțeam sufletul mângâiat de râsetele lor. Da, râsul vindecă într-adevăr. Îndeletnicirea de bufon mă învățase această importantă lecție.

Și o plângeam pe biata mea Sophie. În fiecare zi, înainte de asfințit, urcam colina de la marginea orașului și mă așezam lângă mormântul fiului meu. Vorbeam cu Sophie ca și când și ea s-ar fi odihnit acolo. Îi povesteam cum înaintau lucrările la han. Cum se unise orașul în jurul meu.

Și, uneori, îi povesteam despre Emilie. Ce dar minunat fusese prietenia ei. Cum văzuse ea în mine, încă din prima zi, ceva deosebit, cum nu văzuse la niciunul dintre nobili. Și de câte ori mă salvase! Aș fi fost o grămadă sângerândă lipsită de viață dacă ea nu ar fi dat peste mine în ziua aceea, după lupta cu mistrețul.

Nu îmi scăpa pasiunea ce mă cuprindea ori de câte ori vorbeam despre Emilie. Mă pomeneam gândindu-mă la sărutul nostru. Nici nu știam dacă fusese merit să mă readucă definitiv cu picioarele pe pământ după o zi foarte agitată sau fusese un ultim bun-rămas de la un prieten adevărat. Ce văzuse la mine ca să fi riscat atât de mult? *Ceva deosebit... Ceva deosebit, Sophie!* Uneori, simțeam chiar că roșesc.

Într-o astfel de după-amiază, în timp ce mă îndreptam spre oraș venind de la mormânt, l-am văzut pe Odo alergând spre mine pe cărare.

— Repede, Hugh, nu te poți întoarce. *Trebuie să te ascunzi!*

Am privit în spatele lui. Patru călăreți se apropiau pe podul de

piatră. Unul era un trimis al ducelui, purtând haine viu colorate și o pălărie cu pene. Ceilalți erau soldați, în culorile alb și purpuriu ale curții de la Treille. Inima mi se opri.

— E vechilul lui Baldwin, zise Odo. Dacă te va găsi aici, suntem morți toți.

M-am ascuns în spatele unui pâlcc de copaci, căutând în gând o scăpare. Odo avea dreptate; nu puteam să mă întorc acolo. Dar dacă mă dăduse cineva de gol? Nu ar fi fost de ajuns să fug. Orașul tot ar fi fost în pericol.

— Adu-mi o sabie, i-am spus lui Odo.

— O sabie? Îi vezi pe soldații aceia, Hugh? Trebuie să pleci. Fugi ca și când ți-ar fi luat cineva punga.

M-am ghemuit să nu fiu văzut și m-am îndreptat spre pădurile dinspre est. Puțini oameni mă văzuseră furișându-mă. Am trecut pârâul printr-un loc ferit și m-am strecurat în desiș.

Din apropierea pieței mari, l-am privit pe vechil înaintând călare pe armăsarul său, maiestuos ca Cezar.

O mulțime neliniștită se adună în jurul lui fremătând. Un vechil nu venea niciodată cu vești bune; numai dări mărite și decrete nemiloase.

Scoase două documente ce păreau oficiale.

— Onorabili cetățeni ai Veille du Père. Își drese vocea. Stăpânul vostru Baldwin vă transmite salutări. În conformitate, continuă el, cu legile locului, datând de pe vremea lui Philip Capet, rege al Franței, Baldwin, duce de Treille, dă următorul decret: toți aceia care vor ajuta sau vor adăposti pe fugarul cunoscut cu numele de Hugh De Luc, un criminal laș, vor fi considerați complici ai sus-numitului fugar și vor fi pedepsiți conform legii. Ceea ce pentru voi, porcari nenorociți, care nu înțelegeți întru totul, înseamnă că veți fi atârnați de gât până veți muri. În plus, continuă el, toate proprietățile lui, pământ și alte bunuri, deținute sau date în arendă de către duce, vor fi confiscate pe loc, iar toți urmașii, copiii, nepoții vor fi legați pe viață în serviciul ducelui.

Sângele îmi clocotea. Orașul era pedepsit pentru crimele mele. Am așteptat aproape fără suflare ca o voce să se ridice și să mă dea în vileag. O soție, un unchi, de teamă să nu piardă și mai mult. Un copil neștiutor...

Vechilul privi lung și scrutător în jurul său.

— Stați pe gânduri, orașeni...? Oare inima vă dă ghes să mărturisiți ceva? Se lăsă o tăcere apăsătoare. Dar nimeni nu spuse nimic. *Nici*

măcar unul.

Apoi, părintele Leo făcu un pas înainte.

— O dată în plus, stăpânul nostru, Baldwin, ne arată cât este de milostiv și de înțelept.

Vechilul ridică din umeri.

— Sunt măsuri ce trebuie luate, părinte. Se spune că nenorocitul s-ar fi întors pe aceste meleaguri.

— Ce vești *bune* ai mai adus și în celălalt decret? strigă cineva.

— Aproape că uitasem..., zâmbi el și înălță capul. Desfăcu pergamentul și fără a-l citi îl bătu în cuie pe zidul bisericii. O majorare a dărilor. Toate cu zece procente.

— *Ce!* se auzi din mulțime. Nu este cinstit. Nu se poate.

— Îmi pare rău. Vechilul ridică din umeri. Știți și voi motivul... vara secetoasă, recolta proastă...

Apoi, ca din senin, se opri din vorbit. Ceva îi atrăsese atenția. Stătea acolo neclintit. *Privea hanul.* Inima mi se opri.

— Nu este acela hanul care numai cu câteva săptămâni în urmă a ars din temelii? Cel ce aparține celui pe care îl căutăm? Nimeni nu răspunse. Cine îl reconstruiește? Dacă nu mă înșală memoria, ultimul lui proprietar a fost, să zicem... sfâșiat de durere.

Câteva perechi de ochi se rotiră neliniștite.

— *Cine îl reconstruiește, am spus?* Vechilul ridică o piatră. Am început să tremur. *Era sfârșitul pentru mine.*

Apoi, o voce răsună din mulțime.

— Orașul îl reconstruiește, stăpâne. Era părintele Leo.

— Este nevoie de un han.

Ochii vechilului se aprinseră.

— Prea milostiv părinte. Sunt foarte mulțumit să aud asta din gura ta, un om al cărui cuvânt este dincolo de orice îndoială. Deci, spune-mi, cine îl va avea în grijă?

O altă tăcere.

— Eu, strigă o voce. Marie, soția morarului. Eu voi servi la han în timp ce soțul meu se va ocupa de moară.

— Ești foarte întreprinzătoare, doamnă. O alegere bună, cred, din moment ce nu pareți să aveți angajat pe nimeni să se ocupe de moară.

Vechilul continua să scruteze mulțimea. Se vedea că nu prea îi venea să creadă un cuvânt. Apoi aruncă piatra pe care o ținuse în mână și se îndreptă spre cal.

— Sper ca toate acestea să fie adevărate. Pufni și trase frâiele calului. Poate că la viitoarea mea vizită voi sta mai mult, doamnă. Abia aștept să mă bucur de ospitalitatea voastră.

Capitolul 84

De îndată ce vechilul cel detestat de toți nu se mai zări, peste oraș se lăsă panica. Am ieșit din desiș, recunoscător că nimeni nu mă dăduse în vileag. Dar am văzut că starea de spirit se schimbase.

— Acum ce facem? Martin, croitorul, scutură din cap speriat. L-ați auzit; nenorocitul bănuiește ceva. Cât timp am putea să îi ascundem adevărul?

Jean Dueux, un fermier, se uită pieziș.

— Dacă pământul pe care l-am muncit se întoarce la arendaș, suntem ruinați. Viața noastră, a tuturor, depinde de acest pământ.

Oamenii s-au adunat în jurul meu, speriați. Eu fusesem cauza nenorocirii lor.

— Dacă vrei să plec, voi pleca. Mi-am înclinat capul.

— Nu tu ești de vină, zise croitorul, uitându-se în jur după susținători. Tutoilor le este frică. Ne-am ridicat în sfârșit din ruine. Dacă oamenii lui Baldwin se întorc...

— Chiar se vor întoarce, Martin, i-am spus. Se vor întoarce iar și iar, fie că rămân, fie că plec.

— Te-am primit printre noi, strigă nevasta brutarului. Acum ce vrei să mai facem?

M-am dus la han și am simțit sufletul soției mele rătăcind printre dărâmături.

— Credeți că eu car la pietre în fiecare zi pentru a reconstrui hanul, așa cum i-am promis soției mele, numai pentru a fi din nou dărâmat?

— Toți simțim la fel, Hugh, zise croitorul. Toți ne-am reclădit casele. Dar ce am putea face pentru a ieși din situația asta?

— Putem să ne apărăm, am strigat.

— *Să ne apărăm?* Oamenii își șopteau cuvântul unul altuia.

— *Da, să ne apărăm.* Ajunge! Înfrunțați-l! Arătați-le că nu vor mai fi stăpâni pe viețile noastre, niciodată.

— Să ne luptăm? Cu stăpânul nostru? Oamenii păreau înmărmuriți.

Dar îi suntem cu toții supuși pe viață, Hugh.

— V-am mai spus și înainte... *Sfârâmați jugul.*

Murmurele încetară.

— Sfârâmați-l, am spus din nou.

— Dar asta ar fi trădare, obiectă croitorul.

M-am întors către morar:

— O trădare mai mare, Georges, decât uciderea fiului tău? Tu ce zici, Marie – soțul tău zace îngropat nu departe de fiul meu. Când a fost ucis în timp ce își apăra căminul a fost o trădare mai mică? Sau propriul meu fiu, care a fost aruncat în flăcări când nici măcar nu știa să vorbească?

— Baldwin este un ticălos, răspunse morarul. Dar aceste obligații ale noastre, pe care tu vrei să le înlături, reprezintă legea. Baldwin va veni asupra noastră cu toate forțele lui. Ne va strivi ca pe niște molii.

— Putem reuși, Georges. Am văzut cum un detașament mic și umil se poate organiza și apăra luni întregi împotriva unei forțe mai mari. Nu încerc să vă înflăcărez ca micul eremit, pentru ca apoi să vă duc la ruină. Dar îl putem învinge dacă ne împotrivim.

— Ducele are oameni bine antrenați. Odo făcu un pas înainte. Arme. Noi nu suntem decât fermieri și fierari. Un orașel – cincizeci de oameni.

— Da, și în fiecare sat dintre noi și Treille sunt alți cincizeci care îl urăsc pe Baldwin la fel de mult ca și voi. Sute, care au îndurat aceleași umilințe și opresiuni. Dacă îi învingem o singură dată, toți acești oameni ni se vor alătura. Cum ar putea Baldwin să lupte împotriva tuturor?

Unii dădeau din cap aprobator; pentru alții, ideea de a se ridica împotriva stăpânului era aproape imposibil de înțeles.

— Hugh are dreptate, zise Marie, soția morarului. Toți am pierdut soți și copii. Casele noastre au fost ruinate. M-am săturat să tremur în așternut ori de câte ori aud tropote de cai.

— Și eu la fel, sări Odo. Ne-am închinat acestui nenorocit pentru tot restul vieții. Și ce a ieșit din asta? Umilință și moarte. Făcu un pas către mine și ridică din umeri. Eu sunt fierar. Mă pricep la topit fier, nu la militarie. Dar dacă ai nevoie de mine, pot să fac un ciocan al naibii de bun. Poți conta pe mine!

Una câte una, vocile se ridicau aprobator. Fermieri, căruțași, cizmari... oameni care pur și simplu ajunseseră la capătul răbdării.

— Tu ce părere ai, părinte? se rugă croitorul sperând la un aliat.

Chiar dacă îl vom învinge pe Baldwin, vom supraviețui unui iad numai pentru a pieri în altul?

— Nu pot spune nimic. Părintele Leo ridică din umeri. Tot ce pot spune este că, data viitoare, când vor veni trupele lui Baldwin, să contezi pe mine – pot să arunc și eu o piatră sau două.

Strigăte de aprobare peste tot. Dar satul era tot împărțit. Croitorul, dogarul și alți câțiva fermieri împietriseră la gândul că și-ar putea pierde pământurile.

M-am dus către croitor.

— Pot garanta un singur lucru... Oamenii lui Baldwin vor veni oricum. Veți reclădi și veți plăti până când palmele voastre se vor umple de bășici. Dar ei se vor întoarce de fiecare dată. Până când le vom arăta că n-o mai pot face.

Croitorul clătină din cap.

— Tu porți o fustanelă din petice colorate, ai clopoței la bonetă și vrei să spui că ne vei învăța cum să luptăm?

— Așa voi face.

L-am privit în ochi.

Croitorul mă măsura din cap până în picioare. Îmi atinse tunica.

— Oricine a făcut asta, a făcut o treabă bună. Apoi îmi strânse mâna. Dumnezeu să ne ajute, declară el.

Capitolul 85

— Aici! i-am strigat lui Jean Dueux, care era cocoțat în vârful unui copac. Puțin mai la dreapta. Unde se îngustează drumul.

Sus, deasupra drumului, Jean ridicase un sac pentru grâu plin cu bolovani și pietre. Legă sacul cu o funie lungă și înnodă celălalt capăt de două ori de o creangă solidă.

— Dau drumul calului, i-am spus. Când ajunge în dreptul meu, să dai drumul pietrelor.

De la vizita vechilului, începuserăm să ne pregătim pentru apărare. Pădurarii aduceau bușteni și îi plasau de-a lungul marginii de vest a orașului. Înfingeam adânc în pământ țepușe ascuțite, înclinate, astfel încât nici cei mai îndrăzneți cai de război nu ar fi avut curajul să le înfrunte. Pe drum, bolovani mari din piatră, fuseseră îngropați pe

jumătate.

Și am început să ne facem arme. Câțiva bătrâni și-au scos săbiile vechi și ruginite. Odo le lustruia și le ascuțea în atelierul lui. Restul arsenalului nostru era alcătuit din bâte și arcuri, câteva sulice și arcanе, unelte din oțel. Din acestea am făcut săgeți care să poată trece prin armuri. Fiecare dintre noi era ca un David care se pregătea să îl înfrunte pe Goliat.

M-am dat la o parte și am făcut un semn. Apples, fiul brutarului, dădu bice calului și-l lăsă să pornească spre mine. Jean se ținu mai strâns de copac, făcând vânt sacului. Când calul a trecut pe lângă mine, am strigat:

— Dă-i drumul!

Sacul porni spre pământ cu viteză, ca o lance aruncată cu putere. Vâjâi deasupra calului cam la nivelul la care ar fi trebuit să se afle un trup omenesc. Țâșnise ca și cum fi fost aruncat de o catapultă. Nici cel mai masiv dintre călăreți nu ar fi rezistat forței unei asemenea lovituri.

Jean și Apples chiuiră.

— Acum este rândul tău, Alphonse. M-am întors către fiul cel mai mare al tăbăcarului, ce se bâlbâia. Se apropia de cincisprezece ani și mușchii abia începeau să i se dezvolte. I-am pus o bătă în mână. Cavalerul căzut va fi uluit. Pentru câteva clipe, va fi țintuit la pământ de armura sa. Nu ai voie să șovăi. L-am privit în ochi și am agitat bâta ca și cum aș fi lovit un trup căzut la pământ. Trebuie să fii pregătit s-o faci.

— V-voi f-fi, încuviință băiatul. Era mare și puternic, dar nu mai luase parte la o bătălie. Cu toate acestea, își văzuse fratele mai mic tăiat în bucăți de oamenii lui Baldwin. Luă bâta și lovi cu sete în pământ. Nu îți f-face griji în p-privința mea, zise el.

Am dat din cap aprobator.

Mă simțeam atât de bine văzând oamenii uniți. Fiecare putea face ceva folositor. Pădurarii puteau trage cu arcul, copiii puteau arunca cu pietre, iar cei mai maturi puteau face armuri din piele și săgeți.

Dar pentru a-i izgoni pe oamenii lui Baldwin, era nevoie de mult mai mult decât de entuziasm și nerăbdare. Trebuia să simtă nevoia de a lupta. Mă rugam la Dumnezeu să ne ajute. Doar nu îi conduceam ca, Petru Eremitul, la un măcel sigur.

— Hugh! am auzit o voce strigându-mă din direcția orașului.

Pipo, fiul mai mic al lui Odo, alerga spre mine. Pe față avea o expresie gravă. Am simțit un fior de panică.

- A venit cineva, zise dintr-o suflare.
— Cine? Pentru o clipă, inima mi se strânse. Cine știa că sunt aici?
— Un vizitator, zise băiatul. Și încă unul drăguț. Zice că a venit tocmai din Borée.

Capitolul 86

Emilie!

Am alergat pe drumul prăfuit până în oraș, cu inima zvâcnindu-mi de bucurie și de nerăbdare. Mă gândisem la ea de multe ori, deși îmi spuneam că speranța de a o revedea era doar un vis prostesc.

Am luat-o pe o scurtătură, printre grajduri și atelierele de fierărie și am văzut-o în piață – împreună cu camerista ei. Avea părul prins sub o bonețică, purta o rochie simplă de pânză și o mantie de călărie obișnuită. Cu toate acestea, era atât de frumoasă! Trebuia să îmi spun mie însumi că nu era un vis. Era aici!

Am apărut de după hambar și m-a văzut. Nu știam dacă trebuia să alerg spre ea și să o ridic la cer sau să rămân pe loc.

— Nu ai nici cea mai mică idee, doamnă, am zis în sfârșit, ce bucurie imensă îmi faci.

— Măi să fie, *este chiar* Hugh De Luc. Zâmbea, ochii îi sclipeau. Pentru că mi se pare că am străbătut întreaga lume ca să te gădesc.

Cât de mult doream să o strâng în brațe! Nu știam ce sentimente o aduseseră aici – și nici măcar ce sentimente aveam eu însumi. Așa că m-am tras înapoi. Era totuși de viță nobilă, iar eu eram în zdrențe, cu o cămașă peticită.

— Îmi pare rău pentru necazurile tale. Dar ești o imagine de vis de oricât de departe ai fi venit. Dar *cum...?* Cum de m-ai găsit?

— Ziceai că ești din sud. Emilie își ridică bocceaua și se îndreptă spre mine. Așa că am mers direct către locul în care te-am găsit zăcând pe drum și apoi mi-am continuat drumul spre sud. Și tot spre sud. Și tot mai mult spre sud. În fiecare sat prin care treceam întrebam: „Există în satul acesta un om foarte ciudat ce spune că vine din Borée și care poartă un costum de bufon?” Am mers atât de mult spre sud, încât am crezut că o să aud vorbindu-se în spaniolă, când băiatul acesta deosebit de săritor mi-a spus: „Da, doamnă. Probabil că vă referiți la

Hugh.“ I-am mulțumit lui Dumnezeu în clipa în care am auzit acest nume pentru că nu mai eram în stare să facem niciun pas mai departe. Ea este Elena. Îi făcu semn însoțitoarei sale. Mi-a fost alături în această călătorie.

— Elena, am spus înclinându-mă, te-am văzut în Borée.

Camerista se înclină la rându-i, evident bucuroasă de sfârșitul călătoriei lor.

M-am întors din nou spre Emilie.

— Deci, spune-mi, cum de ai venit aici? Și *de ce?*

— Păi, promisesem că te voi revedea. Că voi face tot ce îmi va sta în putință ca să îți aduc răspunsurile pe care le căutai. Îți voi explica mai târziu.

— Și ai călătorit tot timpul singură? Doar voi două? Vă dați seama de riscul la care v-ați expus?

— I-am spus lui Anne că am plănuit o vizită la mătușa mea, Isabel, din Toulon. A fost așa o agitație în Borée de la întoarcerea lui Stephen, încât sunt sigură că s-a bucurat să scape de mine. Am fost escortate pe o bucată de drum de un grup de preoți plecați în pelerinaj.

— Dar mătușa ta? Dacă nu vei ajunge în Toulon, vei fi dată dispărută.

Emilie își mușcă buza vinovată.

— Mătușa mea Isabel nu știe. Nu a fost vorba despre nicio vizită. Am inventat totul.

Am zâmbit larg.

— Ai înfruntat lumea pentru a mă vizita. Dar destul cu întrebările. Tu și Elena trebuie să fiți oboseite. Și înfometate. Mă tem că prin aceste locuri nu există castele. Dar nu ducem lipsă de ospitalitate. Vino, știu eu un loc.

Am aruncat sacul ei din piele pe umărul meu și am traversat împreună cu ele piața. Toată lumea ieșise din case și se holba la noi. Trebuie să fi fost o imagine de necrezut: Hugh, care se întorsese din peregrinările sale fără nicio lețcaie în buzunar, cu acele haine ciudate, rupte, alături de un oaspete atât de distins.

O femeie de viță nobilă. Și încă una foarte frumoasă.

Le-am dus pe Emilie și pe Elena la han.

— Acesta a fost hanul nostru. Am început să-l reclădesc.

Am observat o scânteie de aprobare luminând ochii lui Emilie.

— Este o treabă foarte bună, Hugh.

— Nu este un castel, știi. Dar va fi cald și confortabil și pentru tine. Are un acoperiș bun și o vatră.

— Sunt onorată. Nu crezi, Elena? Am auzit că mulți călători poposesc prin locurile astea. Și se spune că și hangii sunt drăguți.

Am zâmbit.

— Atunci, fiți bine venite, doamnelor. La Château De Luc. Veți fi primii mei oaspeți!

Capitolul 87

În acea noapte, în oraș a fost o mare sărbătoare.

Am mâncat la masa lui Odo, mare cât aproape toată casa. Soția lui, Lisette, a gătit, ajutată de Marie, soția morarului. Au fost Odo și Georges, cei mai buni prieteni ai mei și părintele Leo. Și, desigur, Emilie.

S-au pregătit mâncăruri deosebite: găscă gătită în vatră, cu morcovi și napi, și mazăre, o supă de legume cu aromă de usturoi, și pâine proaspătă pe care o înmuiam în supă. Nu aveam vin, dar preotul a adus o carafa de bere belgiană pe care o păstra pentru vizita episcopului. Pentru posibilitățile noastre, era ceva rar.

Odo cânta la flaut, și ne-am alăturat toți cu cântece. Copiii dansau de parcă ar fi fost sărbătoarea recoltei. Eu am făcut câteva giumbușlucuri, o tumbă sau două. Toată lumea râdea și dansa, chiar și Emilie. Timp de câteva ore, am uitat de trecut.

În tot acest timp, nu puteam să îmi iau privirea de la strălucirea ochilor lui Emilie. Erau la fel de luminoși ca luna, și la fel de puri. Bătea din palme și râdea în timp ce copiii lui Odo încercau să mă imite, ca și când aceasta ar fi fost cea mai naturală postură din lume pentru ea. Le povestea despre viața la castel. Era o seară scăldată într-o lumină aurie, în care viața părea să curgă nestingherită.

După aceea, ne-am înapoiat împreună la han. Aerul era rece, iar Emilie se înfășură mai strâns în mantia ei. O parte din mine ar fi vrut să o înconjoare cu brațul; o alta tremura de emoție.

Am mers însoțiți de zgomotele nopții – vaietele bufnițelor și bătăile de aripi ale păsărilor prin copaci.

Printre nori se arăta o lună strălucitoare și rotundă. Am întrebat-o:

— Ce face Norbert? Cum stă cu sănătatea?

— S-a făcut din nou bine, zise Emilie, doar că tot nu este în stare să facă poanta aia cu lanțurile. Dar lucrurile s-au schimbat de la întoarcerea lui Stephen. Tafurii sunt peste tot și ducele este în spatele lor.

— Stephen și *Anne*, am spus eu.

— Anne... Emilie se opri ezitând. Cred cu toată inima că nu a acționat din voință proprie.

— Vrei să spui că în lipsa ducelui, raidurile, măcelurile și distrugerile nu au fost făcute la porunca ei?

— Am vrut doar să spun că a acționat de frică. Nu îi caut scuze. Mi-a spus ceva, Hugh, ce nu pot să înțeleg. Am insistat, întrebându-o de ce a îngăduit să se întâmple asemenea lucruri și mi-a spus: „Dacă aș fi știut că persoana căutată a fost tot timpul în Borée, bufonul tău ar fi fost la fel de mort ca și soția lui“.

Nu înțelegeam.

— Te numea *hangiu* din Cruciadă. De aceea ți-au luat soția. Dar pretinde că nu știa că era vorba despre tine.

— De ce? Pentru numele lui Dumnezeu, ce vor de la mine?

— Pentru că deții cel mai de preț lucru al creștinătății. Emilie își înclină capul spre mine. Și nu știi. Așa mi-a spus Anne.

— Cel mai de preț lucru al creștinătății... Am început să râd. Sunt nebuni? Uite-te bine în jurul tău. Nu am nimic. Tot ce am avut mi-au luat deja.

— I-am spus și eu același lucru. Dar ai fost acolo, Hugh, în Cruciadă. Poate că te confundă cu altcineva.

Ajunseserăm la han. Emilie tremura în aerul rece al nopții, iar eu tânjeam să o strâng în brațe, măcar pentru o clipă. Aș fi dat orice să o țin în brațe. Chiar și „cel mai de preț lucru al creștinătății“.

— Ți-am adus ceva, Hugh. Am intrat pe ușă. În spatele vetrei încinse, Elena dormea deja pe salteaua ei. Emilie se duse la sacul ei.

Se întoarse cu o legătură din piele de vițel, strânsă la gură, din care scoase o cutie din lemn de mărimea celor două palme ale mele. Era gravată de o mână de artist, iar pe capac se afla litera C, frumos decorată.

Puse cutia în mâinile mele și se dădu înapoi.

— Este a ta, Hugh. De aceea am venit.

Am rămas acolo cercetând cutia o vreme, apoi am ridicat clapa mică

și am deschis capacul.

Ochii mi se umplură de lacrimi fierbinți. Am știut imediat ce conținea cutia.

Cenușă.

Cenușa lui Sophie...

— Trupul ei a fost ars a doua zi, zise Emilie încet. M-am dus și am adunat cenușa. Preoții spun că nu va ajunge în rai până nu va fi înmormântată.

În gât mi se puse un nod. Am tras aer în piept cât am putut de adânc, cu fiecare fibră a trupului meu.

— Nu știi cât de mult prețuiesc acest dar, Emilie.

— După cum ți-am spus, Hugh, îți aparține.

Mi-am pus brațele în jurul ei și am tras-o aproape.

I-am simțit inima bătând lângă a mea.

Am șoptit, astfel încât să aud numai eu:

— *Mă refeream la tine.*

Capitolul 88

În dimineața următoare, m-am trezit înainte de a răsări soarele. Am luat săculețul din piele de vițel de lângă patul meu și m-am strecurat afară din han.

Lângă magazia de lemne, am găsit câteva unelte uzate. Am luat o lopată. Cocoșii nu cântaseră încă.

Alți oameni treziți cu noaptea în cap își vedeau deja de treburile lor. Un căruțaș inhăma catârul și se pregătea de plecare. Din coliba brutarului, mirosul de pâine proaspătă înmiresma aerul.

M-am îndreptat spre colina ce străjuia orașul. Visasem la această clipă de atâtea ori din momentul în care Sophie îmi murise în brațe. Să o aduc acasă. Gândul că sufletul ei nu-și găsisese liniștea, lipsit de slujbe și binecuvântări, mă tulbura. Acum, viața ei avea să fie împlinită. Avea să se odihnească pentru totdeauna.

Pe lângă pârâu, am început să urc dealul. Dimineața era însuflețită de ciripitul păsărelelor. Soarele încerca să încălzească prin ceață. Am urcat o vreme; curând, mă aflam mult deasupra orașului. M-am uitat înapoi la valea ce se trezea la viață. Am văzut piața și hanul. Acolo

dormea Emilie.

Pe vârful dealului, m-am apropiat de un ulm stufos, unde era mormântul fiului meu.

Am îngenuncheat și am pus jos săculețul din piele de vițel. Apoi am început să sap. Am făcut o groapă în pământ, lângă Phillipe. Lacrimile se adunau în ochii mei.

— În sfârșit, ești acasă, Sophie, am șoptit. Tu și Phillipe.

Am deschis săculețul și am luat cutia marcată cu litera C. Apoi am împrăștiat cenușa ei în groapa săpată și am acoperit-o cu pământ. Stăteam la mormântul ei și mă uitam înapoi spre orașul ce prindea viață.

Ești acasă, Sophie. Sufletul tău se poate odihni.

Capitolul 89

Stephen de Borée ședea în scaunul lui cu spătar înalt în mijlocul curtenilor. O mulțime de lingușitori încercau să-i intre în grații în timp ce vechilul său îl informa despre o nouă taxă. În spatele lui, vistierul îi dădea raportul cu privire la bunurile sale. Gândurile îi zburau departe.

Îi lipsea ceva. De când se întorsese, treburile moșiei, proprietățile lui, lucruri ce altădată fuseseră totul pentru el, acum i se păreau neînsemnate, fără valoare. Slujbașiiăștia turuiau întruna, dar el nu se putea concentra. În mintea lui era un singur lucru, o lumină aflată la mare distanță.

Trofeul. Comoara.

Îl bântuia, îi invadase visurile. Această relicvă sfântă supraviețuise în mod miraculos timp de secole în mormintele din Pământul Sfânt. Tânjea după ea cu o lăcomie pe care nu o nutrise față de nicio femeie. Ceva ce îl atinsese pe El. Se trezea adesea noaptea visând relicva, cu trupul scaldat în sudoare. Buzele i se uscau numai la gândul atingerii ei.

Cu un asemenea trofeu, Borée avea să fie unul dintre cele mai puternice ducate din Europa. Ce măiastră catedrală avea să construiască pentru a-l slăvi! Ce însemnau oasele sfântului său patron ce se odihneau în relicvar? Nimic, în comparație cu acest trofeu. Oamenii aveau să vină din întreaga lume în pelerinaj la Borée. Niciun

preot nu va fi mai adulat decât el, sau mai aproape de Dumnezeu.

Și știa și cine îl deține.

În pieptul lui Stephen creștea furia. Supușii îi dădeau înainte cu proprietățile lui, cu bunăstarea lui. Prostii! Simțea că ia foc.

— *Ieșiți afară*, zise ridicându-se în picioare. Cei doi se uitară unul la altul, surprinși. Ieșiți afară! Lăsați-mă în pace! Tot vorbiți de noua taxă sau de noua turmă de oi. Nu vedeți decât ce e aici, pe pământ. Eu visez la viața veșnică.

Împinse cu mâna o tavă cu pahare aflată pe masă și acestea, împreună cu o carafa de vin, se răsturnară pe podea. Toți se retraseră în grabă, temători.

Numai Norbert, bufonul, rămase locului și, ținându-se de picioarele scaunului, și tremurând ca un om aflat în primejdie, încercă să îl facă să râdă.

— Degeaba, Norbert. Nu îți irosi gluma. Lasă-mă.

— Nu glumesc. Norbert se zvârcolea, buzele îi tremurau. Scaunul tău stă pe mâna mea.

În sfârșit, Stephen îi zâmbi, iar bufonul credincios își trase mâna umflată.

Un servitor se apropie să curețe cioburile și vinul vărsat. Stephen îi făcu semn să dispară. Ochii lui urmară dâra lăsată de vin, ce ducea la cizmele cuiva.

Cine avea curajul să se apropie? se gândea Stephen. Înălță privirea și văzu chipul lui Morgaine, șeful tafurilor. *Cruce Neagră*.

— Ai venit să mă deprimi și mai tare, Morgaine, cu vestea despre încă un sat distrus fără a fi găsit trofeul?

— Nu, am venit să vă înveselesc, sire, cu vestea că știu unde se află comoara.

Ochii lui Stephen se măriră.

— Unde?

— Verișoara dumneavoastră, lady Emilie, m-a dus direct la ea, zise Cruce Neagră cu un zâmbet șiret.

— Emilie? Stephen făcu o strâmbătură. Ce are a face Emilie cu acest trofeu? Ea este în Toulon.

— Nu este în Toulon, zise Cruce Neagră. Se apropie și șopti: E într-o mică gaură de șarpe, în ducatul Treille, Veille du Père.

— Veille du Père? Mi se pare cunoscut acest nume. Am crezut că ai răscolit deja...

— Da. Morgaine încuviință din cap văzând că Stephen înțelegea în sfârșit. Chiar în acest moment, ea este acolo împreună cu hangiul. Și acolo este și comoara.

Capitolul 90

Spre uimirea și încântarea mea, Emilie nu plecă de îndată ce îmi dădu acest dar. Mai rămase și în zilele următoare. Mă simțeam ca în rai.

I-am arătat cum întăream orașul pentru confruntare. Porțiunea cu țepușe destul de puternice pentru a rezista unui atac neașteptat; avanposturile instalate în copaci, de unde puteam prăvăli o ploaie de săgeți și pietre asupra invadatorilor noștri. A văzut înflăcărarea cu care îi încurajam pe prietenii și vecinii mei. Și mă aproba cu entuziasm.

Între timp, făceam plimbări prin locurile cele mai plăcute. Heleșteul din pădure în care îmi plăcea să mă scald. Câmpul dintre dealuri, ce vara era plin de floarea-soarelui. Și mă ajuta la treburile de la han. Îi arătam cum să fixeze bârnele ca să alcătuiască o coloană solidă de susținere. Mă ajută să ridic o bârnă ca să fac o grindă. Apoi i-am scrijelit inițialele în lemn: *Em. C.*

Știam că acest vis avea să se sfârșească. Urma în curând să plece. Și, totuși, părea fericită. Așa că mi-am permis să-mi fac iluzii. Că Emilie nu va fi căutată și că nu i se va simți lipsa. Că aici era în siguranță, în afara oricărui pericol. Că, totuși, ceva la care nu îndrăzneau să mă gândesc se petrecea între noi doi.

Într-o după-amiază caldă, câteva zile mai târziu, mi-am pus uneltele deoparte, înainte de prânz.

— Vino, i-am spus lui Emilie luând-o de mână. În ziua asta nu pot lucra. Vreau să îți arăt un loc frumos. Te rog, doamnă.

Am dus-o sus pe dealuri, dincolo de colina pe care se odihneau Sophie și Phillipe. Soarele ne încălzea plăcut. Mult deasupra orașului se întindea sub cerul albastru o pajiște largă, cu iarbă înaltă aurie.

— E minunat! exclamă Emilie, și în ochi îi luceau toate nuanțele de albastru și de verde. Se aruncă pe iarbă. Vino și tu, Hugh. Aici este raiul.

M-am întins lângă ea. Părul blond, moale îi cădea pe umeri și se

vedea linia fină a sânilor din decolteul rochiei. Sângele mi-o luase razna și mă îngrozea din motive evidente.

— Spune-mi, am rostit, sprijinindu-mă în coate, de la ce vine inițiala C?

— C-ul?

— Numele tău de familie... era incrustat pe cutia pe care mi-ai dat-o, iar inițialele tale sunt scrijelite și la han. Nu știu nimic despre tine. Cine ești... De unde ești... Care este familia ta.

— Te temi, zise ea râzând, că nu sunt destul de demnă de tine?

— Bineînțeles că nu, doar că...

— M-am născut la Paris, dacă vrei să știi. Sunt al patrulea copil la părinți, am doi frați și o soră, toți mai mari decât mine. Tatăl meu este un om puternic, dar nu din motivele pe care ți le închipui tu.

— Este de viță nobilă, atât lucru știu. Membru al curții regale?

— Este o persoană importantă, să spunem doar atât. Și educat. Dar, uneori, vederile lui sunt la fel de înguste ca ale unei muște.

— Tu ești copilul. I-am făcut cu ochiul. Și, cu toate acestea, ai fugit din cuib.

— Cuibul nu este întotdeauna locul cel mai sigur. Emilie privi în depărtare. Cel puțin nu pentru o femeie care trebuie să se supună regulilor. Ce aş avea altceva de făcut decât să fiu instruită în artele nobile și să mi se vâre în cap o mulțime de concepte pe care nu le voi folosi niciodată? Sau să mă mărit pentru avere cu un bărbat care are de două ori vârsta mea. Mă vezi amuzându-mă cu vreun libidinos bătrân și primind cadouri de la el?

— Am întâlnit numai două ducese, am spus clipind, iar tu le depășești și în ceea ce privește inima și în ceea ce privește frumusețea.

Își puse mâna într-a mea, și am rămas așa o clipă, tăcuți. Apoi, Emilie îmi dădu un brânci:

— Fă-mă să râd, vrei?

— Să te fac să râzi?

— Da. Ai fost bufon cândva. Chiar unul bun. Ochii îi luceau. Haide. Nu ar trebui să îți fie greu.

— Nu este chiar așa de ușor, am protestat eu. Vreau să spun că nu scoți o glumă din mânecă pur și simplu, într-un asemenea loc, și care să fie și una bună.

— Te sfiești? De mine...? Haide! Mă ciupi de braț. Suntem numai noi. O să închid ochii. Nu ar trebui să îți fie atât de greu să îți dai seama ce

anume m-ar face să râd.

Emilie închise ochii și rămase cu bărbia ridicată. Mă uitam la fața ei, la părul delicat ce îi cădea pe umeri.

Am simțit că mi se taie răsuflarea. Era incredibil de frumoasă... și bună, și generoasă, și deșteaptă.

Deodată, între noi nu mai exista nimic: nici cuvinte, nici bariere, doar două inimi, ale noastre, bătând. Am pus mâna pe șoldul ei. Emoționat – mă rugam să nu se simtă jignită –, am mângâiat-o, înaintând spre talia ei.

Nu se opuse. Am simțit cum mă cuprindea cea mai ciudată dorință. Respirația îmi era precipitată, spatele îmi tremura. Oare avusesem același simțământ de la bun început? Din primul moment când deschisese ochii și îi zărisem chipul?

Am continuat mângâierea spre umărul ei și mi-am lăsat mâna să alunece ușor pe rotunjimea sânilor. I-am simțit inima bătând. Nu mai simțisem asta decât o singură dată înainte. Și, cu toate acestea, iată-mă simțind-o din nou.

Încet, mi-am pus gura pe buzele ei.

Emilie nu se împotrivi, ci doar veni mai aproape, deschizând ușor gura. Limbile noastre păreau să se înlănțuiască precum dansul norilor pe cer.

Își puse mâna pe obrazul meu, cu respirația la fel de grea ca și a mea. Pielea îi mirosea a lavandă și a rășină. În intimitatea caldă a sărutului nostru, am simțit cum o nouă lume se deschidea în fața mea.

Brusc, ne-am îndepărtat. Ea zâmbi.

— Profiți de mine. Am fost avertizată în legătură cu flăcăii din provincie.

— Vorbește-mi ca să mă trezesc, am spus. Știu foarte bine că visez.

— Atunci, trezește-te. Îmi luă mâna și o puse peste inima ei. Și află că aceasta este ceva adevărat.

Propria mea inimă aproape că se făcu bucăți de bucurie. Nu îmi venea să cred ce se întâmpla.

Apoi, am auzit dinspre oraș dangățul puternic al clopotului de la biserică.

Capitolul 91

Știam că era un semnal de alarmă.

Am revenit la realitate. M-am ridicat grăbit în genunchi și am privit spre oraș. Nu am văzut niciun fel de călăreți. Încă niciun semn de panică. Nu eram atacați.

Dar în piață se aduna mulțimea. Ceva se întâmplase.

— Haide. Am ridicat-o pe Emilie. Trebuie să ne întoarcem.

Am alergat în josul dealului cât am putut de repede. De îndată ce am ajuns în apropierea orașului, am auzit rostindu-mi-se numele.

Georges veni în fugă spre mine.

— Hugh, vin. Oamenii din Borée sunt pe drum.

M-am uitat la Emilie, apoi din nou la Georges.

— De unde știi?

— Un mesager ne-a avertizat. Hai repede la biserică. Pe tine te caută. Am alergat împreună cu Georges spre piața principală. Orașul se adunase acolo, iar vocile răsunau îngrozite.

Mi-am făcut loc prin mulțimea din jurul bisericii și am dat de un tânăr care se odihnea pe treptele ei. Nu avea mai mult de șaisprezece ani și răsufla greu din cauza alergăturii. Când mă văzu, se ridică și mă privi:

— Tu ești Hugh, zise băiatul. Te recunosc după părul roșu.

— Eu sunt, am răspuns. Mi se părea oarecum cunoscut. Vii din Borée?

— Da, băiatul încuviință. Am alergat tot drumul. M-a trimis prietenul tău, Norbert, bufonul.

— Norbert te-a trimis? M-am apropiat de el. Ce vești aduci?

— Mi-a zis să îți spun că vin. Să fiți toți pregătiți.

— Ar trebui să mă întorc, zise Emilie, strângându-mă de braț. Trebuie să le spun că este o greșeală.

— Nu poți. Băiatul scutură din cap alarmat. Norbert a spus că nu trebuie să te întorci. Că Stephen știe că ești aici. Ai fost urmărită. Gărzile ducelui sunt pe drum. Vor fi aici la noapte, poate. Cel târziu mâine.

În mulțime se auziră țipete alarmate. O femeie leșină. Martin,

croitorul, arată spre mine.

— Acum ce facem? Asta este opera ta, Hugh. Ce trebuie să facem?

— Să luptați, i-am răspuns. Ne așteptam la așa ceva.

Forfotă și fețe îngrijorate. Soțiile își căutau bărbații și își strângeau copiii la piept.

— Suntem pregătiți, am spus. Oamenii aceștia vin să ne ia ce este al nostru. Nu ne vom înclina în fața lor.

Teroarea cuprinse întreaga mulțime. Apoi, Odo făcu un pas înainte. Privi în jurul lui și lovi cu ciocanul de pământ.

— Sunt alături de voi. Și ciocanul meu la fel!

— Și eu s-sânt cu t-tine, zic Alphonse. Și toporul meu ascuțit.

— Și eu, strigă Apples.

Alergară spre locurile stabilite, în timp ce mulțimea încremeni. Apoi îi urmară și alții, unul câte unul.

M-am întors din nou către mesager.

— De unde știi că ești cine spui că ești? Că vii din partea lui Norbert? Zici că lady Emilie a fost urmărită. Ar putea fi o capcană.

— Îmi cunoști chipul, Hugh. Eu sunt Lucien, băiatul brutarului. Am încercat să învăț meserie de la Norbert.

— Învățăceii pot fi mituiți, l-am provocat în continuare.

— Norbert mi-a spus că mă vei pune la încercare. Așa că a trimis și o dovadă. Ceva de valoare pentru tine, ce nu ar fi putut veni de la nimeni altcineva decât de la el. În spatele lui, pe treptele bisericii, se afla o învelitoare de lână. O despături. Pe față mi se ivi un zâmbet. Ce adusese băiatul era într-adevăr de o mare valoare pentru mine. Nu îl mai văzusem din momentul în care plecasem din Borée, în miez de noapte.

Lucien ținea în mână toiagul meu.

Capitolul 92

În următoarele câteva ore, tot orașul fu cuprins de o mare fierbere, cum nu mai văzusem până atunci.

Țepușe ascuțite erau înfipite în pământ chiar lângă pod. Sacii erau umpluți cu pietre și urcați în copaci. Unii își ascuțeau săgețile și își întăreau arcurile; alții stăteau pregătiți cu sape și băte.

La căderea nopții, toți eram încordați, dar pregătiți.

Planul era ca bătrânii, femeile și copiii să se ascundă în pădure înainte de începerea luptei. I-am spus lui Emilie că și ea trebuia să se ducă. Dar, când sosi clipa, nimeni nu plecă.

— Rămân cu tine. Emilie scutură din cap. Își sfâșiasse mânecile și corsetul pentru a se mișca mai ușor. Aș putea să aduc săgeți, să împart arme.

— Oamenii aceștia sunt ucigași, am spus, încercând să o conving. Nu vor face niciun fel de deosebire între nobili și oamenii de rând. Nu este lupta ta.

— Te înșeli. Deosebirea între nobili și cei de rând este foarte limpede aici și acum, răspunse ea cu aceeași hotărâre de nezdruccinat, ca și atunci când mă salvase în Borée. Și a devenit și lupta mea.

Am lăsat-o să adune pietre și am alergat spre primele linii de rezistență de la pod. Alphonse și Apples strângeau funiile.

— Câți vor veni? întrebă Alphonse.

— Nu știu, am spus. Doisprezece, douăzeci, poate mai mulți. Câți este nevoie pentru a face treaba asta.

Mi-am ocupat poziția la catul al doilea al casei croitorului, aproape de intrarea în oraș. De acolo puteam supraveghea apărarea. Aveam o sabie ascuțită și un scut.

Stomacul mi se strânse. Tot ce aveam de făcut acum era să așteptăm.

Emilie a venit la mine pe la asfințit. Ne-am apropiat de un zid, și ea și-a rezemat capul de umărul meu. *Ca întotdeauna, îmi dădea puteri.*

— Orice s-ar întâmpla, zise ea, cuibărindu-se în mine, mă bucur că sunt aici, cu tine. Nu știu cum să îți explic, dar simt că îți este hărăzit un mare destin.

— Când turcul mi-a cruțat viața, credeam că destinul meu era acela de a-i face pe oameni să râdă. Am chicotit.

— Și ai devenit bufon.

— Da. Mulțumită ție.

— Nu mie. Emilie se depărtă și mă privi. Ție. Tu ești cel care i-a făcut pe cei de la curtea din Borée să îți mănânce din palmă. Dar acum cred că Dumnezeu ți-a găsit o menire mai nobilă. Cred că aceasta este.

Am strâns-o tare la piept, simțindu-i sânii pe pieptul meu, și ritmul inimii. Nutream o dorință disperată. Ne-am uitat unul la celălalt și ceva îmi spunea că așa trebuia să se întâmple. Că ea se afla acolo unde îi era locul. Și eu la fel.

— Nu vreau să mor, zise Emilie, și să nu știu cum este să fiu cu tine.

— Nu te voi lăsa să mori. I-am strâns pumnul în mâna mea. Ne-am sărutat. Nu ca prima dată, cu fiorul prieteniei devenind ceva mai mult, ci mai profund, mai aprins. Respirația i se înteeți.

Mi-am vârât mâinile sub rochia ei și i-am simțit pânțelece plat. Trupul meu se însufleți cu totul.

Se ridică în poala mea. Ne priveam în ochi și nu ezitam nicio clipă.

— Te iubesc, i-am spus. De la început. Nu a existat nicio îndoială.

— A existat o îndoială, șopti ea, dar și eu te iubesc.

Veni peste mine și gemu când am pătruns-o. Curând, se liniști. O țineam de coapse și am început să ne legănăm. Ochii i se aprinseră de plăcere, iar pielea mea se încinse și se umezi pe măsură ce măream ritmul. Eram ochi în ochi, legănându-ne împotriva timpului, iar ea zâmbea și strălucea de patimă.

— O, Hugh. Își lipi pânțelece de al meu. Te iubesc.

La sfârșit, țipă ușor, cu trupul tremurând. Am strâns-o de umeri atât de tare, de parcă nu aș fi vrut să îi mai dau drumul niciodată. Se mai înfioră o dată în brațele mele.

— Nu mă trezi, zise suspinând. Visez cel mai frumos vis.

Își îngropă fața în pieptul meu, și aș fi stat așa o veșnicie. Mă uitam la lună și mă gândeam că era un miracol că o întâlnisem pe această femeie. Voiam să o strâng în brațe și să o apăr cu toată ființa mea, așa cum și ea riscase totul pentru a mă apăra pe mine.

Oare de aceea fusesem salvat? Nu aș fi putut să cer un scop mai bun.

Apoi am auzit un strigăt și un țipăt alarmat. O zarvă îndepărtată, înfiorătoare venind de sub noi. Am alergat spre fereastră. O săgeată aprinsă zbură pe deasupra noastră. Era semnalul de avertizare.

M-am uitat la Emilie, al cărei calm de acum o clipă fusese înlocuit de o groază imensă.

— *Au venit!*

Capitolul 93

Oamenii lui Cruce Neagră se aflau chiar la porțile orașului adormit. Noaptea fără lună le ascundea apropierea. Vreme de aproape două zile călăriseră la galop, călcând oameni și animale în drumul lor prin

păduri și orașe mici. Cruce Neagră știa că această călătorie nebună nu făcuse decât să le crească apetitul pentru sânge.

O iscoadă se întoarse din pădure.

— Orașul doarme. Este numai bun de atacat.

— Și apărarea lor? Întrebă Morgaine.

— Doar una. Cercetașul rânji compătimitor. Au înălțat grămezi de rahat pe drum, încât caii noștri să nu mai poată înainta.

Morgaine chicoti. Ar putea fi o joacă de copii. Copii uciși în somn. Îl căutase pe acest gândac tot drumul dinspre Antiohia. Acum îl mai despărteau doar câteva minute de clipa în care își va lua trofeul. Cel mai prețios dintre toate. Gângania asta nu va scăpa din nou.

Morgaine le spuse oamenilor lui:

— Cel care va găsi trofeul va fi răsplătit cu un castel. Ucideți pe oricine trebuie, trageți-i-o oricui vreți, dar găsiți-l pe roșcat. Băgați-i o sabie în fund și aduceți-l pe vierme la mine.

Ochii oamenilor se aprinseră. Cu simțurile ațâțate de perspectiva bătăliei, și-au acoperit pieptul și umerii cu platoșe, peste armurile din piele. Și-au ales armele – iatagane, sulite și săbii grele. Și-au tras mânușile bătute în oțel. Într-o clipă, aveau să transforme această grămadă adormită de gunoi într-o mocirlă de sânge. Și-au pus coifurile. Ochii le scânteiau prin deschizătură.

Locotenentul lui Morgaine întrebă:

— Care sunt ordinele, domnule?

— Faceți totul una cu pământul, zise Morgaine. Fiecare casă, fiecare copil. În afară de hangiu, niciunul nu rămâne în viață. Vreau să nu mai rămână nimic, și asta o include și pe lady Emilie.

Tafurul încuviință. Când Morgaine aprobă din cap, acesta dădu semnalul de atac.

Capitolul 94

Podeaua se zgudui sub picioarele mele. Tropotul de copite se auzea din ce în ce mai tare, ca o avalanșă ce se apropia cu repeziciune.

Am alergat în stradă. Oamenii își scoteau capul din posturile lor, iar teroarea le sporea în ochi.

— Nu intrați în panică, i-am îndemnat. Ei cred că aceasta va fi o

joacă de copii. Țineți toți minte planul.

Simțeam gheara fricii care acum probabil că îi cuprindea pe fiecare din ce în ce mai tare. M-am grăbit spre Alphonse și Apples, strângând funia de ambele părți ale podului. Le-am spus:

— Aduceți-vă aminte ce le-au făcut prietenilor și familiei voastre ultima dată când au trecut pe aici. Amintiți-vă ce ați jurat în sinea voastră să le faceți dacă veți avea vreodată ocazia. Acum aveți această ocazie!

Zgomotul ca de tunet se auzea acum îngrozitor de tare. Nu puteam să îmi dau seama dacă zbuciumul pe care îl simțeam crescând în mine venea de la copitele cailor ce se apropiau sau de la bătăile propriei mele inimi.

În sfârșit, i-am văzut – un nor negru năvălind peste noi din păduri, cu torțele în mâini. Doisprezece sau paisprezece, urlând amenințări de moarte.

În inimă îmi scânteie speranța. Orașul era întunecat. Știam că nu ne puteau vedea liniile de apărare.

— Rămâneți pe poziții, am strigat, dar cuvintele mele se pierdură în vacarmul iscat de caii ce se apropiau.

Primii călăreți dădură buzna peste pod, drept peste frânghia întinsă. Caii căzură învâlmășiți. Călăreții au fost aruncați din șa. Unul dintre ei urlă când fu azvârlit în țepușele care îi străpunseră pieptul. Celălalt fu luat în copitele cailor ce înaintau.

Văzând ambuscada, linia următoare de călăreți încercă să se oprească, dar viteza lor era prea mare. Un al treilea călăreț căzu urlând, apoi altul.

În timp ce unul încerca să se ridice, l-am văzut pe Odo ieșind de sub pod, agitându-și bâta grea și năpustind-o peste capul bărbatului. Coiful i se turti ca o tigiaie. Ațâțat de priveliște, Apples țâșni și el, înfigându-și sabia în gâtul celuiilalt călăreț.

Torțele pe care le purtasera cavalerii aprinseră întăririle din lemn. Caii nechezau și se opreau. Săgețile zburau dintre copaci și alți doi călăreți căzură la pământ loviți în gât și în cap. Ceilalți prădători, văzând ce se întâmplase, se regrupară pe pod. Apoi au intrat în grup compact, printre întăririle aprinse, în oraș.

Acum, tafurii străbăteau străzile, aruncând cu torțe în casele noastre. Mi-am agitat sabia spre copaci.

— Acum, Jean, *acum!*

O formă neagră zbură din cer, izbi un călăreț, iar acesta căzu de pe cal cu un urlat îngrozitor. Rămase acolo, uluit, ținut la pământ de armura grea. Mi-am ridicat sabia și am urlat:

— Asta este pentru Sophie, ticălosule. Să vezi și tu cum este să îi ucis de un nebun. Am lovit cu sabia chiar în locul descoperit de deasupra pieptului. Rămase adâncită acolo. N-am mai putut s-o scot.

Pentru o clipă, chiar și fără sabie, m-am simțit triumfător. Mergea. Oamenii luptau. Șapte dintre prădători erau la pământ, poate chiar uciși. Alți doi, trași de pe cai, erau înconjurați de localnici care îi tăbăceau cu bâte și cu pietre. Încercau să se apere, copleșiți din toate părțile, dar se zbăteau în gol.

L-am văzut pe Alphonse cățărându-se în spatele unuia și înfigând un cuțit în viziera coifului. Tafurul se opinti. Se împletici înainte și înapoi, rotindu-și iataganul și încercând să se descotorosească de băiat. Un alt băiat îl lovi peste genunchi și tafurul căzu la pământ. Apoi Alphonse îi trecu sabia peste gât și omul se rostogoli mort.

Peste tot urlete, învălmășeală. Câțiva călăreți au reușit să intre în oraș, aruncând torțe peste acoperișuri, care se aprindeau pe loc. Am numărat numai șapte invadatori în viață, dar cinci erau înarmați și înverșunați, încă pe cai. Dacă dădeam înapoi acum, ar fi putut distruge orașul.

Am început să alerg – fără armă – spre piață.

— Prinde, strigă Emilie și îmi aruncă toiagul.

Pe drum, am văzut-o pe biata Jacqui, lăptăreasa cu fața roșie, aruncând cu pietre în unul dintre agresori, în timp ce altul veni din spate și o puse la pământ cu o lovitură de iatagan.

Săgețile continuau să curgă din copaci, și căzu un al doilea prădător. Imediat fu înconjurat de localnici, lovit și tăiat cu uneltele lor.

Deodată, piața fu cuprinsă de flăcări.

Aimée, fiica morarului și părintele Leo dăduseră foc gardului viu din jurul ei. Caii atacatorilor se agitau. Unul dintre ei fu aruncat din șauă și căzu în flăcări. Ceilalți se smuceau și tropoteau în cercuri, incapabili să înainteze.

Călărețul căzu și apoi se ridică, cuprins de flăcări. Se zbătea înnebunit, iar prin crăpăturile armurii ieșea fum.

Focul îl cuprinsese pe dedesubt, pielea îi fierbea ca un vas pus pe foc.

Alți doi călăreți rămăseseră prinși în cercul de flăcări. Unul încercă

să iasă, dar Martin alergă și împiedică picioarele calului. Călărețul se rezezi la el, însă fu aruncat de pe cal. Căzu la pământ, cu arma departe de el. Din întuneric, țâșni Aimée. Ridică o secure și izbi cu putere capul bărbatului.

Câștigam! Orașul continua să se lupte așa cum numai niște oameni care se agățau de ultima lor speranță ar fi fost capabili să o facă. Totuși, doi sau trei prădători tot mai erau în picioare.

Apoi, spre oroarea mea, ultimul dintre tafurii care fuseseră prinși în cercul de flăcări reuși să scape. Își struni calul și porni învârtind securea spre Aimée ce rămăsese privind la bărbatul pe care tocmai îl ucisese.

— Ai grijă, Aimée, am strigat. Am pornit spre ea urlând disperat, din toți rărunchii. Nu aș fi putut suporta să îl văd pe morar pierzându-și și ultimul copil. Fata nu se mișcă, nevăzând moartea ce se apropia de ea. Eram la douăzeci de yarzi distanță, și alergam cât puteam de tare. Călărețul se ridică în șa și înălță toporul.

La douăzeci de picioare distanță... Am urlat:

— *Nu...*

Am reușit cu greu s-o prind, chiar când tafurul coborî securea. Am pus-o pe Aimée la pământ, acoperind-o cu trupul meu și așteptând în orice clipă să simt lama toporului înfigându-mi-se în spate. Dar nu veni nicio lovitură.

Tafurul se apropie, apoi se întoarce. Așteptă o clipă strângând frâiele, cântărind șansele tovarășilor lui.

Știam ce avea de gând, văzusem asta de o mie de ori în Cruciadă. Era momentul când îți dai seama că totul este pierdut; singura șansă care îți mai rămâne este să lupți cu înverșunare, aproape orbește, cu orice îți venea la îndemână și să omori orice ființă întâlnită în cale, până când îți venea și ție rândul.

Am împins-o pe Aimée afară din piață și m-am ridicat în picioare. Am rămas acolo înfruntându-l pe atacator, fără a avea altă armă în afară de toiagul meu din lemn.

Nu voiam să mor aici. Dar nici nu voiam să fug.

Călărețul își struni calul uriaș. Am rămas locului în timp ce silueta întunecată porni spre mine. Mi-am îndreptat spatele și am strâns toiagul.

Capitolul 95

Cavalerul ridică securea. M-am ferit din calea armei sale și am lovit cât am putut de tare picioarele armăsarului. Animalul se zbătu de durere, apoi își azvârli călărețul. Tafurul căzu greoi, izbindu-se de pământ, apoi se rostogoli de mai multe ori și se opri la zece picioare de locul în care mă aflam.

Scăpase din mână toporul lui uriaș de război. Am alergat să apuc arma. Până să ajung la ea, tafurul apucă să se ridice în picioare și să își scoată sabia.

— *Deus adjuvat*, tună el în latină, Dumnezeu să mă ajute, să îl trimit pe șobolanul ăsta amărât înapoi la creatorul lui.

— Doamne, întoarceți privirea spre noi, Doamne, am rostit eu.

Se repezi la mine cu un urlet înfricoșător.

Armele noastre s-au întâlnit, într-un scrâșnet cumplit. Ne priveam în ochi, fiecare încercând să înfigă sabia în gâtul celuilalt... Deodată, tafurul mă izbi cu genunchiul.

Plămânii mi se goliră de aer. Am gemut și m-am încovoiat, în aceeași clipă, l-am simțit că își îndreaptă sabia spre genunchii mei și m-am încordat să-i țin piept.

Din nou ne-am privit în față, cu ochii sticliind. A încercat să mă taie cu creasta ascuțită a coifului său, dar m-am ferit.

M-am împiedicat și tafurul a venit spre mine, agitându-și sabia cu furie.

Își dădea seama că mișcările mele se domoliseră. Râse.

— Vino încoace, frumoso. Arăți de parcă ai vrea să simți o pereche de boabe adevărate.

M-am tras înapoi prevăzător. Sabia lui era prea iute. Într-o astfel de luptă, nu mă puteam măsura cu el. Toporul era greu și nu-l puteam mânui cu repeziciune.

— Vino... Îmi trimise o bezea.

L-am privit în ochi, mișcându-mă cu greutate. Știam că nu mă mai puteam împotrivi multă vreme. Simțeam cum mi se împleticesc picioarele; eram sleit de puteri. Am încercat să mă gândesc la toate trucurile pe care le văzusem în război. Îmi amintii de unul. Era nebunesc, disperat, nu era demn de un soldat, ci de un bufon.

— De ce să mai aștept? am zis coborând toporul, prefăcându-mă

învins, scos din luptă. De ce nu acum?

M-am întors cu spatele la el. Speram că nu-mi pierdusem mințile.

M-am aplecat mult, mi-am ridicat tunica și i-am arătat fundul.

— *Haide...* am spus. Am așteptat un bărbat adevărat, dar tu ești singurul de pe aici. Am aruncat toporul la vreo cinci picioare înaintea mea.

Așa aplecat cum stăteam, l-am văzut ridicând sabia și pornind spre mine. Chiar când se pregătea să mă străpungă, am făcut un salt înainte. Tafurul tăie aerul și sabia lui se înfipse în pământ.

Am aterizat în picioare și, în același moment, am întins mâna și am luat toporul. Am făcut un salt înapoi în timp ce tafurul, surprins, se chinuia să își elibereze sabia.

Pe fața lui se citi panica. De această dată, era rândul meu să râd și i-am trimis o bezea.

Am ridicat toporul și am zburat capul tafurului ca pe o minge.

M-am prăbușit în genunchi, fără suflare. Fiecare mușchi mă durea. Am lăsat toporul să cadă și am tras cu disperare aer în plămâni.

Apoi m-am ridicat și mi-am luat toiagul. Deodată, o voce șuieră.

— Bine lucrat, hangiule. Dar trebuie să îți păstrezi bezelele. S-ar putea să mai ai nevoie de una sau două pe aici...

M-am întors. Alt tafur. Cu o cruce neagră pe coif, cu vizeta ridicată, dezvăluind o față rece și însemnată de cicatrici, pe care mă gândeam că o mai văzusem.

Dar nu pe fața lui mi se oprise privirea.

Ticălosul o ținea strâns pe Emilie.

Capitolul 96

— Dă-i drumul, i-am spus. Ea nu are nicio vină.

Tafurul era bine clădit și puternic, și o ținea pe Emilie de păr, cu sabia la gâtul ei. Părul lung și negru cădea în plete pe fața plină de cicatrici. Pe gât avea un semn, o cruce, făcut cu fierul înroșit.

— Să-i dau drumul? Tafurul râse, strângând-o pe Emilie și mai tare. Dar este atât de frumoasă și de dulce. Ce delicatessă va fi pentru mine. Îi mirosi părul. Ca și tine, nici eu nu sunt obișnuit să îmi înfig scula în târfe de viță nobilă.

Am făcut un pas spre el.

— Ce vrei de la mine?

— Cred că știi, hangiule... Cred că știi și unde ne-am mai întâlnit.

M-am uitat mai bine la ochii lui răi și batjocoritori. Brusc, trecutul îmi reveni în minte. Biserica din Antiohia.

El era nenorocitul ce îl ucisese pe turc.

— Tu ești cel care comite aceste grozăvii?

Tafurul rânji, recunoscând.

— Ești liber... hangiule. Nu îți amintești? Când te-am văzut ultima dată, un păgân era gata să îți pătrundă fundul. Dar destul cu vremurile de odinioară. O împinse pe Emilie în genunchi. Voi fi bucuros să îi dau drumul. Nu trebuie decât să îmi dai ceea ce mi se cuvine.

— Spune-mi ce vrei! am strigat. Ai luat deja tot ce am avut.

— Nu totul, hangiule. Mișcă sabia pe gâtul lui Emilie ridicându-i bărbia. Ea trase aer în piept și rămase nemișcată. Unde este? E-n joc viața ei.

— *Unde este ce?* am strigat. O vedeam pe Emilie atât de neajutorată. Sângele îmi fierbea de furie.

— Nu te juca cu mine, Roșcatule. Tafurul îmi aruncă o privire. Ai fost în Antiohia, în biserică. Te-am văzut. Nu te rugai mai mult decât mine. Grăbește-te sau îmi trec sabia prin capul ei frumos.

Da, fusesem acolo... brusc, mi se limpezi totul. Crucea. Crucea de aur pe care o furasem din biserică. Acesta era motivul pentru care se întâmplaseră toate astea. Motivul pentru care muriseră atât de mulți oameni.

— Este îngropată pe deal, am spus. Dă-i drumul, ai ceea ce cauți.

— Nu mă târguiesc cu tine. Fața tafurului se schimonosi de furie. Dă-mi ceea ce vreau, altminteri o voi tăia ca pe o scroafa și apoi vei urma tu.

— Atunci, ia-o. Am furat-o din biserică. Nu era decât o tinichea pentru mine. Nici măcar nu știu ce însemnătate are. Dă-i drumul și îți aduc crucea de aur. Dă-i drumul.

— *Cruce...?* Nu îmi puteam da seama dacă mânia sau nedumerirea îi strâmba buzele atât de tare. O împunse pe Emilie cu sabia și scuipă. Nu vreau nenorocita ta de cruce, nici dacă ai fi scos-o din fundul Sfântului Petru. Știi foarte bine ce trofeu deții.

— *Ba nu știi!* Capul mi se învârtea. Mă cuprinse panica. Altceva nu mai am.

— Trebuie să ai. Împinse capul lui Emilie pe spate.

— Nu! am strigat.

Ce altceva ar fi putut fi? Mă uitam la acest monstru. Cruce Neagră. El o ucisese pe Sophie. El îmi aruncase fiul în flăcări. Îmi luase tot ce iubisem. Iar acum avea să o facă din nou. Pentru ce? *Pentru un lucru pe care nu-l aveam!*

— Orice ar fi fost, merită să mă fi urmărit tot drumul înapoi, de pe Pământul Sfânt până aici? Să măcelărești sate întregi de nevinovați și copii? Copilul meu și soția mea?

— Merită! Ochii i se aprinseră. Sufletele acelea, ca și o mie alții ca soția și copilul tău, sunt neînsemnate în comparație cu asta. Acum, hangiule! urlă el. Sau voi pune capăt vieții încă unei ființe pe care o iubești.

— Nu. Am scuturat din cap, mai întâi fără să îmi dau seama, apoi cu furie. Nu îmi vei mai lua nimic altceva.

M-am uitat la Emilie. Mă privea cu curaj.

Știam că dacă îl atacam, nu o va omorî. Tafurul pe mine mă voia. Eu eram calea spre trofeul lui prețios, nu ea. Nu ar fi riscat să rămână descoperit. Am strâns toiagul în mână. Era tot ce aveam, bățul acesta împotriva sabiei lui. Și mâinile mele, și voința mea.

Capitolul 97

L-am atacat cu toate puterile mele.

O împinse pe Emilie deoparte și se pregăti să mă întâmpine. Era masiv și iute, și îmi pară lovitura cu ușurință.

— Ce este acest trofeu, am urlat eu lovind cu toiagul, pentru care ai ucis atâția oameni care nici măcar nu au auzit de el? A meritat viața soției mele, a fiului meu? Sau măcar cel mai umil suflet pe care l-ai ucis în calea ta? M-am repezit la el iar și iar, în timp ce loveam cu înverșunare. Pentru Sophie. Pentru Phillipe. Fiecare lovitură cădea fără a provoca nici cea mai mică pagubă sabiei lui. Mă gândeam că toiagul meu avea să se despice în orice moment sau că, din clipă în clipă, aveam să simt sabia lui pătrunzându-mi în pânțele.

— Ți se pare o glumă, bufonule? Îți bați joc de mine cerându-mi să îți explic importanța trofeului pe care l-ai furat? Mă forț să mă retrag

și începu să înainteze, rotindu-și sabia numai pe jumătate și obligându-mă să îi parez loviturile cu toiagul.

— *Nu e la mine*, am strigat. Nu l-am avut niciodată. Te înșeli.

Ținti la picioarele mele. M-am dat înapoi. Sabia lui tăia bucăți din toiagul meu.

— Ai fost acolo, bufonule. Biserica din Antiohia. Toți am scotocit-o. Crezi că acești nobili au luptat pentru sufletele câtorva călugărițe? Pentru ce te aflai acolo, bufonule, pentru rugăciuni? Vrei să spui că nu știi că relicva pentru care te-ai luptat cu păgânul, relicva care a stat secole întregi în acel cavou, a fost folosită pentru a-l jertfi pe Domnul nostru și poartă numele sângelui Lui sfânt?

Nu aveam nici cea mai vagă idee despre ce vorbea. S-a repezit să mă lovească în piept. M-am ferit din nou și lama mi-a pătruns în braț, dar nu era decât o chestiune de timp până când avea să îmi dea lovitura fatală.

— Ai vândut-o? Ai profitat de vreun evreu? Dacă ai făcut-o, moartea ta este justificată. Mă atacă din nou. De această dată, mă trânti la pământ, pe spate, și mai ciopli o bucată din toiagul meu, pe care abia îl mai țineam în mână.

Îmi sângerau încheieturile degetelor.

— Nu este la mine. Jur!

Mă lovi din nou, și aproape îmi rupse toiagul în două. Știam că nu ar mai fi rezistat decât la vreo două lovituri.

Am auzit strigăte în spatele meu. Emilie țipa. Încerca să sară pe el și să îl îndepărteze de mine, dar el o azvârli ca pe o jucărie.

Ochii tafurului scânteiară.

— Dă-mi-o, hoțule, *acum*. Pentru că în următoarea clipă vei fi în iad.

— Dacă voi fi, am spus agitându-mi bățul către el, va fi numai pentru a te întâmpina pe tine.

Eram sfârșit. Nu mai aveam nici putere, nici suflare. Îi param loviturile, dar fiecare dintre ele pătrundea încă puțin în toiag. Voiam din tot sufletul să îl ucid pe acest om – pentru Sophie, pentru Phillippe –, dar nu mai aveam putere.

Mă aruncă într-un șanț de pe marginea drumului. Am privit în jur după o armă, orice. Ridică sabia deasupra capului meu.

— Îți dau o ultimă șansă, tună el. Dă-mi-o. Încă mai poți scăpa cu viață.

— Nu am nimic, am strigat la el. Nu înțelegeți?

Năpusti sabia peste mine. Cred că am închis ochii, pentru că știam că această ultimă încercare disperată de a mă apăra nu avea soți de izbândă. Din toiagul meu sări o porțiune mare. Surprins, am zărit o bucată de metal.

Cruce Neagră mă lovi iar, și iar și, totuși, de fiecare dată, toiagul rezista în chip miraculos. Învelișul din lemn se crăpă ca o stinghie. De sub el se ivi ceva.

Fier.

Mă holbam la lama lungă, ruginită a unei sulițe vechi.

Tafurul se opri transfigurat. Mânerul suliței era modelat în forma unui vultur, un *vultur roman*. Lama ce ieșea din el – întunecată, tocită, ruginită – era pătată de ceva ce părea a fi sânge.

Sfinte Dumnezeule! m-am auzit rostind. Am clipit de două ori, ca să mă asigur că nu mă aflam deja în rai.

Toiagul meu... toiagul de lemn pe care îl luasem din biserica din Antiohia, din mâna preotului ce murea... Nu era deloc un toiag.

Era lancea.

Capitolul 98

Nu aș ști cum să explic ce s-a întâmplat apoi.

Timpul părea să se fi oprit. Am rămas împietriți, vrăjiți, de priveliștea de necrezut. După uluirea tafurului, mi-am dat seama că lancea fusese ceea ce căutase tot timpul. Acum, în chip miraculos, se afla chiar în fața lui. Deși era ruginită și tocită, din ea părea că izvorăște o lumină strălucitoare.

Deodată, se întinse după ea! Am ferit-o de atingerea lui. Eram încă sub amenințarea tafurului. Își trase sabia. De data aceasta, avea să îmi străpungă pieptul cu siguranță. Am atacat cu singurul lucru pe care îl aveam – lancea. Lama îi tăie platoșa și îi pătrunse în coaste. Cruce Neagră urlă, cu ochii negri bulbucăți, dar chiar și așa, cu lancea înfiptă în trup, ridică sabia din nou. Am împins lancea în el și mai adânc. De această dată, ochii i se reînțoarseră în cap. Mai încercă o dată. Înălță sabia până în dreptul capului strângând mânerul cu ambele mâini.

Dar, dintr-o dată, mâinile i se lăsară în jos. Părea că ar fi vrut să spună ceva, dar din gura deschisă îi țâșni sângele.

Am mai împins o dată lancea, iar el îngheță, nevenindu-i să creadă că pierdea totul chiar acum, când avea trofeul în fața ochilor, atât de aproape. Apoi, cu un ultim geamăt, Cruce Neagră se clătină și căzu pe spate.

Am stat așa o secundă, uimit că mai eram încă în viață. M-am străduit să mă ridic în genunchi și m-am târât până la cel care murea cu mâinile încheștate pe mânerul lancei.

— *Ce este asta?* l-am întrebat.

Nu răspunse. Doar a tușit: sânge și fiere.

— *Ce este asta?* am strigat. Ce este lucrul ăsta? Fiul și soția mea au murit pentru ea.

Am tras lancea din trupul lui și i-am apropiat-o de ochi. Scoase un horcăit, dar de această dată nu tușea, ci râdea.

— Nu știi? Pieptul îi hârâi, apoi zâmbi ușor. Ai fost orb tot timpul?

— Spune-mi! L-am tras de platoșă. Înainte de a muri.

— *Ești un prost.* Horcăi din nou. Ești cel mai bogat om din toată creștinătatea și nici măcar nu o știi. Nu știi ce a stat îngropat în acele morminte timp de o mie de ani? Nu recunoști sângele propriului tău Mântuitor?

M-am holbat la lancea pătată de sânge, veche de secole. Sabia lui Longinus, centurionul care îl străpunsese pe Hristos în timp ce El murea pe cruce.

Am rămas fără grai. Mâinile începură să îmi tremure.

Aveam în mână lancea sfântă.

Capitolul 99

M-am ridicat în picioare, ținând prețioasa relicvă în mâini. Emilie veni în grabă și își aruncă brațele în jurul gâtului meu. Bătălia se terminase, iar noi câștigaserăm. Georges, Odo și părintele Leo alergară spre mine.

S-au apropiat și alți oameni, veseli, dansând de bucurie, dar eu nu îmi puteam dezlipi privirea de la lance.

— Toiagul meu... Abia dacă eram în stare să vorbesc. Era de fapt lancea sfântă.

Oamenii se opriră uluiți.

— *Lancea sfântă?* repetă cineva. Lumea se aduna în jurul nostru.

Murmure de mirare și de bucurie. Toți ochii s-au ațintit pe lama ruginită, cu vârful puțin ciobit.

— Sfântă Marie! Georges făcu un pas înainte, cu tunica pătată de sânge. Hugh are lancea sfântă.

În sfârșit, am îngenuncheat toți.

Părintele Leo privea lancea fără să o atingă, atent la sângele întărit de pe ea.

— Sfinte Dumnezeule! Scutură din cap cu o expresie de uimire în ochi. Rosti cuvintele scripturii: „Doar unul dintre soldați îl străpunse cu lancea în coastă și de acolo țâșni sânge și apă.“

— Este o minune! exclamă cineva.

— Este un semn, am spus eu.

Odo vorbi cu vocea răgușită, aproape râzând:

— Doamne sfinte, Hugh, tu chiar ai încercat să o păstrezi până când am fi avut cu adevărat nevoie de ea?

Nu puteam vorbi. Oamenii îmi strigau numele. Măcelarii lui Stephen erau morți. Nu știam dacă a fost voința noastră sau lancea a fost cea care făcuse totul dar, oricum, îi învinseserăm.

M-am uitat la Emilie. Zâmbea ca și când ar fi vrut să spună „*Știam, Știam...*“ Am întins mâna spre a ei.

Toți aclamau și strigau.

— Hugh, *Lancea Dei*. Sabia lui Dumnezeu.

Fusesem salvat. Nu doar o dată. Ci de mai multe ori.

Cine ar fi putut înțelege? Ce misiune îmi fusese încredințată? Ce voia Dumnezeu de la un hangiu? De la un bufon?

— *Sabia sfântă*, strigară cu toții, iar eu mi-am aruncat capul spre spate.

Dar, în sinea mea, îmi spuneam: „Doamne Sfinte, Hugh, oare ce mai urmează?“

Capitolul 100

Au urmat vremuri mai mărețe decât mi-aș fi putut imagina vreodată. Victoria noastră fusese deplină, dar avusese un preț foarte mare. Treisprezece dintre mercenarii lui Stephen zăceau morți, dar și noi pierdusem patru dintre ai noștri: Apples, Jacqui, curajoasa și vesela

lăptăreasă, și un fermier, Henri; și Martin, croitorul. Mulți alții, ca Georges și Alphonse, își îngrijeau rănilor grave.

Când fumul se împrăștie, trupul tafurului pe care îl înjunghiasem nu mai fu de găsit. De fapt, nu murise.

În zilele următoare, am îndepărtat urmele pârjolului și ne-am luat rămas-bun de la bravii noștri prieteni care pieriseră în luptă. Pentru prima dată în viața oricărui dintre noi, vasalii se împotrăviseră unui senior. Ne învinsesem teama că eram neputincioși în fața lor doar pentru faptul că ei se născuseră având toate drepturile, iar noi nu.

Vestea se întinse rapid. Despre luptă și despre lance. Oamenii din satele din vecinătate veneau să o vadă. La început, nimeni n-a crezut că fermierii și negustorii se ridicaseră împotriva unui nobil și a oamenilor lui.

Cu toate acestea, nu am stat prea mult să petrec. În următoarele câteva zile, am rămas pe vârful dealului frământat de gânduri. Nu puteam munci la han. Trebuia să înțeleg ce se petrecuse. Că eu luasem lancea din mâna preotului mort în biserica din Antiohia. Că eu, care nu aveam o lețcaie, dețineam acum un trofeu ce valora cât regate întregi. *De ce fusesem ales eu? Ce voia Dumnezeu de la mine?*

Și o teamă mai adâncă se lăsă asupra mea. Ce avea să se întâmple mai departe – când vestea bătăliei avea să ajungă la urechile lui Stephen? Când avea să afle că dețineam într-adevăr trofeul pe care el îl râvnise cu atâta patimă. Sau când vestea avea să ajungă la Baldwin, în Treille.

Să fi avut oare dreptate bietul croitor? *Îi salvasem oare de un măcel doar ca să îi conduc spre un altul?*

Emilie fu alături de mine în tot acest timp. Eu rămâneam cu ochii la lance și nu știam ce să fac, dar pentru ea răspunsul era limpede. Ea înțeleșese.

— Trebuie să îi conduci, Hugh.

— Să îi conduc? Să îi conduc *încotro?* am întrebat-o.

— Cred că știi încotro. Când Stephen va afla, va trimite și mai mulți oameni. Și Baldwin... Orașul vostru îi este supus. Nu va permite o asemenea revoltă pe domeniul lui. Piatra a fost pornită, Hugh. Ai vrut un destin mai înalt. Iată-l, este în mâna ta.

— Eu sunt doar un nebun norocos, am spus, care a găsit un flecușteț antic, un suvenir. Voi sfârși ca unul dintre cei mai mari nebuni ai tuturor timpurilor.

— Te-am văzut de multe ori în acel costum, Hugh De Luc. Ochii lui Emilie scânteiau puternic. Și nu m-am gândit nici măcar o singură dată la tine ca la un nebun. Cu puțin timp în urmă, ai plecat din acest sat pentru a te elibera. Acum pleacă din nou și eliberează-i pe toți.

Am luat lancea, și am cântărit-o în mână.

Să îi conduc împotriva lui Baldwin? M-ar urma cineva? Emilie avea dreptate într-o privință. Nu puteam rămâne aici. Când va afla vestea, Baldwin ne va ataca. Stephen va trimite și mai multe trupe. Ceva se pornise și nu mai putea fi oprit.

— Vei fi alături de mine? I-am luat mâna și am privit-o în ochi. Nu te vei răzgândi atunci când ne vom ridica împotriva lui Baldwin, și vom fi doar noi doi?

— Nu vom fi numai noi doi, zise ea, îngenuchind lângă mine. Cred că știi și tu asta.

Capitolul 101

În ziua aceea, am adunat toți sătenii în biserică. Stăteam în fața lor, cu aceleași haine însângerate pe care le purtasem în bătălie, ținând lancea în mână. Mi-am rotit privirea prin încăpere. Era plină – morarul, Odo și chiar oameni care nu mergeau niciodată la biserică.

— Unde ai fost, Hugh? Georges se ridică de la locul lui. Toți am petrecut.

— Da, lancea aceea *trebuie* să fie sfântă. Se ridică și Odo. Din clipa în care te-a găsit, n-ai mai băut nici măcar o bere.

Toți râdeau.

— Nu îl învinuiți pe Hugh, interveni părintele Leo. Dacă pe mine m-ar fi vizitat o doamnă atât de distinsă, nici eu nu mi-aș pierde vremea bând cu niște caraghioși ca voi.

— Dacă ai avea tu o asemenea doamnă, toți am fi venit la biserică mult mai des, chicoti Odo.

Râseră din nou. Până și Emilie zâmbi.

— Chiar vă datorez o bere, am spus. Tuturor vă datorez o bere, pentru curajul vostru. Toți am făcut un lucru mareț. Dar berea trebuie să mai aștepte. Nu am terminat încă.

— Este foarte adevărat că nu am terminat. Marie, soția morarului,

se ridică. Țin un han și, când vechilul acela gras se va întoarce, am de gând să îi prepar o mâncare cu atât de multă cucută, încât să dea pe dinafară până moare.

— Iar eu voi fi fericit să îl servesc. I-am zâmbit lui Marie. Dar și hanul trebuie să mai aștepte.

Atunci observară toți expresia de pe chipul meu. Râsetele se potoliră.

— Sper din tot sufletul că nu v-am târât în treaba asta împotriva voinței voastre, dar nu mai putem rămâne aici. Viața nu va mai fi niciodată cum a fost. Baldwin v-a făcut tuturor o promisiune pe care și-o va ține. Trebuie să plecăm.

— *Să plecăm?* Vocile răsunau nedumerite. Încotro?

— La Treille, am răspuns. Trebuie să plecăm noi împotriva lui Baldwin.

În biserică se lăsă o tăcere adâncă. Apoi, unul câte unul, oamenii începură să vorbească.

— Dar acesta este căminul nostru, protestă un fermier, Jean Dueux. Nu vrem decât ca lucrurile să revină la normal.

— Lucrurile nu vor mai fi niciodată la fel, Jean, am spus. Când Baldwin își va trimite trupele și vor năvăli asupra noastră cu toată furia, va șterge orașul de pe fața pământului.

— Vorbești despre marșul împotriva orașului Treille, zise Jocelyn, soția dogarului. Dar vezi vreun cal de luptă sau vreo mașină de război? Suntem doar fermieri și văduve.

— Nu, nu sunteți. Am scuturat din cap. Acum sunteți luptători. Și în fiecare oraș sunt alții, care au muncit pământul și s-au chinuit toată viața numai pentru a ceda totul stăpânului lor.

— Și ni se vor alătura? Întrebă femeia. Sau doar își vor face cruce și ne vor binecuvânta în timp ce trecem pe lângă ei?

— Hugh are dreptate, se auzi vocea profundă a lui Odo. Baldwin va dori să se răzbune, așa cum ne-a promis vechilul lui. Este prea târziu pentru a mai da înapoi.

— Oricum îmi va lua pământurile, după cele petrecute aici, se plânse Jean.

— H-Hugh are lancea, zise Alphonse. Este o armă mai bună decât toate săgețile din Treille.

Biserica se umplu de murmure și strigăte. Unii erau de acord, dar celor mai mulți le era teamă. Se vedea pe chipurile lor. Oare sunt

soldat? Sunt în stare să lupt? Dacă plecăm, ne vor urma și alții?

Deodată, pe treptele din fața bisericii se auziră pași grei. Oamenii s-au privit speriați. *Toți orășenii erau înăuntru.*

În ușă au apărut trei bărbați. Erau îmbrăcați în haine de lucru și tunici. Au îngenuncheat, au făcut semnul crucii.

— Îl căutăm pe Hugh, zise un bărbat corpulent, scoțându-și pălăria. Cel cu lancea.

— Eu sunt Hugh, am spus eu.

Bărbatul rânji față de tovarășii lui, aparent ușurat.

— Mă bucur că ești cu adevărat. Părei să fii mai mult o poveste. Eu sunt Alois, un pădurar. Am venit din Morrisaey.

Morrisaey? Morrisaey se afla la jumătatea distanței spre Treille.

— Am auzit despre lupta voastră, zise unul dintre ceilalți doi. Fermieri și șerbi luptându-se ca niște diavoli, împotriva stăpânului nostru. Voiam să știm dacă este adevărat.

— Uitați-vă în jur. *Aceștia* sunt diavolii voștri, am spus. Apoi, i-am arătat lancea. Iar aceasta este furca lor.

Ochii lui Alois se bulbucară.

— Lancea cea sfântă. Umblă vorba că ea va schimba starea noastră. Că ar fi un semn. Nu putem să stăm cu degetul în gură în timp ce în jurul nostru se dau lupte.

Pieptul mi se umflă.

— Aceasta este o veste bună, Alois. Câți oameni ai? Speram să fi fost mai mult decât aceștia trei.

— *Șaizeci și doi*, strigă pădurarul mândru. *Șaizeci și șase*, dacă nu cumva se răzgândesc nenorociții de zidari.

M-am uitat în jurul meu în biserică.

— Întoarce-te în satul tău și spune-le alor tăi că acum sunteți o sută zece. O sută *paisprezece* dacă ni se alătură și nenorociții de zidari.

Bărbatul din Morrisaey rânji din nou către însoțitorii lui. Apoi se întoarce:

— Prea târziu pentru asta...

Deschise larg ușile bisericii. Am văzut o mulțime de oameni în piață: pădurari cu topoare, fermieri cu sape și spade, țărani îmbrăcați în zdrențe cărând cotețe cu găini și găște. Alois zâmbi:

— I-am adus deja.

Capitolul 102

Așa începu totul.

Aproape o sută dintre noi, fermieri, croitori și ciobani, cu armele în mâini și cu desagi cu mâncare în spate, am început marșul spre Treille.

Dar până să ajungem la următorul oraș, eram deja două sute. Oamenii îngenuncheau în fața lăncii, își luau în grabă lucrurile și ne urmau. Până în Sur le Gavre, numărul nostru crescuse la trei sute, și la răscrucea dintre nord și sud, ne mai așteptau încă o mie, înarmați cu bâte și topoare și cu scuturi din lemn.

Eu mergeam în frunte, purtând lancea. Nu îmi venea să cred că toți acești oameni mă urmau pe mine, în costum de bufon și, cu toate acestea, ni se mai alăturau mereu alții.

Îngenuncheau – soții și soți – sărutând lancea și sângele lui Iisus, cântând imnuri și jurând că nobilii nu îi vor mai asupra niciodată. Steaguri cu însemnele alb cu purpuriu de la Treille erau întoarse cu susul în jos și rupte.

Totul se petrecea exact ca în marșul eremitului. Aceeași speranță și promisiune ce îmi câștigase sufletul în urmă cu doi ani. Oameni simpli – uniți de dorința de a-și recâștiga dreptul la viață. Cu credința că venise vremea, în sfârșit. Că dacă ne ridicam, prin puterea numărului nostru, oricât ar fi durat bătălia, puteam să devenim liberi.

— V-ați săturat să fiți asuprați? continua refrenul în timp ce noi treceam pe lângă o turmă de capre.

— Da, veni răspunsul păstorului. Da, toată viața mea am fost sătul de asta.

— Și ce ai fi dispus să riști, striga un altul, pentru a-ți dobândi libertatea?

— Tot ce am, adică nimic. De ce crezi că mă aflu aici?

Rândurile ni se îngroșau cu oameni venind din toate părțile. *Urmați lancea*, era îndemnul. *Lancea pe care o deține nebunul.*

Până la St. Felix, devenisem șapte sute. Până în Montres, pierdusem socoteala. Nu îi mai puteam hrăni; nu mai aveam provizii. Știam că nu am fi rezistat unui asediu prelungit, cu toate acestea, oamenii continuau să ni se alăture.

Aproape de Moulin Vieux, Odo își făcu loc în față. În spatele nostru se formase o coloană de țărani numărând cel puțin o mie de suflete. Fierarul cel corpolent rânji mergând în pas cu mine.

— Ai un plan, nu-i așa, Hugh? Mă privi cercetător.

— Bineînțeles că am un plan. Tu crezi că i-am adunat pe toți acești oameni pentru o petrecere în pădure?

— Bine, oftă el și rămase din nou în rândurile din spate. Nu m-am îndoit niciodată.

Apoi l-am auzit șoptindu-i lui Georges morarul, cu un pas în urmă.

— Bineînțeles că Hugh are un plan.

De la Moulin Vieux, Treille se afla la două zile de mers. În noaptea aceea, am stat cu Emilie lângă foc. În spatele nostru, cerul era luminat de sutele de făclii ale oamenilor noștri. I-am mângâiat părul. Se cuibări lângă mine.

— Ți-am spus că nu a fost doar o întâmplare, zise ea. Ți-am spus că dacă vei lua conducerea, ei te vor urma.

— Mi-ai spus. Am luat-o în brațe. Cu toate acestea, adevăratul miracol nu vine de la ei, ci de la tine. Tu m-ai urmat.

— Eu nu am avut de ales. Se juca cu ciucurele tichiei mele de bufon. Întotdeauna am avut o slăbiciune pentru uniforme.

Am râs.

— Dar abia acum urmează adevăratul miracol. Treille este la două zile de aici. Am o mie de oameni și numai cincizeci de săbii.

— Am auzit că ai avea un plan, zise Emilie.

— O schiță de plan, am recunoscut eu. Părintele Leo zice că ar trebui să ne facem o petiție cu toate doleanțele: că dările trebuie reduse de îndată; că toate fiefurile ar trebui să cedeze o parcelă de pământ pentru a putea fi răscumpărată de cel ce o muncește, că orice nobil care participă la raiduri trebuie adus în fața sfatului.

— Privește câți sunt, spuse Emilie arătând spre mulțime. Baldwin ar trebui să cadă la pace. Nu se poate lupta cu noi toți.

— Nu se va lupta cu noi toți. Am clătinat din cap. Cel puțin nu imediat. Știe că noi nu putem întreține o asemenea armată într-un asediu prelungit. Ne va face să așteptăm. Va aștepta, până când cântecele vor amuți, până când se va termina mâncarea și oamenii își vor pierde răbdarea și vor începe să plece acasă. Abia atunci va deschide porțile și-și va trimite câinii să ne măcelărească. Ne va vâna și ne va arde casele și satele încât nu va mai rămâne nicio urmă că acolo

ar fi fost vreodată ceva. Cunosc strategia lui Baldwin. Nu va ceda niciodată.

— Ai știut aceste lucruri de la bun început, nu-i așa? Ai știut că ducele nu va ceda niciodată. Asta te frământa când eram la Veille du Père.

Am aprobat din cap.

— Și, atunci, dacă știi toate astea, ce facem? Acești oameni și-au pus speranța în tine și ți-au încredințat viețile lor.

— Ceea ce înseamnă... Mi-am pus capul în poala ei pe jumătate adormit... că trebuie să îl învingem.

Emilie se ridică în capul oaselor.

— Să îl învingem? Ca să îl învingi pe Baldwin trebuie să pătrunzi în castel.

— Da. Am căscat. Cam asta ar fi ideea.

Emilie mă scutură.

— Nu face glume cu mine, Hugh. Pentru asta este nevoie de alimente și arme. Ai un plan pentru asta?

— Doar o schiță, ți-am spus. Îi lipsește un singur lucru. M-am încolăcit în jurul ei. Din fericire, este lucrul la care tu te pricepi cel mai bine.

— Și care ar fi acesta, Hugh? Mă zgâlțâi de umăr.

— *Un pretext*, doamnă. M-am uitat la ea și i-am făcut cu ochiul.

Capitolul 103

Daniel Gui se grăbea spre camera de întrunire a ducelui și sabia îi zăngănea în mers. Era noul castelan al lui Baldwin, luându-i locul lui Norcross.

— Nu ai voie să intri acolo, zise un paj, făcându-i cu ochiul. Ducele ține sfat.

— Ducele va considera această veste mai importantă decât orice întâlnire, zise Daniel și trecu de paj.

Stăpânul lui era în picioare, lângă un perete, cu pantalonii în vine, trăgându-i-o unei cameriste tinere.

Daniel își drese glasul.

— Stăpâne.

Femeia tresări și își trase fusta, dispărând pe o altă ușă.

— Îmi pare rău că te deranjez, zise castelanul, dar am vești pe care trebuie să le auzi.

Baldwin își trase pantalonii ca și când ar fi fost lucrul cel mai firesc din lume, apoi își puse tunica.

— Sper că este o veste crucială, castelane, pentru că mi-a luat luni de zile să o lipesc pe scrofița aia mică de zid. Își șterse gura cu mâna.

Baldwin nu îl plăcea pe tânărul castelan. Daniel vedea în poziția lui la curte o șansă de a-și sluji orașul natal, și nu de a jefui și a ucide oameni nevinovați. Își spunea că a fi în serviciul ducelui nu însemna să fii și porc.

— Voiai vești despre roșcat. Bufonul care a fugit după ce l-a ucis pe Norcross.

— Hugh. Măscăriciul ăla mic. Baldwin se însufleți. Ce este cu el? Vorbește.

— A revenit, în orașul lui, până la urmă. Se pare că a condus o revoltă împotriva unei trupe de călăreți care au năvălit din Borée.

— Revoltă? Ce vrei să spui prin *revoltă*? Acolo nu este nimic în afară de șoareci de câmp și buruieni.

— Se pare că acești șoareci de câmp s-au apărat destul de bine. Mesagerul nostru spune că toți oamenii lui Stephen au fost uciși.

Baldwin țâșni de pe scaunul său.

— Vrei să îmi spui că râma asta a condus niște fermieri și cosași împotriva luptătorilor lui Stephen?

— Exact, dar asta nu este decât o parte din veste, sire. Pe Daniel îl cuprinse un tremur de bucurie, știind că cealaltă parte a veștii îl va înfuria pe Baldwin. Ceea ce căutau oamenii lui Stephen... aceasta vă va amuza..., se pare că era o relicvă furată în timpul Cruciadei. Un fel de lance.

— Lancea sfântă? Ducele își strâmbă buzele neîncrezător. Lancea sfântă aparține unui bufon? Probabil că te înșeli, castelanule. Lancea sfântă, dacă există, e mai valoroasă decât toate bogățiile mele. Este o copilărie fie și să te gândești că a ajuns în mâinile aceluia șoarece de bucătărie.

— Atunci, se pare că este o poveste pentru copii pe care o cred copiii de pretutindeni. Și adulții deopotrivă. Pentru că îl urmează ca într-o Cruciadă. Întregul ținut s-a revoltat.

— *Revoltă!* Ochii lui Baldwin se încețoșară. Pe domeniul meu nu

există revolte. Adună oamenii, castelane. Vom porni în această noapte călare și îl vom răstigni pe micul nenorocit de o cruce, dacă tot este atât de sfânt.

— Nu cred că ar fi înțelept, sire.

— Nu e înțelept...? Baldwin înaintă spre el cu ochii mijiiți. Și de ce nu ar fi *înțelept*?

— Deoarece, spuse castelanul, râma asta mică, cum îi spuneți dumneavoastră, conduce o armată de peste o mie de astfel de viermi.

Culoarea din obrajii lui Baldwin păli.

— O mie... Nu este posibil. Aceasta înseamnă toate orașele din ținutul împădurit. Asta înseamnă de trei ori cât garnizoana noastră.

— Poate chiar mai mulți, zise Daniel. Veștile sunt de acum câteva zile. Se pare că fiecare țăran din ducat i s-a alăturat.

Baldwin se așeză pe o banchetă. Fața îi era palidă, de culoarea fructelor stricate.

— Oricum, pregătește oamenii, castelane. Voi apela la vărul meu din Nîmes, pentru trupe suplimentare. Împreună îi vom tăia în pădure ca pe niște dobitoace.

— Atunci, cred că ar trebui să te grăbești, zise Daniel. Pentru că în acest moment, această cohortă este în Moulin Vieux. Se pare că vin ei *la tine*.

Capitolul 104

Am ajuns la marginea pădurii, la numai o jumătate de zi de Treille.

Iată-l, în depărtare – cu multe turnuri ce păreau să atârne de undeva din cer, cu soarele reflectându-se din zidurile lui cărămizii. Buna dispoziție a trupelor noastre se diminuează, fiind înlocuită de o tăcere încordată. Acum, nu îi mai puteam păcăli. Toți cei de la Treille – inclusiv Baldwin – știau că suntem aici.

I-am adunat în jurul meu pe toți. Odo, Georges, Emilie, părintele Leo și Alois, pădurarii din Morrissaey. Îmi făcusem un plan, dar depindea de ajutorul din interior.

— Trebuie să intru în Treille, le-am spus.

— Și eu, mi se alătură Odo. Și Georges. Și Alois. Vreau să îi deschid ochii lui Baldwin. Cu un clește.

— Nu. Am zâmbit la gluma lui. Am să intru singur. În palat am prieteni care mă vor ajuta.

— Dar cum ai de gând să pătrunzi acolo? mă întrebă Georges. Să te strecuri printre gârzi în timp ce Odo va jongla cu niște bile? Nu te vor lăsa să intri, în veci.

— Ascultați, dacă trebuie să cucerim acest castel, o putem face numai prin șiretlicuri, și nu prin forța armelor. Baldwin are puțini prieteni, chiar și în interiorul zidurilor sale. Trebuie să agit spiritele în interior.

— Bine, dar este un mare risc, încuviință Alois. Deci, care e mărețul tău plan?

Am arătat spre oraș.

— Părinte, tu vezi cel mai limpede. Aceia sunt călăreți care vin spre noi?

Toți întoarseră capul.

— Unde? întrebă părintele Leo. Nu văd pe nimeni.

Când părintele își întoarse din nou capul spre mine, i-am întins mătâniile pentru rugăciune pe care i le scosesem de sub tunică. Ochii i se măriră de uimire. Emilie zâmbi. Toată lumea izbucni în râs.

— Sunt bufon. Nu crezi că aș fi capabil să intru acolo cu un truc sau două?

Odo mormăi neîncrezător:

— Trucurile tale pot fi destul de măiestrite aici, dar dacă acolo scapi o bilă, noi ceilalți nu mai avem altceva de făcut decât să arăm pământul din nord cu sapa dată de Dumnezeu, dacă înțelegi ce vreau să spun. Trimite pe altcineva.

— Nu văd nicio altă soluție. Am ridicat din umeri. Decât să înconjurăm castelul cu sapele și furcile noastre și să ne năpustim asupra armatei lui Baldwin.

Odo și Georges înghițiră în sec și se priviră, cumpănind posibilitatea lipsită de sorți de izbândă.

Fierarul aruncă o privire în jur, apoi mă bătu pe spate.

— Deci, Hugh, când pleci?

Capitolul 105

În noaptea aceea, ședeam cu Emilie lângă un foc. O strângeam în brațe și o simțeam neliniștită.

— Nu îți face griji pentru mine, i-am spus.

— Cum aş putea să nu îmi fac? Te duci în vizuina leului... Și mai sunt și alte lucruri care mă frământă.

— Cum ar fi? Stelele s-au stins. Noi suntem aici. Îți simt bătaia inimii...

— Te rog, nu îți bate joc de mine, Hugh. Emilie se răsuci în brațele mele. Nu mă pot stăpâni. Minte mi se tot întoarce la Borée.

— Borée...?

— Anne. Emilie se ridică într-un cot. Furia lui Stephen va fi mare, acum că oamenii lui au dat greș. Va dori această lance mai mult ca niciodată. Îmi fac griji pentru ea.

— Nu îți împărtășesc grija.

— Știu că nu ai sentimente prea bune pentru ea. Îmi mângâie fața. Dar și Anne este o prizonieră, e ca și când s-ar afla în spatele gratiilor. Trebuie să înțelegi asta. Este stăpâna mea, Hugh. Este o legătură pe care nu o pot rupe cu ușurință, de care nu pot fugi.

— Acum ești cu mine. I-am gădilat coastele. De asta poți să fugi?

— Nu. Suspină și mă sărută pe frunte. Pe asta nu o voi rupe niciodată.

M-am aplecat spre ea și am sărutat-o. Deschise gura să-mi primească sărutul, dar păru să ezite puțin. În jurul nostru erau alți o mie de oameni. Pe sub rochie, sânii i se înviorară la atingerea mea, tari și dornici. Mi-am simțit bărbăția înviorându-se la rîndul ei.

— Vino cu mine, am spus.

— *Unde?* Suntem în pădure.

— Încrede-te într-un băiat de țară. I-am făcut cu ochiul, ușor misterios. Știu un loc. Numai pentru noi.

Am tras-o după mine și ne-am furișat în noaptea adâncă, la lumina focurilor, printre trupurile adormite.

— Cum poți fi atât de pățimaș, mă întrebă Emilie prefăcându-se că dă înapoi, când știi ce te așteaptă mâine dimineață?

Ajunși într-un luminiș, ne-am aruncat unul în brațele celuilalt, cuibăriți într-un mic pat de frunze. Fără să vorbim, ne-am lepădat hainele, iar trupurile noastre se înfierbântau la fiecare atingere.

Emilie îmi luă mâna și o puse pe pieptul ei. I-am simțit inima bătând ca a unei căprioare. Sfârclul i se întări la atingerea mea.

— Îți convine locul meu? am întrebat-o.

— Depinde, zâmbi ea. Despre care loc vorbești?

Mă sărută, limba ei căutând-o pe a mea cu o ardoare pe care nu o mai simțisem din partea ei până acum. Se ridică în poala mea și îmi puse capul între sâni ei moi. Parcă fiecare fior și tremur de pasiune se aduna într-o izbucnire unică.

În momentul plăcerii, am țipat amândoi. Apoi ne-am strâns în brațe, zâmbindu-ne.

Emilie se odihnea cu capul pe umărul meu, iar focurile din depărtare luminau noaptea. Ea suspină, iar eu știam că era fericită, dar apoi o străbătu un fior.

— Ce se va întâmpla, zise îngrijorată, după ce Baldwin va fi învins? Lucrurile nu vor mai putea fi ca înainte. Pământurile acestea au aparținut familiei lui de generații întregi.

— Și eu m-am gândit la asta, i-am spus. Nu am nicio dorință să cârmuiesc. Numai să îndrept aceste nedreptăți. Mă gândeam să îi scriu regelui. Am auzit că ar fi un om cinstit.

I-am întors fața către mine.

— Zici că îl cunoști pe rege. Zici că tatăl tău a fost membru al curții.

— Păi, da... l-am întâlnit, dar...

— Atunci ai putea interveni, am continuat. Ai putea să îi spui că suntem oameni simpli care nu vor decât să își reia viața de dinainte și să muncească în pace. Nu avem de gând să furăm titlurile nimănui și nici teritoriile.

Am simțit-o pe Emilie încuviințând, cu bărbia pe pieptul meu, dar părea distantă, ca și când nu ar fi fost convinsă.

— Nu îți face atâtea griji pentru mine. Am strâns-o în brațe. Tu m-ai făcut puternic.

— Nu îmi fac griji numai pentru tine, ci pentru tot ce va urma. Iar pentru tine am o vrajă secretă.

— Și care este această vrajă care mă va proteja? Am râs și i-am mângâiat părul.

— Vin cu tine.

— Ce? Am îndepărtat-o puțin de mine. Nici să nu te gândești, Emilie. Niciodată.

— Ba da, cu orice preț, zise ea fără să clipească. Sunt implicată în asta la fel de mult ca și tine, Hugh De Luc. Ți-am spus, suntem împreună, iar destinele noastre sunt îngemănate. Merg cu tine. Am hotărât.

Am încercat să o conving, dar mă opri punând un deget pe buzele mele. Apoi își lăsă din nou capul pe pieptul meu și mă îmbrățișă ca și când nu ar fi vrut să îmi mai dea drumul vreodată.

Capitolul 106

Daniel Gui năvăli în sala sfatului.

— Sire, armata bufonului tău se apropie. Se află la o jumătate de zi de oraș, la marginea pădurii.

— Vrei să spui gloata, șuieră Baldwin. Consilierii lui, vechilul și șambelanul păreau încântați de această veste.

— Atunci trebuie să îi atacați. Vechilul chicoti. Îi știi pe țărani. Curajul lor va dispărea la primul semn de luptă. Hotărârea lor este la fel de puternică precum ultima halbă de bere.

— Se pare că hotărârea lor s-a întărit, observă Daniel. Bufonul ăsta le-a dat speranță. Ne depășesc numeric de trei ori.

— Dar noi avem cai și arcuri cu săgeți, zise Baldwin. Ei nu au decât unelte și scuturi din lemn.

— Dacă îi atacăm în pădure, zise Daniel, toți caii și săgețile noastre vor fi de prisos. Oamenii tăi ar fi măcelăriți ca și ai lui Stephen. Bufonul are lancea. Le întărește hotărârea.

— Castelanul are dreptate, sire, zise șambelanul. Chiar dacă ai câștiga, ai transforma fiecare trup într-un mormânt de erou. Trebuie să le ascuți doleanțele. Să te prefaci că le iei în seamă. Să le promiți câștiguri neînsemnate cu condiția să se întoarcă pe pământurile lor.

— Ești înțelept, șambelane, rânji Baldwin. Țăranii ăștia nu au provizii pentru un asediu prelungit. Se vor plictisi și vor obosi de îndată ce nu vor mai avea nimic de mâncare.

Vechilul și șambelanul pufniră aprobator.

— Nu uita, sire, continuă Daniel, că bufonul are lancea. Ei cred că

asta le dă drepturi.

— Lancea asta va ajunge la Treille înainte de încheierea negocierilor, zise Baldwin. Vor renunța la ea pentru un sac de grâu. Și îl vor vinde și pe acela. Voi avea capul bufonului în vârful lăncii sale prețioase și îl voi așeza înaintea scaldătoarei mele.

— Am vrut să spun, insistă Daniel, că vă asumați un risc forțând un astfel de asediu.

Baldwin se ridică încet. Înconjură masa și își puse mâinile pe umerii lui Daniel.

— Vino. Baldwin îi făcu semn către foc. Vreau să vorbesc cu tine la lumină.

Lui Daniel i se puse un nod în gât. Mersese oare prea departe? Îl înfuriase oare pe stăpânul său căruia îi datora supunere?

Ducele își încolăci brațele pe după umerii lui Daniel, mai strâns, îl trase aproape de flăcări, apoi zâmbi.

— Tu crezi că eu intenționez să le dau acestor trădători nenorociți măcar o cană cu grâu? Aș fi bătaia de jos a întregii Franțe. Am luat legătura cu vărul meu. Îmi trimite o mie de soldați. Lasă-i pe proști să înceapă asediul. Noi ne vom ospăta cu carne în timp ce ei vor fierbe rădăcini. Când vor ajunge întăririle, vom deschide porțile și îi vom zdrobi. Tu și cu mine, Daniel, ne vom asigura că niciun bunic cu părul alb din gloata asta nu va pleca viu din Treille.

Baldwin apropiase mâna lui Daniel atât de mult de flăcări, încât acesta abia se stăpânea să nu țipe.

— Nimeni nu îmi amenință domnia, cu atât mai puțin vreunul dintre acești mizerabili. Ce zici de un astfel de plan, castelane?

Inima lui Daniel zvâcnea cu furie. Gura îi era uscată. Se uită în ochii stăpânului său și nu văzu decât niște găuri negre.

— Foarte înțelept, sire.

Capitolul 107

În noaptea următoare, la intrarea în Treille, un negustor evreu, cărându-și sacul cu marfa în spate, se apropie de porțile ce începeau să se închidă.

Purta o tunică din lână închisă la culoare, șalul cu franjuri al

sefartzilor, o bonetă pe cap, iar în mână ținea un toiag ruginit.

Alături de el era tânăra lui soție, îmbrăcată în haine modeste, cu părul prins sub o basma neagră.

— Cărați-vă, evreilor, urlă unul dintre paznici. Punctul de trecere era păzit de un grup de soldați cu coifurile decolorate, ce îi zoreau pe călători ca pe niște vite într-un țarc. Paznicul îl opri pe negustor când acesta ajunse la poartă.

— De unde vii?

— Din sud. Mă uitam de sub boneta mea. Roussillon.

— Și în sac ce ai?

— Tot felul de lucruri pentru bucătărie. Ulei de măsline, oale, o ustensilă nouă numită furculiță. O înfigi în carne. Vrei să vezi una?

— Ce-ar fi să o înfigem în *tine*, ciumelor ce sunteți? Zici că vii din Roussillon? Ce ai văzut acolo? Am auzit că pădurile sunt pline de rebeli.

— În est, poate, dar în sud sunt numai veverițe. Și italieni. Oricum, nu e treaba noastră.

— Nu, pe voi nu vă privește nimic, decât un eventual câștig. Haide. Ne împinse brutal. Mișcă-ți fundul înăuntru.

Eu și Emilie ne-am grăbit să trecem. Dincolo de zidurile din piatră, bușteni grei fixau porțile pentru a nu ceda la un eventual atac. Am aruncat o privire împrejur. Turnurile și parapetele erau ticsite cu zeci de soldați. Erau înarmați până în dinți cu halebarde și lănci și priveau spre est.

De sub boneta mea, i-am făcut cu ochiul lui Emilie.

— Haide.

Am urcat dealul ce ducea spre centrul orașului și spre castelul lui Baldwin. În jur, soldați călare, tropăind pe piatra brută. Spre pereții exteriori treceau căruțe cu pietre și scuturi. Se pregătea apărarea. În aer plutea un miros înțepător de sulf și smoală topită.

— Aici... pe aici, am spus. Era strada pe care se afla piața. Dughenele brutarilor și ale măcelarilor, pline de muște, încă își mai așteptau mușteriii. Altele, în care se vindea cositor, și unelte și haine, erau deja închise pentru noapte.

Eu și Emilie am zorit printre ceea ce părea a fi locuințele acestor negustori. Nu erau numai colibe, ci și case din piatră, unele prevăzute cu porți din fier, ce închideau și o curte mică. Mirosul de slănină friptă se întindea peste tot.

M-am oprit în fața unei locuințe cu două caturi, cu un mic sul de

aramă drept ornament pe ciocănașul de lângă ușă.

— Emilie, am ajuns.

Am bătut la ușă. Dinăuntru se auzi un strigăt, câteva foșnete, apoi ușa se întredeschise. O față cunoscută s-a ivit de sub o căciuliță.

— Am călătorit drum lung, am zis. Ni s-a spus că vom găsi prieteni pe aici.

— Dacă ai necazuri, suntem prieteni, răspunse bărbatul. Dar cine ți-a spus asta?

— Doi oameni din pădure, i-am răspuns.

Omul ridică o sprânceană, încurcat.

— Unul pe nume Piticul. L-am întrebat din ce poziție ies cei mai urâți copii. Cum nu a știut răspunsul, i-am spus: „Întreab-o pe maică-ta“.

Ochii omului se măriră, apoi zâmbi.

— Geoffrey, am răs scoțându-mi boneta, se poate să nu îți amintești de bufonul tău?

Capitolul 108

Negustorul a cărui viață o salvasem pe drumul spre Treille zâmbi larg. Mă apucă de umeri, apoi mă îmbrățișă, și ne împinse pe mine și pe Emilie înăuntru. Mi-am scos boneta și mi-am scuturat părul roșu.

Geoffrey râse.

— Mi-am spus eu că nu arăți ca niciunul dintre evreii pe care i-am văzut până acum.

— Noi suntem evrei din aceia care se hrănesc cu carne de porc. Ne-am îmbrățișat din nou, ca niște vechi prieteni. Mi-am pus toiagul jos și mi-am desfăcut tunică. Ea este Emilie. E o prietenă apropiată. El este Geoffrey, care odată a ajutat la salvarea vieții mele.

— Și am fost în stare de asta, zise Geoffrey, pentru că Hugh o salvase deja pe a mea. Pe a noastră...

Isabel și Thomas veniră din cealaltă încăpere.

— Cum mă vezi și cum te văd, exclamă ea, iată bufonul care are șapte vieți, ca pisica.

Am fost conduși într-o cameră de odihnă în care erau împletituri și covoare vechi. Geoffrey ne pofti să ne așezăm pe o banchetă.

— Care este starea de spirit a orașului? l-am întrebat.

Se încruntă.

— Proastă. Ceea ce cândva a fost un oraș viu, acum nu este decât o crescătorie de porci ce îl hrănește pe duce. Și totul se înrăutățește. Se vorbește despre o răscoală pe undeva, de o armată de țărani care și-au luat armele și au pornit-o încoace. Fermieri, ciobani, pădurari, conduși de un nebun care are un fel de relicvă pe care a căpătat-o în cruciadă... O lance cu sângele Mântuitorului pe ea.

— Te referi la asta? Am scos toiagul. Apoi am zâmbit. Am auzit și eu despre o astfel de răscoală.

Ochii negustorului se măriră.

— Tu ești... Tu ești bufonul... *Hugh*.

Am încuviințat. Apoi i-am povestit lui Geoffrey planul meu.

Capitolul 109

În dimineața următoare, treaba mea se terminase și mă îndreptam spre pădure.

Emilie a fost de acord să rămână în oraș. Era mai sigur pentru ea acolo, având în vedere bătălia cruntă ce avea să urmeze. Se contrazise cu mine în joacă, dar de această dată nu am vrut să cedez. Când a venit vremea de plecare, am îmbrățișat-o și i-am spus că ne vom revedea în câteva zile.

I-am luat fața în mâini și i-am zâmbit.

— Frumoasa mea Emilie, când ne-am întâlnit prima dată mi-era teamă până și să îți vorbesc. Acum îmi e teamă să te las să pleci. Îți amintești când râdeai de mine și mi-ai spus: „E posibil, dar poate că nu o să fie *întotdeauna?* “

— Într-o zi sau două, probabil că vom afla, zise ea, încercând să pară curajoasă. Mă sărută. Dumnezeu să te binecuvânteze, Hugh. Ochii i se umplură de lacrimi. În toată lumea asta, sper să te revăd.

Mi-am ridicat sacul și am luat-o pe câmpie, făcându-i pentru ultima oară cu mâna. Mi-am îngropat fața în mantie și m-am ascuns sub șal, ca să nu atrag atenția soldaților. Am ajuns pe deal, am privit o dată în urmă, spre oraș. Durerea îmi sfâșia inima. Tot ce iubeam rămăsese în acel loc. Un fior de panică m-a străbătut la gândul că s-ar putea să nu o

mai văd pe Emilie niciodată.

Când m-am întors în pădure, i-am găsit pe oamenii mei așteptând și gata de luptă. Am pornit la ivirea zorilor.

Fermierii, tăietorii de lemne, dogarii și fierarii, îmbrăcați în tot felul de haine, purtând arcuri făcute în casă și scuturi de lemn, se întindeau cât vedeai cu ochii.

Mergând în fruntea mulțimii, îmi simțeam sângele zvâcnind cu mândrie. Oricare ar fi fost rezultatul, oamenii aceștia se ridicaseră cu demnitate. Erau oameni curajoși și onești. Pentru mine, erau toți de viță nobilă.

În fiecare așezare prin care treceam, eram înconjurați de localnici ce ne încurajau.

— Uite, este bufonul, exclamau toți. Își aduceau și copiii să vadă.

— Privește, copile, îți vei aminti întotdeauna că ai văzut lancea sfântă.

Vestea se împrăștie ca un foc de paie. Ni se alăturau din ce în ce mai mulți oameni.

Treille era tot mai aproape, cu zidurile lui de culoarea arămie a amurgului. Turnurile sale ajungeau până la cer. Pe măsură ce ne apropiam mai mult, în rândurile noastre își făcea loc îngrijorarea. Oamenii deveneau tăcuți.

Când am ajuns la periferia orașului, soarele era în țării. Încă nu ieșiseră niciun fel de trupe ca să ne atace.

În schimb, oamenii din oraș, îmbrăcați sărăcăcios, stăteau deoparte și ne priveau.

— Este bufonul. *Uite-l, există! Este adevărat!*

Zidurile masive din piatră se ridicau deasupra noastră, cu meterezele lor crenelate. La fiecare deschidere, am văzut grupuri de soldați, cu coifurile sclipind.

Cu toate acestea, nu ne atacau. Ne lăsau să ne apropiem. Când am ajuns la distanță de o aruncătură de săgeată, am făcut semn coloanei să se oprească.

Am dat ordin să fie înconjurat perimetrul, și s-a format un cerc gros de circa douăzeci de oameni. Nimeni nu știa ce să facă, dacă să strige sau să atace.

— Haide, Hugh, zise Georges zâmbind. Du-te și spune-le pentru ce suntem aici.

Am pășit în față, încercând să îmi potolesc bătăile inimii. Am strigat

către cei ce apărau porțile:

— Suntem din Veille du Père, și din Morrissaey, și din St. Felix, și din toate orașele din ducat. Avem treburi de discutat cu lordul Baldwin.

Capitolul 110

Nu veni niciun răspuns. Mă gândeam: *Acum ce fac? Repet aceleași cuvinte?*

Apoi, un bărbat cu o figură distinsă, bine îmbrăcat, pe care îl cunoșteam din perioada șederii mele aici ca fiind șambelanul ducelui, se aplecă peste ziduri.

— Stăpânul trage un pui de somn, strigă el. Nu știe să aibă vreo întrunire de judecată astăzi. Întoarceți-vă la soțiile și la fermele voastre.

Din mulțime începură să se audă înjurături și blesteme.

— Porcul doarme? rosti cineva. Să fim atenți să nu îl trezim, prieteni.

Se auzi un hohot general. Armele zăngăniră și se auziră din nou strigăte. Un bărbat înaintă și își trase pantalonii jos.

— Haide, Baldwin, uite-mi fundul. Încearcă să mi-o tragi acum.

Unii se repeziră la ziduri scuișând și înjurând.

— Rămâneți pe loc, am strigat, dar era prea târziu. De pe metereze veni, șuierând, o ploaie de săgeți. Un bărbat horcăi cu gâtul străpuns de o săgeată. Altul se prinse cu mâna de cap. Un băiețel țâșni și aruncă o piatră, care căzu la jumătatea înălțimii zidului.

Un val de smoolă topită se prăvăli peste el. Băiatul se chirci la pământ, cu pielea sfârâind.

— Cărați-vă acasă, nemernicilor, scuișă un soldat de sus.

Acum, toți înaintau furioși. Unii dintre noi trăgeau cu săgeți aprinse, ce brăzdau cerul și se loveau de ziduri fără să provoace nici cel mai mic rău.

Drept răspuns, valuri de săgeți șuierau peste noi, și treceau atât de ușor prin scuturile de lemn încât îi despicau pe oameni în două.

În minte îmi reveneau imagini din Cruciadă. Făceam semne disperate ca toată lumea să dea înapoi. Unii erau furioși și voiau să atace. Mă urmaseră zile întregi, aproape înfometăți. Un singur gând le

dăduse putere: să lovească zdravăn cu furcile, ciocanele și săbiile lor în zidurile castelului Treille, și să-l sfărâme bucată cu bucată. Alții, văzând sânge și moarte pentru prima dată în viață, se dădeau înapoi speriați.

Asta voia și Baldwin. Să ne arate că armele făcute de mâna noastră nu ne foloseau la nimic. Furia creștea și noi nici măcar nu începuserăm asediul. Sângele îmi vâjâia. Adusesem o mie de oameni aici. Înconjurasem orașul. Aveam voința să luptăm, dar nu și armele pentru a o face. Tot ce trebuia Baldwin să facă era să deschidă porțile, iar eu știam că până și cei mai înverșunați luptători ar fi făcut cale întoarsă și ar fi fugit mâncând pământul.

Dar porțile rămâneau zăvorite. Niciun călăreț nu ieși în goană. Probabil că Baldwin se amuza văzând lipsa noastră de hotărâre.

Încrederea oamenilor în izbândă era pusă în cumpănă. Toți ochii erau îndreptați spre mine.

Un fermier, cu o sapă ruptă în mână, veni spre mine.

— Ne-ai adus aici, bufonule. Cum o să cucerim castelul? Cu astea? Aruncă sapa pe jos ca și când ar fi fost o buruiiană.

— Nu. Mi-am apăsât pieptul în dreptul inimii. O să cucerim castelul acesta cu *asta*. Adunați călăreții, i-am spus lui Odo. Mi-am îndreptat spatele și am spus cu hotărâre: Atacăm în noaptea asta.

Capitolul 111

În noaptea aceea, în timp ce majoritatea luptătorilor moțâiau, i-am strâns în jurul meu pe cei mai curajoși doisprezece oameni care erau dispuși să intre în castel.

Erau Odo și Alphonse din orașul nostru, Alois și patru dintre cei mai buni ai lui din Morrisaey. Restul, oameni curajoși și în care puteam avea încredere, ce nu s-ar fi sfiit să ucidă chiar și cu mâinile goale.

Unul câte unul s-au adunat în jurul focului, întrebându-se *de ce se aflau acolo?*

— Cum ai de gând să cucerești castelul ăsta numai cu noi? mă întrebă Alois. Când tu nu poți să clintești o piatră din el cu o mie de oameni?

— Va trebui să îl cucerim fără pietre, am spus. Știu o cale de a intra. Veniți cu mine acum sau întoarceți-vă la somnul vostru.

Ne-am înarmat cu săbii și cuțite. Părintele Leo ne binecuvântă. I-am dat lancea.

— Dacă cumva nu mă mai întorc...

Am privit în jur la oamenii mei.

— Sunteți gata? Luați-vă adio de la prieteni. Rugați-vă să ne vedem de cealaltă parte.

— Vorbim cumva de rai? Întrebă Odo.

— Vorbeam de zid, am zis și m-am prefăcut că râd.

La adăpostul întunericii, am ieșit din tabără și ne-am furișat prin spatele locuințelor dărăpănate și pe străzile înguste de lângă zidurile orașului. Apărătorii de pe metereze luminau cu torțele, căutând semne de viață. Ne-am chircit la umbra zidurilor.

Odo mă bătu pe umăr.

— Așadar, Hugh, s-a mai auzit vreodată despre așa ceva?

— Despre ce?

— Despre oameni ca noi, supuși care să se ridice împotriva stăpânului lor.

— Un grup de fermieri s-a ridicat împotriva ducelui de Bourges, i-am spus.

Fierarul păru satisfăcut. Ne-am furișat ceva mai departe. Mă bătu din nou pe spate.

— Și ce s-a întâmplat cu ei?

Mi-am lipit spatele de zid.

— Cred că au fost măcelăriți până la ultimul.

— Ah, gemu fierarul. Fața i se albi.

I-am ciufulit părul.

— Au fost prinși în timp ce șușoteau pe sub ziduri. Acum, gura!

Am continuat să ne furișăm de-a lungul laturii de est a orașului. Am dat peste o mică adâncitură. Putea a apă stătută și a mizerii deversate. Părea mai mult un șanț; puteam să îl trecem dintr-o săritură.

Cercetam cu atenție baza zidului, căutând semnul ce marca intrarea în tunelul ce îmi fusese arătat odată de către Palimpost. *Nimic...* În timp ce înaintam, terenul deveni mai dur și zidurile se ridicau mult deasupra noastră, prea înalte pentru orice fel de atac. Era bine; aici nicio santinelă nu ar fi păzit zidul.

Dar unde naiba era afurisitul de tunel?

Am început să mă îngrijorez. În curând avea să se lumineze. O altă zi. Exista posibilitatea ca Baldwin să își trimită trupele să ne slăbească

voința.

— Ești sigur că știi ce faci, Hugh? Întrebă Odo.

— Ți-ai găsit un moment al naibii de bun ca să mă întrebi, am suierat.

Apoi am găsit locul: o îngrămădire de pietre, în spatele unui tufiș, pe malul șanțului. Am suspinat ușurat.

— *Acolo!*

Am coborât și am îndepărtat pietrele. Am dat de intrarea tunelului.

— Nu m-am îndoit de tine nici măcar o clipă, râse Odo.

Capitolul 112

Locul era așa cum mi-l aminteam – întunecos, strâmt, abia dacă se putea târî un singur om. Și plin de mucegai și mirosuri grele de la apele ce se scurgeau prin el.

Nu existau torțe care să ne lumineze drumul. Trebuia să mă încred în instinctele mele, înaintând în întuneric, pipăind pereții stâncoși și reci. Știam că toți cei care mă urmau își simțeau la rândul lor inimile în gât. Era ca și când ne furișam în iad – rece, întunecos și împuțit. Rahat plutitor și alte mizerii ni se lipeau de picioare. Minuttele ni se păreau ore. Cu fiecare pas, eram tot mai puțin sigur că ne aflam pe drumul cel bun. După nenumărate rugăciuni, am ajuns la o răscruce. O potecă o lua înainte, iar o alta, la stânga. Am hotărât să merg înainte, din moment ce castelul se afla pe dealul din față.

— E bine, am șoptit. Dar nu eram chiar așa de sigur. Cuvântul trecu din gură în gură. Am urcat tot mai sus și mai sus, străbătând muntele pe care era construit castelul lui Badwin. Deasupra noastră, Treille dormea.

Deodată, mă lovi un curent de aer din față. Am observat o lumină căzând pe zid. Am grăbit pasul și am ajuns într-un loc pe care mi-l aminteam vag. Temnița. Pe unde Palimpost mă dusesese în tunel.

— Pregățiți-vă armele, am spus. Apoi am apăsat o piatră din peretele grotei, unde se strecura lumina.

Se mișcă. Am împins un pic mai tare. Piatra cedă.

În curând, toți cei douăzeci de oameni ieșiră din tunel. După bănuiala mea, era încă înaintea zorilor. Locul rămânea întunecat.

Doi paznici dormeau pe o masă. Unul era porcul de Armand, cel care se amuzase chinându-mă cât timp stătusem închis aici. Un al treilea paznic sforăia pe scări.

Le-am făcut semn lui Odo și lui Alois, și ei se furișară pe nesimțite în spatele paznicilor. Trebuia să scăpăm repede de ei. Orice zgomot ar fi fost la fel de rău ca și o alarmă.

La semnul meu, am tăbărât pe ei. Odo îl luă pe cel de pe trepte, și își încolăci brațele musculoase în jurul gâtului bărbatului.

Alois astupă cu mâna gura unuia dintre cei care dormeau pe masă. Ochii acestuia se deschiseră. Dădu să strige, dar pădurarul îi trecu o sabie ascuțită peste gât. Picioarele paznicului se zbătură ca într-un spasm.

Armand era al meu. La zgomotul loviturii, se trezi amețit. Frecându-și ochii, se ridică și își văzu tovarășii trântiți la pământ, apoi o față cunoscută rânjind la el.

— Îți amintești de mine? I-am făcut cu ochiul.

Apoi l-am lovit în față cu mânerul sabiei. Se dădu înapoi poticnindu-se, dărâmând masa, și căzu pe spate cu gura plină de sânge.

Întinse mâna în spatele lui, încercând să apuce un drug de fier rezemat de perete. François, unul dintre oamenii din Morrisaey, păși înainte.

— Nu e nevoie să fii politicos. Tăietorul de lemne ridică din umeri și îl trânti pe Armand la pământ cu bâta. Apoi își puse piciorul pe gâtul lui, oprindu-i respirația cu talpa lui mare. Armand își agită brațele dar, după un minut, nu mai mișca.

— Repede, le-am spus lui Odo și lui Alois, puneți-vă uniformele lor.

I-am dezbrăcat pe paznici și ne-am pus hainele lor alb cu purpuriu și coifurile și ne-am înarmat cu săbiile lor. Am tras trupurile înapoi pe coridor.

Deodată, se auzi scârțâind o ușă ce se deschidea deasupra noastră. Voci care coborau în jos pe scări.

— E timpul să vă treziți, somnoroșilor, a strigat cineva. E aproape ziuă. Hei, ce se întâmplă aici?

Capitolul 113

Bette, bucătăreasa ducelui, se trezise devreme în dimineața aceea. Se grăbise spre bucătărie și, până în zori, își văzuse de treburile ei obișnuite, pregătind masa de dimineață.

Amestecă terciul până când ajunse la consistența potrivită. Luă dintr-un bol scorțișoară, un condiment dulce, nou, adus din Orient, și o presără în ceaur. Pregătea carne de porc la foc mic, iar încăperea se umplea de mirosul gras, delicios. Apoi făcu budinca cu stafide.

După câte știa ea, paznicii care stăteau la ușă ar fi trebuit să iasă din schimbul de noapte. Leneșii de Pierre și Imo. Să păzești bucătăria princiară nu era o sarcină tocmai ușoară, atunci când la porți aștepta o gloată amenințătoare.

Bette știa că vor fi morți de oboseală, gata să adoarmă, și că pântecele îi vor dura de foame. Mirosurile mâncărilor de dimineață aveau să îi mâne ca la târfe.

În timp ce soarele se strecura prin ceața dimineții, Bette legă doi saci plini cu resturile de cu seară. Apoi scoase capul din bucătărie.

— Ce gătești? Miroase nemaipomenit, zise Pierre, cel mai gras dintre paznici.

— Orice mâncare ar fi, ducele pare să o aprecieze. Bette îi făcu cu ochiul. Și în dimineața asta este un pic mai multă, dacă găsesc pe cineva să îmi facă un serviciu.

— Arată-ne, bucătăreaso, zise Pierre.

Bette zâmbi mulțumită și îi conduse prin bucătărie. Le arătă cei doi saci mari cu gunoi.

— Goliți-i în spate, îi instrui Bette. Dar aveți grijă, căpetenii de război ce sunteți, să nu îi vărsați.

— Mai pune niște stafide, ne întoarcem imediat, rânji Imo ridicând sacul.

— Desigur, încuviință Bette.

Se uită pe fereastră. În inimă i se cuibări un fior. De data aceasta trecuse peste o limită periculoasă, dar în mintea ei o trecuse cu mult timp înainte. Atunci când ducele o spânzurase fără nicio remușcare pe prietena ei, Natalie, ca pe o hoată, pentru că luase un pic de salvie din

camera spițerului și atunci când turma vărului ei de al doilea, Teddy, fusese confiscată, iar el fusese silit să o dea de bună voie ducelui. L-ar fi otrăvit pe nemernic ea însăși, și ar fi făcut-o cu plăcere, dacă Hugh i-ar fi cerut-o.

Cei doi soldați se duseră în spate și goliră cu nepăsare cei doi saci peste grămada de gunoi, salivând de nerăbdare.

Din spatele lor, alți doi soldați îmbrăcați cu haine alb cu purpuriu le-au sărit la gât. Ochii lui Pierre și ai lui Imo se bulbucară în timp ce erau rostogoliți la pământ.

Bette își șterse mâinile pe o cârpă. Da, trecuse peste o limită periculoasă... dar ce altceva ar fi putut face?

Suspină. Erau vremuri tulburi, când trebuia să alegi între un nebun și un tâmpit.

Capitolul 114

Într-o oră, paisprezece dintre oamenii noștri stăteau în curtea castelanului, îmbrăcați precum soldații lui Baldwin.

Ceilalți erau ascunși, protejați de ușa temniței. Ca și Bette, trei dintre prietenii lui Geoffrey ne-au ajutat să îi atragem pe soldați în capcană.

Eu și Odo stăteam de pază la ușa temniței, așteptând semnalul când ducele se ducea la sfat. În curte, doi soldați cu halebarde stăteau lângă intrarea în castel. Alții mișunau dintr-o parte în alta, grăbiți, agitând tot felul de arme spre metereze.

De pe drum, îi auzeam pe ai noștri adunându-se în jurul zidurilor orașului, strigând și amenințând, așa cum le ordonasem.

În sfârșit, l-am zărit pe Geoffrey intrând în curte. Se scărpină în cap, apoi îmi făcu semn.

— *E timpul*, am spus bătând ușor în lemnul ușii. Odo o deschise. Oamenii noștri, unii încă în hainele lor, au ieșit afară. În învălmășeala ce domnea peste tot, nimeni nu observă nimic. Ne-am făcut loc prin mulțimea din curte. Ni s-au alăturat ceilalți, îmbrăcați în uniforme de Baldwin.

Ne-am apropiat de paznicul castelului și unul dintre ei își coborî halebarda în fața noastră.

— Astăzi în castel intră numai personalul militar.

— Oamenii aceștia vor să-i vorbească ducelui, am spus arătând spre cei care nu aveau uniforme de soldați. Au venit din păduri și au vești despre bufon.

Paznicii au ezitat. Ne-au măsurat din cap până în picioare. Inima îmi bătea cu putere.

— Am venit de pe zid, am spus cu o voce mai fermă. Ai timp să stai la îndoială când avem vești atât de importante pentru duce? În sfârșit, privindu-ne uniforme, paznicul retrase halebarda și ne lăsă să trecem.

Am intrat în castel. Am condus grupul cu curaj spre sala principală.

Spre uimirea mea, sălile nu erau chiar așa de populate cum m-aș fi așteptat. Cei mai mulți dintre oamenii ducelui apărau zidurile. De câte ori fusesem pe aici înainte, sălile acestea erau pline de oameni, fiecare cu câte o doleanță.

Le-am arătat drumul spre marea sală. Alți doi paznici stăteau la posturi în fața intrării. Auzeam vocea ducelui. Stomacul mi se încordă.

— Suntem așteptați înăuntru. Am dat din cap către paznici. Purtam haine alb cu purpuriu. Ajunsesem până aici. Nimeni nu schițase niciun gest ca să ne oprească.

Am pătruns în sala cea mare. Era exact cum mi-o aminteam de pe vremea când fusesem bufonul curții, doar că atunci fusese plină cu oameni care veneau să ceară un favor sau cu alte treburi, iar astăzi se vedeau mai mult soldați și cavaleri ai lui Baldwin.

Ducele ședea în jețul lui. Purta o tunică militară și cizmele înalte din piele. Sabia era vârâtă într-o teacă frumos ornamentată.

Porcul!

Un ofițer de rang înalt citea un raport despre situația de dincolo de ziduri. Doi dintre oamenii mei au rămas în urmă, lângă paznicii de la ușă.

— Sire, zise șambelanul, gloata a făcut o petiție pe care, cică, ar trebui să o iei în seamă.

— O petiție? Baldwin ridică din umeri.

— O listă de doleanțe, îi explică noul castelan care, probabil, îi luase locul lui Norcross.

Oamenii mei făceau înconjurul camerei. Odo și Alphonse au luat poziție în spatele ducelui. Alois și alți doi din Morrisaey și-au ocupat posturile lângă castelan și șambelan.

— Cine aduce această petiție? Baldwin se uită în jur. *Nenorocitul de bufon al nostru?*

— Nu, sire, zise șambelanul. Bufonul tău nu este de găsit. Poate că îi este frică să se dea jos din pat. Dar fă așa cum te-am sfătuit. Lasă-i să îți prezinte plângerile. Și dă-le impresia că le vei lua cu adevărat în seamă.

— *În seamă...* Baldwin își mângâie barba. Se întoarse către castelan. Castelane, alege-l pe cel mai mic în grad dintre ai tăi, cel mai slab pregătit soldat, urcă-l pe un măgar și trimite-l afară să ia această petiție. Pune-l să le promită că ne vom ocupa de plângerile lor cât putem de repede.

Câțiva dintre cavaleri chicotiră.

Castelanul se ridică.

— Te implor, sire, să nu îți bați joc de acești oameni.

— Protestul tău a fost consemnat. Acum, grăbește-te și găsește-l pe acel spălător de latrine. Și, Gui, după ce omul tău se va întoarce în siguranță, omoară câțiva dintre ei. Doar ca să îi asigurăm că petiția lor se află în fruntea priorităților noastre.

— Dar, sire, ei vor fi protejați de starea de armistițiu, ezită castelanul.

— Iar te plângi? *Șambelane*, crezi că poți da o fugă până la ziduri ca să transmiți acest decret? Omul din fruntea trupelor mele pare să aibă o sculă bleagă.

— Sigur că pot, sire. Grasul se târî afară.

În sală, toți rămaseră fără grai la auzul împotrivirii castelanului.

— Așa, deci. Baldwin se ridică, holbându-se prin sală. Mai e cineva aici care are un plan asemănător?

— Da, am strigat din spatele sălii. Cred că ar trebui să *atacăm*. Atacați dușmanii din vest.

Capitolul 115

Baldwin lovi cu pumnul.

— Nu avem niciun fel de dușman în... Apoi rămase complet nemișcat. Ochii i se bulbucară ca niște prune negre. Cine a spus asta? Cine este acest bărbat? Arată-te!

Am pășit în față, din mulțime, și am lăsat tunica militară să cadă de

pe umerii mei. Am rămas în haina și pantalonii mei obișnuiți. Mi-am scos și coiful. I-am privit ochii care mă cercetau.

— Ba știi... I-am făcut cu ochiul.

Baldwin păli. Se ridică și arată cu degetul spre mine.

— El este. Bufonul!

Soldații se repezără la arme, dar au fost imediat opriți de bărbați purtând aceleași uniforme ca și ei, *oamenii mei*, care le puseseră săbiile în gât.

Castelanul făcu o mișcare spre mine, dar Alois îl opri înainte de a apuca să tragă sabia.

— Luați-l. Mă auziți? le ordonă Baldwin gărzilor din spatele jilțului său.

Gărzile porniră spre mine dar, aproape în aceeași clipă, puseră mâna pe duce. Odo era unul dintre ei. Puse un cuțit la gâtul lui Baldwin; Alphonse îl înghionti pe duce cu sabia în spate.

Ochii lui Baldwin se măriră de uimire. Se uita la cavalerii lui, mulți dintre ei repezindu-se la arme.

— Dacă atacă, vei fi un ticălos mort, i-am spus. Ar fi plăcerea mea.

Baldwin privi în jurul lui, cu mușchii gâtului încordați. Furia i se citea în priviri. În jur, oamenii loiali ducelui erau ținuți pe loc de cuțite. Unii dintre cavaleri scoaseră săbiile, uitându-se la Baldwin pentru încuviințare.

— Spune-le să arunce armele, i-am zis.

Odo apăsă cuțitul și făcu să apară o șuviță de sânge nobil.

Baldwin privi disperat de la unul la celălalt, încercând să cântărească sorții de izbândă ai unei eventuale lupte.

— Crede-mă pe cuvânt, stăpâne, oamenii ăștia, în puterea cărora ești acum, te urăsc chiar mai mult decât mine, i-am spus. Nu știu nici măcar dacă mă vor asculta, atât de tare vor să îți verse mațele. Dar, presupunând că vor să-și vadă copiii trăind în pace, mai mult decât vor să vadă mațele tale împrăștiate pe jos, te implor, spune-le cavalerilor să pună armele jos. Altminteri, dacă eu cobor mâna, ești un om mort.

Baldwin nu răspunse, ci continuă să se uite în jur. Apoi dădu din cap aproape imperceptibil. Una câte una, săbiile cavalerilor fură aruncate la pământ.

Din piept îmi scăpă un suspin de ușurare.

— Acum mergem afară, stăpâne. Le vei spune oamenilor tăi de pe ziduri să lase armele.

Ducele înghiți în sec.

— Ești nebun, scuipe el cuvintele.

— Și tu pari un pic lovit de nebunie, stăpâne, dacă nu te superi că observ.

În încăpere se auziră chicote.

— Vei fi mort până la căderea nopții. Baldwin își înfipse privirea de foc în ochii mei.

— Orașele vor veni în apărarea mea. Să te ridici împotriva unui stăpân în felul acesta, nu face decât să intri în istorie ca fiind cel mai mare nebun.

Mi-am rotit privirile încet în jurul încăperii. Odo îmi întoarse un zâmbet, apoi Alphonse, apoi Alois.

— Poate al doilea ca mărime, am răspuns.

Capitolul 116

L-am târât pe lordul Baldwin afară, obligându-l, cu sabia la gât, să iasă la porțile castelului.

Fiecare soldat pe lângă care treceam se uita uluit la noi. Unii, fără îndoială nerăbdători să sară la luptă, își priveau stăpânul așteptând un semn dar, la vederea ochilor triști ai lui Baldwin, și ai șambelanului, ai castelanului și ai vechilului care îl urmau, își coborau armele.

Oamenii se îmbulzeau pe marginea străzilor să ne vadă trecând. Probabil că se considerau amenințați.

Unii au început să strige:

— Uitați-vă la Baldwin. Este exact ceea ce meriți, porc lacom. Râdeau și aruncau cu resturi de mâncare în el.

Cum ne apropiam de ziduri, mi-am dat seama că vestea trebuie să se fi răspândit. Soldații se holbau pur și simplu la noi, cu armele atârându-le pe lângă trup.

— Spune-le că bătălia s-a sfârșit. L-am împins pe Baldwin înainte. Spune-le să pună armele jos și să deschidă porțile.

— Doar nu te aștepți să stea nepăsători și să lase gloata asta să intre, pufni Baldwin. Vor fi făcuți bucăți.

— Nimeni nu va avea de suferit; îți garantez eu asta. Cu excepția ta, desigur, am continuat, apăsând sabia mai tare, dacă tu nu te supui. Și bănuiesc că pe niciunul dintre ei nu îi va deranja acest lucru.

Baldwin înghiți în sec.

— Puneți armele jos, zise scrâșnind din dinți.

— Mai tare. L-am înghiontit.

— Puneți armele jos, strigă Baldwin. Castelul e pierdut. Deschideți porțile.

Toți rămaseră nemișcați. Nu le venea să creadă. Apoi, doi dintre oamenii mei alergară și dădură la o parte bârnele mari ce blocau porțile. Deschiseră poarta, și un grup dintre oamenii noștri, cu Georges, morarul, în frunte, au dat buzna înăuntru.

— De ce v-a luat așa de mult? zise morarul, venind spre mine.

— Stăpânul nostru a fost atât de absorbit de analizarea fiecăreia dintre doleanțele noastre că am pierdut noțiunea timpului, am rânjit eu.

Georges se uită la ducele captiv. Fără nicio îndoială că se gândise de nenumărate ori la acest moment.

— Scuzele mele, stăpâne. Ne-ai mărit dărilor, cred că îți datorez ultima mea proprietate.

Zicând aceasta, scuipe o flegmă groasă, galbenă pe fața ducelui. Ochii lui Georges rămaseră pe el o vreme, în timp ce scuipatul curgea încet spre bărbia lui Baldwin.

— Acum iată ce vreau eu. Își apropie fața de a ducelui. Eu sunt Georges, morarul din Veille du Père. Îmi vreau fiul înapoi.

Între timp, oamenii noștri se împrăștiaseră pe străzi și se urcaseră pe metereze. Soldații coborâseră șovăind de pe turnuri și fugeau îngroziți cât mai departe de ziduri.

Câțiva începuseră să îmi scandeze numele: „*Hugh, Hugh, Hugh...*” M-am uitat cu mândrie la Odo și la morar și ne-am ridicat brațele în aer, victorioși.

Capitolul 117

L-am azvârlit pe Baldwin în propria lui temniță – în celula întunecată în care zăcusem eu însumi.

În acele prime ore trebuia să mă ocup de foarte multe lucruri. Soldații ducelui trebuia dezarmați, iar șambelanul și vechilul, care cu siguranță complotau, trebuiau puși sub pază. Și castelanul, chiar dacă,

în mod ciudat, nu îl simțeam ca pe un dușman. Și în rândurile noastre trebuia menținută ordinea dacă voiam să-i prezentăm în pace petițiile noastre regelui.

Gândul îmi zbura la Emilie.

Oare unde era? Trebuia să împărtășesc aceste lucruri cu ea. Victoria noastră era în aceeași măsură a mea, ca și a ei. Mă trecu un fior de îngrijorare.

Am ieșit din castel și am luat-o grăbit pe străduțele înguste spre casa lui Geoffrey. Oamenii mă opreau să mă felicite, dar eu continuam să merg, încercând să păstrez aparențele, dar în sinea mea îi imploram să mă lase să trec. *Ceva nu era în regulă!*

Pasul mi se iuți pe măsură ce mă apropiam de piață. Unii dintre negustori mă strigau pe nume, dar eu i-am ignorat și am ajuns în sfârșit la strada pe care se afla casa lui Geoffrey.

Am bătut la ușă. Acum, ceva mă îngrozea de-a dreptul. Am lovit cu pumnul în ușă, inima luându-mi-o razna la fiecare bătaie disperată.

În sfârșit, ușa se deschise. Isabel era aici! La început, fu mulțumită să mă vadă teafăr apoi, brusc, expresia i se schimbă și deveni gravă și alarmată. Știam că se întâmplase ceva.

— A plecat, Hugh, murmură ea.

— A plecat? *Unde a plecat...? Cum?* Mă părăsiseră puterile.

— La început, am crezut că s-a dus să te caute pe tine, dar numai acum puțin timp am văzut asta.

Isabel îmi dădu un bilet, scris de o mână grăbită.

Curajosul meu Hugh,

Să nu te sperii când vei citi asta, pentru că inima mea îți aparține – pentru totdeauna. Dar trebuie să plec.

Până acum, victoria trebuie să fi fost definitivă. Nu m-am înșelat, nu? Ce a fost odată va fi întotdeauna. Ai urcat o treaptă spre propriul tău destin. Nimic în lumea asta nu mă face mai mândră decât faptul că te-am văzut împlinind acest lucru, că mi-ai întărit convingerea că ai acel ceva special pe care l-am văzut la tine de la prima întâlnire.

Dar acum trebuie să mă întorc în Borée. Nu fi supărat. Anne îmi este ca o mamă. Nu o pot părăsi, în timp ce mă bucur de triumful tău.

Te rog să nu îți faci griji. Sunt câteva lucruri pe care nu ți le-am împărtășit, și nici măcar Stephen nu va îndrăzni să îmi facă vreun rău. Scrie-i regelui, Hugh. Fă ca victoria ta să fie definitivă și adevărată. Eu

îmi voi face datoria.

Era atât de dureros. Ochii mi se umplură de lacrimi usturătoare. Nu o puteam pierde. Nu acum, după ce se întâmplaseră atât de multe. Am înghițit cu greu, străduindu-mă să citesc și sfârșitul:

Ai fost adevărata mea dragoste din clipa în care te-am văzut pentru prima dată. Știu că îți voi mai spune asta și când ne vom revedea. Îmi ridic palma. Adu-ți aminte cuvintele,

În toată lumea asta...

Emilie

Mă cuprinse o durere sfâșietoare, însângărând victoria și bucuria. Câștigasem lupta. Dar pierdusem femeia pe care o iubeam.

Capitolul 118

— Cine e acolo? întrebă o voce răstită de dincolo de ușă. Răspunde! Emilie își trase mai bine gluga întunecată. Țâfna bine cunoscută era ca o veche prietenie și o făcu să zâmbească.

— Ai devenit la fel de nesărat ca și glumele tale, Norbert? îl întrebă la rândul ei.

Încet, ușa se deschise. Norbert privi afară, cu tunică deschisă la piept și părul răvășit.

La început, privi cu suspiciune silueta înfășurată în mantie. Apoi, după ce ea își dădu jos gluga, ochii i se măriră.

— Lady Emilie!

Norbert aruncă o privire pe coridor și se asigură că era singură, apoi întinse mâinile și o îmbrățișă.

— Ce bucurie să te revăd.

Emilie îl strânse și ea la piept.

— Și eu mă bucur să te văd, bufonule.

Norbert o băgă repede înăuntru. Închise ușa, apoi se încruntă.

— Mă bucur că te văd, doamnă, dar nu neapărat aici. Ai riscat foarte mult întorcându-te. Dar, spune-mi repede – ai fost cu Hugh?

Emilie îi vorbi despre toate cele întâmplate. Mai întâi îi spuse de

raidul asupra orașului Veille du Père și despre existența lăncii.

— *Același toiag pe care tu i l-ai trimis lui Hugh.*

Apoi, despre incredibilele evenimente ce se petrecuseră după aceea. Despre oamenii care s-a răsculat o dată cu el. Despre Treille. Cu fiecare veste pe care i-o dădea, ochii bufonului se măreau, de parcă nu-i venea să creadă, și chicotea din ce în ce mai tare de bucurie.

Când i-a povestit despre capturarea lui Baldwin, țopăi în jurul ei și se rostogoli pe saltea, dând din picioare de bucurie.

— Știam eu că băiatul ăla avea un dar de la Dumnezeu, dar asta...

Se ridică din nou, încetând să mai râdă. Îi privi cu atenție fața, petele roșii din obraji.

— Dar, spune-mi, doamnă, de ce ești aici, acum?

Emilie coborî ochii.

— Pentru stăpâna mea. Este datoria mea.

— Stăpâna ta! Atunci, ai bătut drum lung fără niciun folos. Lucrurile s-au schimbat foarte mult pe aici. Ducele visează să îl ucidă pe Hugh cu nerăbdarea cu care un câine salivează la o friptură proaspătă. Mai știe cineva că ai venit?

— M-am amestecat printre niște călugări care se întorceau dintr-un pelerinaj. La tine am venit mai întâi.

— Foarte înțelept. Ultima ta fugă a fost descoperită. S-a presupus că ai fost cu Hugh. Dacă nu ar fi protestat lady Anne, gărzile lui Stephen te-ar fi căutat.

Capitolul 119

Ne luă câteva zile pentru a pune totul la punct în Treille. Mai erau câțiva cavaleri încăpățânați care îi erau loiali lui Baldwin. Și se împrăștiase vestea despre o reprimare din partea presupușilor aliați ai ducelui. Dar se dovedii neîntemeiată.

Treille era în mâinile noastre.

Acum se punea întrebarea ce era de făcut cu el.

Mai era și problema comorilor ducelui, ce sporiseră pe spinarea celor care acum ocupau acest oraș. Și mari rezerve de grâne și de animale care trebuia împărțite oamenilor în mod cinstit.

Între cei care fuseseră de partea noastră de la bun început și cei

care ni se alăturaseră mai târziu se iscuse o dispută. Georges zicea să le dăm cheile de la hambarele de grâu. Să ia fiecare câte un sac de grâu și o găină. Alois zicea că nu trebuia să ne oprim aici. *Să punem mâna pe comoară și să împărțim toți banii. Să îi punem nemernicului ștreangul de gât.*

Îmi doream ca Emilie să fi fost aici. Nu aveam talentul de a cârmui și nici dorința de a o face. Nu știam exact ce ar fi fost drept să fac.

Era doar o chestiune de timp până să îmi pierd armata. Oamenii deveneau tot mai nerăbdători. Voiau să se întoarcă la casele lor.

— Este vremea recoltei, spuneau ei. Când vom primi ceea ce ni s-a promis?

Și nu numai mâncare și bani. Aveau nevoie de legi care să îi protejeze. Dreptul de a alege unde vor să trăiască, pe cine vor să servească. Dacă un om îi era supus unui stăpân, trebuia neapărat ca și copiii lui și copiii copiilor lui să se supună aceluiași stăpân? Cineva trebuia să judece aceste lucruri.

Într-o noapte, am găsit o coală de hârtie, cu sigiliul lui Baldwin și o sticlută cu cerneală groasă, roșie. M-am așezat și am început să scriu cea mai importantă scrisoare din viața mea.

Maiestateii Sale, Philip Capet, Regele Franței,

Mă rog ca Dumnezeu să îmi ajute să gădesc cuvintele potrivite ca să vă scriu această scrisoare, deoarece sunt doar un om de rând, un țăran, de fapt.

Se spune că aș fi conducătorul unui grup de oameni curajoși. Unii îi spun gloată; eu îi spun mulțime de fermieri, dogari, pădurari – toți în slujba Domniei Voastre – care ne-am ridicat împotriva stăpânului nostru după ce ne-a atacat, cu cruzime, de mai multe ori.

Vă scriu din Treille, Maiestatea Voastră, unde stau chiar la masa ducelui Baldwin, care este ținut prizonier, în timp ce eu aștept un cuvânt de la Înălțimea Voastră cu privire la ce trebuie să fac mai departe.

Nu suntem trădători, nici pe departe. Ne-am unit pentru a lupta împotriva nedreptăților apăsătoare, și numai în momentul în care ne-au fost amenințate siguranța și bunăstarea. Ne-am unit pentru a cere legi, care să nu permită să fim uciși și siluiți fără ca niciun răufăcător să-și primească pedeapsa, și să nu ne mai fie distruse proprietățile fără niciun motiv. Ne-am unit pentru a ne elibera de o

sclavie fără sfârșit.

Să fie oare, Maiestate, chiar așa un vis deșart faptul ca toți oamenii lui Dumnezeu, fie nobili, fie de rând, să fie guvernați de legi drepte?

Mulți dintre cei care au venit cu noi v-au slujit în războaie ori s-au alăturat Sfintei Cruci în lupta împotriva turcilor. Nu cerem decât ceea ce ni s-a promis pentru aceste servicii: dreptul la dări cinstite; dreptul la petiții și recompense pentru nedreptățile care ni se fac; dreptul de a avea parte de un proces cinstit împotriva unui atacator, fie că este nobil sau nu; dreptul de a deține pământ, plătit cinstit stăpânului nostru, prin anii de trudă și chin.

Am făcut toate astea cu puțină vărsare de sânge. Am acționat pașnic și cu respect. Dar oamenii noștri au început să obosească. Vă rog, trimiteți-ne o veste, Maiestatea Voastră, asupra părerilor dumneavoastră despre aceste lucruri.

În schimbul judecății Domniei Voastre, vă ofer singurul lucru pe care îl am – da, cred, unul foarte valoros: cea mai sfântă comoară a creștinătății, ajunsă în posesia mea în Antiohia.

Lancea care l-a străpuns pe Domnul nostru Iisus Hristos pe cruce.

Este o comoară pe care merită să o ai dar, oricât ar părea de uluitor, nu este la fel de mare ca inimile acestor oameni care vă slujesc.

*Așteptăm răspunsul Maiestății Voastre,
Cu credință, umilul dumneavoastră slujitor,
Hugh De Luc, hangiu, din Veille du Père.*

Am așteptat să se usuce cerneala.

Mi se puse un nod în gât. Muriseră atât de mulți. Sophie, Matthew, copilașul meu, Nico, Robert, turcul. *Toate, ca să ajung eu aici?*

Lancea era sprijinită de masă. Ce s-ar fi întâmplat dacă în biserica aceea aş fi murit de mâna turcului? Ce ar fi fost dacă nimic din toate acestea nu s-ar fi întâmplat?

În sfârșit, am împăturit scrisoarea și am pecetluit-o cu sigiliul ducelui. Mi-am văzut mâinile tremurând.

Tocmai se întâmplase un lucru cât se poate de minunat. Eu, un țaran, un bufon, un om fără casă, fără nicio proprietate...

Tocmai îi scrisesem o scrisoare regelui Franței.

Partea a cincea

ASEDIUL

Capitolul 120

Stephen, ducele de Borée, tresări când spițerul îi aplică încă o lipitoare grețoasă pe spate.

— Dacă îmi mai iei mult sânge, va fi mai mult în lipitorile astea decât în mine.

Spițerul își văzu de treabă.

— Te plângi de proastă dispoziție, stăpâne, dar te plângi în aceeași măsură și de leac.

Stephen pufni.

— Nici toate lipitorile din lume nu mi-ar putea lua suficient sânge pentru a mă putea binedispune.

De când atacul lui Morgaine dăduse greș, Stephen căzuse într-o melancolie adâncă. Cei mai valoroși și cei mai de încredere oameni ai lui fuseseră uciși. Mai rău, irosise cea mai mare șansă de a pune mâna pe lance. Apoi, ca să înrăutățească și mai mult lucrurile, blestematul acela arogant avusese curajul de a mărșălui spre Treille. Clocotea atât de tare de mânie, încât îi creștea febra.

Apoi, chiar ieri, primise vestea de necrezut că nebunul chiar reușise să cucerească Treille; că Baldwin, idiotul idioților, îi predase castelul lui.

Deci, lancea încă mai putea fi luată! Se gândise să pornească o cruciadă ca să elibereze Treille, să ia trofeul ce fusese furat de acel dezertor și să îl readucă acolo unde îi era locul. În Borée, desigur. Dar cine știe unde avea să se afle până atunci? În Paris, Roma sau poate chiar înapoi în Antiohia.

În momentul acela, lucrurile se înrăutățiră și mai mult – Anne intră în cameră. Se uita la el, pieziș, cu fața plină de vânătași, și își dădu capul pe spate zâmbind înveselită.

— Ai trimis după mine, domnule?

— Da. Spițerule, lasă-mă o clipă cu soția mea.

— Dar lipitorile, stăpâne... nu s-a terminat încă...

Stephen sări în sus, scuturând micile creaturi de pe spatele lui.

— Te porți ca un călău, nu ca un vindecător. Ia creaturile astea de aici. De acum încolo mă voi trata de indispoziție în felul meu.

Anne îl privea cu un zâmbet ușor.

— Mă mir că ființele astea mici te supără atât de tare, când suferi din atâtea alte motive.

Se apropie și își trecu mâna pe spatele lui, plin de mici dungi roșietice.

— După cum arată astea, indispoziția ta trebuie să fi fost foarte gravă. Să pun salvie?

— Dacă nu te deranjează prea mult să mă atingi. Stephen îi susținu privirea.

— Bineînțeles că nu, bărbate. Își băgă mâinile adânc în pomada unsuroasă și albă, întinzând-o la întâmplare pe spatele lui. Sunt chiar obișnuită cu deranjul. Ce voiai de la mine?

— Speram să vorbim despre bunăstarea verișoarei tale Emilie. Sper că vizita la mătușa ei i-a priit.

— Așa bănuiesc. Anne întindea salvia. Era chiar rumenă în obraji.

Rumenă... amândoi știau că nenorocita nu mersese nici câțiva pași în direcția vizuinii găinii aceleia bătrâne, mătușa sa.

— Lipitorile astea par să fi supt destul de mult, zise Anne apăsând pe o rană anume. Stephen tresări. Starea asta de liniște nu pare să îți priască, bărbate. Poate ar trebui să te reîntorci pe Pământul Sfânt pentru ceva distracție. În ceea ce o privește pe Emilie, mi-e teamă că este mult prea obosită pentru a putea da foarte multe detalii. Obosită... zise ea apăsând din nou și, cu toate acestea, rumenă în obraji după cum îți spun.

— Destul. Stephen îi prinse brațul. Știi că nu am nevoie de aprobarea ta.

— Nu ai. Anne îi aruncă o privire. Dar mai știi și că ea rămâne în grija mea. Și chiar și tu, soțul meu uneltitor, trebuie să știi prețul pe care îl vei plăti dacă va suferi cel mai mic rău.

Își înfipse vârful unei unghii într-o rană deosebit de umflată. Stephen aproape se prăbuși de pe masă.

Ridică brațul ca și când ar fi vrut să lovească. Anne nu tresări. În schimb, abia dacă se uită la el, ura arzându-i în ochi. Apoi trecu ușor la zâmbet.

— Sunt aici, bărbate, dacă vrei să mă lovești. Sau pot chema una dintre cameriste, dacă fața mea ți se pare prea aspră.

— Nu îți permit să-ți bați joc de mine în propria mea casă, zise Stephen împingând-o la o parte.

— Atunci, poate că ar fi înțelept să mă mut. Anne zâmbi ironic.

— Ieși afară, strigă el, aproape atingându-i fața cu mâna. Nu te mai minți singură, Anne, închipuindu-ți că micul tău jurământ de a o proteja m-ar face să ezit fie și o secundă. În final, vei regreta această batjocură. Tu și târfa cu obrajii trandafirii care te servește, și nenorocitul de bufon cu care și-o trage cu atâta patimă.

Capitolul 121

— Sfinția Ta! Stephen îngenunche și sărută inelul cu rubin al lui Bartholomeu, episcopul de Borée, deși îl considera cel mai înfumurat și bine hrănit slujbaș din Franța. Ce drăguț din partea dumatăle să vii atât de curând. Te rog să te așezi aproape de mine.

Episcopul Bartholomeu era corpolent, cu ochi de bufniță și o gușă ce părea să se confunde cu veșmântul lui purpuriu. Stephen se mira cum de un asemenea om putea să facă un pas sau să urce o treaptă, sau chiar să își țină slujbele. Știa că episcopul nu suporta să fie amenințat. Se credea prea bun pentru această dioceză și tânjea după o poziție mai bună. În Paris sau chiar în Roma.

— M-ai luat din paraclis pentru asta? șuieră episcopul.

La încuviințarea lui Stephen, un paj tânăr umplu două cupe cu bere.

— Se cheamă alambic. Stephen își ridică pocalul. Este făcută de călugării de lângă Flandra.

Episcopul catadicsi să zâmbească.

— Dacă este vorba despre lucrul lui Dumnezeu, atunci nu cred că am bătut un drum prea lung.

Amândoi au sorbit îndelung.

— Aaah! Clericul își linse buzele. Este foarte dulce. Are gust de mere și mied. Cu toate acestea, am sentimentul că nu m-ai chemat ca să îți spun părerea mea despre bere.

— Te-am chemat, zise Stephen, deoarece există un mare gol în sufletul meu pe care numai Sfinția Ta mă poate ajuta să îl umplu.

Bartholomeu încuviință și ascultă mai departe.

Stephen se aplecă spre el.

— Ai auzit de rășcoala asta din sud, unde un bufon a condus o gloată de țărani.

Bartholomeu pufni.

— Știu că un om mai prost decât Baldwin nu există, așa că nu e greu de crezut că a putut fi înșelat de un nebun. Cu toate acestea, se mai spune că omul ăsta a fost și bufonul tău odată, sire?

Stephen își puse pocalul jos și se uită la episcopul care zâmbea batjocoritor.

— Să trec la subiect, Sfinția Ta. Știi ce poartă cu el bufonul ăsta, știi care este izvorul curajului său?

— Mesajul despre o viață mai bună. Eliberarea de sclavie, zise episcopul.

— Nu despre mesajul lui vorbesc, ci despre toiagul lui.

Clericul încuviință din cap.

— Am auzit că se fălește cu o suliță despre care se spune că ar fi lancea sfântă. Dar profeției ăștia afirmă întotdeauna că dețin una sau alta... apă sfântă de la botezul Sfântului Ioan, giulgiul de înmormântare al Sfintei Fecioare.

— Deci, nu te interesează? îl întrebă Stephen. Nu te interesează că un băiat de târfa de la țară se folosește de numele Domnului nostru pentru a ridica oamenii la revoltă?

— Profeții ăștia locali, suspină episcopul. Apar și dispar ca și gerul, în fiecare an.

Stephen se înclină.

— Și nu te preocupă faptul că acest țăran umblă încolo și înapoi, incitând mulțimea, în numele lui Hristos, la răsturnarea stăpânilor?

— Mi se pare că tu ești cel îngrijorat, Stephen. Pe de altă parte, am auzit că băiatul ăsta nu caută grație divină, ci grâu pământesc.

Pe fața episcopului se lărgi un zâmbet, zâmbetul unui jucător de zaruri ce știe care va fi rezultatul.

— Ce vrei, Stephen, ca Biserica să se ocupe de băcăniile tale? Să ne plângem Romei și să începem o cruciadă împotriva unui nebun?

— Ce vreau eu, Sfinția Ta, este să îi lovim pe acești maimuțoi unde îi doare mai tare. Mai mult decât stomacul sau dorințele lor, sau visurile lor idioate despre mult râvnita libertate pe care tânjesc să o guste.

Bartholomeu aștepta, cu un zâmbet jucăuș.

— Sufletele lor, Sfinția Ta. Vreau *să le sfâșii sufletele*. Iar tu ești cel care îmi poate garanta acest lucru.

Episcopul își puse băutura jos. Trecu de la amuzament la îngrijorare.

— Și ce anume vrei să fac eu?

Capitolul 122

De la rege nu veni niciun răspuns și, cu fiecare zi ce trecea, oamenii deveneau din ce în ce mai nerăbdători și mai obosiți. Aceștia nu erau soldați, pregătiți să ocupe un oraș ca Treille. Erau fermieri, negustori, soți și tați. Tânjeau să ajungă acasă.

Pe drumul spre nord fuseseră postate santinele, dar nu venea niciun mesager.

De ce? Oare dacă Emilie i-ar fi scris și ea? Dacă ar fi putut... și dacă nu putea?

Apoi, într-o zi, iscoadele zăriră un grup îndreptându-se, spre castel. Eram în sala cea mare. Alphonse dădu buzna.

— H-Hugh, se apropie o trupă de soldați. Par să fie trimișii regelui!

Am luat-o spre zidurile orașului cât de iute ne duceau picioarele. M-am urcat pe metereze și m-am uitat la grupul care se apropia, cu inima bătându-mi cu putere. Din nord, veneau șase călăreți în galop. Cavaleri ce purtau un steag, dar nu cu purpuriul și auriul regal.

Ci cu o cruce pe el. Cavaleri ai Bisericii.

L-au însoțit pe călărețul din centrul grupului, purtând hainele închise la culoare ale clerului.

Am deschis porțile exterioare și grupul intră în oraș. În piață s-a adunat o mulțime de oameni. Cu toți ai noștri – Odo, Georges, oamenii din Morrisaey. Majoritatea rânjeau optimiști.

— E de bine sau de rău? întrebă Alphonse.

— Cred că e de bine, zise părintele Leo. Regele nu ar trimite un preot ca să ne atace. Veți vedea.

Un cleric uscățiv, cu ochii limpezi, coborî încet de pe cal. Nu pierdu nicio clipă și se adresă mulțimii:

— Sunt părintele Julian, emisar al Eminenței Sale, episcopul Bartholomeu. Aduc un decret urgent.

— Eu sunt Hugh, i-am spus. M-am înclinat și am făcut semnul crucii în semn de respect.

— Mesajul meu trebuie ascultat de toți, zise preotul, fixându-mă cu privirea. Scoase un sul rulat din tunică și îl desfăcu.

— Ocupanți ai castelului Treille, începu clericul cu voce tare și limpede. Fermieri, pădurari, negustori, șerbi și oameni liberi, toți cei ce îl urmați pe cel cunoscut sub numele de Hugh De Luc... un dezertor din Armata Crucii care încă mai poartă bătălii și astăzi pentru eliberarea Pământului Sfânt...

Un fior de îngrijorare îmi îngheță sângele. Mulțimea amuți.

— Eminența Sa episcopul Bartholomeu vă dojenește pentru falsa voastră răscoală și vă îndeamnă, astăzi, 17 octombrie 1098, să vă risipiți, să renunțați pe dată la toate doleanțele și la pământurile luate ducelui Baldwin de Treille și să vă întoarceți în satele voastre, altminteri veți suporta consecințele imediate ale acțiunilor voastre: excomunicarea definitivă din Biserica Romei și despărțirea pentru totdeauna a sufletelor voastre de cele sfinte.

Preotul se opri pentru a privi chipurile uluite, inclusiv al meu.

— Eminența Sa insistă, continuă el, să vă lepădați de toate sfaturile și promisiunile ereticului Hugh De Luc; să-i negați legitimitatea, să confiscați orice relicvă sau simboluri ce se pretind a fi de origine divină și care se află în posesia lui; și să nu credeți niciunul din argumentele pe care le prezintă, cum că ar fi trimis al Domnului Iisus Hristos.

— Nu. Oamenii scuturau din cap. Nu este posibil... Se uitau speriați, unul la altul, apoi la mine.

Tânărul preot le strigă:

— În speranța că veți urma acest decret și pentru ca sufletele voastre să poată primi din nou la Sfânta împărtășanie, se declară o perioadă de două zile de punere a lui în aplicare, sub supravegherea mea. Edictul este semnat de Eminența Sa abatele Bartholomeu, episcop de Borée, reprezentant al Sfântului Scaun.

Borée! mă gândeam eu. *Stephen făcuse asta!*

Un șușotit speriat plutea prin mulțime.

— Este o nebunie, vorbi părintele Leo. Acești oameni nu sunteretici. Nu au luptat decât pentru hrana familiilor lor.

— Atunci, le sugerez să mestece mai repede, zise tânărul preot, și să se întoarcă la fermele lor înainte ca sufletele să le rămână flămânde pentru totdeauna. Și tu la fel, popă de țară. Bătu în cuie edictul pe peretele bisericii.

— Acesta este șantajul lui Stephen, le-am strigat celor din jurul meu. Vrea lancea, cu orice preț.

— Atunci, dă-i-o, strigă cineva, dacă ne răscumpără sufletele.

— Îmi pare rău, Hugh. Am venit să lupt, spuse un altul, clătînând din cap. Dar nu sunt pregătit să fiu blestemat pentru vecie.

Oamenii noștri păreau îngroziți și copleșiți. Unii coborâră de pe ziduri și șerpuiră încet către porțile orașului.

— Așa este, încuviință preotul. Biserica vă primește cu drag, dar numai dacă vă supuneți pe dată. Întoarceți-vă la fermele și la soțiile voastre.

Cum aș fi putut lupta împotriva unui atac atât de veninos? Oamenii aceștia curajoși au crezut că fac un lucru bun atunci când m-au urmat. Un lucru ce l-ar fi bucurat pe Dumnezeu.

Am văzut cum un grup de prieteni vechi trece pe lângă mine îndreptându-se spre porțile orașului. O furie și mai apăsătoare îmi clocotea în piept.

Tocmai pierdusem războiul.

Capitolul 123

În noaptea aceea, Odo mă găsi ghemuit, de unul singur, în capelă.

Mă rugam. Mă rugam la Dumnezeu să îmi arate ce trebuia să fac. Dacă exista într-adevăr un Dumnezeu, nu ar fi permis unui grup de fanfaroni bine hrăniți, ca părintele Julian, căruia nu îi păsa nici cât negru sub unghie dacă oamenii mei trăiesc sau mor, să le slăbească hotărârea.

— Știu că ești în rahat rău de tot, zise Odo, dacă tu ai ajuns să te rogi.

— Câți oameni dintre ai noștri au mai rămas? l-am întrebat.

— Jumătate, poate mai puțini. Până mâine... cine știe? Poate nu destui pentru a stăpâni orașul. Ne-au mai rămas totuși câțiva de nădejde. Georges, Alphonse, băieții din Morrisaey... chiar și părintele Leo. Cei mai mulți dintre cei care au fost de partea noastră de la bun început.

I-am aruncat un zâmbet slab.

— Încă mai cred în mine?

— Nu, nu aș spune asta. Să zicem că dacă fac un rămășag cu Dumnezeu au mai multă încredere în lancea cea sfântă decât în soarelele acela de biserică.

Am tras lancea de pe banca de lângă mine și am strâns-o în mâini.

— Așadar...? zise Odo. Chestia aia ți-a dat vreun răspuns? Ce urmează?

— Urmează, i-am răspuns, urmează că Stephen mă vrea pe mine sau, cel puțin, lancea... și nu sufletele voastre. Edictul este o provocare: „Vino și înfruntă-mă dacă ai curajul“. Nu am de ales, trebuie să mă duc.

— Să te duci? Odo începu să râdă. Te duci spre Borée cu oamenii care au mai rămas?

— Nu, prietene. Am clătinat din cap. Voi pleca spre Borée *de unul singur*.

Lui Odo îi luă câteva clipe ca să hotărască dacă să obiecteze sau să își dea ochii peste cap.

— Te duci la Borée? Doar tu și lancea aia?

— Nu vezi ce mesaj îmi trimite, Odo? A ars sate ca să pună mâna pe lancea asta. Mi-a ucis soția și copilul. Acum o are pe Emilie. Ce altceva aș putea să fac?

— Putem aștepta. Să îl ținem pe Baldwin în temniță până când primim vești. Regele va pune cu siguranță capăt acestei nebunii.

— Vorbim despre cuvântul regelui. Regele este nobil. Va fi de partea lui Baldwin și a lui Stephen fără ca măcar să ne audă păsurile. Oamenii aceștia îi sunt credincioși, înmulțesc armatele pentru a purta războaiele lui. Noi... înmulțim găini?

— Chiar și un rege poate fi înduplecat cu o omletă bună. Fierarul corpolent chicoti. Apoi se uită drept în ochii mei. Eu sunt alături de tine, Hugh, până la sfârșit.

L-am prins de încheietura mâinii.

— Ajunge, Odo. Mi-ai fost un prieten de nădejde, toți mi-ați fost. Ați avut încredere în mine mai mult decât ar fi visat orice nebun. Le-am zâmbit. Dar acum e lupta mea. Lucrul ăsta... mi-a adus în cea mai mare parte numai necazuri. Dar alte lucruri – orașul răsculându-se, mândria cu care am mărșăluit spre Treille, fața lui Baldwin – au fost bucurii.

— Ai devenit un filosof destul de prost de când ți-ai pus fusta aia, comentă Odo.

— Poate... dar plec singur.

Odo nu mi-a răspuns, doar a oftat adânc și a zâmbit. Apoi s-a uitat în jur.

— Deci, așa e pe dinăuntru o biserică. Scaunele sunt tari și nu e nimic de mâncare. Nu văd ce te atrage.

— Suntem doi de aceeași părere, i-am răspuns răsând. Am stat o clipă cufundați în tăcere.

— Păi, unde am fi fost acum dacă nu aș fi plecat în ziua aceea în Cruciadă? Dacă nu aș fi plecat niciodată, iar Sophie și Philipe ar fi fost încă în viață. Și părintele Leo ar fi continuat să țină slujbe plictisitoare. Iar tu ai fi continuat să muncești cinstit zi de zi.

Odo se uită spre fereastră.

— Cred că am fi sorbit o bere. Și ți-am fi ascultat glumele caraghioase.

M-am ridicat și l-am bătut pe spate.

— Atunci, hai, prietene. Sigur există o cârciumă pe aici. Și tot mai știu câteva glume pe care nu le-ai auzit încă.

Capitolul 124

A doua zi în zori, mi-am pus tunica de bufon uzată, mi-am luat rămas-bun de la prietenii mei care fuseseră alături de mine de la bun început, mi-am pus lancea cea sfântă subraț și am plecat.

Georges, Odo, părintele Leo și Alphonse m-au întâmpinat la porțile orașului. I-am îndemnat să nu se predea, ci să rămână acolo și să păstreze orașul în bună ordine. Le-am mai spus că tot ceea ce făcusem noi era un lucru drept și că într-o bună zi vom primi răsplata.

Dar și ceea ce aveam de făcut acum era drept. Și trebuia să o fac singur, cu orice preț.

În timp ce mă pregăteam să urc pe cal, i-am îmbrățișat cu drag pe Odo și pe Georges.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze pe amândoi, am spus. Le-am mulțumit pentru faptul că m-au urmat, pentru că au crezut în mine. Pentru că au riscat. În îmbrățișarea lor fierbinte în lacrimile ce stăteau să curgă, am simțit apăsarea unei tristeți. S-ar putea să nu ne mai vedem niciodată.

Apoi am urcat pe cal și, aruncând o ultimă privire în urmă, zâmbind și făcându-le cu ochiul, am coborât dealul. Am jurat să nu mai privesc niciodată înapoi.

La poalele dealului, mi-am încălcat promisiunea. Am privit în urmă la zidurile de nepătruns și la turnurile înalte de neurcat. Orașul ce nu

putea fi cucerit. Îmi venea să pufnesc în răs. O scânteie de mândrie îmi încălzi sângele. Șerbii și fermierii cuceriseră castelul stăpânului fără nicio luptă. Fața damblagită a lui Baldwin mi se ivi în minte – fie și numai pentru acel moment unic, meritase totul.

Dar Baldwin rămânea acum în urma mea. O ultimă provocare mă aștepta. Confruntarea cu cel care ne arsesese satul, care îmi ucisese soția și copilul. Și care acum o deținea pe cea pe care o iubeam. Știam că acum această luptă nu mai era legată de drepturi și libertate. Acum se restrânsese la ceva mai profund, ceva personal.

Am întors spatele orașului Treille pentru ultima dată și am dat pînteni calului.

Mintea îmi era deja la Boree.

Capitolul 125

Tocurile cizmelor grele ale lui Stephen răsunară tare atunci când intră într-o încăpere mică, de lângă cazărmi. Înghesuit într-un colț întunecat, ocupantul ei se întoarse – un bărbat murdar și plin de răni.

— Vino, Morgaine. Stephen deschise larg ușa. A sosit din nou clipa ta. Trebuie să mă folosesc de talentele tale. Încă mai ești cavaler, nu-i așa?

Cavalerul dezonorat își ridică încet trupul musculos de la podea. Hainele rupte și murdare ascundeau locul în care îl pătrunsese sabia, iar mica rană încă mai supura.

— Sunt aici ca să te servesc, stăpâne.

— Bine, zise Stephen. Trebuie să aerisești locul acesta. Igiena ta a lăsat întotdeauna de dorit, Morgaine, dar acum o latrină ar mirosi ceva mai puțin decât încăperea asta.

— Mirosul îmi păstrează vie în amintire rana mea și pe nenorocitul josnic care mi-a provocat-o.

— Mă bucur că amintirile tale sunt vii, zise Stephen. Pentru că, dacă vrea Dumnezeu, vei avea o a doua șansă ca să te răzbuni.

Ochii tafurului scânteiară.

— Respir numai în speranța unei asemenea șanse. Dar cum?

— Evenimente mai mari decât îți poți tu imagina îl vor aduce pe nebun înapoi la mine.

— Nebunul! Vine în Boree? Ești sigur?

— Crezi că mi-aș murdări cizmele în groapa asta infectă din alt motiv? Acum, ridică-te. Îl voi pune pe spițer să îți acopere rana aia.

Tafurul își ridică tunica de război de la podea, încă ruptă și pătată de sânge în locul în care îl pătrunsese sabia bufonului. Își linse buzele, așa cum un om înfometat ar fi făcut-o, așteptând o friptură proaspătă.

— Gândul răzbunării te-a adus din nou la viață, războinicule. Stephen rânji. Instinctele nu îl înșelaseră. Făcuse bine că îl salvase pe acest animal bălos și nu îi tăiase capul când se târâse înapoi fără lance.

— Îl voi spinteca, zise tafurul arătându-și dinții, și voi lăsa rănilor mele să supureze peste ale lui, ca să moară cunoscând această otrăvă.

— Așa te vreau. Stephen îl bătui peste umăr, apoi se uită la propria lui mână cu dezgust. Se plecă spre războinicul rănit, ca și când ar fi fost tovarăși de pahar, apoi înfipse mânerul propriei săbii în rana lui Morgaine. Acesta gemu.

— De data asta să ai grijă să te întorci cu lancea, șuieră Stephen. Dar, mai întâi, ar mai fi ceva de făcut, continuă Stephen, revenind la tonul anterior. În lipsa ta, au venit tot felul de ticăloși în Borée. De aceea am nevoie de tine. În cine altcineva aș putea avea încredere?

— Spune-mi doar ce trebuie făcut.

— Bun. Privirea lui Stephen se luminează. Asta speram să și aud din partea ta. Arăți ca un om care ar avea nevoie de un pic de distracție, Morgaine. Ce-ar fi să îl chemăm pe bufonul Norbert, nu-i așa, Morgaine? Ce-ar fi să vedem dacă reușește să ne facă să râdem?

Morgaine încuviință din cap, iar Stephen știa că acesta înțelesese perfect. Nu conta al cui sânge avea să fie pe sabia lui, atâta vreme cât ducea la nebun.

— Și, Morgaine... zise Stephen în timp ce părăsea încăperea împuțită. Dacă tot este vorba de petrecere, de ce să nu o invităm și pe lady Emilie?

Capitolul 126

Mersesem prin pădure două zile, călărind de la ivirea zorilor până când spatele mi se încovoia de durere apoi, când se lăsa întunericul, mă ghemuiam într-un tufiș, iar mintea îmi rămânea trează în timp ce

trupul se cufunda într-un somn agitat. Mă gândeam la toate necazurile mele. La prietenii pe care i-am lăsat în urmă, la siguranța lui Emilie. La ce voi face când voi ajunge în Boree, ce se afla la două zile de mers călare.

În dimineața aceea, tocmai terminasem de înghițit câteva guri de pâine și brânză și mă pregăteam să pornesc la drum când mi-am dat seama că, din urmă, se apropia încet un călăreț.

M-am ascuns după un copac și mi-am scos cuțitul.

Călărețul singuratic apăru la vedere. Un om al Bisericii, poate un călugăr, acoperit de veșmântul lui cernit, călărind de unul singur prin păduri periculoase.

M-am liniștit și am pășit afară din ascunzătoare.

— Trebuie să fii ori nebun, părinte, pentru a străbate aceste păduri de unul singur, am strigat către silueta care se apropia, ori mort de beat.

Omul Bisericii se opri.

— Țsta este un avertisment neobișnuit, răspunse de sub gluga lui, venind de la un om îmbrăcat într-o tunică din petice.

Spre mirarea mea, vocea mi se părea cunoscută!

Își ridică gluga, și l-am văzut pe părintele Leo, cu un zâmbet de la o ureche la alta.

— Ce cauți aici?! am exclamat.

— M-am gândit că un om cu o misiune ca a ta ar avea nevoie să fie îndrumat în sufletul său. Suspină, străduindu-se să coboare de pe cal. Sper că nu te superi.

— Să mă supăr? Mă bucur de companie, bătrâne prieten.

— Știam că există pericole, zise părintele scuturându-și tunica de praf. Adevărul este că am așteptat atât de mult un adevărat semn de la Dumnezeu, că nu am putut suporta ideea de a mă despărți de lance.

Am râs și l-am ajutat să se scuture de praful de pe drum.

— Pari obosit, părinte. Bea!

I-am întins părintelui Leo plosca mea din piele de vițel, iar el o dădu peste cap.

— Vom alcătui o adevărată armată atunci când vom ajunge în Boree. Am zâmbit. Nebunul și preotul.

— Da, zise preotul și își șterse gura, foarte impunătoare. Știu că nu vom speria pe nimeni, așa că sper că nu te superi că am mai cerut ajutorul unui prieten.

— Un prieten...?

De pe drum se auziră copitele unui alt cal. În timp ce se apropia, am clipit de două ori și am recunoscut în călăreț pe Alphonse. Tropoti către mine îmbrăcat ca de luptă. Îmi aruncă zâmbetul lui ciudat, timid.

— Sunteți nebuni amândoi, am spus.

— Privește, ești îmbrăcat, mășăluiești către Boree ca să ataci castelul de unul singur, și ne spui nouă că suntem *nebuni*? mormăi părintele Leo.

— Ei bine, acum suntem trei nebuni. Am râs cu inima încălzită.

— Nu. Alphonse pufni și scutură din cap. Ba nu, nu suntem.

— Ai ceva bun de mâncare? mă întrebă o altă voce din pădure. Orice mi se pare bun după ce am alergat după veverițe și șopârle.

— Odo!

M-am uitat la fierar, purta armura lui din piele, și ciocanul lui greu, iar una dintre tunicile în alb cu purpuriu ale lui Baldwin îi atârna pe un umăr.

— Știam eu că tu trebuie să fii în spatele chestiei ăsteia, am spus încercând să par aspru.

— Da' de unde! rânji Odo. Arătă cu capul. *E!* a fost.

În spatele lui, morarul își croia drum prin pădure.

— V-am spus că aceasta este lupta mea, am protestat prefăcându-mă supărat.

— Ne-ai mai spus și că eram *liberi*, zise Odo. Așa că, eu cred că este hotărârea *mea*.

Am pufnit.

— Te-am însărcinat să răspunzi de cetate, Georges. Te-am lăsat cu Baldwin și cu patru sute de oameni.

— Așa ai făcut, nu? îmi făcu cu ochiul.

Din josul drumului, se auzea limpede acum târșâitul pașilor grei. Pașii unei mulțimi de oameni care mășăluiau. De după cotitură, apărură primul dintre ei. Era Alois, din Morrissaey și alți trei dintre oamenii lui, cu topoare și scuturi.

Coloana devenea din ce în ce mai mare. Cei patru oameni ai lui Alois deveniră patruzeci. Apoi alți patruzeci. Le recunoșteam chipurile. Din Morrissaey, din Moulin Vieux, din Sur le Gavre. Unii pe cai, alții pe jos. Cu fețele arse, tăcuți, mândri. Mi se puse un nod în gât. Nu am spus nimic. Continuau să vină, val după val, oameni care încă mai credeau în mine. Căroră nu le mai rămăsese nimic altceva decât sufletele lor.

Apoi, pe un armăsar obosit, legat fedeleș, se afla Baldwin și, imediat în urma lui, castelanul.

Nu îmi venea să cred ce vedeam!

— Au venit toți? Toți cei patru sute? l-am întrebat pe Alois.

Clătină din cap.

— Patru sute patru. Râse. Dacă vin și zidarii.

Odo îmi spuse:

— Ne-am gândit că dacă sufletele noastre sunt oricum pierdute, ce mai avem de pierdut?

Inima aproape că îmi plesnea de mândrie. Am rămas acolo, privind coloana cum se mărea. Simțind voința comună a acestor oameni. Unii mă salutau: „Hei, generale, mă bucur să te văd din nou“. Alții dădeau pur și simplu din cap. Multora nici nu le știam numele. La sfârșitul coloanei, se vedeau patru bărbați grăbindu-se să țină pasul, ținând un steag pe care era pictat un ochi – semnul breslei zidarilor.

Le-am spus doar: „Mulțumesc“ lui Odo și lui Georges, și n-am mai putut rosti alte cuvinte. Am vrut să le spun cât de mândru eram de ei. De fiecare dintre ei.

Mi-am pus un braț pe umărul morarului.

— Cred că ne îndreptăm spre Borée, a spus Odo ridicând din umeri, iar eu am dat din cap, uitându-mă la coloana ce se întindea pe drum. De data asta, ar fi bine să ai un plan adevărat dacă vrei să cucerești și *acest* loc, mormăi el.

Capitolul 127

Așa cum se întâmplase și cu câteva săptămâni în urmă, când am mers spre Treille, în fiecare sat prin care treceam, la fiecare răscruce de drumuri ni se alăturau și alții. Ni se dusesse vestea.

Fermierii de pe câmpuri, dulgherii, ciobanii cu turmele lor alergau spre garduri pentru a vedea un lord ca Baldwin legat în spatele unui nebul.

— Cum poți merge mai departe? se întrebau oamenii mirați. Stephen v-a blestemat sufletele.

— Este foarte posibil, le răspundeam noi, din moment ce doar atât ne-a mai rămas.

Încă o dată, mergeam în hainele mele rupte de bufon, în fruntea unei mulțimi, purtând lancea sfântă. Dar de această dată armata era bine înarmată. Aveam săbii adevărate și armuri, și scuturi rezistente, pe care le luaserăm de la soldații lui Baldwin și pe care le vopsisem în roșu cu verde, culorile noastre. Aveam, de asemenea, catapulte, arcuri și arcane pentru asediu, vaci și provizii de mâncare pentru a susține o armată întreagă.

— Nu puteți cuceri Borée, ne râdeau în nas unii. Nicio mie de oameni nu ar putea cuceri Borée.

— Nu am putut cuceri nici *Treille*, nu-i așa? le răspundea Odo batjocoritor.

— Avem încredere în lance, zicea Alphonse. Este mai adevărată decât judecata oricărui episcop.

Acum, ni se alăturau tot mai mulți recruți. „*Vin și eu. Este o lume nouă din moment ce un lord este târât de un nebun!*” Tineri și bătrâni îngenuncheau în fața lăncii și ni se alăturau.

Și, cu toate acestea, pe măsură ce înaintam, îmi dădeam seama că aceasta nu avea să fie o bătălie la fel de ușoară ca ultima. Stephen nu va permite armatei noastre de pârlighi să se apropie fără să o atace. Avea o armată mult mai mare și mai înspăimântătoare decât a lui Baldwin. Și mai bine antrenată. El însuși era un luptător vestit.

Și, bineînțeles, *eu nu eram chiar un general*. Singurele talente militare pe care le aveam erau cele pe care le deprinsesem în Cruciadă. Și nici Georges sau Odo, sau oricare dintre oamenii noștri. Erau fermieri și pădurari. Iar vechea grijă reîncepu să mă chinuie: că aș putea conduce oameni nevinovați, care credeau în chemarea mea, la un măcel.

Aveam nevoie de un conducător de oști, dar de unde să-l fi luat?

În cea de a treia noapte, m-am avântat spre locul unde erau ținuți Baldwin și oamenii lui. Ducele mă privi cu ură. Abia dacă am clătinat din cap și am râs.

Am îngenuncheat lângă castelanul Daniel Gui. Era chipeș și se ținea semeț. Nu s-a plâns niciodată că era prizonier, spre deosebire de Baldwin, care scuipa amenințări și înjurături la adresa oricui l-ar fi privit în ochi. Mai auzisem și alte lucruri bune despre el.

— Am o problemă, am zis așezându-mă pe jos lângă el. L-am privit pe Daniel Gui în ochi, ca de la bărbat la bărbat.

— *Ai o problemă?* Castelanul râse, arătându-mi legăturile lui.

— Ale mele mai întâi. Am zâmbit. Sunt în fruntea unei armate, dar știu foarte puține despre felul cum se poartă o mare bătălie.

— Este cumva o ghicitoare, bufonule? Dacă este, lasă-mă să ghicesc. Eu știu să port o bătălie, dar armata mea este dezarmată și risipită.

I-am oferit o gură de bere.

— Se pare că încă mai suntem de acord, dar în tabere diferite. Dar tu conduci armatele ducelui.

— Eu conduc armatele orașului Treille, răspunse el hotărât. Treaba mea era să le dau ordin să apere orașul, nu să măcelărească oameni nevinovați în care ducele nostru nu avea încredere.

— Cu toate acestea, Treille înseamnă Baldwin. Încearcă să le separi și nu vei reuși.

— Problema mea. Castelanul zâmbi. Îmi arată încheieturile mâinilor sale. De care sunt acum, din nefericire, legat.

— Am nevoie de un general, castelane. Dacă ne ducem la Borée, nu îi vom învinge pe cei de acolo cu un semn al mâinii.

Mai luă o gură de bere, părând să se gândească la asta.

— Ce primesc dacă vă ajut să cuceriți acest oraș?

Am zâmbit.

— Cel mai sigur, niște probleme cu vechiul tău stăpân.

Daniel Gui rânji.

— Oricum, nu cred că aș mai putea reveni la aceeași slujbă.

Într-adevăr, Baldwin abia aștepta prilejul să dea vina pe cineva.

— Doar o șansă, i-am răspuns. Aceeași șansă ca pentru oricare dintre noi. Să ne cerem drepturile și să ne întoarcem să ne vedem de viețile noastre, ca oameni liberi.

— Este un fel de ironie pe aici, chicoti castelanul. Până acum, ne-ai cucerit castelul și l-ai pus pe stăpânul meu în lanțuri. Nu pari un soldat tocmai rău pentru un om care poartă un costum de bufon.

— Am fost la Antiohia și Civetot, i-am spus, în Cruciadă...

Castelanul dădu din cap, în semn că înțelege.

— Deci, ne ajuți? Știi că asta înseamnă să-ți reneghi cuvântul dat stăpânului tău, Baldwin. Cariera ta s-ar putea să nu aibă nimic de câștigat. Cu toate acestea, nu suntem o gloată chiar așa de rea, pentru niște rebeli,eretici și nebuni.

Daniel inspiră adânc și zâmbi.

— Cred că voi reuși destul de bine să fac parte din ea.

Capitolul 128

Am ieșit din pădure în ziua următoare și ne-am pomenit în fața unui râu. Înaintea noastră se întindea o priveliște cu adevărat înfricoșătoare.

Pe o movilă înaltă de pământ, chiar în dreptul nostru, ne aștepta o hoardă de războinici. Să fi fost vreo trei sute.

Nu purtau însemne, ci doar piei tari și cizme înalte, săbii și scuturi scânteind în lumina soarelui.

Aveau părul lung și murdar, și ne priveau ieșind din pădure fără niciun fel de teamă. Erau gata de luptă. Un fior de panică trecu prin rândurile noastre. Și prin mine la fel.

Cornii sunară. Caii nechezară. Câteva căruțe se îmbulziră. În orice moment, mă așteptam să ne atace.

Am ordonat trupelor noastre să se oprească. Mulțimea din fața noastră părea neliniștită. *La naiba, oare condusesem oamenii într-o capcană?*

Odo și Daniel veniră spre mine. Nu îl mai văzusem în viața mea pe Odo atât de speriat.

— Grohăie ca saxonii, zise Odo. Sunt niște bestii. Se spune despre ei că trăiesc în peșteri și că își mănâncă propriii copii atunci când recolta nu este bună.

— Nu sunt saxoni, spuse Daniel. Sunt din Languedoc. Din sud. Oameni de la munte. Dar este recunoscut că își mănâncă propriii copii chiar și când recolta e bună.

Descrierea lui îmi dădu fiori.

— Sunt ai lui Stephen? l-am întrebat.

— S-ar putea. Ridică din umeri. Îi vedeam cum se uitau la noi, fără să le pese că eram mulți. Mercenari. I-a mai folosit și cu alte prilejuri.

— Pune oamenii să se împrăstie prin râpă, i-am spus. Speram să dau o dovadă de curaj. Această amenințare venise asupra noastră dintr-o dată. Toți cei cu săbii în față, în caz că ne atacă.

— Păstrați caii la urmă, zise Daniel. Dacă ticăloșii ăștia se năpustesc asupra noastră, vor veni pe jos. Pentru un om din Languedoc, este o lașitate să nu o facă.

Toți se grăbiră în formație. Apoi noi am rămas pe loc, cu inimile încordate, strângându-ne scuturile. Pe câmpie se așternuse liniștea.

— Mi se pare o zi destul de bună pentru a mă întâlni cu creatorul meu. Odo își încercă ciocanul. Dacă mă mai *ascuți*, Doamne.

Dintr-o dată, în tabăra celor din Languedoc se simți mișcare. Mi-am luat sabia.

Apoi doi călăreți se desprinseră din rândurile lor și galopară către noi.

— Vor să ne vorbească, zise Daniel.

— Mă duc eu, i-am spus. Iată, m-am întors spre Odo, ține lancea.

— Vin cu tine, zise Daniel.

Eu și Daniel am mers călare între cele două armate. Doi dintre mercenari așteptau nepăsători să ne apropiem. Unul era mare și solid, clădit ca un taur. Celălalt, mai subțire. Dar părea la fel de rău. Timp de o clipă, nimeni nu vorbi. Doar ne-am privit, rotindu-ne în cerc.

În sfârșit, Taurul tună câteva cuvinte într-o franceză pe care abia o înțelegeam.

— Tu ești bufonul Hugh? Cel cu lancea?

— Da, am răspuns.

— Tu ești bășina aia mică și curajoasă ce i-a condus pe șerbi și pe fermieri la răscoală împotriva stăpânilor lor? grohăi celălalt.

— Ne-am ridicat împotriva crimei și a opresiunii, i-am răspuns.

Taurul pufni.

— Nu pari așa de mare. Ni s-a spus că ai opt picioare înălțime.

— Dacă va trebui să ne luptăm, așa vi se va părea, i-am spus.

Mercenarii mă măsurară din cap până în picioare, într-un fel pe care nu îl puteam înțelege. Apoi se uitară unul la altul și pufniră în râs.

— *Să ne luptăm* cu tine? chicoti Taurul. Am venit să ne alăturăm ție, nebunule. Am auzit că vrei să ataci Treille. Suntem dușmani de moarte ai blestematului ăla de Baldwin. Ne dușmănim de două sute de ani.

M-am uitat la Daniel și am început să râdem.

— Asta este o veste bună... Dar ați ajuns prea târziu. Treille a fost deja cucerit. Acum ne îndreptăm spre Borée.

— *Borée?* zise cel mai tânăr. Adică împotriva ticălosului de Stephen?

Am încuviințat din cap.

Timp de un minut, cei doi languedocieni se apropiară călare unul de altul. Abia dacă înțelegeam limba în care vorbeau. Apoi Taurul se uită

înapoi spre mine și ridică din umeri.

— Bine, mergem la Borée.

Ridică sabia către trupele lui și aceștia au izbucnit – înălțând săbiile și sulițele – într-un chiot general.

— Ai noroc, rânji Taurul în barbă. Suntem dușmanii celor din Borée de *trei* sute de ani.

Capitolul 129

Stephen era în odaia cu haine când Anne dădu buzna peste el și îl găsi șezând pe un scaun și decojind un măr. Annabella, o doamnă de la curte, era aplecată peste el, ocupată cu scula lui.

La vederea lui Anne, Annabella se înecă. Sări, trăgând violent pantalonii lui Stephen, ca și când ar fi vrut să ascundă dovezile. Lui Stephen nu părea să îi pese.

— O, nu te deranja, Annabella. Anne suspină. Când stăpânul va auzi ce veste îi aduc, ne vom distra toți văzând la ce dimensiune i se va reduce bărbăția.

Doamna își îndreptă hainele mototolite, se înclină, apoi o șterse pe ușa afară.

— Acesta este apartamentul meu privat, nu budoarul tău, zise Stephen ridicându-se. Și nu te arăta ofensată, draga mea soție, doar știai foarte bine ce vei găsi aici.

— Nu sunt ofensată. Anne îi aruncă o privire ascuțită. Regret doar că te-am întrerupt de la o treabă atât de urgentă.

— Deci, spune-mi. Care este marea surpriză?

— A venit un sol de la Sardoney. Aduce vestea că micul tău bufon este pe drum. La două zile de aici. Cu lancea.

— Asta este vestea despre care credeai că mă va dezarma? Stephen căscă, apoi mușcă din nou cu poftă din măr. Că amărâtul ăla de nebun mășăluiește spre noi? De ce ar însemna asta pentru mine mai mult decât o mușcătură din acest măr? Dar, vino, zise el arătându-i umflătura din hainele lui, din moment ce masa este întinsă, de ce să nu hrănim nevăstuica?

Anne i se furișă pe la spate și își lipi mâinile de pieptul lui, chiar dacă aparența unei asemenea afecțiuni i se părea la fel de

respingătoare ca și când ar fi sărutat un șarpe. Se aplecă la urechea lui și șopti:

— Nu bufonul mă gândeam că te interesează, bărbate, își frecă mâna pe lângă scula lui. Ci cei o mie de oameni care vin cu el.

— Ce? Stephen se răsuci. Se strâmbă nevenindu-i să creadă.

— O, s-a întors nevăstuica în mica ei vizuină? Anne râdea. Da, stăpâne, se pare că îl urmează o armată chiar mai mare decât cea dintâi. O armată de suflete pierdute, de eretici, mulțumită ție. Și mulțumită lui Baldwin, înarmați până în dinți.

Stephen sări de la locul lui clocotind de furie.

— De necrezut! Am atras blestemul asupra sufletelor lor ca să îl urmeze pe el.

— Nu, bărbate, sufletul tău este cel blestemat.

— Dă-te la o parte din calea mea. Stephen ridică mâna. O plesni pe Anne peste față, trântind-o la podea. Dacă mai ai vreo speranță pentru nenorocita aia mică pe care o numești verișoara ta, nu îți vei mai râde de mine.

— Dacă îi faci vreun rău, Stephen... Anne se sprijini în palme.

Stephen o săgetă cu o privire de foc. Se mișcă de parcă ar fi vrut să o lovească din nou. Ea nu tresări. Apoi, culoarea îi reveni în obraji, și el se potoli și îngenunche, prinzându-i fața tremurândă în palme.

— De ce aș vrea să îi fac vreun rău, draga mea soție? Este parte din tine. Se ridică îndreptându-și tunica, având venele de pe frunte acum întinse. Am reținut-o numai pentru propria ei siguranță. În jurul nostru sunt destui complotiști care vor să ne facă rău, chiar între aceste ziduri. *Nu știi asta?*

Capitolul 130

— Priviți. Oamenii arătau cu mâna. *Sus pe deal. Iată-l. Castelul Borée!*

Deasupra dealurilor acoperite cu podgorii și ferme, turnurile din piatră, cu acoperișuri albastre ca azurul se ridicau în soare. Aceea era fațada faimoasei catedrale, de un alb sclipitor; și castelul în care stătusem eu, cu donjoanele ce ajungeau la cer – unde se afla și Emilie.

Pe măsură ce ne apropiam, nerăbdarea creștea:

— Îi voi lua pe Stephen într-o mână și pe găina aia mare a lui în cealaltă, și o să-i strâng până când vor face câte un ou, striga un fermier înfuriat.

În spatele meu, noua mea armată se întindea pe distanță de o milă. Croitori, pădurari și fermieri, fiecare în portul lui caracteristic, dar cu platoșe și coifuri asemănătoare, pe care le luaseră de la Baldwin. Aveau sape și furci, și bâte, și arcuri în spinare. Unii vorbeau chiar dialecte diferite.

Coloana groasă cuprindea oameni și cai, și căruțe trase de boi greoi, și catapulte, și aruncătoare de pietre, cu încărcăturile lor grele.

Toți lăseau în urmă un nor gros de praf ce părea să întunece cerul.

Dar amenințările ghidușe și înjurăturile încetau pe măsură ce ne apropiam de Borée. Acesta nu mai era un mușuroi de furnici în frunte cu un duce care nu voia să își mânjească mâinile cu o bătălie. Acesta era un oraș, cel mai mare pe care îl văzuseră cei mai mulți dintre noi. Trebuia să cucerim acest loc! Era protejat de cercuri de ziduri, fiecare păzit de soldați înarmați. Cavalerii care îl apărau erau de două ori pe câți eram noi, mulți dintre ei încurajați de victoriile sângeroase din Cruciadă. Cu cât ne apropiam mai mult, cu atât mi se păreau mai înalte turnurile. Știam că aceeași încredințare își făcea loc în sufletele tuturor: mulți dintre noi vor muri aici.

Peste tot, în apropierea orașului, fermele erau distruse și părăsite, vite nu se vedeau pe nicăieri. Spre cer se ridicau șuvițe de fum din căpițele de fân și carele cu grâne ce fuseseră arse. Stephen nu voia să ne lase niciun mijloc de subzistență. Se pregătea pentru un asediu.

Oamenii pe lângă care treceam nu ne salutau, ca la Treille. Ne scuipau său își întorceau capul.

— Plecați acasă, răzvrătiților, ereticilor. Sunteți blestemați de Dumnezeu!

— Uite ce ați adus asupra noastră, se văicări o femeie cerând de mâncare. Haideți, solia de întâmpinare vă așteaptă.

Solia de întâmpinare...? Ce voia să spună cu asta?

Pe măsură ce ne apropiam de oraș, oamenii începeau să arate spre ceea ce părea să fie un șir de cruci pe marginea drumului. Câțiva se grăbiră înainte.

Cu cât înaintau, cu atât fețele lor păleau. Tăcerea se abătu asupra oamenilor care acum o clipă făcuseră zarvă, spunând ce le vor face ei celor din Borée.

Solia de întâmpinare.

Nu erau cruci, ci trupuri, unele încă în viață, gemând, mișcându-se încet, înfipite în țepe lungi ce aproape le despicau.

Unii erau pătruși prin anus. Alții, și mai rău, erau țintuiți cu capul în jos. Bărbați, tineri și bătrâni, țărani. Și femei, dezbrăcate de haine ca niște târfe, gemând, sufocându-se, cu ochii sticlindu-le în agonie. Erau cam treizeci.

— Dați-i jos, am strigat. Inima mi se opri ca și la Civetot sau ca în raidul din satul St. Cécile. Ce făcuseră amărății aceștia oare? Am trecut printre ei, aproape incapabil să îi privesc.

Apoi am rămas pe loc lângă unul dintre trupuri. Sângele mi se opri. Ochii mi se împăienjeniră.

Era Elena. Însoțitoarea lui Emilie.

Am sărit de pe cal și, cu sabia, am început să tai țepușa până când aceasta cedă, apoi am luat-o pe Elena și am pus-o ușor jos.

I-am ridicat capul în mâini și m-am uitat la fața ei albă, printre șuvițele de păr pline de cheaguri de sânge. Era în zdrențe, schingiuită. Tot ce făcuse biata fată era să o fi servit pe stăpâna ei.

Furia îmi cuprindea pieptul, ascuțită ca un cuțit. Dacă asta era Elena, ce i se întâmplase lui Emilie?

Ce fel de avertisment îmi trimitea monstrul acela?

Abia mai puteam să respir. M-am întors către omul din spatele meu.

— Îngropați-o.

Capitolul 131

Ne-am continuat drumul și am ajuns la un pod de piatră ce traversa râul de-a lungul periferiilor orașului.

Era păzit de un turn din piatră. Am oprit oamenii cam la șaiszeci de yarzi distanță. Trei sau patru dintre cavalerii lui Stephen așteptau aici călare, purtând hainele stăpânului lor, cu verde și auriu.

Primul semn din partea dușmanului.

Au început să ne batjocorească, punându-ne la îndoială mărimea boșelor.

— Gloata asta o numești tu armată? strigă unul. Își ridică piciorul așa cum se ușurează un câine. Este o adunătură de țărani care nu poate

face diferența între o bătălie adevărată și o bășină.

— Vor să ne îndemne să facem ceva prostesc, ne atenționează Daniel. Rămâneți pe loc. Se vor retrage pe măsură ce înaintăm.

Câțiva dintre oameni, încă pătrunși de grozăvia priveliștii pe care tocmai o văzuseră, îl ignorară și se luară după soldații care îi sâcâiau, gata să se lupte cu săbiile și bâtele lor.

Când erau la numai vreo douăzeci de yarzi, în turn au apărut arcași înarmați cu arbalete. Un rând de săgeți a șuiertat spre noi. Patru oameni căzură imediat, ținându-se de gât, ceilalți se traseră înapoi.

În spatele meu, l-am auzit pe Alphonse strigând:

— Dacă vor o bătălie, o vor avea!

— Nu, am strigat, nu ne putem permite să mai pierdem oameni. Dar, în pofida strigătelui meu, el o luă din loc. El și grupul său alergară curajoși spre turn.

Săgețile șuiertau spre ei, lovindu-se de scuturile lor. Mai căzu unul, lovit în coapsă. Arcașii noștri ripostară și ei cu săgeți aprinse.

Acum, oamenii noștri erau prinși, ghemuiți sub scuturile din lemn. L-am văzut pe Alphonse țâșnind și scoțând un bărbat rănit dintre rânduri.

Apoi una dintre săgețile noastre lovi acoperișul din lemn al turnului. Printre arcași se așternu haosul, în timp ce flăcările se întindeau. Oamenii noștri începură se chiuie. O clipă, arcașii dușmanului nostru dispărură, apoi i-am văzut cum coboară din turn și fugiră cu arbaletele lor grele spre zidurile orașului.

Oamenii noștri porniră în urmărirea lor, cu Alphonse în frunte.

La început, au fost întâmpinați de cavaleri călare, care s-au luptat cu curaj. Dar, în curând, au fost copleșiți de numărul luptătorilor noștri. Soldații lui Stephen erau doborâți de pe cai și măcelăriți cu bâte și săbii. Mai mulți au luat urma arcașilor care se retrăgeau, ajungându-i la râu. Unul îngenunche, gata să tragă pe la spate o săgeată într-unul din oamenii noștri, dar Alphonse îl pocni cu bâta.

Până la ultimul, arcașii au fost făcuți bucați. În rândurile noastre se auzi un chiot. Trupa noastră de salvatori se întoarse, târându-i pe cei morți și pe cei răniți, adunând totodată arbaletele și armele lăsate în urmă.

A fost primul nostru atac, și îi arătasem lui Stephen că eram aici ca să luptăm.

Alphonse trecu pe lângă mine și aruncă o arbaletă într-un car. Deși

eram ușurat să-l văd teafăr și m-am abținut să îl dojenesc pentru nesăbuița lui, și-a dat seama că eram furios. Patru dintre ai noștri erau morți.

Îmi aruncă o privire pocăită.

— Nu aş putea face diferența dintre o bătălie și o bășină zdravă, așa-i?

Capitolul 132

Emilie se acoperi mai bine cu pătura, pentru a se încălzi. Se afla în încăperea întunecată și rece din turn, ce îi fusese adăpost în ultimele zile. Deschiderea mică, făcută sus de tot în zid, abia dacă lăsa să pătrundă o rază de lumină de afară. Nu știa sigur dacă era zi sau noapte.

În ultimele câteva ore, auzise hărmălaia iscată de soldați și de carele grele ce erau trase de-a lungul zidurilor. Ceva se întâmpla. Inima îi spunea că toată această zarvă avea legătură cu Hugh.

Un urciur cu apă de băut și o farfurie de mâncare din care consumase numai jumătate stăteau pe o masă lângă ea, împreună cu câteva din cărțile și broderiile ei. Da, nu avea poftă de mâncare și nici chef să citească sau să croșeteze.

Stephen era un câine hăituit de lăcomie. Pentru a o reține, lăsase deoparte orice onoare și respect pentru lege. Și orice simț al rațiunii.

Dar grija pentru Hugh, cuibărită în sufletul ei, o măcina în nopțile de singurătate.

Hugh... Stephen nu va îndrăzni să îi facă ei niciun rău, dar îl va ucide pe Hugh cu cruzimea unui copil care smulge aripile unei muște. Își pregătea armata, odioșii lui tafuri, arcașii și mașinile lui de ucis.

— Nu veni, se ruga ea în șoaptă. Te rog, Hugh... nu veni.

Dar astăzi ceva era schimbat. Se auzea un freamăt în depărtare. Și voci aspre în apropiere. Tremurul mașinărilor mari ce erau împinse la locul lor.

Mașini de luptă!

Emilie aruncă pătura de pe pat. Trebuia să știe ce se întâmpla. Zgomotul de afară devenea din ce în ce mai coplesitor. Cai, strigăte, bătaia neîntreruptă în lemn. Pregătiri de război.

Emilie se înfășură în pătură și trase masa în dreptul ferestrei. Apoi ridică o banchetă și o puse pe masă. În copilărie se jucase de-a „regele dealului“ cu băieții. Se urcă pe masă, apoi pe banchetă și se ridică pe vârfurile picioarelor.

Întinse gâtul pentru a putea vedea peste marginea ferestrei mici.

Dedesubt, între zidurile interioare ale castelului Borée, soldații în uniforme verde cu auriu se agitau pe metereze.

Emilie se întinse și mai mult. Ceea ce se petrecea afară era o priveliște ce îi tăie răsufierea.

O mulțime imensă de oameni dincolo de ziduri, cât vedeai cu ochii.

În haine țărănești, cu arme, boi și arbalete.

I se umplu inima de bucurie.

O armată întregă. Blestemat fie edictul lui Stephen! Începu să râdă. Nu se putea abține. Părea că toți cei care mărșăluiseră cu Hugh erau acum aici. Fiecare țăran din păduri!

Apoi, altceva îi atrase privirea.

Se ridică pe vârfuli atât cât putu de mult.

Da, mai departe de trupe, un cap cu părul roșu ca focul. Era posibil?

Inima aproape că îi sărea din piept. Ar fi vrut să strige din toți rărunchii, dar știa că era mult prea departe și nu ar fi putut să o audă. Totuși, a făcut cu mâna, și a strigat, și a chiuit. Se pomeni chicotind fără să își dea seama.

Stătea acolo cu aceeași tunică pe care i-o croise ea însăși, cu fața spre Borée, ca și când ar fi știut *exact* unde se afla ea – era Hugh.

Capitolul 133

În dimineața următoare, am împins mașinile noastre de război chiar sub ochii soldaților lui Stephen. Aruncătoarele de pietre, cu corzile întinse, urmate de carele pline cu bolovani uriași, bârne imense făcute din trunchiuri de copac.

Am început să construim turnuri din lemn la fel de înalte ca și zidurile exterioare, și altele mai mici, și adăposturi umezite care să îi protejeze pe oamenii noștri de ploaia de săgeți și de smoală topită.

Eram în cortul lui Daniel, uitându-ne peste planurile de asediu, când afară se auzi un strigăt. Am ieșit în grabă și am văzut că toți se

repezeau să pună mâna pe arme și arătau spre porțile orașului. Podul era coborât. *Venise clipa!*

Ne așteptam ca în orice moment să iasă o trupă de soldați cu însemnele verde cu auriu și să se năpustească asupra noastră.

În timp ce se deschideau porțile, pe pod apărură doi preoți, înaintând călare în sunetul clopotelor de la biserică.

După un răstimp, Bertrand Morais, castelanul lui Stephen, îi urmă. Și, după el, ca și când numai prezența lui ar fi fost de ajuns pentru a-i face pe toți cei de pe câmp să îngenuncheze, un nobil cu armura de luptă, călare pe un armăsar alb.

Stephen însuși.

Capitolul 134

— Vrea să vorbească, zise Daniel. Îi folosește pe preoți ca pe o flamură albă.

— Mai curând, vrea să îți întindă o cursă, zise Odo. Ai fi un prost.

Plin de ură, abia așteptam să dau ochii cu acel ticălos.

— Nu uita. Mi-am pus tichia de bufon. *Sunt* un nebun.

Am luat-o înainte, mi-am găsit calul și l-am strigat pe părintele Leo:

— Vino, ai cea mai bună șansă să te afli pe poziții de egalitate cu preoții din Borée. I-am găsit și lui un cal. Și, Daniel? Vrei să ai privilegiul să vezi un duce cum face în pantaloni?

Am încălecat pe cai și am pornit la drum spre jumătatea de teren neutru ce despărțea cele două tabere.

Stephen a așteptat să ajungem într-un anumit loc. Apoi, măsurând distanța dintre el și arcașii noștri, își îndemnă propriii companioni să mă întâmpine. Făptura lui mă făcu să mă înfior. Nu purta coif; părul negru îi atârna lung și slinos. Pe pieptul platoșei din zale se vedea însemnul lui: dragonul. Mâinile îi erau acoperite de mănuși din oțel, iar la cingătoare îi atârna sabia grea, de cruciat.

Când ajunse la noi, nu își opri calul. Ne ocoli, privind când la mine, când la lance.

Apoi, Stephen trase de frâiele armăsarului. Zâmbi amabil.

— Deci tu ești lașul dezertor care ridică oamenii împotriva stăpânilor lor în numele unei erezii.

— Iar tu ești ticălosul care mi-a ucis soția și copilul, am spus. M-am înclinat în fața preoților: Cu tot respectul.

— Ce păcat ar fi, zise Stephen, dacă încă un suflet drag ție ar avea aceeași soartă.

Furia mă strângea de gât.

— Dacă îi faci vreun rău, va fi nevoie de mai mult de un sobor de preoți pentru a te salva. Lady Emilie s-a întors aici de bunăvoie, din dragoste și recunoștință față de stăpâna ei. Nu are nimic împotriva ta.

— Iar tu ai? Bufon, rebel, eretic... Cum ar trebui să îți spun?

— Hugh, am răspuns, privindu-l drept în ochii reci și aroganți. Sunt Hugh De Luc. Soția mea a fost Sophie. Fiul meu, care nu a apucat un al doilea an de viață, se numea Phillipe.

— Suntem toți încântați, desigur, să aflăm despre arborele genealogic al familiei tale, dar ce vrei de aici, Hugh?

— Ce vreau? O parte din mine ar fi vrut să îl tragă de pe cal chiar acolo, și să ne înfruntăm, doar eu și el. Mi-am îndemnat calul să facă un pas către el. Vreau să recunoști nedreptățile pe care le-ai făcut. Vreau să plătești despăgubiri fiecărui bărbat, femeie și copil pe care i-ai ucis în căutarea acestui lucru. Am întins lancea. Vreau să o trimiți pe lady Emilie la mine, acum.

Ducele se uită la acoliții lui ca și când s-ar fi abținut să nu râdă.

— Am auzit că ai fi amuzant. Dar acum mă amuzi și pe mine. Vrei ca un lord să fie un grăjdar. Ridici oamenii în numele unei relicve sfinte ce aparține Bisericii și, cu toate acestea, riști sufletele a o mie dintre ei.

— Oamenii aceștia sunt aici de bunăvoie, i-am spus. Mă îndoiesc că ar pleca acasă chiar și la cererea mea.

— Izbăvirea sufletelor lor nemuritoare nu contează deloc pentru ei? interveni unul dintre preoți.

— Nu știu. Hai să vedem. M-am întors către oamenii noștri. Plecați acasă. Puneți armele jos. Toți. Lupta s-a terminat. Mi s-a promis că ducele vă va cruța sufletele.

Cuvintele mele răsunară peste câmpie, dar nici măcar un singur om nu se mișcă. M-am întors din nou către preot. Am ridicat din umeri.

— Și dacă aș spune că lady Emilie se află aici tot de bunăvoie? șuieră Stephen. Că este alegerea ei să rămână, chiar fără să i-o cer eu.

— Atunci, aș spune că ești un mincinos, Stephen. Sau un prost fără leac.

— Bufonule, zise el, smucindu-și calul, pierzi timp prețios pe glume.

Noul tău castelan poate să îți spună, te afli în pragul unei băi de sânge.

— Suntem pregătiți. Bătălia asta, dacă va avea loc, va fi scăldată în sânge de mâna ta, nu de a mea.

Stephen rânji.

— Să știi doar că eu nu voi fi la fel de blând cu voi cum a fost blegul de Baldwin. Ai văzut soarta satelor și-a oamenilor care dețineau ceea ce voiam eu. Să te aștepți la aceeași soartă, bufonule. Îți voi arde inima din pieptul tău de trădător. Veți fi atârnați cu capul în jos, precum ereticii, toți... și măruntaiele vi se vor scurge pe față spre pământ. Chiar și Dumnezeu își va întoarce privirea!

— Atunci, ce părere ai, Daniel? I-am aruncat o privire lui Gui zâmbind. Ar trebui să avem grijă să pornim această bătălie cu burțile pline, ca nu cumva să dezamăgim.

Stephen pufni în răs. Apoi își aruncă privirea spre lance.

— Știi că dacă mă întorc cu asta, tot ceea ce ți-am descris ar putea fi evitat. Ți-ai primi mica târfa și ai putea să te duci cu ea până la capătul pământului, din partea mea. Iar în ceea ce îi privește pe oamenii tăi, voi avea grijă ca sufletele lor să fie salvate.

— Foarte ispitor, i-am răspuns prefăcându-mă a cântări oferta lui. Problema este că oamenii mei nu s-au adunat aici pentru lady Emilie, ci pentru simplul fapt de a vedea nelegiuirile tale pedepsite. Ca să te vadă plătind pentru crimele tale. Ca să te vadă cum te pleci în fața lor, lordule. Apoi îți voi da lancea. Asta este oferta mea. Între timp, cu tot respectul pentru episcop, ne vom asuma riscul pentru sufletele noastre.

— Aș putea să o iau foarte ușor, știi bine. Arcașii mei te-ar putea tăia în două, la un simplu semn de-al meu.

— Și ai mei la fel, domnule. Atunci, Dumnezeu ar trebui să hotărască.

Un fir de păr tremură pe nasul lui Stephen.

— Crezi că mi-aș pune în joc demnitatea numelui meu, fie și pentru o comoară ca această lance?

— Nu ar trebui să ți se pară atât de greu, i-am spus, apropiindu-i sabia de față, din moment ce deja l-ai terfelit numai pentru a ajunge atât de aproape de ea.

Stephen trase de frâiele calului și râse.

— Înțeleg de ce curtenii te îndrăgesc. Pregătește-te, bufonule. Îți voi răspunde. Într-o oră. Dădu pînteni calului și se îndreptă către poartă.

Capitolul 135

Armata noastră a rămas pe loc, la numai două sute de yarzi de zidurile ce înconjurau Borée, în așteptare.

Arcașii și-au strunit arcurile, săgețile au fost înmuiate în ulei. Unii purtau niște scări ca pe niște cruci, atenți la ziduri, la șirul de apărători îmbrăcați în verde cu auriu.

O mie de oameni, pregătindu-și armele, șoptind ultimele rugăciuni, așteptau un semn.

— La ce te gândești acum? întrebă Odo.

Am tras aer în piept.

— Că Emilie este dincolo de aceste ziduri... Dar tu?

— Că sunt cele mai înalte afurisite de ziduri pe care le-am văzut vreodată. Fierarul ridică din umeri.

Apărătorii lui Stephen au împânzit zidul cu arcurile îndreptate în jos, către noi. Nu se strigau cuvinte grele dintr-o parte în alta, doar o tăcere apăsătoare ce plutea ca o ceață între cele două armate. În depărtare, se putea auzi ciripit de păsări. În orice clipă, tăcerea încordată putea să fie spartă, ca o bucată de sticlă lovită cu o bâtă.

Odo se aplecă spre mine, strângând de furca lui enormă.

— Unul dintre cei din Languedoc mi-a spus una bună. Ai timp să ascuți?

Mi-am ținut ochii ațintiți spre poartă.

— Dacă trebuie...

— Ce are păr dedesubt, stă drept și ridicat în așternut, are pielea roșie și poate face chiar și o măicuță să plângă?

M-am uitat la trupe. Toți erau pregătiți.

— Nu știu.

Fierarul corpolent scutură din cap.

— Nu știi? Ce fel de rahat de bufon ești? E de mirare că încă îmi mai încredințez viața în mâinile tale.

— Dacă pui problema în felul ăsta... Mi-am aplecat capul către el. Atunci, este o ceapă.

Odo mormăi:

— A, pe asta o știi. Se simți forfotă între rânduri. Apoi îmi dădu un

cot și rânji. Așa te vreau.

Deodată, de dincolo de ziduri, un bubuit de catapultă rupse tăcerea și un proiectil negru se ivi pe cer. Se auziră murmure, oamenii arătând spre un obiect ce cobora spre linia noastră din față.

— Pregătiți-vă! Vine, strigă cineva.

Proiectilul se lovi de pământ și se rostogoli oprindu-se la numai câțiva pași de locul în care mă aflam. Mi se strânse stomacul.

Avea trăsături umane... păr ars și însângerat... ochi bulbucați și rotunzi ieșiți din orbite.

Am țipat de scârbă.

Fața părea să se holbeze la mine. Avea un rânjet, în același timp diabolic și nerușinat. Ochii se retrăseseră în momentul morții și mi se păreau familiari, dincolo de orice îndoială.

Norbert!

Ochii lui mă priveau cum o făcuseră în acea primă zi, când Emilie mă duse în camera lui. Aproape că mă așteptam să îmi facă cu ochiul. „Te-am păcălit, nu-i așa, băiete? Asta este tot ce poți face...? Uite aici!”

Am ieșit din rând și am îngenuncheat lângă rămășițe. Urechile îmi bubuiau asurzitor. Nenumărate imagini cu tot ceea ce se schimbasese de când plecasem de acasă pentru prima dată îmi treceau prin fața ochilor.

Bubuitul încetă în sfârșit. Am ridicat lancea sfântă și, poate pentru prima dată, am crezut în ea. M-am uitat la oamenii mei care, așa cum stăteau în așteptare, îmi aminteau de caii ce nu voiau să fie opriți.

— *Libertatea voastră se află în spatele acelor ziduri. Acum, am strigat, acum este momentul!*

Apoi, strigătul meu fu înăbușit de urletele a o mie de oameni care s-au năpustit urlând spre zidurile cetății Borée.

Capitolul 136

Primul sunet al bătăliei fu vuietul catapultei. Un bolovan imens porni spre cer și apoi se prăbuși cutremurând pământul și izbind poarta principală. Săriră bucăți de piatră, și scânteii, și pământ. Dar, după ce praful se împrăștie, am văzut că zidul era încă în picioare.

Încă un bolovan șuieră spre cer. Urmat de un al treilea, amândouă

izbind zidul la înălțime, zguduind posturile de pază și aruncând trupurile și armurile ca pe niște lucrșoare neînsemnate. Apoi, un val de săgeți aprinse. Unele s-au lovit de ziduri, înfigându-se în apărătorile din lemn, unde aprindeau focuri mici; altele cădeau la pământ fără să fi provocat vreo pagubă.

Apoi, iarăși catapultele, de această dată cu o încărcătură de smoală topită. Apărătorii se chirceau; unii urlau de durere, ținându-se de părțile de trup lovite. Alții alergau de colo-colo cu găleți, stingând flăcările. Mirosul de gudron și de carne arsă sufoca aerul.

Am ridicat brațul.

— Acum, oameni buni. Ceea ce vă aparține se află între acele ziduri.
Atacați!

Oamenii noștri alergară către ziduri ca un val uriaș de oțel – săbii, lănci și arcuri. Optzeci de yarzi. Cu cât ne apropiam mai mult, cu atât zidurile se făceau tot mai mari. Șaizeci de yarzi...

Se puteau distinge fețele apărătorilor – gata să ne atace, încordați, așteptând să venim în bătaia armelor lor.

Cincizeci de yarzi...

Apoi, deodată, strigătul: „*Trageți!*”

Săgețile șuierară în jos de la înălțime. Războinicii noștri se poticniră, cu piepturile și gâturile străpunse de săgeți. Se apucau cu mâinile de părțile neacoperite.

Urletul nostru de luptă fu înlocuit de strigăte de durere, urmate de gemete și horcăieli de moarte.

M-am împiedicat de unul dintre languedoci, chircit la pământ, cu o săgeată ieșindu-i din genunchi. La stânga mea, se zbătea un bărbat cu o piele de oaie pe el, cu ochii bulbucați, ținând ambele capete ale unei săgeți care-i străpunsese fața. Oamenii cădeau în genunchi, urlând de durere și rugându-se.

— *Nu* vă opriți, l-am auzit pe Daniel strigând. Apărați-vă cu scuturile. *Trebuie* să cuceriți zidul.

Înaintarea noastră rapidă se domoli până când am ajuns să ne târâm, dar am continuat. I-am văzut pe Odo și pe Daniel, și pe Georges în prima linie a atacului. *La douăzeci de yarzi de zid.*

De deasupra noastră cădea o ploaie de săgeți. Ca răspuns, se agitau săbii. Unii apărători se apucau de piept, icneau și cădeau urlând de pe metereze.

S-au aruncat zeci de arcane peste ziduri. Oamenii se cățarau.

Apărătorii se străduiau să îi împingă înapoi.

— Aduceți pisicile, am strigat, în timp ce peste noi se prăvăleau valuri de smoală topită, urmate de urlete și de miros de carne arsă. Oamenii care înaintau ne împingeau din spate. Cei din față încercau să se urce pe ziduri, dar erau întâmpinați cu catran topit și cu săbii. Cădeau în brațele celor care veneau din urma lor, împrôșcându-i cu sânge din rănilor deschise.

Pisicile înalte fură aduse în față. Pentru moment, ne-au ferit de catranul topit. Sub acest adăpost, bărbații loveau poarta cu o bârnă, iar și iar. Arcurile trăgeau acum chiar de deasupra noastră. Un bărbat de lângă mine, care nu purta coif, fu izbit de o săgeată chiar în creștetul capului. Din spate, catapultele continuau să lovească poarta și turnul imens. Se ridică un fum gros și, după ce acesta se împrăștie, am văzut că vârful turnului se prăbușise, iar trupurile sfârtecate cădeau ca niște crengi. Urletele și groaza domneau peste tot.

— Unde este băutura? întrebă unul care își pierduse mințile.

— Doamne, ajută-mă, urla un altul, ținându-și într-o mână celălalt braț.

În învălmășeală, am pierdut legătura cu toți cei pe care îi cunoșteam.

Zidurile, altădată strălucitoare ale castelului Borée, erau acum pline de noroi, smoală și sânge. Nu aveam nici cea mai vagă idee dacă învingeam sau eram pe cale de a fi făcuți una cu pământul.

La mai mulți yarzi distanță, l-am văzut pe Odo cățărât pe o scară, conducând atacul. Își încleștase mâinile pe lancea unul cavaler și se lupta cu el, apoi Odo câștigă, trăgându-l pe adversarul său peste zid.

Apoi apăru un altul și, alergând, își înfipse sabia în piciorul fierarului.

— Odo! am strigat, dar vuietul bătăliei făcea ca strigătele să nu se poată distinge de la unul la celălalt.

L-am văzut apucând de tunică doi soldați din Borée, apoi a căzut pe spate izbindu-se de zid, strivit de o mulțime de oameni. Am încercat să îmi fac loc prin mulțime, spre zid ca să ajung la el, dar a fost în zadar.

De sus, săgețile cădeau cu o forță ucigătoare. Oamenii se ascundeau sub scuturi, începând să urle atunci când își dădeau seama că erau prinși în capcană. *Unde era Odo?*

Aceia dintre oamenii noștri care reușiseră să se urce pe scări erau împinși înapoi sau se străduiau să își facă loc tot înaintea. Am înțeles că

pierdeam. Am văzut cum voința oamenilor începea să cedeze.

Apoi, o voce strigă: „*Ferește!*” Un val imens de pietre se prăbuși peste noi. Una dintre pisici se sfărâmă sub greutatea lor, prinzându-i sub ea și pe cei cu bârna.

— Turnurile înseși se dărâmă, strigă cineva. Dați-vă înapoi, altminteri veți fi striviți.

Dar nu erau turnurile. Soldații lui Stephen răsturnau peste margini care cu pietre grele.

Oamenii au început să își împingă propriii tovarăși înapoi. Nu îi puteam opri. Ochii mă ustureau de la fum; tușeam în mijlocul unui nor de praf.

Am încercat să îl zăresc pe Odo.

— Înapoi, înapoi! se auzeau de pretutindeni strigătele de panică.

— Rămâneți! am strigat cu toată puterea, și Daniel la fel.

— Nu renunțați la luptă acum! Nu cedați teren!

Dar am înțeles că pierdusem. Oamenii fugeau mâncând pământul, cât mai departe de ziduri. Apoi, primele rânduri, dintr-o dată fără apărare, căzură. Dinspre apărători se auzi un strigăt de bucurie.

Neliniștea mi se cuibărea în stomac, în timp ce oamenii o luau la goană ca să își salveze viețile. Erau fermieri și tăietori de lemne, și țesători, nu soldați.

Am cercetat câmpul și m-am uitat după Odo, în timp ce săgețile îmi suierau pe lângă cap. Dar fierarul nu era de găsit. Pământul era acoperit de cadavre. Nu îmi venea să cred ce pierderi suferiserăm. În sfârșit, m-am împleticit înapoi, ieșind din bătaia săgeților. Dinspre câmp se auzea un geamăt îngrozitor, răniți care mureau repede. Oameni în toată firea plâneau și bolboroseau rugăciuni. L-am văzut pe Georges șchiopătând, sprijinit de umărul lui Daniel, amândoi albi ca niște stafii.

— L-ați văzut pe Odo? i-am întrebat. Au clătinat din capete și au mers mai departe șchiopătând.

M-am întors înapoi către castel. Oamenii de pe ziduri chiuiau. Trăgeau cu săgeți în tot ce mișca. Prietenul meu cel mai bun era încă acolo. Ceea ce odată fusese o câmpie înfloritoare era acum o mlaștină de sânge. Nici măcar un om nu trecuse zidul viu.

Niciunul.

Nici Odo.

Capitolul 137

Pierduserăm!

Alphonse își trânti sabia la pământ, incapabil să vorbească, așa cum eram toți ceilalți. Georges se aruncă la pământ, vlăguit. Părintele Leo se străduia să îi consoleze pe toți, dar și fața lui era la fel de tristă ca a oricui.

— Oameni buni, trebuie să rămâneți pe poziții, strigă Daniel. Stephen ar putea să își trimită călăreții la noapte.

Oricât de întemeiat ar fi fost avertismentul lui, părea la o mie de mile distanță. Se lăsa întunericul. Din fericire, căci mantia lui neagră oferea un pic de intimitate. Luptătorii noștri se așezară în jurul focurilor, sleiți de puteri, ungându-și cu salvie rănilor deschise și arsurile. Unii își plâneau prietenii; alții îi mulțumeau lui Dumnezeu că erau încă vii.

— L-a văzut cineva pe Odo? am întrebat pe cei din jur. Îl cunoșteam pe Odo de când eram un băiețuș. Alois și Georges abia dacă dădură din cap.

— Este un luptător, zise în sfârșit Georges. Dacă vreunul ar fi în stare să se întoarcă, atunci acela este el.

— Da, încuviință Alphonse încercând să pară optimist. Era a-atât de ap-proape, că probabil că s-a pitit în spatele zidului ca să fure o bucată din cel mai fin mied al lui Stephen.

— Astăzi au murit mulți, suspină Daniel, întinzând o hartă a castelului Boree. Nu ne mai putem permite să pierdem niciunul.

— Castelanul are dreptate, încuviință Taurul. Treizeci dintre oamenii mei au murit. Poate mai mulți.

M-am uitat în ochii lui.

— Oamenii tăi au dat dovadă de curaj când au hotărât să ni se alătore. Dar acesta nu este războiul vostru. Vă eliberez de promisiune. Plecați, duceți-i pe ceilalți acasă.

Taurul se uită la mine jignit.

— Cine a zis ceva de plecat acasă? rânji el. În Languedoc se spune că o adevărată bătălie nu este adevărată decât dacă se varsă ceva sânge. Dumnezeu ne-a dat tuturor câte două brațe dar, la naiba, oricum unul nu e bun decât la scărpinat boașele.

Toți am izbucnit în râs. Apoi, veselia încetă. Georges ridică din

umeri.

— Deci, ce facem acum?

M-am uitat la oameni, la fiecare chip.

— Continuăm lupta, zise Alphonse. Stephen ne-a masacrat orașul. De aceea am venit aici, nu?

— Ai strâns multă ură, prietene, spuse Georges. Dar mâine ai putea să fii tu cel care zace gemând acolo.

— Vom continua să lovim zidurile, insistă Daniel. De-a lungul râului, nu sunt la fel de bine fortificate... Le-am putea lovi cu catapultele noastre toată ziua. Mai devreme sau mai târziu, se vor prăbuși.

Părintele Leo interveni:

— Poate, în curând, vom primi și vești de la rege!

— Este toamnă, continuă Daniel. Tu ai fost în Antiohia, Hugh. Știi foarte bine că un asediu nu se hotărăște într-o singură zi. Stephen și-a pârjolit propriile pământuri. Nu au putut să-și facă provizii de hrană și apă pentru toată iarna.

Trebuia să îi întreb:

— Este cineva de acord să acceptăm condițiile impuse de Stephen? M-am uitat în jur, așteptându-le răspunsul. Nu veni decât tăcerea.

În sfârșit, Georges se ridică de la pământ.

— Eu am fost crescut să cultiv grâu, nu să fiu soldat. Dar toți am făcut o alegere. Toți am pierdut pe câte ceva. Băiatul meu, Alo. Prietenii tăi, Taurule... Odo. La ce ar servi sacrificiul lor dacă ne-am întoarce acum?

— De a cui moarte vorbești tu acolo? lătră o voce din întuneric.

Ne-am ridicat toți privirile. O siluetă uriașă se apropia șchiopătând. La început, am crezut că era o iluzie.

— Sfinte Dumnezeule! Morarul scutură din cap.

Fierarul corpulent șchiopăta spre focul nostru. Pielea lui Odo era jupuită și plină de sânge. Barba lui brună și stufoasă era plină de Dumnezeu știe ce.

Am întâlnit privirea lui Odo și am văzut oroarea cu care se confruntase. Eram atât de obosit, că nici măcar nu eram în stare să mă ridic să îl îmbrățișez.

— Ce dracu' ți-a luat atât de mult?

— A fost al dracului de greu să îți faci loc printre rahații ăia în verde și auriu care au căzut peste mine. Suspină, sleit de puteri. Aveți ceva de băut?

În sfârșit, m-am ridicat, l-am îmbrățișat cu căldură, l-am bătut pe spate. Îi simțeam umerii largi încordați. Brațele îi erau pline de arsuri, iar unul dintre picioare îi sângera, cu pielea jupuită. Cineva îi puse în mână o cană pe care el o goli dintr-o singură înghițitură. Dădu din cap, cerând o alta.

Apoi se uită la noi, cum zâmbeam nevenindu-ne să credem.

— A fost o zi proastă, nu?

Ne-am holbat și noi la el.

— *Păi...* Odo își întinse piciorul, iar rana îl făcu până și pe Taur să se strâmbe. Luă a doua cană și o turnă peste rană, sâsâind de durere. Nu contează. Ridică din umeri la privirile noastre prostite. O să le tăbăcim fundurile mâine.

Capitolul 138

În zilele următoare, am lovit Borée iar, și iar. Catapultele noastre izbeau zidurile cu bolovani grei. Cele mai groase bârne loveau porțile. Atac după atac, oamenii ajungeau la metereze numai pentru a fi îndepărtați și uciși.

Trupurile tovarășilor noștri formau grămezi mari de-a lungul zidurilor. Mă temeam că nu vom putea cuceri orașul. Era prea puternic, prea bine fortificat. Cu fiecare atac respins, speranța în izbândă scădea. Mâncarea și apa de băut se împutinau. De la rege nu venea niciun răspuns. Zelul nostru începea să se domolească.

Mi-am dat seama că pe asta contase Stephen. Nu mai era nevoie decât de un raid al cavalerilor săi asupra trupelor noastre demoralizate și am fi fost terminați.

I-am adunat pe comandanții noștri la grânarul pe care îl foloseam pentru sfat... Oamenii erau îngrijorați. Mulți prieteni fuseseră lăsați pe câmpie. Pe fiecare chip se citea dezamăgirea, chiar și pe a lui Daniel.

M-am dus către cel din Languedoc.

— Taurule, câți oameni mai ai?

— Două sute, zise mohorât, din câți au fost.

— Atunci, vreau să îi iei... *în noaptea asta*, și să pleci din tabără. Și cei din Morrisaey... Alois, și tu să îi iei oamenii.

Taurul și Alois au înmărmurit.

— Să renunț? Să îl las pe ticălosul ăsta să câștige?
Nu am răspuns. Stăteam în mijlocul grupului, uitându-mă în ochii lui Odo și ai lui Alphonse, văzându-i dezamăgiți și furioși.
Taurul scutură din cap.
— Am venit de departe ca să luptăm, Hugh, nu ca să fugim.
— Și noi, Hugh, protestă Alois. Ne-am câștigat meritele.
— Da, așa este. Am dat din cap. Toți.
M-am întors și i-am privit pe fiecare în ochi pentru a le mulțumi.
— Și le veți primi, am declarat, cu vocea înviorată. Veți avea șansa pe care au căutat-o prietenii voștri care au fost făcuți bucăți.
Se holbau la mine, între nedumerire și îngrijorare.
— O, la naiba. Falca lui Odo se lăsă. Încă un *pretext* din acela afurisit. Se uită la mine ca și când ar fi încercat să înțeleagă. Lui Emilie trebuie să îi cerem socoteală pentru asta. Care este planul tău, Hugh?
— O să cucerim acest oraș, am spus în sfârșit, dar nu în calitate de soldați. Am încercat să fiu soldat, chiar general dar, de fapt, sunt bufon... Și, ca bufon, nici Carol cel Mare nu m-ar putea învinge.
— Nu sunt sigur că mi-aș încredința bucuros viața acestei revelații. Taurul se uită la mine cu îndoială. Dar sunt dispus să te ascult. Spune-ne despre ce e vorba.

Capitolul 139

Stephen se pregătea să înfulece o bucată de șuncă la micul dejun, când pajul lui strigă:

— Privește, stăpâne, la fereastră, repede. Gloata a fugit.

Cu numai câteva minute în urmă, ducele se trezise într-o dispoziție foarte proastă. Rebelii se dovediseră mult mai rezistenți decât socotise el. Veniseră asupra lui val după val; nu putea înțelege dorința lor de a muri. În plus, de două săptămâni, Anne se mutase în apartamentele doamnelor. Dormise singur.

La strigătul pajului său, se grăbi spre fereastră. Stomacul lui gol se umplu de bucurie. Băiatul avea dreptate! Rândurile rebelilor se subțiaseră, aproape la jumătate.

Blestemații aceia din Languedoc, cu brațele cât picioarele boilor și cu hainele lor din păr de cal, fugiseră. Rămăseseră doar câțiva amărâți,

care stăteau adunați ca niște găini gata să își piardă capul.

Și, tot acolo, în fruntea lor, cocoșul în verde și roșu însuși, în toată splendoarea lui. *Cu lancea!* Pentru oamenii lui, a isprăvi cu gloata asta de tăietori de lemne și fermieri era ca și cum ar fi făcut puțină curățenie.

În încăpere dădură buzna ajutoarele lui. Bertrand, castelanul, urmat de Morgaine.

— Uite, chicoti Stephen, lașii au renunțat. Uită-te la cocoșul ăla fudul, cum stă de parcă încă ar mai avea ce să comande.

— Ai spus că atunci când se va ivi ocazia, nebunul va fi al meu, scrâșni Morgaine.

— Așa am spus. Stephen dezvălui un rânjel de bucurie. Ți-am promis asta. Spune-mi, Bertrand, ce putere crezi că mai au?

Castelanul examinează câmpul.

— Sunt aproape trei sute, stăpâne. Toți pe jos, cu arme puține. Nu ar trebui să fie foarte greu să îi încercuim cu călăreții noștri și să îi obligăm să se predea.

— Să se predea? Ochii lui Stephen se măriră. Nu la asta m-am gândit. Ar fi bine să le întindem o mână de ajutor și să le dăm acestor amărăți prost conduși ceva mai mult sânge. Cum îți sună asta, Morgaine? Să se predea?

— Oamenii aceștia nu au suflete, stăpâne. I-am face un serviciu lui Dumnezeu tăindu-le capul.

— Atunci, ce mai aștepți? Stephen îl lovi în piept. Lancea nenorocitului încă îți mai dă dureri în coastă, nu? Ai auzit sfatul castelanului. Ia-i pe cavaleri cu tine.

— Stăpâne, aceia sunt oamenii mei, îi întrerupse Bertrand. Sunt gărzile castelului nostru.

— Știi, Bertrand, interveni Stephen. Chestia asta cu predatul... Nu mi-a plăcut niciodată foarte mult. Morgaine are dreptate. Oamenii aceștia și-au lepădat deja sufletele. Nu mai are niciun sens să le lăsăm să bântuie pe lumea asta.

Castelanului i se strânse stomacul.

— Lancea sfântă sau demnitatea mea – aceasta a fost alegerea lui, nu? Ochii lui Stephen se luminau. Acum se pare că le voi avea pe amândouă. Nu-i așa, castelane? Și Morgaine... încă ceva. Știu cât de mult îți place ceea ce faci, dar nu uita adevăratul scop pentru care te duci acolo.

— Lancea sfântă, stăpâne. Gândurile mele nu s-au îndepărtat niciodată de acest trofeu.

Capitolul 140

— Priviți! Un strigăt de alarmă străbătu rândurile. Mai mulți arătau spre castel. Porțile orașului se deschiseră dintr-o dată. Toți ochii erau ațintiți într-acolo, neștiind la ce să ne așteptăm. Apoi, am auzit tropote de copite grele pe podul coborât și am văzut oameni în armuri călare pe armăsari uriași, galopând pe două șiruri.

În tăcere, priveam grupul de ucigași.

Nimeni nu se mișcă. Știam că până și cei mai puternici dintre noi se întrebau dacă să lupte sau să arunce armele.

— Fiecare la locul lui! am strigat. Oamenii rămaseră pe loc, privind spre războinicii care deveneau din ce în ce mai mulți. *Ocupați-vă pozițiile!* am strigat din nou.

Apoi, încet, Odo își ridică bâta uriașă. Și Alphonse, trăgând aer în piept, înălță sabia. Apoi, Georges și Daniel s-au înarmat, la rândul lor.

Și-au ocupat locurile în tăcere. Unul câte unul, se alinieră și ceilalți. Ne-am strâns într-o formație compactă, ca o falangă romană, acoperiți de scuturi. Mă rugam ca acest ultim truc să ne ajute.

Alphonse trase aer în piept.

— Câți crezi că sunt?

— Două sute. Toți înarmați până în dinți. Daniel ridică din umeri. Continuă să îi numere în timp ce ieșeau întruna pe poartă și își ocupau pozițiile pe câmp. Să zicem trei sute.

— Și noi câți suntem? întrebă băiatul.

— Nu contează, pufni Daniel, ridicându-și arma. Oricum, ce înseamnă un cal de război și o sulită față de o bâtă bună?

Oamenii râseră ușor.

— Și, apoi, ce este acest oraș, dacă nu doar o afurisită de garnizoană întărită? adăugă Odo.

Pe ziduri, apărătorii în verde cu auriu ai castelului Borée stăteau tăcuți, tot mai încrezători pe măsură ce rândurile călăreților lor se îngroșau. Caii nechezau și zornăiau ținuți în frâu, în timp ce cavalerii își strângeau mai bine armurile și își pregăteau săbiile.

Când, în sfârșit, ieșiră toți soldații, un singur călăreț își conduse calul pe poartă afară și se așeză în fruntea armatei. Mă așteptam să fie Bertrand, castelanul, dar nu era el.

Pe coiful călărețului am văzut conturul negru al crucii bizantine. Sângele îmi îngheță. Încă o dată îl înfruntam pe omul care îmi ucisese soția și copilașul.

Odo înghiți în sec. Se aplecă spre mine.

— Hugh, știi că te-am mai întrebat și înainte...

— Da, cred că vom reuși, i-am spus. Dar dacă nu... ce mai ai de pierdut? Eu te-am considerat întotdeauna mai potrivit ca soldat decât ca fierar.

— Iar tu, mai potrivit ca bufon decât ca general, îmi replică el.

Am început să râd, dar vocea îmi fu acoperită de un tropot îngrozitor.

— Vin! strigă Daniel. Scuturile!

Un murmur grăbit și disperat. Oamenii își rosteau ultimele rugăciuni. Mi-am trecut pe spate cureaua de care atârna lancea sfântă și am apucat o sabie grea.

Pământul începu să se cutremure. De pe zidurile castelului izbucniră chiote și strigăte.

Ne-am strâns unii în alții, apărați de un zid de scuturi. Tropotul de copite grele se auzea tot mai aproape, ca o alunecare de teren.

— Rămâneți adunați, am strigat.

Patruzeci de yarzi... treizeci... Apoi erau deasupra noastră!

Capitolul 141

Valul de călăreți se năpusti asupra noastră cu forța unor talazuri uriașe ce ar fi înghițit o corabie. În aer fluturau săbii și scuturi, și armuri.

Ne-am retras, cu scuturile ridicate deasupra capului. Oțelul scrâșnea lovindu-se de ele, dar oamenii nu se împrăștiară.

Un cavaler se năpusti asupra mea, lovind furios în scutul meu cu o suliță lungă. Picioarele mi se împleticeau de puterea loviturilor. În jurul meu, doar sunetul terorii și gemete, clănțănitul înfiorător al oțelului, sub geamătul căruia scuturile se fărâmau, nechezatul cailor, urletele soldaților.

Am reușit să îndrept vârful sulitei atacatorului meu în calul unui cavaler din apropiere. Apoi am împuns cu sabia sperând să nimeresc ceva. Se înfipse chiar deasupra apărătorii genunchiului. Cavalerul urlă, iar armăsarul se împletici. L-am tras de pe șa și l-am aruncat sub copitele propriului cal.

Eram deja înconjurați pe două treimi. Oamenii mei gemeau și cădeau pe loc; rândurile se subțiau. Nu mai puteam rezista mult acestui asalt.

— Înapoi, am strigat. Acum!

Am început să ne retragem încet, încă luptând în formație, încercând să ne facem loc spre adăpostul pădurii.

L-am văzut pe Cruce Neagră luptând cu furie, tăind oameni dintr-o singură lovitură, îndepărtându-și propriii cavaleri din calea lui. Știam că mă căuta pe mine.

Am ajuns înapoi în pădure, iar călăreții lui Stephen se apropiară gata să ne ucidă. Am continuat să rezistăm în formație. Sabia unuia îmi pătrunse brațul. Am fost încercuți, ca prinși într-un laț care ne sugruma. L-am văzut pe Cruce Neagră apropiindu-se, calm, cu privirile ațintite asupra mea.

Brusc, din pădure se ridică un urlet. Copacii au părut să prindă viață. De după ei și din tufișuri au năvălit călăreți și băte. Cavalerii prinși între noi și pădure se rotiră uluiți. Dintr-o dată, se confruntau cu un dușman care îi ataca din spate. Caii lor se zbăteau și își aruncau călăreții din șa. Am început să îi lovim noi, folosindu-ne săbiile ca pe niște bârne, până când îi rostogoleam de pe cai și le zdrobeam armurile, apoi le înfigeam în trupurile lor.

Oamenii lui Stephen erau acum prinși la mijloc, luptându-se cu un dușman ce îi lovea din toate părțile. Sortii se schimbaseră, iar ei erau îngroziți. Tot mai mulți cavaleri piereau. Era un masacru – dar nu cel pe care îl plănuiseră ei.

În curând, abia dacă mai rezistau jumătate din oamenii lui Stephen. Mulți își pierduseră caii și, în armurile lor greoaie, erau atacați de doi sau trei de ai noștri deodată. Urletele lor de nimicire au fost înlocuite de strigăte de îndurare. Unii au încetat să lupte și au ridicat mâinile. Armele le cădeau la pământ.

Mă cuprinse un sentiment de ușurare, la fel de ascuțit ca și sabia mea.

— Te bucuri prea devreme, bufonule. Înainte de sfârșitul zilei, o să

vedem câtă putere are micul tău toiag.

Capitolul 142

Își ridicase viziera și i-am văzut privirea înghețată pe fața plină de cicatrici. M-am uitat fix în ochii aspri ai lui Cruce Neagră, omul pe care îl uram mai mult decât pe oricine altcineva pe lumea asta.

— *De două ori*, am scrâșnit.

— *De două ori ce*, hangiule?

— De două ori trebuie să mântui lumea de ticălosul care mi-a ucis soția și copilul.

M-am apropiat de el, cu sabia îndreptată către gâtul lui.

Tafurul își coborî viziera și rămase pe loc parându-mi cu ușurință lovitură. L-am atacat iar, și iar. M-a respins de fiecare dată.

— M-ai făcut de râs, zise Cruce Neagră. Prin crăpăturile strâmte ale vizierii, mă străfulgera cu privirea.

Cu un urlet îngrozitor, se avântă și își năpusti sabia asupra mea cu forța unei catapulte. M-am tras înapoi, sabia lui aproape atingându-mi fața.

Tafurul nu se opri nici măcar să își tragă răsuflarea. Se năpusti din nou, încercând să îmi taie picioarele. Am parat, dar forța loviturii lui aproape că îmi înfipse propria mea sabie în coapsă.

Am rămas așa, cu săbiile încrucișate, și am avut nevoie de toate puterile mele pentru a-l respinge. Mă simțeam ca un băiețel luptându-se cu un bărbat în toată firea.

— Îți meriți din plin reputația de nebun, chicoti Cruce Neagră. Când te voi ucide, Stephen va lua o dată cu lancea și viața oamenilor tăi. Capul tău va zăcea la picioarele patului târfei tale.

Mă ataca din nou, și îmi era tot mai greu să-i țin piept.

M-am ferit spre stânga, încercând să îmi trag răsuflarea. Numai iuțeala mea făcea să nu fiu tăiat în două. Dar agilitatea îmi scădea. Mi-am dat seama că nu îl puteam învinge pe Cruce Neagră.

M-a lovit cu coiful în frunte. M-am tras înapoi împleticindu-mă, cu creierii zguduiți de lovitură. Respirația îmi era grea. În sinea mea o voce implora: *Te rog, Doamne, arată-mi calea.*

Tafurul se apropie și mai mult, iar eu mă poticnii, încercând să scap.

M-am târât pe malul râului, știind că voi fi mort peste numai câteva secunde. Până la urmă, Stephen avea să capete lancea sfântă.

Cruce Neagră stătea în fața mea. Nu aveam nicio posibilitate de a scăpa de el. Își ridică viziera ca să îi văd fața îngrozitoare, plină de cicatrici.

Pufni.

— Sufletul tău este deja pierdut. Eu nu fac decât treburile murdare ale lui Dumnezeu, trimițând trupul tău la El.

Pentru o clipă, am fost orbit de soarele ce se reflecta din armura lui. Mă simțeam în alt loc, în Antiohia, holbându-mă la turc, trăgând ultimele guri de aer din viața mea.

Încă o dată, mă apucă cea mai nebunească dorință.

Am început să râd. Nu știam de ce. Că ultimul cerc se închisese, că mă întorsesem din nou la momentul morții mele? Că, în pofida tuturor speranțelor mele, viața în ducat avea să rămână așa cum era? Că aveam să mor în haine de bufon?

Prin minte îmi trecu un vers dintr-o glumă proastă. Nu știu de ce mi se păruse amuzantă, dar nu mă puteam abține. Eram nebun, nu?

— *Este adâncă, într-adevăr*, am spus. Apoi am început să râd din nou, tăvălindu-mă, cu picioarele ridicate.

— Mori fără niciun pic de creier, bufonule. Spune-mi, ce gând este atât de amuzant încât să îl iei cu tine în mormânt?

— Cea mai veche glumă din carte. Mi-am tras răsufierea. Nu știam dacă ceea ce mă cuprinsese era șiretenie sau o nebunie totală. Doi bărbați se pișau de pe un pod, fiecare încercând să îi arate celuilalt a cui este mai mare. Unul își scoate scula. „*Brr...* ce rece este apa asta”, zice. „Da”, zice celălalt, „și este și foarte *adâncă*. “

Cruce Neagră se uita prostit. Stătea pe malul râului gata să mă trimită în iad.

— Și este și foarte adâncă, am spus din nou, de această dată cu o siguranță nouă în glas.

N-a fost decât o fracțiune de secundă, dar știu sigur că am văzut pe fața lui că a înțeles că *nimic nu era ceea ce părea*, că îi scăpa ceva.

Înainte de a-și da seama, l-am lovit puternic între picioare. Lovitura îl trimise chircit pe malul râului.

Cruce Neagră se străduia să își țină echilibrul. Și a reușit! pufni plin de dispreț, ca și când ar fi vrut să spună: *Om mic! Asta este tot ce poți?*

Deodată, nu se mai putu ține pe picioare și începu să se clatine. Și,

totuși, în privirea lui nu era teamă, ci iritare. *Om mic, probleme mici.*

Apoi, începu să cadă. Armura îl apăsa și, cu un sunet metalic, îl trăgea înapoi, iar el prinse a se rostogoli, apucându-se de pietrele și de buruienile de pe margine ale râpei, până când se prăbuși în apă.

Alunecă la fund. Sigur, ultimul gând care îi trecu prin minte a fost acela că se va ridica și va veni să măucidă. Au trecut câteva clipe. Nici mie nu îmi venea să cred. Tafurul nu apăru la suprafață. O mânășă se ridică în aer și se agită, încercând să apuce ceva.

Mai trecu ceva timp. Pe luciul apei au apărut bule de aer. Mânășa continua să se agite. Dar tafurul nu se mai ridică niciodată. Cruce Neagră se duse, se înecase, *era mort.*

Am încercat să mă târăsc spre marginea malului. Lupta se potolise. Oamenii lui Stephen îngenuncheau, gemând, cu mâinile ridicate. Unii dintre ai noștri chiuiiau, rotindu-și săbiile deasupra capului.

Apoi, au chiuit toți. Câștigasem! Stephen fusese învins. *Noi câștigaserăm!*

În jurul meu, oamenii se adunau în grabă. Nu știam dacă să râd sau să plâng. În sfârșit, lacrimile îmi umplură ochii, lacrimi de bucurie și de sfârșeală. Oamenii îmi strigau numele de parcă aș fi fost vreun erou.

Am întins mâna la spate după lancea cea sfântă. Cu ultimele puteri, am ridicat-o cât am putut de sus.

Spre rai.

Capitolul 143

Emilie nu auzise strigătele de bucurie. De ce?

Știa că jos se dădeau lupte crâncene. Auzise tropotele puternice de copite. Zidurile se zguduiseră de galopul cavalerilor care ieșeau din oraș.

O, Doamne, se gândea, asta nu poate să însemne decât că Stephen a atacat. Armata lui Hugh se lupta acum pentru a supraviețui.

Emilie nu se putea ridica pentru a privi pe fereastra celulei sale. *Cum putea Dumnezeu să îl lase pe acest tiran nemilos să câștige? Luptă, Hugh, luptă!* Dar știa că sortii erau împotriva lui.

Aștepta urletul care să anunțe victoria. Asta însemna că ucigașii plătiți de Stephen își făcuseră treaba. Că Hugh era mort.

Dar nu veni niciun urlet.

După trecerea primului val de călăreți, nu se auzi decât clinchetul de metal și hărmălaia îndepărtată a luptei. Apoi, după un timp, un chiot general. De ce trupele de pe ziduri erau atât de tăcute? Se ridică, în sfârșit, în capul oaselor pe salteaua ei.

Să fi câștigat Hugh? Ar fi fost posibil?

Brusc, zăvorul zbură și ușa se deschise larg. Stephen stătea în prag, cu ochii firoși. Doi soldați îl urmară în celulă.

Încercă să zâmbească.

— Nu aud niciun chiot de pe ziduri. De ce am impresia că bătălia nu s-a încheiat în favoarea ta?

— În favoarea *nici unuia* dintre noi. Stephen pufni și o apucă de braț. În curte este un ștreang ce așteaptă gâtul tău delicat. Mâine dimineață, târfă trădătoare!

— Nu ai niciun drept să faci o asemenea judecată. Emilie încercă să scape. Cu ce acuză mă condamni la moarte?

— Răzvrătire, încurajarea rebelilor, a nenorociților de eretici... Stephen le enumeră ridicând din umeri.

— Ți-ai pierdut mințile? Nu mai ai niciun pic de demnitate? Te-ai vândut cu totul diavolului pentru o bucată de metal? Pentru lance?

— Lancea aceea, zise Stephen, cu o privire scânteietoare, valorează pentru mine mai mult decât tine și nebunul tău, și toate amărățile de „suflete“ părăsite din Franța.

Emilie strigă:

— Nu îl vei învinge, Stephen, fie că mă spânzuri, fie că nu. A venit la tine de unul singur; acum îl urmează o armată. Nu îl poți opri, nici cu titlurile tale și nici cu mercenarii tăi, oricât de mulți oameni ai trimite împotriva lui.

— Da, da, amărâțul tău de bufon. O, acum chiar că îmi tremură genunchii. Stephen râse.

— Va veni să mă ia de aici.

Stephen scutură din cap și suspină.

— Uneori, cred că voi doi chiar vă meritați unul pe altul. Bineînțeles că va veni să te ia, proastă mică. Exact pe asta contez.

Capitolul 144

Oamenii deveniră conștienți că bătălia se sfârșise. Destul cu luptele. Destul cu sângele.

Se uitau în jurul lor, înmărmuriți și exaltați.

Cei care supraviețuiseră își căutau prietenii și îi îmbrățișau. Georges și cei din Languedoc, Odo și părintele Leo, Alphonse și Alois, fermierii și zidarii, bucurându-se toți că erau în viață.

Mi-am condus oamenii înapoi spre zidurile castelului, sleiți de puteri, dar *învingători!*

Aceiași apărători care ne respinseseră atacurile ne priveau acum întristați, cu mâinile legate. Cavalerii capturați din armata lui Stephen erau împinși în față. Li se luaseră armurile și erau obligați să îngenuncheze. Se auzi un strigăt. Nu un strigăt de victorie, ci un cântec, o voce care devenea tot mai puternică, până când se alăturară toți.

— *Supuneți-vă, supuneți-vă*, cântau ei.

În sfârșit, pe un parapet de deasupra porții, apăru Stephen, îmbrăcat într-o tunică de ceremonie purpurie. Ne privea de parcă nu îi venea să creadă că gloata asta de amărâți îi înfruntase și îi învinsese pe soldații lui.

— Acum ce se va întâmpla? l-am întrebat pe Daniel.

— Trebuie să vorbești cu el. Stephen trebuie să se supună, altminteri cavalerii lui își vor pierde capul. Este legat prin jurământul de onoare.

— Du-te. Odo mă împinse înainte. Spune-i ticălosului că își poate păstra afurisitul de grâu. Vezi dacă au ceva bere pe aici.

Mi-am luat lancea. Cineva îmi aduse un armăsar.

— Vin cu tine, zise Daniel.

— Vin și eu, zise morarul.

Mă uitam la Stephen. Nu aveam încredere în ticălosul ăsta, indiferent cât de tare ar fi fost legat prin jurământul de onoare.

— Nu cred.

Am scuturat din cap. Mă gândeam la altcineva.

L-am adus pe Baldwin. Fusese dezbrăcat de tunică și purta acum un veșmânt ca orice om de rând. Mâinile îi erau legate, fața îi era

răvășită și avea nevoie de un bărbier.

— Este ziua ta norocoasă, am spus, trântindu-i o pălărie cu pene pe cap. Dacă totul merge bine, în curând vei purta din nou mățăsuri.

— Nu e nevoie să mă îmbraci tu. Aruncă pălăria. Poți să fii sigur că Stephen își va recunoaște semenii.

— Cum vrei. Am dat din cap solemn.

Ne-am făcut loc printre rânduri, calul lui Baldwin fiind legat de al meu. Soldații de pe ziduri ne priveau în tăcere.

Ne-am oprit cam la o aruncătură de săgeată. Stephen se holba în jos, abia băgându-mă în seamă, ca și când ar fi fost întrerupt în mijlocul unei mese.

— Cruce Neagră a murit, l-am anunțat. Soarta celor mai buni cavaleri ai tăi, ceea ce a mai rămas din ei, așteaptă cuvântul tău. Nu mai vrem altă vărsare de sânge. Supune-te!

— Eu îți ordon ție, cap de morcov, replică ducele. Te-ai dovedit un luptător la fel de bun pe cât de bun ai fost și ca bufon. Nu te-am apreciat îndeajuns. Vino, trebuie să îți văd fața. Îți voi prezenta condițiile mele.

— *Condițiile tale?* Pe ale noastre ești obligat să le ascuți.

— Mi se pare mie, bufonule, sau nu mă consideri un om de onoare? Înaintează și cere-ți răsplata.

— Cred că te lauzi cu ceea ce nu ai. Sper că nu te superi dacă îmi trimit înainte reprezentantul.

Pe fața lui Stephen își făcu loc un zâmbet.

— Omul tău, atunci, bufonule. Și eu îl voi trimite pe al meu.

— Să mă duc? se oferi Daniel.

Am clătinat din cap și m-am uitat la Baldwin.

— Nu... el.

Ochii lui Baldwin se măriră. Broboane de sudoare apărură pe fruntea lui.

— Iată șansa ta. I-am tras gluga peste cap. Arată-ne cum te recunoaște semenul tău.

I-am dezlegat calul care țâșni înainte. Ducele, cu mâinile legate, a încercat să prindă frâul calului și să îl strunească. Trecu de terenul neutru. Începu să strige:

— Eu sunt Baldwin, duce de Treille!

Câțiva paznici începură să arate cu degetul și să râdă. Vocea ducelui deveni mai nervoasă.

— Eu sunt Baldwin, proștilor. Nu luați în seamă aceste veșminte. Uită-te la mine, Stephen. Nu vezi?

Tot ce se putea vedea era o siluetă îmbrăcată galopând spre porți.

— Uite, bufonule, strigă Stephen, astea sunt condițiile mele.

Se auzi un șuierat înfiorător și pieptul lui Baldwin fu străpuns de o săgeată. Ducele se lăsă pe spate. Apoi o alta și o a treia săgeată se înfipseră în el. Trupul lui Baldwin se clătină în șa. Calul, simțind că nu era ceva în regulă, se întoarse din drum și o luă înapoi spre noi.

— Acestea sunt condițiile mele, nebunule, zise Stephen de pe zid. Bucură-te de victoria ta. Mai ai o singură zi. Apoi își înfășură tunica purpurie în jurul umerilor și plecă, fără ca măcar să aștepte vreun răspuns.

Daniel ieși în față să întâmpine calul ce se întorsese. Trupul lipsit de viață al lui Baldwin se rostogoli la pământ.

Pe una din săgețile din pieptul lui era înfășurat un pergament.

Daniel sări de pe cal și, fără să scoată săgeata, desfăcu hârtia. Citi, apoi se uită la mine. Am văzut amărăciunea din ochii lui.

— Lady Emilie a fost acuzată de trădare. Avem o zi să depunem armele. Dacă nu ne supunem, și nu îi dăm lancea lui Stephen, va fi spânzurată.

Capitolul 145

În noaptea aceea, m-am dus pe câmpul din spatele taberei noastre, cu pieptul fierbându-mi de mânie.

Trebuia să fiu singur. Am trecut de semnele ce ne marcau teritoriul. Ce îmi păsa dacă eram sau nu în pericol? Voiam să arunc nenorocita de lance spre zidurile castelului. *Ia-o, Stephen! Viața mea nu a fost decât durere și suferință din momentul în care am găsit-o!*

În spatele meu, flăcările a o sută de focuri sclipeau în noapte, oamenii mei moțâiau sau făceau pariuri despre ce avea să se întâmple a doua zi: luptă sau capitulare.

Începeam să mă însuflețesc, nu mai simțeam o greutate pe umeri. Poate că reușeam să o văd pe Emilie dacă mă apropiam suficient de ziduri. Doar o secundă, cât trec pe lângă poartă. Gândul că s-ar putea să îi mai văd măcar o dată chipul frumos mă învioră.

Am strâns lancea în mâini, cu ochii la zidurile groase.

Deodată, am simțit un braț vânjos în jurul gâtului meu. Am tras aer în piept în timp ce strânsoarea devenea tot mai puternică. Am simțit în spate vârful unei săbii.

— Bun moment, bufonule, șuieră o voce în urechea mea.

— Nu și locul pe care l-ai ales pentru crimă. Dacă strig, vei deveni carne pentru câinii noștri.

— Iar dacă strigi, vei pierde un prieten foarte bun, vânătorule de mistreți.

M-am întors încet și m-am pomenit față în față cu Moor, cel care era mereu în preajma lui Anne.

— Ce cauți aici, Moor? Stăpâna ta, Anne, nu îmi este prietenă. Nici tu nu ești bine venit.

— Vin cu un mesaj, zise el. Trebuie să mă asculți.

— Am văzut deja mesajul doamnei tale, dar soția mea a murit în temnița ei.

— Mesajul nu e de la doamna mea, zise Moor zâmbind, ci de la *a ta* Emilie. Te roagă să vii cu mine în noaptea asta. I-am spus că niciun om întreg la minte nu ar trece de aceste ziduri în noaptea asta. Și mi-a spus să îți zic „*Că e posibil, dar poate să nu fie întotdeauna.*”

La auzul acestor cuvinte, mi se tăie respirația. Aproape că auzeam vocea lui Emilie, și o vedeam ca în ziua aceea în care am pornit spre Treille în costumul meu de bufon. Încrederea îmi revenea la gândul licărului curaj din ochii ei.

— Nu zâmbi încă, mă avertiză Moor. Va fi drum lung până la ea. Alege doi oameni. Cei mai buni. Doi alături de care ai fi fericit să mori. Apoi va trebui să intrăm. Înăuntru. Acum.

Capitolul 146

I-am ales pe Odo și pe Taur. Pe cine altcineva? Ei erau cei mai curajoși și, cu ajutorul lor, ajunseseam până aici.

Pe la miezul nopții, am plecat furișându-ne prin tabără și spre pădure fără să fim văzuți. Apoi am urmat cursul râului spre locul unde acesta se apropia de zidurile orașului, departe de poarta principală.

Ne-am ținut aproape de râu, îndreptându-ne spre o parte a orașului

pe care nu o cunoșteam. Am traversat râul printr-un vad spre care ne-a îndrumat Moor.

Târându-ne de-a lungul zidului, am ajuns lângă ceea ce părea a fi exteriorul unei clădiri mari din piatră cu mai multe caturi. În zid se deschideau ferestre mici. Nu aveam nici cea mai vagă idee unde mă aflam. Moor se cățăra spre una din deschizăturile înguste. Zgârie cu unghia în zid. O voce îi șopti ca răspuns.

— *Cine este acolo, rege sau nebun?*

Moor zise:

— Dacă nebunii ar purta coroane, am fi toți regi. Repede, dă-ne drumul, altminteri vom fi toți spânzurați mâine.

Deodată, bucățile de zid începură să se miște. Deschizătura se lărgea cu fiecare cărămidă, și mi-am dat seama că nu era o fereastră, ci un tunel.

— Ce naiba este asta? am întrebat.

— *La porte du fou*, zise Moor, zorindu-ne să trecem. Poarta nebunului. A fost săpată în timpul războaielor cu Anjou, drept cale de salvare, dar anjevinii au aflat, i-au așteptat aici pe fugari și i-au măcelărit pe toți. Despre fiecare dintre cei care au trecut pe aici se spunea că este un nebun. M-am gândit că vei aprecia aluzia.

— Foarte încurajator. Odo înghiți în sec.

— Scuzele mele, zise Moor. Aș fi sugerat poarta principală, dar e păzită de oameni în tunici verde cu auriu, cu săbii mari. Îl împinse pe Odo înainte.

Ne-am târât prin deschizătura îngustă. În fața noastră apăru o lumină palidă.

— Haide, repede, am auzit o voce venind dinspre celălalt capăt. Nu știam unde mă aflam și nici spre cine mă îndreptam. Mă rugam ca aceasta să nu fie o capcană.

Tunelul nu era lung, doar de lungimea unei clădiri. Am ajuns într-o încăpere luminată de torțe, și am simțit niște brațe ajutându-ne.

Brațele acelea aparțineau unui bărbat cu barbă albă, îmbrăcat cu o robă de un albastru profund. L-am recunoscut imediat: Auguste, spițerul care mă vindecase după ce fusesem atacat de mistreț. Acesta era locul în care își îngrijea bolnavii. Oameni în agonia bolii erau întinși pe saltele sau se sprijineau, pe jumătate dezbrăcați, de pereții din piatră.

Auguste ne conduse de-a lungul coridorului într-o încăpere

alăturată. O cameră de lucru. De jur împrejur pereții erau plini de manuscrise grele.

Abia dacă am avut timp să îi mulțumesc lui Auguste pentru ajutorul dat, că acesta dispăru, închizându-ne acolo. Inima îmi bătea cu putere.

— Acum ce facem? M-am întors către Moor.

— Ce facem acum, zise o voce din umbră, este să ne rugăm ca lancea aia sfântă a ta să aibă măcar o parte din puterile pe care se spune că le-ar avea – dacă intenționezi să salvezi viața femeii pe care o iubești.

M-am întors și am văzut o siluetă cu fața acoperită de o glugă, apărând dintr-un colț. Nu știam dacă să ridic cuțitul sau să mă înclin.

Mă holbam la lady Anne.

**ULTIMELE
ÎNDREPTĂRI**

Capitolul 147

În curtea castelului se auzea un răpăit de tobe. O mulțime de oameni nerăbdători începuseră să se adune ca să asiste la ceea ce urma să se întâmple.

De obicei, înainte ca un hoț sau un criminal să fie spânzurat, oamenii se adunau răsând și bârfind, de parcă se pregăteau pentru un festin. Vânzătorii ambulanți îmbiau cu prăjituri și acadele; copiii se jucau de-a v-ați ascunselea prin mulțime, sperând să prindă un loc în rândurile din față, de unde să poată batjocori sau scuipa.

Dar astăzi, atmosfera era cu totul diferită. Toți știau că aveau să vadă ceea ce nu mai văzuseră niciodată până acum.

Un nobil avea să fie spânzurat.

O femeie de origine nobilă.

Priveam de deasupra curții, din turn, stând ghemuit în locul în care mă adusese Moor. În piață, l-am văzut pe Odo în mulțimea de lângă spânzurătoare. Și pe Taur având pe umeri o vergea de care atârnav două găleți, îndreptându-se spre poarta principală.

Pe ziduri, soldații se alinaseră pe parapete, la posturi, în cazul în care rebelii ar fi atacat. În piață se aprinsese un rug, iar flăcările erau agitate de un vânt iute. Focul urma să ardă trupul lui Emilie, după ce ea ar fi murit.

Liniștea apăsătoare fu spartă de sunetul cornului. Mulțimea murmură. Venise clipa! Se deschise ușa donjonului.

Un detașament de soldați înaintă, având-o în mijloc pe Emilie.

— Iat-o, strigă cineva.

— Te implor, roagă-te, doamnă, se văicări o femeie. Raiul Domnului e mare. Dacă are loc pentru noi, are și pentru tine.

Inima mi se zbătea în piept, doar la vederea lui Emilie după o perioadă atât de lungă.

Purta o cămașă simplă din bumbac și un șal înfășurat strâns în jurul umerilor. Părul ei blond era prins la spate și îi cădea pe gât. Nu părea nobilă, ci doar la fel de curajoasă cum o știusem dintotdeauna.

O, Doamne, cum aș fi vrut să îi întâlnesc privirea, să o strig. Să îi spun că eram acolo.

Tobele răpăiră din nou. Mulțimea tăcu.

— Dați-i drumul, strigă în sfârșit cineva. Nu împotriva ei luptăm.

Emilie se opri o secundă, cu un zâmbet pe față, dar un soldat o împinse către eșafod.

Mulțimea striga, cerând să-i fie cruțată viața, dar un bărbat mascat o ridică de brațe și o împinse pe scări către ștreang. Știam cât de speriată trebuia să fi fost; știam cum trebuia să îi fi zvâcnit inima. Am privit spre Odo, făcându-i semn: *Stai!* La fel și către Taur. Cum aș fi vrut să mă ridic și să strig: *Sunt aici!*

Apoi, cornul sună din nou – de data aceasta anunța alaiul ducelui. Dinspre intrarea în castel apăru Stephen, flancat de lacheii lui, vechilul și șambelanul.

Vechilul scoase un pergament și începu să citească: „În conformitate cu legile ducatului de Boree, consfințite de către arhiepiscopul diocezei și de Sfântul Scaun, vă facem cunoscut că toți cei care adăpostesceretici rebeli sau sunt complicii acestora vor fi considerați trădători atât de către ducat cât și de către Biserică, și de aceea vor fi spânzurați, iar trupurile lor vor fi arse, așa cum prevede legea“.

— Lăsați-o să trăiască, strigă o voce din mulțime. Ștreangul e mai potrivit pe gâtul lui Stephen decât pe al ei.

Fața lui Stephen se înroși.

— Unde este bufonul tău acum, doamnă?

Păși spre eșafod și se adresă tuturor:

— I-am dat șansa să îi salveze viața, să scutească orașul de vărsare de sânge dar, cu toate acestea, el nu apare. Lady Emilie, nu le ai decât pe aceste biete femei să îți ia apărarea.

— Faptele tale îmi iau apărarea, zise Emilie. Mă rog din tot sufletul să nu vină.

Stephen miji ochii.

— Vom aștepta, dar doar câteva minute.

Odo se uită la mine pregătit. *Acum*, spuneau ochii lui. *Trebuie să lovim acum*. Nu i-am dat niciun semnal.

Deodată, de pe ziduri o santinelă strigă:

— Sire, armata bufonului. Au aruncat armele. *Se predau*.

Fața lui Stephen se luminează de bucurie:

— Ești sigur că așa e, sergent? Se predau sau atacă? Trebuie să ne asigurăm că nu e vreo șmecherie la mijloc.

— Nu, sergentul are dreptate, confirmă castelanul de pe meterez.

Au coborât steagurile. Se predau într-adevăr. Și bufonul este în fruntea lor.

De sus, din ascunzătoarea mea, am văzut trupele alor mei apropiindu-se cu armele lăsate în jos. Iar Alphonse era în fruntea lor, purtând costumul și tichia mea de bufon.

— Prostia bufonului mă surprinde până și pe mine.

Stephen urcă scările și se aplecă peste zid.

— Renunță la orice pentru o femeie. Ce cavaler! Vino în față, bufonule, strigă Stephen. Vom deschide porțile. Am ceva ce vei dori să vezi.

A făcut semn paznicilor de la porți și doi bărbați ridicară poarta grea din fier.

În același timp, Stephen ordonă:

— Călău, verifică ștreangul.

Mulțimea se agita, protestând. Avea să se întâmple ceva rău. Călăul cu masca pe ochi puse ștreangul în jurul gâtului lui Emilie, așezând-o deasupra trapei.

— Rămâneți pe loc, strigă Emilie către oamenii care se apropiau din afara zidurilor. I se puse o glugă neagră peste față. Hugh, te rog, întoarce-te. *Întoarce-te!*

Stephen râse zgomotos:

— Îmi pare rău să te dezamăgesc, doamnă. Se pare că își merită din plin reputația de nebun.

Nu mă mai puteam abține. M-am uitat la Odo și la Taur, care se agitau pe lângă poarta deschisă. Peste drum de mine, l-am văzut pe Moor, la un balcon de deasupra pieței.

Le-am făcut semn. *Acum!*

Dar, deodată, Stephen strigă:

— *Nu este el!* Se aplecă peste zid cu ochii ieșindu-i din orbite. Este o capcană! Bufonul nu este acolo! Închideți porțile!

Capitolul 148

Săgeata lui Moor străbătu piața, lovindu-l pe unul dintre paznici în spate. Acesta căzu în genunchi.

Taurul lăsa jos gălețile și vâri vergeaua în scripetele porții,

oprindu-i coborârea. Înfipte cuțitul în spatele celui alt paznic.

Un grup de oameni, cu Alphonse în frunte, dădură buzna înăuntru. I-au copleșit pe soldații de la porți, care trăgeau cu săgeți asupra lor, începând o luptă corp la corp cu oamenii lui Stephen.

Stephen coborî de pe zid și o luă la fugă spre eșafod.

— Unde este bufonul tău? o întrebă el pe Emilie. Te lasă să mori? Nu vine să te salveze?

Făcu semn din cap călăului. Atunci Odo se strecură printre doi paznici și înfipte cuțitul în trupul călăului, aruncându-l de pe eșafod. Se duse la Emilie.

— Ba *vine*, Stephen, am strigat eu. Am ridicat lancea. Privirile ni se întâlneau, pline de ură. Sunt aici, domnule. Norbert mi-a spus că ai avea nevoie de un bufon.

Pe chipul lui Stephen fiorul victoriei se transformă în furie.

— Luați-! urlă el. O sută de galbeni pentru cel care îmi aduce lancea. *Cinci sute!*

Gărzile începură să se îndrepte spre mine. Am ridicat lancea.

— Mi-ai aruncat fiul în flăcări, am spus privind-l fix pe Stephen. Uite, ia-ți lancea.

Am aruncat-o cu toată puterea în rugul aprins.

— Nu...! urlă Stephen.

Alergă ca un nebun spre rug, trăgând disperat de crengi și de lemne. Flăcările au mușcat lacome din carnea lui. Arunca bucăți de lemn spre lance, încercând să o îndepărteze. Apoi se trase înapoi, alungat de căldura crotopitoare. Se holba la lancea care se înfiptese în centru, înroșită și începând să își piardă forma.

Apoi se întoarse spre mine, cu ochii plini de o ură ucigătoare.

— Tu! strigă el. Este *nebun* de legat!

Capitolul 149

Stephen sări treptele de piatră câte două odată, încăleacă parapetul și porni să se cațere spre mine cu o viteză și o agilitate de necrezut pentru un bărbat atât de corpulent. Ochii îi ardeau.

Mi-am luat sabia și am sărit într-un balcon de la catul al doilea al castelului. Unul dintre soldații lui încercă să mă oprească, și i-am înfipt sabia în piept, aruncându-l la o parte.

Ducele mai urcă un cat, alergând ca turbat spre mine. Mă ajunsese în balcon – la zece pași distanță.

— Minteți ta nu a fost niciodată surprinzător de sclipitoare, cap de morcov, zise el venind spre mine. Acum să vedem dacă ești în stare să lupți.

Se năpusti spre mine cu sabia ridicată. Am simțit o zguduitură în tot trupul, în timp ce param lovitură. Stephen se răsuci și, cu ambele mâini, îndreptă sabia spre mine. Lama îmi pătrunse în coastă.

M-am împleticit, fulgerat de o durere cumplită.

— *Haide, nebunule, șuieră el, credeam că îți place lupta. Vei vedea că a fi nobil înseamnă mult mai mult decât să îți înfigi scula într-o păsărică de viță nobilă. Ai vrut despăgubiri pentru rahații de soția și copilul tău? Haide!*

Lovi din nou, și sabia lui trecu aproape de gâtul meu, obligându-mă să mă retrag. Ochii îi erau injectați; îi simțeam respirația fierbinte pe față.

Cu ultimele puteri, l-am împuns cu sabia. Stephen gemu și se împletici. L-am împins într-o parte și am izbit în sabia lui, făcându-l să o scape din mână. Ochii i se bulbucară, privind-o cum zbura peste parapet. A rămas fără apărare, dar orbit de mânie.

Sări pe un balcon ce dădea în piață. Râdea.

— Să știi că dacă ajung la ea înaintea ta, e moartă!

Sări în balconul următor. Apoi intră în castel.

Am alergat spre marginea balconului, uitându-mă în curte, căutând-o pe Emilie. Nu o vedeam nicăieri. Și nici pe Odo. Sângele îmi șiroia din rană.

Am alergat în castel, așteptându-mă să dau peste Stephen și să ne luptăm pe viață și pe moarte. Mă aflam în apartamentele princiere. Ticălosul nu se vedea nicăieri.

— Unde ești? am strigat. Numai ecoul mi-a răspuns.

Am intrat pe o ușă spre camerele lui Stephen și a lui Anne. Mă uitam în jur înnebunit. Mai fusesem aici în noaptea când o căutasem pe Anne, după ce o găsisem pe Sophie în temniță.

Pe tunica mea se întindea o pată umedă de sânge.

— *Stephen, am strigat. La naiba, vino și luptă-te cu mine.*

Vocea lui veni din spate:

— Mă vrei, sunt aici, bufonule. Spune-mi o glumă. Stephen apăru râzând, cu o arbaletă grea în mână, îndreptată spre pieptul meu. S-ar

putea să am nevoie de un bufon, după cum spui tu, zise el, dar se pare că ți-am secat glumele.

Mă trecu un fior pe șira spinării. M-am retras cu spatele la zid. Nu aveam unde să fug.

— Ce zici? A rămas bufonul nostru fără poante? Visează să devină nobil, dar nu a făcut decât să și-o tragă cu una de rang înalt. Păcat de lance, totuși, zise rânjind. Nu ești de acord, nevastă?

Nevastă...? Anne?

Capitolul 150

Anne păși în lumină, rămânând în spatele lui Stephen. Picioarele mă lăsau. Aveam un gol în stomac.

În mâna ei se afla lancea. *Lancea sfântă...* Nu cea pe care o aruncasem în flăcări. Sabia pe care i-o încredinșasem cu o noapte în urmă! I-o încredinșasem.

— Da, sunt un nebun, am spus, căutându-i privirea. Cum putea Emilie să se fi înșelat atât de amarnic în privința lui Anne? Dar eu, cum am putut?

Mă uitam la arbaleta îndreptată spre pieptul meu. Și la rânjetul batjocoritor al lui Stephen. Pentru prima dată mă simțeam pregătit să mor.

— O ultimă întrebare, bufonule, pufni Stephen. Moartea ta nu are nicio importanță pentru mine, sclavule. Numai lancea conta. Ce ai fi putut face tu cu așa ceva? Nu ai de unde să știi ce puteri are. Am străbătut întreaga lume în căutarea ei. Prin voința lui Dumnezeu, este a mea. Își încordă degetul pe trăgaciul arbaletei.

— Atunci, ia-o, Stephen, răsună vocea lui Anne din spatele lui.

Deodată, Stephen se clătină și ochii i se bulbucară. Așteptam încordat să mi se verse măruntaiele în palme. Dar din arbaletă nu veni nicio săgeată.

Am auzit cel mai îngrozitor sunet – oase sfărâmate și carne sfâșiată, Stephen icni îngrozitor dar, în loc de cuvinte, din gură îi țâșni un râu de sânge.

Anne împinse cu putere. De această dată, lama pătrunse la baza gâtului lui și ieși pe sub ochi.

— Ia-o, bărbate.

Apoi Anne își apropie gura de urechea lui și șopti:

— Și află cât de lipsit de valoare este acum sângele Mântuitorului nostru ce s-a amestecat cu al tău.

Stephen privea, nevenindu-i să creadă, vulturul roman și vârful însângerat al lăncii sfinte ieșindu-i din gât.

Apoi căzu la podea.

Mă holbam la Anne ca lovit de trăsnet. Abia dacă se uită la mine. Niciunul dintre noi nu spusese nimic. Apoi am văzut privirea înmuindu-i-se și dădu din cap, ca și cum între noi ar fi fost o înțelegere, fără să fie vreodată nevoie de cuvinte.

— Cred că putem spune, zise ea, că atunci când te-am cules din șanț, niciodată nu ne-a trecut prin cap un asemenea deznodământ.

— Așa este, doamnă.

Am auzit pași apropiindu-se de pe hol. Emilie dădu buzna în cameră, cu răsuflarea tăiată. Privirile ni se întâlniră și inima aproape îmi sări din piept de bucurie. Se uită la Stephen, prăbușit pe podea. Apoi la Anne care îl privea de sus. Apoi iarăși la mine, observând sângele ce șiroia din coasta mea.

— Ești rănit, gemu.

— Iar tu ai grijă să mă vindeci întotdeauna, am spus. O, Doamne, Emilie, nu știi ce înseamnă pentru mine să te văd.

— Ba da, zise ea.

Emilie alergă spre mine și se aruncă în brațele mele. Am ridicat-o în brațe și am strâns-o cum nu strânsesem niciodată pe cineva. Am sărutat-o iar, și iar, sărutări pline de speranță și de recunoștință. Pentru prima dată *mi-am dat seama că era cu adevărat a mea*.

Ochii mi se umezeau pe măsură ce mă gândeam la tot ceea ce se întâmplase de când plecasem pentru prima dată din Veille du Père. La toți cei care muriseră.

— Nu mai am nimic, am murmurat. Nici bani, nici carieră. Cum se face că, totuși, mă simt cel mai bogat om din lume?

Emilie îmi luă mâna și șopti:

— Pentru că ești liber.

Capitolul 151

Cei din Languedoc au fost primii care au plecat, devreme, în dimineața următoare. Taurul îmi spusese că prin pădurile din părțile lor era o vorbă: Nu mai are niciun sens să ții de cupa goală, când nu a mai rămas niciun pic de vin.

El și oamenii lui s-au adunat la porți în zori, cu caii încărcăți cu saci de grâu, câțiva porci și găini fluturând pe urmele lor. M-am dus în lumina zorilor să îmi iau rămas-bun de la ei.

— Ar trebui să rămâneți, i-am spus. Anne a promis să se ocupe de toate păsurile voastre. Meritați mult mai mult.

— Mai mult? Suntem fermieri, zise Taurul. Ce altceva ne-ar mai trebui? Dacă ne-am întoarce încărcăți cu potire de aur, ai noștri le-ar folosi pentru a se ușura în ele.

— În cazul acesta... L-am bătut pe umăr și am aruncat o privire plină de înțeles la farfuria de aur ce avea gravat blazonul lui Stephen și pe care intenționez să i-o dau ca amintire. Nu e nevoie să pleci cu așa ceva.

Taurul se uită în jur, apoi o băgă în desaga de pe șa.

— Cred că va trebui să îi învăț ceva despre maniere, spuse el râzând. L-am îmbrățișat, bătându-l pe umerii largi.

— Caută-ne, bufonule, dacă o să ai vreodată intenția de a înapoia lancea aceea. Îmi făcu cu ochiul. Dădu pinteni calului și își îndemnă oamenii la drum.

I-am privit până când ultimul dintre ei a ieșit pe porțile orașului. Stephen avea să fie îngropat mai târziu în acea după-amiază. Era ultimul lucru pe care îl aveam de făcut.

Câțiva dintre oamenii mei erau de față atunci când sicriul a fost adus în catedrală. Nu era o slujbă în onoarea unui duce care murise în luptă. Doar Anne, cu fiul lor, Emilie și eu, împreună cu episcopul, ne aflam în biserică.

Sicriul ducelui a fost dus într-o criptă, adânc în inima castelului, și depus într-un sarcofag. În acest spațiu îngust și întunecat, aflat mult sub pământ, zăceau rămășițele ultimilor episcopi și ai ultimilor membri ai familiei stăpânitoare. Abia dacă mai era suficient spațiu

pentru a aprinde o torță.

Slujba fu scurtă și simplă. Ce mai era de zis?

Că Stephen își vânduse onoarea din cauza lăcomiei și a dorinței de putere. Că fusese un tiran pentru soția sa și un necunoscut pentru fiul lui. Că jefuise Pământul Sfânt în căutarea relicvelor.

Episcopul de Borée, același care ne excomunicase pe noi, murmură în grabă rugăciunile, ochii alunecându-i tot mai des către lance. Emilie privea ținându-mă de mână. După binecuvântare, Anne se aplecă peste sicriul lui Stephen și îl sărută cu nepăsare pe obraz.

Urmă o ultimă rugăciune, Anne își scoase fiul din criptă, iar episcopul se împletici urmând-o îndeaproape.

— Lasă-mă o clipă, i-am spus lui Emilie.

Nu părea să fi priceput.

— Trebuie să spun ceva pentru soția și fiul meu.

Ea a dat din cap în semn de înțelegere și s-a îndepărtat.

Am rămas doar eu și Stephen.

M-am uitat la ochii întunecați, la nasul lui de vultur.

— Dacă a existat vreodată un ticălos în lumea asta, acela ai fost tu, am spus. Odihnește-te în iad, blestematul. Am închis sicriul.

Țineam în mână lancea sfântă. Îmi aducea aminte de toți cei care muriseră din cauza ei. Poate că peste mulți ani de aici înainte, o va găsi cineva, m-am gândit. Într-un alt timp, când va fi onorată cum se cuvine pentru ceea ce a reprezentat. Un lucru miraculos, ce cunoscuse atingerea lui Dumnezeu.

Ai fost un toiag foarte de bun. Am zâmbit. Dar ca relicvă, mi-ai adus mai mult sânge decât pace.

Am așezat lancea sfântă în sarcofag. Apoi am pus capacul greu la loc.

Paznicul criptei veni spre mine, dar eu i-am făcut semn să își vadă de treburi. Am stat acolo și mi-am luat rămas-bun de la Sophie, de la Phillipe și de la turcul din Antiohia care îmi cruțase viața.

Sarcofagul fu sigilat pentru totdeauna și împins în zid, abia deosebindu-se de piatra din jur, apoi în crăpături se turnă mortar.

Avea să zacă acolo pe vecie.

Sau până când ar fi fost nevoie *de ea* din nou.

Capitolul 152

Clopotele de la biserică sunau.

Când am ieșit din criptă, Emilie alergă spre mine plină de însuflețire.

— Avem oaspeți, Hugh! Arhiepiscopul Velloux se află la porți.

— Velloux? Nu cunoșteam numele.

— Din Paris.

Paris! Nu știam dacă era de bine sau de rău. Biserica ne excomunicase. Dacă acest lucru avea să rămână în vigoare, însemna că lupta noastră fusese în zadar. Nu conta că Anne voia să ne facă dreptate, fără Biserică eram în afara legii, mai mult morți decât vii.

M-am grăbit spre curte. Anne era acolo, așteptând. Și episcopul Bartholomeu. Oamenii mei se apropiiau și ei: Odo, Georges, părintele Leo.

Arhiepiscopul de Paris! Acesta era un lucru foarte solemn.

În timp ce porțile se deschideau, intră o coloană de soldați purtând haine stacojii, călărind doi câte doi în șir.

În spatele lor, apăru o caleașcă trasă de șase armăsari puternici.

Purta crucea Romei, însemnul Sfântului Scaun.

Inima îmi zvâcnea. Emilie mă strânse de mână.

— Presimt că va fi bine, șopti ea.

Aș fi vrut să pot spune și eu același lucru.

Un căpitan al gărzii sări de pe cal și puse un taburet în fața portierei trăsurii. Când se deschise, coborâră doi preoți purtând bonete stacojii. După o clipă, în urma lor, apăru arhiepiscopul, care avea cam șaiszeci de ani, cu părul sur și rărit, purtând o robă de asemenea stacojie, iar la gât o cruce mare din aur.

— Eminența Voastră, rosti episcopul Bartholomeu. El și preoții lui căzură în genunchi. Încet, toți cei din jurul lui făcură la fel. Este o mare onoare. Sper că nu ați avut o călătorie neplăcută.

— Nu am fi avut, zise arhiepiscopul politicoș, dacă nu ar fi trebuit să trecem mai întâi prin Treille, la îndemnul tău, așteptându-ne să găsim acolo o răscoală, eretici și hoți. În schimb, am găsit numai pace și ordine. Și, fapt cu totul neobișnuit, niciun stăpân. Mi s-a spus că acolo s-a dus o bătălie.

— A fost, Sfinția Ta, zise episcopul.

— Ei bine, nu pari prea speriat, Bartholomeu, observă

arhiepiscopul. Evident, Biserica este încă în putere. Arată-mi unde sunt aceste fioroase suflete pierdute?

— Păi, sunt aici, zise episcopul arătând cu degetul către oamenii mei. Și aici. Arată spre mine.

Arhiepiscopul ne privi cu atenție.

— Oamenii aceștia par destul de cumsecade pentru niște eretici și proscrisi.

Fața episcopului păli. În piață se auziră câteva chicote.

— Ducele a simțit...

— Evident că ducele a simțit, îl întrerupse Velloux, că legile Bisericii îi permiteau, așa cum îi permiteai și tu, să își impună propria voință.

Pentru prima dată încordarea mea a început să se domolească.

— Sfinția Ta. Anne făcu un pas înainte și îngenunche. Sunteți bine venit, dar sunt și chestiuni de lege civilă ce trebuie rezolvate.

De lângă trăsura, răsună o voce.

— De aceea am și venit, draga mea.

Își făcu apariția o siluetă impunătoare, înveșmântată într-o mantie purpurie, brodată cu flori galbene de crin. Pe dată, toți soldații căzură în genunchi.

— Înălțimea Ta, exclamă Anne, albind la față. Se ridică repede și făcu o reverență, cu ochii în pământ. În mulțime se auzeau exclamații de uimire. Cuvinte pe care abia dacă îmi venea să le cred.

— Regele...

Toți cei din piață îngenuncheară. *Regele!* Răspunsese chemării mele. A trebuit să clipească de două ori ca să fiu sigur că nu visez.

Apoi ceea ce am auzit m-a făcut să rămân stană de piatră.

— *Tată!* exclamă Emilie.

Capitolul 153

Tată! Auzisem bine? Trupul îmi îngheță. Rămăsesem cu gura căscată.

Ochii regelui se opriră asupra lui Emilie. Nu aș fi putut spune dacă era revoltat sau mulțumit.

— Absența de la curte te-a făcut să uiți, copilă, cu cine vorbești?

— Nu, sire, răspunse Emilie. Îngenunche și își pleacă ochii. Apoi îi

ridică. Tată... adăugă ea și zâmbi.

Regele ne făcu semn să ne ridicăm.

— Arată-mi-l pe nebunul rătăcit despre care mi se spune că ar fi provocat această tulburare.

Emilie veni spre mine și mă prinse de braț.

— Te înșeli, tată. Nu Hugh este de vină pentru...

— Taci, o întrerupse regele ridicând vocea. Mă refeream la *Stephen*, presupusul duce, nu afurisitul tău de bufon, continuă.

Emilie, cu ochii umezi, zâmbi roșind. Mă luă de mână.

— Ducele e mort, sire. Anne făcu un pas în față. A murit, conștient de rușinea lui, de propria lui mână.

— De propria sa mână... Regele aruncă o privire arhiepiscopului și pufni. Atunci, după toate câte s-au întâmplat, el este cel care a ieșit din grația lui Dumnezeu. Iar în ceea ce vă privește pe voi, ceilalți eretici... Se întoarse cu fața spre oamenii mei. Vă puteți considera mântuiți. Vorbesc în numele arhiepiscopului Velloux, desigur.

Se auzi un chiot de bucurie. Oamenii se îmbrățișau și ridicau mâinile spre cer.

— Acum, în ceea ce te privește, bufonule... Regele se întoarse din nou către mine. Dacă ți-aș împlini doleanțele, ar însemna ca jumătate din țară să fie cuprinsă de neorânduială.

— Nu am doleanțe. Mi-am plecat capul. Doar speranța de a ne întoarce la casele noastre în pace și câteva legi care să pună capăt unor nedreptăți la care am fost supuși.

Regele trase aer în piept. Pentru o clipă, am crezut că se va înfuria. Apoi se liniști.

— Fiica mea vorbește asta de ani de zile... Poate că ar fi timpul. Dreptatea trebuie să fie aceeași pentru toți.

Emilie mă împinse în jos. Am îngenuncheat.

— Trebuie să fii educat precum nobilii, spuse regele.

— Sire, am fost jongleur și hangiu, sunt mai departe ca oricine de nobilime.

— Și, totuși, va trebui să primești educație. Regele privi atent. Dacă ai intenția de a te căsători cu fiica mea.

Am ridicat capul încet. M-am uitat în jur, cu un zâmbet pe față.

— Tată! exclamă Emilie și mă trase în picioare. Apoi alergă spre rege și, fără prea multă curtoazie, îl îmbrățișă.

— Știu, știu. Nebuni sunt peste tot, chiar și aceia care poartă mantia

regală. Dar mai întâi trebuie să vorbesc ceva cu flăcăul tău.

Veni spre mine, măsurându-mă din priviri. Apoi puse o mână pe umărul meu și mă luă deoparte. Simțeam că avea să urmeze o dojană.

— Nu vreau să par nerecunoscător, fiule, căci știu că Emilie îți datorează mult... dar, în scrisoarea ta, ai pomenit de o lance.

Am tras aer în piept, apoi am vorbit:

— A fost distrusă, Înălțimea Ta. A fost aruncată în flăcări în timpul luptelor de aici. Mă tem că nu a mai rămas nimic.

Regele suspină adânc.

— Chiar era lancea cu care a fost înjunghiat Mântuitorul nostru? O asemenea relicvă este mai valoroasă decât coroana mea. Ești sigur, băiete?

— Sunt sigur doar că a făcut un miracol. Uită-te în jurul tău, Înălțimea Ta.

Se uită – la oamenii bucuroși, la ochii fiicei lui, umezi de fericire –, apoi încuviință din cap.

— Ce comoară ar fi fost aceea! Dar poate că este la fel de bine și așa... Asemenea lucruri este mai bine să rămână în legende și mituri.

EPILOG

— Bunicule!

Nepotul meu cel mic, Jack, veni spre mine, în grădină. Era o dimineață însorită de vară târzie. Tocmai mă întorsesem de pe deal cu un braț de floarea-soarelui, așa cum făceam în flecare dimineață de vară. Deși urcatul dealului mi se părea un pic cam obositor acum.

Micul Jack, fiul fiicei mele Sophie, care avea cinci ani, se aruncă în brațele mele și aproape că mă doborî. Arăta spre însemnul de la poarta hanului nostru. (Bineînțeles că hanul acesta era ceva mai mare decât primul. Acum eram proprietarii a un sfert din terenul care odată îi aparținuse lui Baldwin. Căsătoria cu fiica regelui aduce, desigur, și unele avantaje).

— Mama mi-a spus că ai să îmi spui povestea însemnului nostru. Mi-a spus că odată ai fost bufon.

— A spus ea asta? M-am prefăcut surprins. Păi, dacă a spus-o, înseamnă că trebuie să fie adevărat.

— Arată-mi, insistă Jack clipind din ochii lui albaștri.

— Să îți arăt? L-am luat de mână. Atunci, trebuie mai întâi să îți spun povestea.

L-am dus pe banca de pe care se vedea orașul în care trăiserăm în ultimii patruzeci de ani, aproape de locul unde erau îngropați Sophie și Phillipe. În jurul nostru, câmpurile era pline de floarea-soarelui.

I-am povestit lui Jack despre vremurile când tot ce aveam era un mic han. Despre ziua când pe aici a trecut o armată condusă de un eremit. Despre bătăliile ce se purtau atât în apropiere cât și în locuri îndepărtate, și despre cel mai mare trofeu din istoria omenirii care, pentru scurtă vreme, s-a aflat și în mâinile mele. Despre oamenii care am luptat pentru libertatea lor, cu patruzeci de ani în urmă.

Nepoțelul meu cel blond mă asculta, abia respirând.

— Tu erai acela, bunicule? Tu ai făcut toate astea?

— Eu și Odo, și Alphonse. Pe vremea când unchiul Odo nu era decât fierarul orașului, și nu armurierul nostru.

— Arată-mi. Ridică o sprânceană ca și când aș fi glumit. Arată-mi ce

ai învățat.

— Ce am învățat? I-am atins năsucul pistruiat. Apoi îmi trecu un gând prin minte. M-am ridicat de pe bancă și i-am făcut cu ochiul ca și cum i-aș fi spus: „*E micul nostru secret. Orice s-ar întâmpla să nu îi spui bunicii*“.

Mi-am tras burta și mi-am ținut respirația. Nu mai făcusem așa ceva de treizeci de ani. M-am ghemuit. Mă rugam să nu mor.

— Privește!

Am făcut un salt în aer. Atunci, într-o străfulgerare, o mie de amintiri mi-au trecut prin minte: Sophie. Norbert. Nico și Robert. Și turcul. Am făcut saltul pentru fiecare dintre ei. Pentru ultima oară.

Cu o tumbă, am aterizat pe picioare. Fiecare oscior din trupul meu părea să fi sărit de la locul lui. Dar am reușit să rămân pe loc! Eram întreg. Norbert ar fi fost mândru de mine!

M-am uitat la Jack. Ochii îi scânteiau în lumina soarelui. În ochii aceia, am văzut-o pe frumoasa mea Emilie. Apoi, deodată, a început să râdă. Un adevărat râset de copil, ca un tril. Râsul, cel mai frumos sunet din întreaga lume.

— *Asta* am învățat. I-am mângâiat părul lung și blond și am zâmbit. Să îi fac pe oameni să râdă. *Asta* este povestea însemnului nostru. *Asta* este *totul*.

Mi-am luat nepoțelul de mână și am pornit amândoi către han. Emilie, regina mea, mă aștepta acolo.

Și aveam floarea-soarelui pentru ea.

SURSELE

Următoarele cărți despre cruciade și despre Evul Mediu au constituit surse de informație și fundalul pentru intriga și personajele din această carte:

Armstrong, Karen: *Războiul Sfânt: Cruciadele și impactul lor asupra lumii de astăzi*, New York: Cărțile Ancorei, 2001.

W. B. Bartlett. *Dumnezeu o vrea! O istorie ilustrată a Cruciadelor*. Gloucestershire: Sutton Publishing, 2000.

Bishop, Morris. *Evul mediu*. Boston: Houghton Mifflin, 1968.

Cantor, Norman, E. *Cititorul medieval*. New York: Harper Collins 1994. Inclusiv operele originale: Cântecul lui Roland, William de Tyre, Peter Abelard, Magna Carta, Cântecul Goliardic, St. Ambrose, Gregory de Tours, Maria a Franței, Bernard Gui.

Cohn, Norman. *Chemarea mileniului*. New York: Oxford University Press, 1974.

Connell, Evans. *Deus lo Volt! Cronica Cruciadelor*. New York: Counterpoint Press, 2000.

Goetz, Hans-Werner. *Viața în Evul Mediu: Din secolul al șaptelea până în secolul al treisprezecelea*. Tradusă de Albert Wimmer. Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press, 1993.

Holmes, George. *Istoria ilustrată a Europei Medievale de la Oxford*. New York: Oxford University Press, 1988.

Keen, Maurice, editor. *Războiul medieval: o istorie*. New York: Oxford University Press, 1999.

Konstram, Angus. *Atlas al Europei Medievale*. New York: Checkmark Books, 2000.

Lacey, Robert și Danny Danziger. *Anul 1000*. New York: Little, Brown și Compania, 1999.

Ladurie, Emmanuel Le Roy. *Montaillou: Pământul Făgăduinței din Greșală*. New York: Vintage Books, 1979.

Read, Piers Paul. *Templierii*. New York: St Martin's Press, 1999.

Tuchman, Barbara. *O oglindă îndepărtată: calamitățile secolului al*

paisprezecelea. New York: Ballantine Books, 1978.

Villehardouin, Geoffroi de, et al. *Memoriile Crucidelor*. Londra: Penguin Books, 1963.

Precizări

Autorii ar dori să precizeze că *Bufonul* este, din toate punctele de vedere, o operă de ficțiune, de divertisment, și că s-a acordat o atenție deosebită adevărului și detaliilor istorice, dar că, din când în când, s-au făcut ajustări și rectificări de dragul povestirii.

Mulțumim lui H. D. Miller de la Universitatea Yale pentru abordarea educativă și totuși amuzantă a lecturii manuscrisului. De asemenea, îi mulțumim și lui Mary Jordan, care a menținut o constantă a spiritului narațiunii pe desfășurarea acesteia.

Și, mai mult decât oricui, mulțumim lui Sue și lui Lynn, ale căror căldură și simț al umorului s-au regăsit în spiritul mai multor pagini din această carte. Și copiilor noștri, Kristen și Matt și Nick și Jack, în speranța că sunetul râsului nu va înceta niciodată să le fie un tovarăș călăuzitor și un prieten drag în viață.